

David K. Bernard

A Szentség követése

Gyakorlati tanácsok napjainkra vonatkozóan

Pünkösdi Teológia Sorozat, Harmadik kötet

Unokatestvérünk, Thomas K. Mitchell emlékére, akit huszonnégy éves korában bekövetkezett korai halála megakadályozott abban, hogy tovább hirdesse ezeket az igazságokat – és minden ifjú szolgálattelvőnek, akik kitartanak a keresztyén tisztesség és szentség mellett Krisztus eljöveteleig.

Előszó

Életem egyik meghatározó élménye, hogy ismerhetem a Bernard családot. Abban a kiváltságban van részem, hogy személyes barátjuk lehetek gyermekkorom óta. Úgy gondolom, e sorokat az teszi jelentőségteljessé, hogy láthatom azt az Istennek szentelt életet, melyet e család él.

Bernard testvér Misszionárius Szuperintendensként szolgált Koreában. A munka hatalmas növekedést eredményezett, és a szolgálók kiképzésére az alábbi anyagot használták, hogy megalapítsák az Egyházat Dél-Korea minden részében.

Ez a könyv segít betölteni egy űrt mindenütt az Egyházban, és használható a gyülekezet tagjainak kiképzésére a bibliaiskolákon. Minden gyülekezeti tagnak el kell olvasni ezt a könyvet, és minden szolgálattevőnek gondosan tanulmányozni kell a tartalmát. A Biblia alátámasztja igazságait, és leckéi a Test megerősítésére szolgálnak.

Sok szolgálattevő vágyik ilyenfajta munka után, ezért biztos vagyok benne, hogy örömmel veszik majd eme tudományos igényű munka részletességét. Ezen igazságok a tanulmányozás során válnak élővé, és felbuzdítja szívünket a szentség alapelveinek követésére, ahogyan azt a Biblia tanítja.

Pastor Roy J. Gerald

A szerző előszava

A SZENTSÉG KÖVETÉSE: Gyakorlati útmutatót tart kezében az olvasó, mely napjainkban vezérel, s amely az Egyesült Pümkösi Egyház szöuli Bibliaiskoláján hangzott el Koreában, az egyik szemeszter alkalmával, Gyakorlati Szentség címen, és magában foglalja mind az észak-amerikai, mind az ázsiai tapasztalatokat. Szükségét éreztük annak, hogy egy olyan őszinte, gyakorlati könyv lászon napvilágot a szentség témájáról, amely minden Biblia-hívő embernek útmutatásul szolgál. Reméljük, hogy ez könyv be fogja tölteni ezt a szükségét. Nem szellemi törvényeskedést kívántunk lefektetni, s nem volt célunk felekezeti és egyházi szabályzat létrehozása sem. Nem szándékoztunk ítékezni senki felett, sem bárki ellen irányítani ezt a könyvet. Megkíséreltük olvasóink elé tární az alapvető bibliai tanításokat a szentségről, és megmagyarázni, miként alkalmazhatják azt mai életünk napjaiban. E könyv annak lefektetése, mit hiszünk mi, Jézus nevét viselő, Lélekkel betöltött keresztények, és miért hisszük azt.

Valószínűleg van néhány olyan téma, amelyről különbözöek a vélemények. Mi saját meggyöződésünket és hitünket mutatjuk be abban a reményben, hogy imádságos megfontolásra és a Biblia tanulmányozására indítjuk vele az olvasót. Ezért megpróbáltuk minden esetben bibliai utalásokkal alátámasztani mondandónkat. Nem kívánjuk, hogy az olvasó mindezeket dogmaként fogadja el, hanem azt szeretnénk, hogy saját maga keressen rájuk bizonytságot. Reméljük, hogy a laikusok is fel fogják fedezni az egyházi szabályok miértjét, és valódi, személyes meggyöződést alakítanak ki. Reméljük, hogy a szolgálattevők felfigyelnek a szentség bizonyos területeire, amelyekre különös elővigyázattal kell ügyelniük. Ugyancsak reméljük, hogy sikerült olyan anyaggal gazdagítanunk a szolgálattevöket, amelyet felhasználhatnak az emberek tanítása és tanácsolása során, s amely által helyi gyülekezeti szabályzatot alakíthatnak ki.

A témát úgy dolgoztuk fel, hogy a könyv alkalmazható legyen idegen országokban éppúgy, mint Észak-Amerikában. A fejezeteket, amennyire csak lehetséges volt, úgy osztottuk fel, hogy azok függetlenek lehessenek egymástól. Ez lehetővé teszi az olvasó számára, hogy csak azzal a tárggyal foglalkozzon, ami őt egy bizonyos időszakban érdekli. Más fejezetekre való utalásokat is teszünk, ahol szükséges. Természetesen a szentség különbözö tényezöi olyannyira összefüggenek egymással, hogy a legcélszerűbb, ha egészében olvassuk a könyvet.

Szeretnénk megköszönni Roy Gerald Jr.-nak, a kiadásban nyújtott segítségét. Ugyancsak köszönetet mondunk Elton D. Bernardnak, a férjnek és atyának a tanácsokért, a szervezésért, a buzdításért, a szerkesztésért, a támogatásért, röviden mindazért, melyekkel lehetővé tette, hogy ez a könyv megszülessen.

E könyv célja, hogy elgondolkodtasson bennünket életünkről, és önmagunk közeli megvizsgálására készteszen sok olyan területen, amelyet olykor elhanyagoltunk. Imádkozunk azért, hogy ezen írás hasson az olvasóra, és formáljon „míg eljutunk mindnyáján az... érett férfiúságra, a Krisztus teljességével ékeskedő kornak mértékére.” (Ef. 4,13).

I. A szentség: Bevezetés

„Kövessétek mindenki irányában a békességet és a szentséget, amely nélkül senki sem látja meg az Urat” (Zsid. 12:14).

A szentség meghatározása. A szentség Isten egyik alapvető jellemvonása. Őreá vonatkoztatva a szó abszolút tökéletességet és tisztaságot fejez ki. Egyedül Isten szent Önmagában. Ha a szó személyekre vagy tárgyakra vonatkozik, akkor arra utal, hogy azok el vannak választva vagy különítve Isten részére. Az ószövetségi héberek számára a szentség magába foglalta mind az „elválasztás” negatív, mind az „odaszánás” pozitív fogalmát. Az újjászületett keresztények számára kifejezetten a bűntől és a világtól való elkülönülést és Istennek való odaszánást jelent. Mióta betöltekeztünk Isten Szent Lelkével, megadatott számunkra az erő, hogy legyőzzük a bűnt, a betegséget és az ördögöt (Márk 16:15-18). Ez a bűnt legyőző erő képessé tesz minket arra, hogy bizonyágtevőivé legyünk annak a ténynek, hogy valóban újjászülettünk. Képesek vagyunk arra, hogy elmondjuk: Isten megváltott engem a bűnből. Kihozott engem a bűnből.

A szentség elengedhetetlen az üdvösséghez. A Zsid. 12,14 épp olyan határozott, mint amilyen igaz, és épp annyira fontos az üdvösséghez, mint a következő szavak: „ha valaki újonnan nem születik, nem látja meg Isten országát” (Ján. 3,3-5). Az újjászületés átélése után konfliktus támad a testi és az újjászületett lélekben. Ez a harc a szentségért vívott harc, amelyet meg kell nyernünk ahhoz, hogy megmeneküljünk.

Az elválasztás szükségessége. Isten szent, és egy szent néptől megköveteli, hogy olyanok legyenek mint Ő (I. Péter 1,15-16). Ádám és Éva bűnbeesésétől fogva az embert bűne elválasztja a szent Istentől. Az Istennel való eredeti közösség helyreállításának egyetlen módja az ember számára, ha elkülönül a bűntől. A választás a következő: vagy elkülönülés Istentől, vagy elkülönülés a bűntől. Csak két család van – Isten családja és a sátán családja. A sátán e világ Istene (I. Ján 3,10; II. Kor. 4:4). Nincs semleges terület. Ez a két család egymástól eltérő és különálló. Az egyik szent család – szent papság (I. Péter 2,9). A másik istentelen család. Világos és határozott felszólításunk van ettől az istentelen családtól való elkülönülésre: „Annakokáért menjetek ki közülök, és szakadjatok el, azt mondja az Úr” (II. Kor. 6,17).

Élő áldozat. „Szánjátok oda a ti testeiteket élő, szent és Istennek kedves áldozatul, mint a ti okos tiszteleteteket. És ne szabjátok magatokat e világhoz, hanem változzatok el a ti elmétek megújulása által” (Róma 12,1-2). Ez a bibliai igeszakasz még több magyarázatot ad a szentség és az elválasztás fogalmáról. A szentség magában foglalja vágyainknak és akaratunknak odaáldozását. Isten számára elfogadható magatartást kell mutatnunk. Ez az egyetlen kötelesség a mi részünkről. Ez azt jelenti, hogy hajlandónak kell lennünk bármit megtenni, hogy elfogadhatóvá tegyük magunkat Isten előtt, tekintet nélkül arra, hogy milyen áldozatot kíván ez tőlünk. Szentnek és elválasztottnak kell lennünk annak érdekében, hogy elfogadhatóak legyünk Isten számára.

Szentséggel a Szent Lélek ruház fel. Az ember csak isteni segítség által válhat szentté. A megszentelés (elkülönítés) az evangélium hallásával kezdődik és folytatódik hiten, bűnbánaton és Jézus nevében való vízkeresztségen keresztül; de elsősorban a Szent Lélekkel való betöltekezés és a Lélek bennünk lakozása által valósul meg (I. Péter 1,2). Ebben a korban Isten törvényét nem kötáblákra írják. Ez azonban nem azt jelenti, hogy Istennek nincs törvénye; mert még az Éden Kertjében is volt törvény. Ez azt jelenti, hogy ma Isten kiválaszt arra, hogy beírja az Ő törvényét a mi szívünkbe hiten keresztül a Szent Lélek által (Jeremiás 31,33, Zsid. 10,15-17). Ezért tehát minden olyan hívő szívébe beíródott Isten törvénye, aki be van töltve Szent Lélekkel, és hagyja magát vezetni a Lélek által. Ez azt jelenti, hogy vezethet minket a lelkiismeret és egyben a Szent Lélek hatása és meggyőzése. Rendelkezünk a bennünk lakozó szentség alapjaival.

A Szentséget közvetlenül a bennünk lakozó Szent Lélek tanítja nekünk. Ez nyilvánvaló az elmondottak alapján, és ezt Maga Jézus is alátámasztja. „Ama vigasztaló pedig, a Szent Lélek,

akit az én nevemben küld az Atya, az mindenre megtanít majd titeket, és eszetekbe juttatja mindazokat, amiket mondtam néktek” (Ján. 14,26).

A szentséget a Szent Lélekkel betöltött tanítók és pásztorok tanítják. Mit jelent az I. János 2,27, amely ezt mondja: „És a kenet, amelyet ti kaptok tőle, bennetek marad, és így nincs szükségetek arra, hogy valaki tanítson titeket”? Ez az igevers csupán arról az alapvető szentségről beszél, amely mindazokban lakozik, akik megkapták a Lelket. Ez nem azt jelenti, hogy nincs szükség arra, hogy egy Istentől elhívott, Lélekkel betöltekezett tanító tanítson bennünket. A tanító Isten ajándéka, amit Isten a szentek tökéletesbbitésére adott az Efézus 4,11-12 szerint. A szentség témája a tökéletességért folyó küzdelem, és a fenti szolgálatok célja, hogy segítsen a szenteknek győzedelmeskedni ebben a küzdelemben.

A Biblia tanítja a szentséget. A Biblia nem ad speciális válaszokat minden helyzetre, amellyel az egyén szembekerülhet. Az ilyen helyzetekre segít választ találni a Szent Lélek és a szolgálattelvő. A Biblia megadja az alapvető irányelveket, amelyek érvényesek minden kultúra, idő és helyzet férfaira és asszonyaira. A Biblia megmondja nekünk, mit szeret és mit nem szeret Isten. Megmondja nekünk azokat a gyakorlati teendőket, viselkedésmódokat, amelyeket Isten nem fogad el, és azokat, amelyeket elvár az Ő népétől.

A szentség egyéni feladat. Filippi 2,12 ezt mondja: „Félelemmel és rettegéssel vigyétek véghez a ti idvességeket”. Ez nem engedi meg, hogy minden egyes személy saját szabályokat hozzon a megváltására, hanem azt jelenti, hogy minden egyes embernek félelemmel és rettegéssel végre kell hajtani, vagy meg kell valósítani a saját üdvösségét. Más szavakkal, az üdvösség végtére is az egyén saját felelőssége. Az újjászületés megtapasztalása után mindenkinek bizonyosnak kell lennie abban, hogy végig fogja futni a kijelölt pályát. Meg kell tartania, amit Isten adott neki (Zsid 3,14).

Személyes meggyőződés. Mivel minden ember egyénileg tartozik felelősséggel Istennek, mindenkinek személyes meggyőződésre kell jutnia. Attól a perctől kezdve, hogy megkapjuk a Szent Lelket, szükségünk van a Lélekkel betöltött tanítók tanítására, akiket Isten helyezett a gyülekezetbe, közvetlenül a Lélek által. Szükség van a személyes meggyőződésre is. Nem építhetünk mások meggyőződésére, vagy meggyőződésének hiányára, hanem magunknak kell keresnünk a választ az adott kérdésekre. Természetesen a Szentírásnak bármelyik határozott tanítása önmagában elég a meggyőzéshez, és senki sem léphet rajta túl, azt állítva, hogy nem tud meggyőződésre jutni.

Olykor Isten adhat valakinek bizonyos meggyőződést, amelyet nem oszt meg más hívőkkel. Talán az illető háttere miatt, vagy bizonyos területen való gyengesége miatt van erre szükség. Megtörténhet, hogy Isten így vezeti közelebbi kapcsolatba Magával. Ebben az esetben az embernek hűnek kell maradni saját meggyőződéseikhez, ameddig azok megegyeznek a Szentírással. „Ki-ki a maga értelme felől legyen meggyőződve... Ami pedig hitből nincs, bűn az” (Róma 14,5, 23). Ugyanakkor nem szabad a meggyőződésünket rákényszeríteni másokra. Hasonlóképpen mások is tartsák tiszteletben a mi meggyőződésünket, és ne kicsinyeljék le azt (Róma 14,2-6). Isten mindig tiszteletben tartja és megáldja azokat, akik személyes elkötelezettséget vállalnak. Különleges áldás és kapcsolat Istennel a jutalma ezeknek a sajátos elkötelezettségeknek.

A szentség nem válhat törvényeskedéssé. A szentségre a bennünk lakozó Szent Lélek kell hogy buzdítson. A szolgálattelvőknek rendelkezniük kell szellemi tekintéllyel, hogy felelősséggel kérhessék számon a megfelelő öltözködést és viselkedést a szentektől. Nekik számot kell adniuk rólunk Isten előtt (Zsid. 13,17). A szolgálattelvő azonban hiába beszél szolid öltözködésről, ha a szentség nincs ott a szívben, nem fognak neki engedelmeskedni. A szentség nem válhat törvényeskedéssé. A szentségből nem lehet törvényt faragni – vagy ott van a szívben, vagy nincs. Újjászületés után nem jelenthet problémát a szentség alapszintjének ösztönös elsajátítása, amellyel a Szent Lélek ruház fel bennünket együttesen Isten Igéje segítségével, ahogyan azt a Szent Lélekkel betöltött pásztor tanítja annak érdekében, hogy szent életet élhessünk. Ennek elsajátítása helyett sok ember lázadozik, sokan pedig felekezeteket és gyülekezeteket hasonlítgatnak össze. A felekezetek nem válhatnak meg senkit: csak Isten Igéje vezethet üdvösségre.

A szentségben Isten iránti szeretetből maradunk meg. Ezért tanítja a Szentírás: „Ne széressétek a világot, se azokat, amik a világban vannak” (I. Ján. 2,15). Csak úgy élhetünk szent

módon, ha Istent szeretjük, és nem a világot, amely a sátán uralma alatt van. A Törvény és a félelem nagymértékben segíthet nekünk, hogy elkerüljük a bűnt, de csak a szeretet fogja megteremteni a vágyat bennünk, hogy elkerüljünk mindent, ami nem olyan, mint Isten, és mindent, amely nem segíti elő az Ő jelenlétét az életünkben. Amikor valaki igazán szeret egy másik embert, megpróbál kedvére tenni, s nem a saját érdekeit, kényelmét tartja szem előtt. Hasonlóképpen, ha szeretjük Istent, Atyánkat és Megmentőnket, akkor engedelmeskedni akarunk az Ő Igéjének. Amikor hozzánk szóló szavait olvassuk, azoknak megfelelően akarunk élni, mert szeretjük Őt. Az Ő bennünk lévő Lelke segít engedelmességben járni. Segít, hogy örvendezzünk engedelmességünkben, még ha a test nem is akar engedelmeskedni. Amint Jézus mondta: „Ha valaki szeret engem, megtartja az én beszédemet” (Ján. 14,23, lásd még Ján. 14,15, I. Ján. 2,3). Másfelől: „Ha valaki a világot szereti, nincs meg abban az Atya szeretete” (I. Ján. 2,15).

A szentség néhány alapelve. A Biblia megtanít minket a valódi szentség alapvető elemeire. „És ne szabjátok magatokat e világhoz” (Róma 12,2). „Mindentől ami gonosznak látszik, őrizkedjétek!” (I. Thessz. 5,22). Legyetek „mindenben magatúrtető”-k (I. Kor. 9,25). Ez a három ige leírja a gyakorlati szentség lényegét. A szentség bármely közelebbről meghatározott kíváncsálma segít minket, hogy kitartsunk ezen alapelvek mellett. Először, nem szabad cselekedeteinkben vagy külsőnkben hasonlunk a bűn világához. El kell kerülnünk azokat a dolgokat is, amelyek a gonosz látszatával vagy hasonlatosságával rendelkeznek. A kérdés ne az legyen: „Mennyire lehetünk hasonlatosak a világhoz úgy, hogy közben távol maradunk tőle?” vagy hogy: „Mi a legkevesebb, amit még megtehetünk úgy, hogy közben Isten előtt is kedvesek maradjunk?” Hanem inkább azt kell kérdeznünk: „Mit tehetünk annak érdekében, hogy oly közel kerüljünk Istenhez, amilyen közel csak lehetséges? Hogyan élhetünk úgy, hogy a világ számára kétségtelen legyen, hogy mi Jézus Krisztussal azonosulunk?” Továbbá minden helyzetben legyünk magatúrtető, ami azt jelenti, hogy mindenkor gyakoroljunk önuralmat és önfegyelmet. Testünket mindig alá kell vetnünk a Léleknek. A magatúrtetés azt is jelenti, hogy mindent mértékkel, szélsőségektől és túlzásoktól mentesen kell végeznünk. Nem szabad beleesnünk sem a hanyagság, sem a megalkuvás, sem a világiasság, sem pedig az önigazultság, a képmutatás vagy a kérkedés szélsőségeibe. A világtól való elfordulás és a minden dologban való magatúrtetés a kulcsa annak, hogy megértsük a szentség minden területét, melyeket e könyv felölel.

A keresztyén magatartása a bűnnel szemben. A keresztyén nem bűnös. Újjászülettünk, és hatalmunk van a bűn felett (Csel. 1,8, Róma 8,4). Beleszülettünk Isten családjába, és magunkra öltöttük Jézus Krisztus egyéniségét (Róma 8,29). Krisztus tanítványai vagyunk, és az Ő tanításai szerint élünk. Ha valóban keresztyének vagyunk, azaz Krisztushoz hasonlóak, nem lehetünk ugyanakkor bűnösök is. Sőt, gyűlőlnünk kell a bűnt. „Akik szeretitek az Urat, gyűlöljétek a gonoszt!” (Zsolt. 97,10). „Az Úrnak félelme a gonosznak gyűlölése” (Péld. 8,13). Ezért, ha valóban szeretjük Istent, automatikusan gyűlöljük a gonoszt. Ugyanakkor, mindnyájan különböző személyiséggel rendelkezünk. Néhány ember természeténél fogva agresszívabb, szókimondóbb, vagy társaságkedvelőbb, míg mások tartózkodóbbak, vagy kényelmesebbek. De ez nem jelent különbséget a bűnnel szembeni magatartásunkban, ha hagyjuk, hogy a Szent Lélek Királyként uralkodjon életünkben. Tekintet nélkül eredeti személyiségünkre, mindegyikünk gyűlölni fogja a gonoszt. Ez képessé teszi a szolgálatot arra, hogy nyíltan és erőteljesen szót emeljen a bűn ellen. Tekintet nélkül alapszemélyiségére, képes azonosítani a bűnt, és prédikálni ellene.

Egy szolgálattevő bűnnel szembeni magatartása. Egy szolgálattevő felelős azért, hogy prédikáljon a bűn ellen (Ezékiel 2,17-19). Ugyanakkor segít az embereknek felismerni mi a bűn, azáltal, hogy megnevezi azt. Az ő kötelessége felállítani a szükséges követelményeket a szentség fenntartása érdekében. Ezek a követelmények nem a kívülállóknak, hanem a gyülekezeti tagoknak adatnak, különösen azok számára, akik mint vezetők, példaképek szolgálnak a többiek előtt. Nem számít, milyen egy szolgálattevő egyéni természete, a benne lakozó Szent Lélek nem tudja elnézni a bűnt, és arra készíti, hogy szót emeljen a bűn ellen. A Szent Lélek felruhazza őt bátorsággal, hogy megdorgálja és figyelmeztesse az embereket, amikor szükséges. A Szent Léleknek Királyként kell uralkodnia az életében azon célból, hogy a Lélek kenete és sugalmazása megadhassa neki a kívánt szellemi erőt. Az olyan ember is, aki gyors a dorgálásra, aki rögtön kimutatja a haragját, vagy aki türelmetlen, szintén meg fog változni a Szent Lélek által. Kedves-

sé és szelíddé fog válni az intésben, együttérzéssel fog prédikálni az emberek bűneinek láttán is. A szolgálattevőnek csordultig be kell töltekezni Szent Lélekkel. Akkor Isten Szelleme fog prédikálni rajta keresztül (Jóel 2,28). Mivel Isten gyűlöli a bűnt, a szolgálattevő szintén gyűlölni fogja azt, és képességet kap arra, hogy prédikáljon ellene. Ugyanakkor szívében rendelkezni fog Isten őszinte szeretetével a bűnös iránt.

Néhány szolgálattevő túl kényelmes, és olyannyira vonakodik megbántani az érzéseket, hogy sajátos módon képtelen rászanni magát a bűn elleni prédikálásra. Vannak akik azt mondják: „az én egyéniségem nem engedi meg, hogy a bűn ellen prédikáljak. Én csak szeretetet tudok prédikálni”. Am ha te igazán szeretsz valakit, aki bűnben van, nem tudsz segíteni rajta, ha nem prédikálsz a bűn ellen, mert a bűn az, amely az emberek örök elveszettségét okozza. A valódi szeretet többet jelent a kedvességnél. Ha én igazán szeretek valakit, akkor eléggé szeretem ahhoz, hogy megmondjam neki az igazságot, még ha meggyűlöl is érte. A szolgálattevőnek az igazságot kell hirdetni, akár szeretni fogják érte a hallgatók, akár nem; mert ez az egyetlen esélye annak, hogy üdvösségre jussanak. A hallgatók talán nem fogják fel, hogy a szeretet az, amely szól hozzájuk, de ez az igazi szeretet. Azok a szolgálattevők, akik kevesebbet tesznek ennél, nem alkalmasak arra, hogy Krisztus hírnevei legyenek.

Egy igaz szolgálattevő nem csak azt prédikálja, amit az emberek hallani akarnak. Ő nem egy jópofa, mulattató ember. Természetesen a humor és a képzelőtehetség megengedett a pulpituson, de a szolgálattevőnek az az alapvető elhívása, hogy arról beszéljen az embereknek, amit Isten tudatni akar velük. Ha egy szolgálattevő hagyja, hogy valaki megmaradjon a bűnben, egyszerűen csak azért, mert ez a szolgálattevő gyenge személyiségű, vagy mert fél attól, hogy megsérti intésével az illetőt, akkor ismét be kell töltekeznie Lélekkel. Ez az ember gyenge keresztény, és semmiképpen nem vezető.

A szolgálattevő az üzenet közvetítője, és nem a szerzője. A szolgáló nem Isten, és nem vállalhatja fel a Nagy Pásztor munkáját. Nem változtathat Isten Igéjén az emberek kedve szerint. Ő csupán egy közvetítő. Törvénytelen dolgot cselekszik az a postás, aki megváltoztatja a levél tartalmát. A levél átvevőjének nincs joga megszidni a postást a levél tartalmáért, és arra sem kérheti, hogy változtassa meg azt. A postás nem a szerző, és túl van a hatáskörén, hogy az üzeneten változtasson. Hasonlóképpen, egy szolgálattevő csupán eljuttatja Isten Üzenetét az emberekhez. Nem merésze megváltoztatni Isten Igéjét.

Igeversek, amelyeket egy győzedelmes kereszténynek meg kell érteni. Számos kulcsige van, amelyek megértése nélkülözhetetlen ahhoz, hogy ismerjük a keresztények álláspontját a bűnre és a szentségre vonatkozóan. A Római levél 6. és 8. fejezete jó magyarázatot ad a keresztény életmód teljes tárgykörét illetően.

A bűn törvénye (Róma 7,20). Pál arra tanít minket, hogy a bűnnek törvénye van ezen a világon, amely erősebb Mózes törvényénél, és erősebb, mint az értelem törvénye. Azaz, sem az ószövetségi törvénynek, sem az értelem belátásának és érvelésének nincs hatalma arra, hogy legyőzze az ember alapvetően bűnös természetét. A bűnnek e törvényét a természet törvényének is nevezik, vagy ó embernek, vagy régi természetnek, vagy első Ádámnak, vagy testnek.

A Lélek törvénye (Róma 8,2). A Szent Lélek törvénye az egyetlen törvény, amely erősebb, mint a bűn törvénye. Az egyetlen törvény, amely képes megszabadítani az embert a bűn hatalmából, mert a Lélekkel való betöltekezés által új természet születik az emberben. Ez az új természet nem vágyik a bűnre, mivel Isten törvénye és kívánságai plántáltattak belé. Fontos megérteni, hogy jó cselekedetek nem helyettesíthetik és feleslegessé sem tehetik a Lélek törvényét.

„Senki sem cselekszik bűnt, aki az Istentől született” (I. Ján. 3,9). Ez az Ige egyszerűen azt jelenti, hogy Isten gyermeke nem követ el bűnt. Nem akar vétkezni, mert új természetet kapott. „Mert benne maradt annak magva; és nem cselekedhetik bűnt, mivelhogy Istentől született.” Ez azt jelenti, hogy épp úgy mint Isten, az ő Atyja, a keresztény gyűlöli a bűnt és nem tudja eltűnni azt az életében. Ez természetesen nem azt jelenti, hogy hiányzik belőle a bűnre való hajlam és képesség; ezért tűnhet ellentmondásosnak az I. János 1,8 és 2,1 tanítása. Íme néhány példa annak illusztrálására, amit ez az igevers jelent. Ha egy bizonyos étel megbetegít, azt mondhatod: „Sajnálom, de én nem tudom megenni ezt az ételt.” Ha egy bizonyos cselekedet nem a legjobb érdekeidet szolgálja, vagy az alapelveid ellen van, azt mondhatod: „Én nem tudom ezt

megtenni.” Mindkét esetben az a kijelentés, hogy „nem tudom” nem azt jelenti, hogy fizikailag képtelen vagy végrehajtani a cselekedetet, hanem hogy visszatart téged a természeted vagy az ismereted. Hasonlóan, a keresztényeket az új természetük visszatartja a bűn elkövetésétől. Ameddig ez az új természet uralkodik, a keresztény nem követ el bűnt. A Szent Lélek hatalmat és győzelmet ad a bűn felett. „És az Isten Igéje megmarad bennetek, és meggyőztétek a gonoszt” (I. Ján. 2,14).

Meghalni a bűnnek (Róma 6,2). „Akik meghaltunk a bűnnek, mimódon élnénk még abban?” A következő néhány vers tovább beszél arról, hogy a mi ó emberünk Krisztussal együtt megfeszítettet (megtérés által), úgyhogy nekünk nem kell tovább a bűnt szolgálunk. „Mert aki meghalt, felszabadult a bűn alól” (Róma 6,7). A kereszténynek meg kell értenie, hogy ő meghalt a bűnnek, és megszabadult a bűn alól. Mit jelent meghalni a bűnnek? Hogyan reagálna egy halott ember, ha te pofon ütnéd, vagy eléje tennél egymillió dollárt? Természetesen nem mutatna reakciót, mivel halott. Tehát ha mi meghaltunk a bűnnek, semmilyen bűnre való kísértés sem válthat ki belőlünk reakciót. Ha mi valóban halottak vagyunk, és elrendeztük a bűn problémáját az életünkben, akkor nem nehéz szent, keresztényhez méltó életet élni. Viszont ha félig halottak és félig élők vagyunk, akkor módfelett nehéz, tulajdonképpen lehetetlen Istennek élni.

Elszakasztás Istentől (Róma 8,38-39). Abszolút semmi sem képes elszakasztani minket Isten Szeretetétől. Sem démonok, sem angyalok, sem emberek, sem megpróbáltatások, sem nyomorúság, sem idő, sem körülmények nem bírnak akkora hatalommal, hogy elválasszanak minket Istentől. Senki sem ragadhat ki minket az Atya kezéből, még maga a sátán sem (Ján. 10:29, I. Ján. 5,18). Azonban a keresztény maga megszakíthatja szoros kapcsolatát Istennel hitetlensége, engedetlensége által, és visszaeshet régi természetébe. (Lásd Róma 11,20-22, II. Péter 2,20-22).

„Ha azt mondjuk, hogy nincsen bűn mi bennünk, magunkat csaljuk meg” (I. Ján. 1,8). Ezt az Igét sok esetben helytelenül használták, hogy hamis tantételeket támasszanak vele alá. Ez az Ige nem egy bűn elkövetéséről szól, hanem a bűn természetéről, amely benne lakozik minden emberben. Még ha valaki újjá is született, a régi természete leigázva benne marad. Nem változott még el, hanem várakozik a teste megváltására (Róma 8,23). Tehát János azt tanítja, hogy a bűnre való képesség még bennünk van. Bárki, aki fenntartja azt a nézetet, hogy az ő bűnös természete keresztény megtapasztalásának egy bizonyos pontján megsemmisült, az az ember megcsalja önmagát. Miközben határozott elkülönülés van a hívő és a bűnös természet között, az ösztönös természet, vagy a bűnre való képesség mindvégig megmarad. Valójában ezért olyan fontos fenntartani a „meghaltunk a bűnnek” hozzáállást.

A lényeg az, hogy Isten úgy alkotta meg az újjászületett hívőt, hogy nincs benne késztetés a bűnre. Nincs olyan, hogy bűnös szent. Isten a szenteknek isteni természetet és a bűn gyűlöletét adta. A Szent Lélek állandó lakozást vesz a keresztényben, hogy segítségére legyen a bűnnel szembeni harcban. Ennek illusztrálására; azt mondhatjuk, hogy a kereszténynek ugyanolyan hatalma van a gonosz természet, vagy az ó ember felett, mint amilyenel egy rádió felett bír. Ha olyan műsort sugároz a rádió, amely nem megfelelő ahhoz, hogy egy keresztény meghallgassa, egyszerűen kikapcsolja a rádiót. Meg van a hatalma arra, hogy megakadályozza a rádiókészüléket abban, hogy gonosz dolgot sugalljon a gondolataiba. Hasonlóképpen, a kereszténynek hatalma van a bűn felett. Ha a Szent Lélek szabályozza az életét, képes lesz „kikapcsolni” a bűnt, amikor az megpróbál behatolni az életébe. Tehát ha egy keresztény vétkezik, az csak azért történhet, mert nem kapta meg a Szent Lélek teljes ellenőrzését az adott területen. Átadta magát egy másik gazdának, és annak a gazdának a szolgájává vált (Róma 6,16). Nincs olyan, hogy kilencven százalékos keresztény, vagy bűnös keresztény. „Aki a bűnt cselekszi az ördögből van” (I. Ján. 3,8).

Bűnös-e a keresztény? A fenti igevers fényében a válasz erre a kérdésre: „Nem”. Mint keresztények, nem vagyunk bűnösök. Bűnösök voltunk a múltban, de megszabadítottunk, és most Isten gyermekei vagyunk. Mi a helyzet egy olyan kereszténnyel, aki bűnt követ el? Amint láttuk, az ilyen személy átengedi magát a Sátán és saját bűnös természete befolyásának. Nyomban a mi Közbenjárónkhoz és Szószólónkhoz, Jézus Krisztushoz kell fordulnia (I. Ján. 2,1). Mivel Jézus jelenleg a mi főpapunk, egyenesen Neki vallhatjuk meg bűneinket, és ő meg fog bocsátani (Zsid. 4,14; I. Ján. 1,9).

Személyes ima. Mivel a Jézusnak elmondott bűnvallás az útja annak, hogy a keresztyény bocsánatot nyerjen az általa elkövetett bűnre, a személyes ima rendkívül fontos. A keresztyénynek sohasem szabad várnia a bűnvallással, amíg elmegy a gyülekezetbe, hanem nyomban meg kell vallania bűnét, és bocsánatot kell rá kérnie. A személyes ima a mi kommunikációs lehetőségünk Istennel, akár a Lélek végez bennünk közbenjárást, akár mi magunk szólunk. Mindnyájunknak szükségünk van arra, hogy megvizsgáljuk a szívünket, és kérjük Istent, hogy tisztítsa meg a titkos bűnöktől és hibáktól (I. Kor. 11,31). Szükséges, hogy kérjük a Lélek tanítását és vezetését. Ezeket az imákat nem kell a gyülekezetben elmondanunk, mert ezek csak az egyénre és Istenre tartoznak. Az ima az eszközünk arra is, hogy a győzelemhez szükséges erőből meríthessünk, melyet Isten elérhetővé tett számunkra.

Testi és lelki tisztátalanság (II. Kor. 7,1). Pál ezekkel a szavakkal buzdít minket: „...tisztítsuk meg magunkat minden testi és lelki tisztátalanságtól, Isten félelmében vivén véghez a mi megszentelésünket”. Ebben az Igeversben a „test” fizikai mivoltunkra, míg a „lélek” szellemi részünkre utal. Az első dolog, amit észre kell vennünk, hogy nem választhatjuk külön a lelket a testtől ebben a világban. A Máté 5,28 az asszony iránti bűnös vágyat házasságtörésnek nevezi, melyet a szívben követ el az ember. Ez a lélek bűne, amelyben a test ténylegesen nem követte el a házasságtörést. Isten szemében azonban mégis bűn. Isten számára a szívben lakozó gyűlölet azonos a ténylegesen elkövetett gyilkossággal. Pál tehát azt mondja nekünk, hogy tisztítsuk meg elménk gondolatait is, akárcsak testünk cselekedeteit. Meg kell tisztítanunk mind a testet és a lelket, hogy Isten előtt szentek legyünk.

A test csupán ház, amelyben a lélek lakozik. Amikor valaki újonnan születik, nyomban megkezdődik a harc – a test és a lélek közötti küzdelem. Lényeges megértenünk ezt a harcot, amely a keresztyény életében zajlik. A Szent Lélek meg fogja nyerni bennünk a küzdelmet, ha alávetjük magunkat útmutatásának (II. Tim. 2,5).

A Sátán üzenete. Az ördög megpróbál minket meggyőzni arról, hogy mivel testben vagyunk, és a test erőtlén, nem tudunk szentül élni. Azt akarja, hogy elhiggyük, nem tehetünk semmit a bűn ellen. Az igazság az, hogy Isten parancsolta meg nekünk, hogy szentek legyünk. Igaz, a test erőtlén, de az is igaz, hogy a testben Jézus kárhoztatta a bűnt (Róma 8,3). Krisztus testet öltött, hogy a halál által megsemmisítse azt, akinek hatalma van a halál felett, azaz a Sátánt (Zsid. 2,14). Jézus legyőzte a bűnt a testben, és Ő lett a mi példaképünk. Mi is győzhetünk a bűn felett a testben, mert a Krisztus Lelke van bennünk.

Tökéletesség. A Biblia azt tanítja, hogy tökéletesekké válhatunk. A Zsid. 6,1 így szól: „...törekedjünk a tökéletességre”, a Fil. 3,15 pedig így beszél, „valakik... tökéletesek vagyunk”. Az Ef. 4,12 arról tanít, hogy Isten ötféle szolgálatot adott a „szentek tökéletesbítése céljából”. Lehetséges különbséget tenni az abszolút tökéletesség, és a viszonylagos tökéletesség között. Mindnyájan abszolút tökéletességre törekszünk, ahogyan azt Jézus Krisztus példaként megmutatta nekünk. Sőt, mialatt átmegyünk ezen a növekedési folyamaton, melynek végén elérjük a tökéletességet, közben is tökéletesnek tekinthetők vagyunk viszonylagos értelemben, ha megfelelő módon növekedünk. Például egy egyhónapos gyermek lehet tökéletes gyermek, noha nincsenek fogai, nem tud érett értelemmel gondolkodni, nem tud beszélni, sem járni. Tökéletes, viszonylagos értelemben, mivel megfelelő ütemben fejlődik a korához képest. Tíz évesen, ha ugyanez a gyermek még nem tud járni, vagy beszélni, nem nevezhetjük tökéletes emberi lénynek. Egy almabimbó tavasszal még nem alma, de ez nem jelenti azt, hogy nem tökéletes. Később a virág ki fog fejlődni egy kicsi zöld gumóvá, amely végül megéri. Fejlődése minden egyes fokán tökéletes. Arra tanít ez minket, hogy tudunk engedelmeskedni a szentségre való felhívásnak. Ahhoz, hogy ezt megtehessük, folyamatosan tanulnunk, növekednünk kell, és kijavítanunk a hibáinkat. Nem maradhatunk ugyanazon a fokon, amelyen akkor álltunk, amikor először éltük át az újjászületés élményét.

Türelem a tökéletesség különböző fokozatain állókkal szemben. Némely emberek gyorsabb fejlődésre képesek, mint mások. Amikor keresztyény háttérrel rendelkező emberek születnek újjá, jó alappal kezdenek, ezért gyors fejlődésre képesek. Másoknak, akik pogány, vagy ateista háttérből jönnek, teljességgel meg kell változtatniuk gondolkodásmódjukat és fogalmaikat. Ily módon két ember, a tökéletesség különböző szintjein állhat, noha mindkettő egyazon időpontban

töltekezett be Szent Lélekkel. Nem szabad ítéleznünk fellettük (Máté 7,1). Különösen óvakodnunk kell attól, nehogy elítéljünk másokat, ha nem tesznek eleget a szentség bizonyos kívánalmainak. Elsősorban a szolgálattevők és a Szent Lélek feladata, hogy türelmesen felügyelje egy új szent tökéletesedését.

Nem csak a szentek állnak a szentség különböző fokozatain, hanem a gyülekezetek is. Ez a fokozat a szentek háttérétől és alapjaitól függ, de függ a lelkipásztortól is. Vannak pásztorok, akik nem tanítanak semmi ellen. Ennek következtében nyájuk nem juthat tökéletességre. Másoknak, akik gyülekezetüket Isten Igéjére építik, nem pedig saját személyiségükre, tagjai tökéletességre jutnak.

Haladjunk előre a tökéletességben. Ennek a fejezetnek az a célja, hogy bebizonyítsa, a szentség parancs, amelynek engedelmeskednie kell nap mint nap minden kereszténynek. „Szentek legyetek, mert én szent vagyok” (I. Péter 1,16). Mivel Isten azt parancsolta, hogy legyünk szentek, tudjuk, hogy meg fogja adni a képességet is rá, hogy engedelmeskedhessünk; mert nem követelne tőlünk olyasmit, amit képtelenek lennénk megtenni. A szentség és az igazság a Szent Lélek által adatik nekünk. „De megmosattattatok, de megszenteltettetek, de megigazítottattatok az Úr Jézusnak nevében és a mi Istenünk Lelke által” (I. Kor. 6,11). Meg kell maradnunk a szent életben, hogy szeplő vagy sömörögzés nélkül valók lehessünk (Ef. 5,27). Ha bármi hiba, vagy folt kerül ránk, azonnal le kell azt mosnunk Jézus vérével bűnbánat útján (I. Ján. 2,1).

A Szent Lélek adja meg nekünk a képességet arra, hogy elkülönített életet éljünk. Ezért a mi kötelességünk, hogy engedjük a Szent Lelket uralkodni életünkben és halálban tartsuk a régi természetünket a bűn és a világ számára.

Megigazítottunk (azaz igaznak nyilvánítottunk Isten előtt)! Élhetünk szent életet! Haladjunk előre a tökéletességben! Ne csupán az újjászületés élményét tegyük magunkévá, s aztán megmaradjunk ezen az alapszinten, hanem növekedjünk azon és építsünk arra. Töltekezzünk be teljesen Szent Lélekkel és tisztítsunk le magunkról minden szeplőfoltot. Haladjunk előre a tökéletességig!

II. A keresztény élet

„Az igaz ember hitből él” Gal. 3,11.

„De a Léleknek gyümölcse: szeretet, öröm, békesség, béketűrés, szívésség, jóság, hűség, szelídség, mértékletesség” Gal. 5,22-23.

A keresztény élet alapfogalmai. Amikor a keresztények szentségről beszélnek, könnyű kihangsúlyozni a szabályokat, rendelkezéseket, mit tegyünk és mit ne tegyünk. Az ilyenféle könyvben nehéz konkrétan, közérthetően és őszintén lenni úgy, hogy ne tűnjön a könyv törvényeskedőnek. Ez a fejezet megkísérli helyes megvilágításba helyezni a dolgokat, leírva a keresztény élet alaptermészetét. A keresztény élet a hitben és szabadságban való élet, nem pedig a törvényeskedés vagy rabszolgaság. Nem csupán arra törekszünk, hogy ne tegyünk rosszat, hanem megpróbálunk gyümölcsöt teremni, örömet szerezve ezzel Istennek. Egyszerűen fogalmazva, Krisztus példáját akarjuk követni. Ez a fejezet meghatározza a keresztény lét lényegét. A későbbi fejezetek azt elemzik, mit tartunk fontos, problémás területeknek napjaink világában, de tartsuk mindig szem előtt, hogy az egész könyvet az itt bemutatott fogalmakra alapozzuk: nevezetesen arra, hogy hit által, és nem cselekedetek által élünk, hogy a keresztény megtapasztalás egyfajta személyes szabadság a bűntől és a törvénytől, egy személyesen odaszentelt élet Istennek, és hogy bemutassuk a szentséget Krisztus életének követésével, és a Lélek gyümölcseinek megtermésével.

A szentség célja az életünkben. A szentség elsődleges célja Istennek tetszeni, az Ő kedvéért. Saját vérén vásárolt meg bennünket, és nem magunkéi vagyunk, hanem az Övéi (I. Kor. 6,19-20; I. Péter 1,18-19). Ezért nem élhetünk magunknak, hanem Krisztusnak kell élnünk (II. Kor. 5,15). A szentség második célja, hogy Krisztust bemutassuk másoknak. Életünk által odavonzhatunk Hozzá, és megnyerhetünk másokat a számára. Végül pedig tudatában vagyunk annak, hogy a szentségben járó keresztény élet a legjobb terv az életünkre vonatkozóan. Javunkra válik mind a mostani, mind az eljövendő életünkben.

Hit és cselekedetek. Annak érdekében, hogy Istennek éljünk, először meg kell értenünk: hit által tartatunk meg és nem cselekedetek által (Gal. 2,16; Ef. 2,8-9). A hit vezet minket bűnbánatra. Az igaz hit tesz engedelmessé Isten Igéjének. Elvezet bennünket a vízkeresztségre és a Szent Lélek keresztségre (Márk 16,16-17; Ján. 7,38-39). A szentségre a hit kell hogy motiváljon bennünket, nem pedig cselekedetek. Engedelmeskedünk Isten Igéjének, mert hisszük, hogy ez az igaz út, és javunkra válik. Nem azért követjük a szentséget, hogy kiérdemeljük megváltásunkat, vagy hogy kiérdemeljük Isten kegyeit; hiszen nem tudjuk magunkat szentté tenni, sem megmenteni. Üdvösségünk teljességgel Jézus Krisztussal való kapcsolatunkon múlik.

Habár nem a cselekedeteink által tartatunk meg, a hit elvezet minket bizonyos dolgokra. Különböző külső megnyilatkozásokat fog létrehozni; mert a „...hit is, ha cselekedetei nincsenek, megholt önmagában” (Jak. 2,17). Megmutathatjuk Istenbe és az ő Igéjébe vetett hitünket cselekedeteinkből és mindennapi életünkben. Jakab azt mondja: „Mutasd meg nékem a te hitedet a te cselekedeteidből, és én meg fogom mutatni néked az én cselekedeteimből az én hitemet” (Jak. 2,18). Pál levelet írt Titushoz abból a célból, „hogy igyekezzenek jó cselekedetekkel előljárni azok, akik Istenben hívőkké lettek” (Tit. 3,8). Íme a következtetés mindebből: Mi nem tudunk szentté lenni saját erőfeszítéseink által. Szentek lehetünk azonban, ha hitünket Jézusba helyezzük és hagyjuk, hogy az Ő Lelke munkálkodjon bennünk.

Jézus eljött, hogy megszabadítson bennünket a törvénytől és annak cselekedetek felé való irányultságától. Megszabadított minket a bűn rabszolgaságából. Nem vagyunk többé szolgálói sem a bűnnek, sem a törvénynek, hanem szabadon választhatunk. Szabadok vagyunk arra, hogy Isten akaratát cselekedjük, és a bűn felett éljünk. Keresztény szabadsággal rendelkezünk, ám ezt a szabadságot nem szabad felhasználnunk arra, hogy testi cselekedetekbe merüljünk, vagy bármi olyat tegyünk, amellyel akadályozhatunk másokat a hit útján. „Mert ti szabadságra hívatotok atyámfiai; csak hogy a szabadság ürügy ne legyen a testnek, sőt szeretettel szolgálatok egymásnak” (Gal. 5,13). Nincs szükségünk törvényre, mert ha mi a Lélek szerint járunk, automatikusan

betöltünk minden igazságot, amelyet a törvény megpróbált megadni nekünk, de képtelen volt rá. Krisztus előtt az emberek megkísérelték betölteni a törvényt saját cselekedeteikből és erőfeszítéseikből, de kudarcot vallottak, mert testben erőteleneek voltak, és bűn alá voltak rekesztve. Krisztus után szabaddá váltunk a bűn uralmától és a test erőtelenségétől. Képesek vagyunk követni a Lelket, így be tudjuk tölteni a törvény igazságát (Róma 8,1-4).

A Lélek munkája. A Lélek Krisztus testébe keresztelt minket (I. Kor. 12,13), és örökre fogadott bennünket Isten családjába (Róma 8,15-16). Más szavakkal a Lélek új természettel ruház fel minket. Ez az új természet nem más, mint Krisztus Lelke – Krisztus mi bennünk (Róma 8,9; Kol. 1,27). Krisztus értelmét öltöttük fel (I. Kor. 2,16; Fil. 2,5). Krisztus formálódott ki bennünk (Gal. 4,19). Az Isten Lelke Krisztus ábrázatához tesz hasonlónak minket (Róma 8,29). Képesek vagyunk szent életet élni, ha hagyjuk, hogy Jézus Krisztus értelme, személyisége és akarata lépjen sajátunk helyébe. Jézus harminchárom évig élt a földön, hogy követésre méltó példát adjon nekünk (I. Péter 2,21-24). Meghalt, majd feltámadt, hogy legyőzze a bűnt és a halált, és erőt adjon nekünk példájának követésére (Róma 8,3-4).

Ez az, amiről a szentség ténylegesen szól: hagyni, hogy a Lélek és Krisztus személyisége átsugározzon rajtunk. Meg akarjuk jeleníteni az ő Lelkét. Kedvébe akarunk járni, és olyanná lenni, amilyen Ő. Úgy akarunk élni, ahogyan Ő élt és azokat akarjuk tenni, amiket Ő cselekedett. Meg akarjuk jeleníteni Jézus Krisztus jellemvonásait és viselkedését. Ily módon válunk a kereszténység élő példáivá. Nyitott levelekké válunk Krisztustól a világ számára, melyet a Lélek által írt (II. Kor. 3,2-3). A jó cselekedetek, melyeket ő visz végbe bennünk, el fogja vezetni az embereket Istenhez, és dicsőíteni fogják őt (Máté 5,16).

Keresztény jellemvonások. Melyek azok a jellemvonások, amelyeket a keresztényekben (krisztusi emberekben) felfedezhetünk? A Gal. 5,22-23 kitűnő felsorolást ad, melyet a Lélek gyümölcének nevez (vegyük figyelembe a Lélek nagy kezdőbetűjét). Ha a Lélek bennünk lakozik, meg fogjuk teremni ezt a gyümölcsöt. Míg a nyelveken szólás a Szent Lélek keresztség kezdeti bizonyítéka, addig a Szent Lélek maradandó bennünk lakozásának bizonyítéka a Lélek gyümölcének megnyilvánulása. Pál kilenc elemét sorolja fel a Lélek gyümölcének: szeretet, öröm, békesség, béketűrés, szívettség, jóság, hűség, szelídség, mértékletesség. Péter felsorol nyolc tényezőt, amelyek gyümölcsözővé tesznek minket a Krisztusban: hit, jó cselekedetek, tudomány, mértékletesség, tűrés, kegyesség, atyafiakhoz való hajlandóság, szeretet (II. Péter 1,5-10). A hit, és a mértékletesség mindkét felsorolásban szerepel. A jó cselekedetek és a kegyesség a jóság különböző megközelítései, az atyafiakhoz való hajlandóság pedig a szeretet aspektusa, míg a tűrés, azaz a türelem, hasonlatos a hosszútűrés fogalmához. Az I. Péter 2,21-24 szintén feljegyzi Krisztus néhány jellemvonását, melyet követnünk kell. Ebben az Igerészben Péter azt mondja, hogy Krisztusban nem volt bűn, vagy álnokság (hamisság), és leírja az ő szeretetét, türelmét, tűrését és hitét, miközben szenvedett bűneink miatt.

Ilyen viselkedésmódokkal és jellemvonásokkal fogunk foglalkozni a könyv során. Azon célból, hogy ennek alapot vessünk, röviden meg szeretnénk tárgyalni a Lélek kilencféle gyümölcsét, amint azokat a Galata levélben találjuk felsorolva. Olvasás közben ne tévesszük szem elől, hogy ez az a gyümölcs, amelyet Isten akar, hogy megteremjünk, és ez az a gyümölcs, amely vonzani fogja a bűnösöket az evangélium üzenetéhez.

Szeretet. A szeretet keresztény életünk legalapvetőbb eleme. Ez az egyetlen elfogadható motiváció Isten szolgálatára. Parancsunk van arra, hogy szeressük keresztény embertársainkat, szomszédainkat, sőt még ellenségeinket is. Ha nem szeretjük embertársainkat, nem szeretjük Istent sem. Ha a világot szeretjük, nem szeretjük Istent. A szeretet a próbája az igazi kereszténységnek. Ha megértjük, mit jelent a szeretet valójában, be tudjuk tölteni a bibliai szentség követelményét. A másik ember iránt való szeretet például eltörli a féltékenységet, a viszályt, a pletykát, a zúgolódást, a keserűséget. Az Isten iránti szeretet el fogja törölni a világiasságot és a szembeszegülést. Másfelől, ha nem szeretjük Istent is és embertársainkat egyaránt, akkor **semmi** sem tesz igazzá minket Isten szemében. A helyes tanítások és a jócselekedetek nem léphetnek a szeretet helyére. Minél közelebb kerülünk Istenhez, annál több szeretet lesz bennünk. „Istennek szerelme kitöltetett a mi szívünkbe a Szent Lélek által” (Róma 5,5). (Ennek fontossága miatt a

III. fejezetben ismét tanulmány alá vesszük a szeretet, és átfogóan megadjuk majd a bibliai utalásokat).

Öröm. Akárcsak a lelki gyümölcs egyéb aspektusait, az örömet is a Szent Lélektől kapjuk (Róma 14,7). Istennel való élményünk során „kibeszélhetetlen és dicsőült örömmel örvendezünk” (I. Péter 1,8). Örvendezhetünk Isten örömével, bármi is történik velünk. Ez a fajta öröm nem az, amelyet a világ nyújt; mert nem függ a körülményektől. Tekintet nélkül a külső körülményekre, mindig képesek vagyunk örvendezni üdvösségünkben és a mi üdvösségünk Isténében (Luk. 10,20; Hab. 3,17-18). Az öröm az a fegyver, amelyet felhasználhatunk, és az az erőforrás, amelyből meríthetünk a megpróbáltatás idején. „Az Úrnak öröme a ti erősségetek” (Neh. 8,10). Amikor elbátortalanodunk, meríthetünk a Lélek öröméből, és erőt nyerünk. A győzelem útja, hogy „teljes örömmel tartsátok... mikor különféle kísértésekbe estek” (Jak. 1,2). Dicsérhetjük győzelemre vezető utunkat.

Hogyan tudunk örülni a szükség idején is? Amint láthattuk, mindig juthatunk örömhöz üdvösségünkben. „S örömmel merítetek vizet a szabadító kútfejéből. És így szólottok ama napon: adjatok hálát az Úrnak, magasztaljátok az ő nevét” (Ésa. 12,3-4). A Zsoltárok két másik örömforrásról is beszélnek nekünk. „Akik könnyhullatással vetnek, vígadozással aratnak majd” (Zsolt. 126,5). Ha könnyhullatással és imával jó magot vetünk, az öröm jó eredményét aratjuk majd. A zsoltáríró azt is mondja: „teljes öröm van tenálad” (Zsolt. 16,11) Ha közeledünk Istenhez és belépünk az ő jelenlétébe, tökéletes örömben lesz részünk. Beléphetünk jelenlétébe énekel, hálaadással és dicsérettel (Zsolt. 100).

Békesség. Békességünk is lehet a Szent Lélekben – békességünk, mely minden értelmet felülhalad és amelyről a világ semmit sem tud (Róma 14,17; Fil. 4,7). Bármi történik is velünk, belső békességünk lehet. Jézus azt mondta: „Békességet hagyok néktek; az én békességemet adom néktek: nem úgy adom én néktek, amint a világ adja. Ne nyugtalankodjék a ti szívetek, se ne féljen!” (Ján. 14,27). Nem csak tudatunkban lehet békességünk, hanem más emberekkel is békességünk lehet. Valójában Isten el is várja ezt tőlünk. „Kövessétek mindenki irányában a békességet” (Zsid. 12,14; lásd még Róma 12,18). Jézus kijelentette: „Boldogok a békességre igyekvők” - azok, akik békességet teremtenek egy nyugtalan emberben, vagy egy zaklatott helyzetben (Máté 5,9).

Hogyan teremthetünk és tarthatunk fenn békességet saját életünkben? Tökéletes békességünk akkor lesz, ha értelmünket Istenre összpontosítjuk és bízunk Benne. „Kinek szíve reád támaszkodik, megőrződ azt teljes békében, mivel Te benned bízik” (Ésa. 26,3). Úgyszintén meg kell tanulnunk örvendezni az Úrban, szelídlelkűnek lenni. Meg kell tanulnunk, hogy semmi felől ne aggódjunk, és hogy kívánságainkat imában tárjuk Isten elé, könyörgésekkel és hálaadással. Ha így cselekszünk, Isten békessége bennünk fog lakozni (Fil. 4,4-7).

Hosszútűrés és türelem. A türelem rendkívül fontos keresztény életünkben. Jézus azt mondta: „A ti béketűréstek által nyeritek meg lelketeket (Luk. 21,19). Béketűréssel gyümölcsöt termünk (Luk. 8,15), kitartással (türelemmel) futjuk meg az előttünk levő küzdő tért (Zsid. 12,1), és békességes tűrés és hit által örököljük az ígéreteket. „Mert békességes tűrésre van szükségetek, hogy az Isten akaratát cselekedvén elnyerjétek az ígéretet” (Zsid. 10,36).

A hosszútűrés, vagy béketűrés jelentése magában foglalja a türelmet, és egymás elszenvetését. Pál arra kér minket, hogy elhívásunkhoz méltón járjunk „teljes alázatossággal és szelídséggel, hosszútűréssel, elszenvedvén egymást szeretetben, igyekeztve megtartani a Lélek segítségét a békesség kötelékében” (Ef. 4,2-3).

A hosszútűrés szelídséggel, szeretettel, egység és békesség iránti vágygal jár együtt. A türelmet hitpróbák és a nehézségek munkálják ki. (Róma 5,3; Jak. 1,3). Ha hagyjuk, hogy a türelem létrehozza tökéletes cselekedeteit, megtapasztalásban, reménységben lesz részünk, és minden másban is, amire csak szükségünk van (Róma 5,4; Jakab 1,4).

Szívesség. A szívesség, vagy gyengédség nem azonos a gyengeséggel. Szívélinességnek lenni annyit jelent, mint udvariasnak, előzékenynek, kedvesnek és türelmesnek lenni, és nem durvának, erőszakosnak vagy gorombának. Jézus szívélinesség volt az emberekkel, de tudott szilárd és határozott is lenni, ha szükséges volt. Az Úr azt akarja, hogy mindenki irányában nyájasak legyünk. Az ő jóvoltá (szívélinessége) magasztal fel minket (Zsolt. 18,35).

Jóság. Ez a szó magába foglalja az igazságot, az erkölcsösséget, az erényt és a kiválóságot. Emlékeznünk kell arra, hogy „senkisé is jó, csak egy, az Isten” (Márk 10,18). Minden jó dolog Tőle származik (Jak. 1,17). A mi igazságunk olyan az Ő szemében, mint a szennyes ruha (Ésa. 64,6), és csak Krisztus igazsága üdvözíthet minket. Ha hiszünk Benne, Isten felruház minket Jézus igazságával (Róma 4,5-6). Csak akkor tartatunk meg, ha megmaradunk Isten jóságában (Róma 11,22).

Hit. Már tanulmányoztuk a hitet az üdvösség vonatkozásában. (Lásd még a 13. fejezetet a „hívó” meghatározásáról). Nem csak azért van szükségünk hitre, hogy üdvözüljünk, hanem azért is elengedhetetlen számunkra, hogy keresztény módon élhessünk. Hit nélkül lehetetlen Istennek tetszeni (Zsid. 11,6). Hit által ismerjük fel, hogy azoknak, akik Istent szeretik, minden együtt munkálkodik a jóra (Róma 8,28). A hit biztosít minket arról, hogy Isten sohasem enged minket feljebb kísérteni, hogysem elszenvedhetnénk, és hogy mindig megadja a kimenekedés útját (I. Kor. 10,13). A hit által nyerünk meghallgatást imáinkra, töltetnek be szükségleteink, és látjuk az ígéretek beteljesülését. „És amit könyörgéseitekben kértetek, mindazt meg is kapjátok, ha hisztek” (Máté 21,22; lásd még Márk 11,22-24). A hűség ugyancsak jelent lojalitást, igazságot, állhatatosságot és következetességet.

Hogyan juthatunk hitre? Először is szükséges, hogy felismerjük, Isten mindegyikünknek ad bizonyos mértékű hitet (Róma 12,3). Mindnyájunknak van valamennyi hite. Bizonyára mindnyájunknak van akkora hite, amekkora egy mustármag, és ha gyakoroljuk ezt a hitet, semmi sem lehetetlen nekünk (Máté 17,20). A Biblia azt mondja: „Azért a hit hallásból van, a hallás pedig Isten Igéje által” (Róma 10,17). Először Isten Igéjének hallása nyomán építettük hitünket, és Isten Igéjében található ígéretek olvasása által. Ugyancsak növelhetjük hitünket mások bizonygatólagos hallgatásával, és saját, korábbi, Istennel való élményeink felidézésével. A hit egy kritikus pillanatban eltölthet úgy is, mint a Lélek természetfeletti ajándéka (I. Kor. 12,9).

Szelídség. Szelídek lenni annyit jelent, hogy az ember türelmes, jóindulatú és nem gerjed haragra, nem sértődik meg. Ismét hangsúlyozzuk, hogy a szelídség nem gyengeség, sem nem gerinctelenség. A szelídség magában foglalja az alázatosságot – annak felismerését, hogy Isten nélkül semmik vagyunk és szükségünk van az ő segítségére. A szelídség fontos tulajdonság, mellyel a vezetőknek bírniuk kell. Mózes a legszelídebb ember volt az ő idejében (IV. Móz. 12,3), és Jézus szelídek és alázatos szívűnek írja le Magát (Máté 11,29). Jézus azt mondta, hogy a szelídek fogják örökségül bírni a földet (Máté 5,5). Az Úr azt akarja, hogy szelídek legyünk minden ember irányában (Tit. 3,2). Íme néhány dolog, amelyekről a Biblia azt tanítja, hogy szelídséggel kell véghezvinni: az Ige hirdetését (II. Kor. 10,1), az Ige fogadását, (Jak. 1,21), segíteni és helyreigazítani egy hibázó testvért (Gal. 6,1), bölcsességet tanúsítani (Jak. 3,13), és életünk ékesítését (I. Péter 3,4). A szelídség magatartásforma, amelyet igyekeznünk kell tudatosan kifejlesztenünk magunkban. Ez erőfeszítést igényel részünkről. „Engedelmeskedjete az Istennek... Alázzátok meg magatokat az Úr előtt” (Jak. 4,7; 10).

Mértékletesség. A mértékletesség fogalma magába foglalja az önmérsékletet (magatűrtetést), az önuralmat, és a mértéktartást. Minden élvezetes dolog ártalmunkra válhat, ha mérték nélkül élvezzük, és bármely dolgot károsá tehetünk, ha túlzásba vesszük. Pál az I. Kor. 9,24-ben egy versenyfutó hasonlatával ábrázolja a mértékletesség fogalmát. Ahhoz, hogy megnyerje a versenyt, a futónak „mindenben magatűrtetőnek” kell lennie. Fegyelmezettséget és önuralmat kell gyakorolnia. Jó, kiegyensúlyozott edzésprogrammal kell rendelkeznie, és mértékletesnek, józannak kell lennie tevékenységei során. Pál hasonló módon rendelkezett fegyelmezettséggel és önuralommal. Azt mondja, ismeri a célját, és uralom alatt tartja testét. A mértékletesség olyan tulajdonság, amelyet mindenkor tanúsítanunk kell. „A ti szelídlelkűségetek ismert legyen minden ember előtt.” (Fil. 4,5). További tudnivalók a mértékletességről a VIII. fejezetben találhatók.

Bölcsesség a pásztori vezetésben. Mielőtt befejezzük ezt a fejezetet, szeretnénk megtárgyalni a szolgálat szerepét a keresztény életéről való tanításban. Mint szolgálattevőknek, bölcsességre van szükségünk ezen a területen, amikor tanítunk és a prédikálunk róla. Tévedünk, ha a kereszténységet szabályokkal azonosítjuk. Mint keresztények, azért cselekszünk különböző dolgokat, hogy örömet szerezzünk Istennek, nem pedig azért, mert valaki kényszerít minket azok

megtétele. A szentség pozitív dolog. A krisztusi jellemvonások meglétét, a lélek gyümölcseinek birtoklását, a Lélek erejének gyakorlását, és bűn kötelékétől való szabadságot jelenti.

Szilárd meggyőződésünk van a szentséggel kapcsolatosan, ahogy ebből a könyvből is ki fog tűnni, és nem fogadunk el kompromisszumokat. Sok kárt okoztak azok, akik nem hirdették a szentséget, és azok is, akik hajlandók voltak változtatni hitükön a világ nyomása alatt. Ugyancsak sok kárt okoztak a szentség álcájával hirdetett tanítások, melyekben a negatívumokat hangsúlyozták, és amelyek hirdetői bölcstelenül jártak el a gyülekezetbe látogatókkal és az új megtérőkkel szemben.

Mint általános szabályt, hisszük, hogy a prédikátoroknak üzeneteikben tartaniuk kell magukat a szentség alaptémájához, és az evangélium pozitív természetét kell hangsúlyozniuk. A szentségről nem szabad hevességgel, ítélezéssel szólni, hanem szeretettel, türelemmel, és megértéssel kell tanítani. Ugyanazt a megközelítést alkalmazhatjuk a szentség témájának esetében, amelyet az Újszövetség esetében is alkalmazunk. Például buzdíthatjuk az embereket arra, hogy kövessék az önuralmat és a mértékletességet, hogy kerüljék a bűnt, többek között a hazugságot és a paráznaságot. A sajátos problémákat hagyhatjuk a pásztori tanácsolás és intés témakörébe.

Ami a látogatókat illeti, úgy kell őket fogadnunk és szeretnünk, amint vannak. Nem a mi dolgunk elítélni őket. Hagyjuk Istenre az ítélezést. Mindezen túl a Szent Lélek az, aki megtérésre vezeti az embert, és hatalmat ad neki arra, hogy megváltoztassa életmódját. A szent kerülje a látogató kioktatását arról, hogy mit kellene tennie. Ha kérdéseket tesznek fel, bibliai válaszokat adjunk. Bölcsességgel járjunk el, a kényesebb helyzetekben pedig vezessük az illetőt a pásztorhoz. Ha úton vannak a megtérés felé, a pásztornak lehet, hogy tanácsolnia kell őt az életében jelenlévő bűnökkel kapcsolatosan. Ne feledjük el azonban, hogy rögtön vehetik a Szent Lelket, ha hangsúlyozzuk a megtérés, a hit, a változtatás utáni vágy fontosságát, és annak kívánását, hogy Isten akaratát cselekedjék, bármit jelentsen is az. Ha jeleit mutatják mindezeknek, betöltekezhetnek Lélekkel, még ha bizonyos dolgokat és tanításokat nem értenek is. Miután betöltekeztek Szent Lélekkel, sokkal könnyebb lesz számukra megoldani a problémákat, megismerni Istent, és megtisztítani életüket.

Az új megtérőkkel való munkálkodás során fontos, hogy együttérzést és türelmet tanúsítsunk. Sok éltető tanításra, bátorításra van szükségük és a megértésünkre is. Meg kell tanulniuk, hogy legyenek érzékenyek a Lélek mozgására, és miként működjenek együtt a Lélekkel a próbatételekben és a kísértésekben való győzelem érdekében. Sok olyan embert láttunk, akik valószínű tapasztalatot nyertek Istentől, ám akiket elriasztott az egyháztól a nyersség, a türelmetlenség, a túl heves dorgálás és a bölcsesség hiánya (valamely szolgálattelvő vagy másik szent részéről). Megfulladtak a kemény eledeltől, amelyet belétömtek, holott valójában tejre lett volna szükségük és időre, hogy növekedhessenek. Adjunk időt Istennek, hogy munkálkodhassék az ő Lelke által, az Ige prédikálása által, és a gyülekezet példája által. A pásztorok, ha úgy érzik, hogy elengedhetetlenül szükséges valamely sajátos esettel foglalkozniuk, személyes tanácsolással éljenek a parancsolás helyett. Ha lehetséges, magyarázzák meg, miért előnyös valami, de ne fenyegetőzzenek, és ne kényszerítsenek senkit cselekvésre. Sose becsüljük alá Isten életeket megváltoztató hatalmát. Az új megtérők tanításának helyes módja, ha külön csoportot szervezünk számukra, ahol megmagyarázhatjuk, miért teszünk bizonyos dolgokat, és udvariasan válaszolhatunk minden kérdésre, a Bibliát használva irányadóként, nem pedig a hagyományt. Ha szavazójoggal rendelkező tagok szeretnének lenni, tanítók, segítők vagy kórustagok, ez a megfelelő időpont arra, hogy bizonyos követelményeket támasszunk velük szemben.

A már megalapozott szentekkel általában személyes beszélgetések során foglalkozhatunk. A megfelelő idő bizonyos egyházzsabályok felállítására a kórus összejövetelek, a vasárnapi iskola tanítói karának összejövetele, vagy a zártkörű gyülekezeti összejövetelek. Ha helyreigazításra van szükség, azt csendesen és személyesen tegyük. Ily módon magas követelményszintet tarthatunk fenn a gyülekezetünkben, ugyanakkor pedig nem riasztjuk el a látogatókat, és nem romboljuk le az új megtérők lelkesedését.

A szentség, mint életmód. Végző elemzésként, mi szerzők nem mondhatjuk meg az olvasónak mit tegyen; csak tanácsolhatunk és megoszthatjuk imáink tanulmányaink és tapasztalataink eredményét. A keresztyén élet egy közeli, személyes kapcsolat Istennel. Állandó kutatás a

szentség után és folyamatos próbálkozás, hogy közelebb kerüljünk Istenhez és mind hasonlatosabbá váljunk hozzá. **Ha engedjük, hogy az ő Lelke vezessen minket, és megteremjük a Lélek gyümölcseit, akkor a szentség természetesen és könnyedén fog megjelenni életünkben. Örömet, és nem terhet fog jelenteni. Normális életmódunkká válik.**

III. Keresztény magatartás

„Minden mérgesség és fölgerjedés és harag és láрма és káromkodás kivetessék közületek minden gonosszággal együtt; Legyetek pedig egymáshoz jóságosak, irgalmasok, megengedvén egymásnak, miképen az Isten is a Krisztusban megengedett néktek” Ef. 4,31-32.

A magatartás a szentség legfontosabb eleme. Ha az ember megfelelő magatartást tanúsít Isten és embertársai iránt, a szentség meg fog nyilvánulni élete minden területén. Ha nem tanúsít helyes magatartást, semmilyen mértékű külsődleges szentség nem fogja elfedezni Isten szeme előtt a belső szentség hiányát. A helytelen magatartás az első jele a visszaesésnek, és elkerülhetetlen velejárója a képmutatásnak.

A szeretet alapvető magatartás, amely megkülönbözteti az igazi keresztényt a világtól. Az egész törvényt és a prófétákat összefoglalhatjuk két parancsolatban: Szeresd Istent és szeresd felebarátodat (Máté 22,36-40; Márk 12,28-31; Luk. 10,27). A szeretet az a készítő erő, amely Isten parancsolatainak megtartására ösztönöz minket (Ján. 14,15; 23). Valójában Isten iránti szeretetünk azáltal bizonyosodik be, mennyire lelkiismeretesen engedelmeskedünk az Ő Igéjének (I. Ján. 2,3-5). Jézus azt parancsolta, hogy szeressük egymást, ahogyan Ő szeretett minket (Ján. 15,12; 17). Az egymás iránti szeretet a végső mércéje az igazi kereszténységnek (Ján. 13,34-35). Ha nem szeretjük testvérünket, akkor nem szeretjük Istent sem (I. Ján. 4,20-21). A törvény betöltése a szeretet (III. Móz 19,18; Róma 13,10; Jak. 2,8). Egy kereszténynek ki kell terjesztenie szeretetét minden emberi lény felé, még az ellenségei felé is (Máté 5,43-48). Ismételten tehát, ez a fajta szeretet a kereszténység végső bizonyítéka, hiszen azokat, akik viszontszeretnek, a bűnösök is szeretik (Máté 5,46). Nem lehet túlhangsúlyozni a szeretet szükségességét, mint minden cselekedet és kapcsolat alapját. A szeretet soha el nem fogy (I. Kor. 13,8). Nem lesz mulasztásunk sem Istennel, sem egymással szemben, ha hagyjuk, hogy a szeretet elvégezze tökéletes munkáját. Bármely cselekedet vagy tulajdonság értéktelen, ha nem a szeretet az ösztönző erő és a motiváló tényező (I. Kor. 13,1-3; Jel. 2,1-5). Ez a két igevers a következő dolgokat sorolja fel, melyek értéktelenek szeretet nélkül: nyelveken szólás, szónoki képesség, prófétálás, bölcsesség, ismeret, hit, önfeláldozás, humanizmus, munkák, szolgálat, béketűrés, helyes tanítások, helyes vezetés, jó közösség, állhatatosság és fáradozás Jézus nevéért.

Alkalmazzuk ezeket a tanításokat a szeretetről a szentség tárgyára. Először is szeretnünk kell Istent annyira, hogy készek legyünk cselekedni az Ő tökéletes akaratát. Ha annyira szeretjük Őt, amennyire szeretnünk kell, hasonlítani akarunk majd Hozzá, amennyire csak lehetséges. Meg fogunk próbálni elkerülni minden olyat, ami nem illik Hozzá. Engedelmeskedni akarunk majd Neki és kedvében járni, olyan területeken is, amely emberi nézőpontból tekintve szükségtelen és jelentéktelen. Amikor kezdjük megkérdőjelezni a szentségről szóló tanításokat, meg kell állnunk, és a szívünkbe tekintetünk, mennyire mély valójában a szeretetünk Isten iránt. Másodszor, ha bármilyen neheztelés vagy ellenézés támad bennünk egy másik emberrel szemben, nagyon óvatosaknak kell lennünk. Meg kell őriznünk szívünkben a szeretet és a megbocsátás érzését e személy iránt, ha fenn akarjuk tartani a szentséget és a kereszténységet életünkben. Embertársunk iránti szeretet azt jelenti, hogy türelmesek, kedvesek vagyunk, nem irigyek, nem önzők, nem dicsekedők, hanem udvariasak, nem a magunk érdekét nézők, nem könnyen haragra gerjedők, olyanok, akik nem rögtön rosszat gondolnak valakiről, hanem csak azt nézik, ami helyes és jó. A szeretet mindent elfedez, mindent elhisz, mindent remél, és mindent eltűr (I. Kor. 13,4-7). Cselekedeteinket ilyen szeretetnek kell motiválnia Isten iránt, és embertársaink iránt. A szentség követése bármely más okból, vagy ilyen szeretet nélkül értéktelen, és képmutatáshoz vezet.

Miután megállapítottuk a helyes magatartás fontosságát, vizsgáljunk meg néhány erre vonatkozó igeverset. Az Ef. 4,31 igéje, amelyet e fejezet elején idéztünk, felsorol néhány nagyon veszélyes magatartásformát, amelyet a kereszténynek el kell vetnie. Ha helyet adunk ezeknek az érzelmeknek életünkben, akkor a testet tápláljuk, miközben szellemi emberünk éhezik.

A mérgesség durva, elfogadhatatlan, visszataszító, nyers, rideg, neheztelő és elhatalmasodó magatartásforma. Olyan, amelyet éles megjegyzések, és bántó nyelvezet jellemez. Sohasem helyénvaló. Vannak, akik azt gondolják, hogy félretehetik szellemi emberüket, és utat engednek mérgüknek. Ám nem cselekedhetnek így, ha szentek akarnak lenni. Még ha dorgál is egy szolgálattevő, nem teheti azt személyes nehezteléssel, kemény, bántó, durva, vagy szigorú szavakkal. Ideje van a dorgálásnak és az intésnek, de sohasem méreggel.

A fölgerjedés aktív harag, düh, vagy indulat, és a szó erősen kifejezi a bosszúállás és a büntetés iránti vágyat. A testi természet mindig elégtételt kíván, és gyakran e szerint is cselekszik, kimutatva érzelmeit, vagy szűrő megjegyzéseket téve. Lehet, hogy némely dologban nem értünk egyet, de nem szabad neheztelőkké, vagy bosszúállókká válnunk. Még ha tökéletesen helyesek is hitelveink, helytelenül cselekszünk, ha hagyjuk, hogy elragadjon bennünket az erőszakos harag, vagy indulat. Ugyanez igaz a többi helytelen magatartásra is, amelyről szólunk. Nem engedhetjük meg, hogy ilyen indulatok uralma alá kerüljünk, hanem meg kell tanulnunk uralkodni érzelmeinken. Az indulat nem fogható vissza saját erőnkől, hanem csak imádság és Isten keresése által. Különösen szégyenletes egy szolgálattevő esetében, ha haragra gerjed és neheztelővé válik. Nincs mentség az ilyenfajta önuralomhiányra a szentek esetében. Ne feledjük, „ember haragja Isten igazságát nem munkálja” (Jak. 1,20).

A harag a nagymérvű bosszúság érzése, amelyet többnyire sértés, vagy szembenállás okoz. A szó önmagában nem jelzi az érzés hevességének mértékét, és nem jelent szükségszerűen külső megnyilvánulást sem. Ha a harag szabad utat kap, többnyire önmagától megnyilvánul, mint amely rá kíván zúdulni valakire, vagy valamire. Ha uralmunk alatt tartjuk, és megfelelően felhasználjuk ezt az érzést, akkor építő is lehet, sőt jótékony hatással bírhat. Például Jézus kifejezte haragját a bűnnel szemben, amikor megtisztította a templomot a kufároktól. Miféle haragról mondhatjuk, hogy megengedhető és milyenről mondhatjuk, hogy nem? Pál ad nekünk erről felvilágosítást: „Ám haragudjatok, de ne vétkezzetek: a nap le ne menjen a ti haragotokon” (Ef. 4,26). A harag, amely arra készíti, hogy bántunk valakit, vagy bármely más módon vétkezzünk, nem helyes. A harag, amelyet szívünkben hordozunk, és a neheztelésig táplálunk, ugyancsak rossz. Az ok nélküli harag is helytelen (Máté 5,22). Ha jogos oka van a haragnak, akkor sem vehetjük személyesen kézbe a dolgot, és nem irányíthatjuk haragunkat senki ellen. Ahelyett használjuk az indulatunkban rejlő erőt, mint motivációt a rossz helyrehozására, amennyiben lehetséges. Ezután bocsássunk meg a másik embernek, aki a dologban érintett, és feledkezzünk el az egésztől. Imádkozzunk, amíg csak el tudjuk felejtetni. Tekintet nélkül a körülményekre, a békétűrés, vagy az önuralom a Lélek gyümölcse, amelyet láttatnunk kell (Gal. 5,23). Szolgálattevők, hogyan kell viselkednetek akkor, ha tanítotok valamit, a szentek pedig következetesen nem engedelmeskednek annak? Nem szabad személyes haraggal reagálnotok erre. ők nem ellenetek lázadoznak, hanem Isten ellen. Óvatosaknak kell lennetek, és önuralmat kell gyakorolnotok.

A láрма zajongást, kiabálást, zshivajt, vagy makacs követelőzést jelent. Mindig panaszkodsz? Lármázol-e, hogy a magad útját járhasd? Némely felnőtt ember hisztériát csap és önfejő módon viselkedik, akár egy kisgyerek, aki földre veti magát, visít és rugdalózik. Azok az emberek, akik állandó zsongásban tartják a gyülekezetet, folyamatos figyelmet igényelnek, állandóan követeléseket támasztanak, vagy akadályozzák a gyülekezet fejlődését, a lármázás bűnében vétkesek. Ezt a magatartást és viselkedést a Biblia elítéli.

A káromkodás (gonosz beszéd) gonosz szívből fakad. Legnagyobb részét féltékenység szüli. Hányszor mondtál gonosz dolgokat másokról? Mennyi bajt okoztál már gonosz beszéddel? (A IV. fejezetben részletesebben kifejtjük a pletykálkodás és a becsmélés témáját.)

A gonoszság aktív rosszindulat, annak a vágya, hogy másoknak ártsunk. A gonoszság örömet lel abban, ha másoknak szenvedést okoz, vagy szenvedni lát valakit. Ez általában gyűlöletből fakad, amely Isten szemében épp oly gonosz dolog, mint a gyilkosság (I. Ján. 3,15). Gyűlölünk kell a bűnt, de nem a bűnöst. Örvezdethetünk, ha a bűn vereséget szenved bizonyos területeken, de sohasem örülhetünk mások szerencsétlenségének vagy szenvedésének, akkor sem, ha bűnösök. A szeretet nem örül a hamisságnak, de együtt örül az igazsággal (I. Kor. 13,6).

Irigység és féltékenység. Ezek az érzelmek közel állnak a mérgességhez, a felgerjedéshez, a gonoszsághoz és a viszálykodáshoz. Az irigység és a viszálykodás képes létrehozni bármennyi

és bármiféle gonoszt (Jak. 3,16). Az irigység és a féltékenység magában foglalja mások tulajdonának, vagy képességének elkívánását. Gyakran kíséri rosszindulat, mohóság, és gyanakvás. Az irigység a test cselekedete, amely kizár minket a mennyből (Gal. 5,21; Jak. 4,5). Ez a lélek váratlanul felbukkan olyan helyeken, ahol nem volna szabad megjelenie. Az embereket a gyülekezetben gyakran felingerli, ha valaki több szolgálatot kap a gyülekezetben, több figyelmet vív ki, mint ők, ha valaki bizonyos előnyöket élvez, vagy szellemi áldásokhoz jut. Figyelem! Ez az irigység szelleme.

Megbocsátás. Mindezen gonosz magatartásformák helyett arra kapunk buzdítást, hogy legyünk egymáshoz jóságosak, irgalmasok és megbocsátók. A megbocsátás a szereteten alapszik, és magában foglalja valaki más hibájából fakadó következmény elviselését. Azt jelenti, feladjuk előjogainkat bizonyos helyzetekben, és nem veszünk figyelembe bizonyos dolgokat, még akkor sem, ha tudjuk, hogy igazunk van. Azt jelenti, hogy félretesszük büszkeségünket, és bocsánatot kérünk valakitől, még akkor is, ha úgy érezzük, hogy neki kellene bocsánatot kérni tőlünk. Ez jelenti a másik orcánk odatartását (Máté 5,39) szó szerint és szimbolikusan is. A legfontosabb, hogy a megbocsátás magában foglalja a felejtést. Vannak, akik azt mondják: „Megbocsátok, de nem felejtök”. Nekik imádkozniuk kell, amíg **tudnak** felejtetni; ez azt jelenti, amíg többé nem viseltetnek fenntartással senkivel szemben. Mások úgy tesznek, mintha felejtettek volna, ám fel-emlegetik sérelmüket egy későbbi összeütközés során. Vagy előhoznak egy régi hibát azért, hogy előnyt kovácsoljanak általa valakivel szemben. Ez nem megbocsátás. Jézus világosan tanította, hogy csak annyira fog megbocsátani nekünk, amennyire mi megbocsátunk másoknak (Máté 6,12; 14-15; 18,23-35). Ha azt akarjuk, hogy bűneink bocsánatot nyerjenek, meg kell tanulnunk, hogyan bocsássunk meg testvérünknek, amikor vétkezik ellenünk.

A keserűség gyökere. Sok esetben találkozunk olyan emberekkel, akiket senki sem tud ki-elégíteni. Zúgolódnak, panaszkodnak, nem működnek együtt, és önfejtűek. Képtelenek elfogadni a helyreigazítást anélkül, hogy haragra ne gerjednének. Fontoskodók, viszálykodást szítanak a testvérek között, pletykálkodók, és problémákat okoznak, bármerre mennek. Mi ilyenkor a baj oka? Lehetséges, hogy a keserűség gyökere ragadt meg bennük, amelyről a Zsid. 12,15 beszél: „Vigyázzán arra, hogy Isten kegyelmétől senki el ne szakadjon; nehogy a keserűségnek bármely gyökere, felnevekedvén, megzavarjon, és ezáltal sokan megfertőztessenek”. Jegyezzük meg, hogy ez az Igevers közvetlenül a békesség és a szentség követésére buzdító figyelmeztetés után következik, melyek nélkül senki sem láthatja meg Istent (14. vers). Egymás mellé illesztve ezek a versek két dolgot bizonyítanak. Először is, hogy a szentség alapvető az üdvösséghez. Kieshet valaki a kegyelemből, ha nem szent. Másodszor, a megfelelő magatartás a szentség egyik legfontosabb tényezője. Tisztátalanná lehet válni a keserűség által.

A keserűség gyökere a keserűség forrása az ember életében. Olyasvalami, ami a szívben lakozva okozója mindazoknak a külső megnyilvánulásoknak, amelyeket megneveztünk. Ebből a gyökérből sokféle gyümölcs származik, de egyik sem a Lélek a gyümölcse. A tényleges gyökér lehet neheztelés valakivel szemben egy sérelem miatt, féltékenység, bizonyos helyzet következtében, vagy csupán olyasmi a szívben, ami soha sem lett alárendelve Istennek. Amikor a rossz magatartás kezd megnyilvánulni, ellenőrizzük, hogy van-e valamilyen forrása saját szívünkben. Szüntessük meg, szabaduljunk meg tőle, és sokkal élvezetesebb gyümölcsöket fogunk teremni.

Mint keresztények, nem ítéld meg egymást, de figyelemmel kísérhetjük a gyümölcsöket. Nem kell megítélnünk, hogy egy növény almafa-e vagy narancsfa, ha látjuk rajta a gyümölcsöket. A gyümölcs önmagáért beszél. Hasonlóképpen, amikor a keserűség gyökerének gyümölcse megjelenik másokon, könnyű észrevenni. Ebben az esetben nincs szó ítékezésről. Csupán kerüljük el, hogy részesei legyünk a pletykálkodásnak, az irigykedésnek, a gyűlölködésnek és a viszálykodásnak, amelyek abból a forrásból származnak. Egyszerűen utasítsuk el a részvételt az ilyen gyümölcsökben, máskülönben mi is egyike leszünk azoknak, akik megfertőződnek az adott személyben lévő keserűség gyökere által.

Nincs bántódásuk (Semmi nem bántja meg őket). Az igazi keresztény magatartás határozottan ellentétben áll a keserűség gyökerével, és minden abból fakadó viselkedéssel. „A te törvényed kedvelőinek nagy békességük van, és nincs bántódásuk” (Zsolt. 119,165). A nagy békesség mindig Isten és az Ő Igéje iránti szeretetből fakad (Fil. 4,7). A békesség a megigazulás

egyik eredménye, vagyis annak, hogy Isten szemében az ember igaznak nyilvánul (Róma 5,1). Az Istennek való igazi engedelmesség megóv minket a megbántottságtól. Igéje arra tanít minket, hogy semmitől sem szabad megbántódnunk, és nekünk sem szabad megbántanunk másokat (Máté 5,29-30; 13,41; Jak. 3,2). A Zsoltárok igéjének jelentése az, hogy semmi sem okozhat megütközést azoknak, akik Isten Igéjét szeretik.

Hányszor hallunk ehhez hasonlókat: „Meghívtak másokat, de engem nem hívtak meg”, „Megkértek néhány embert, hogy tegyenek meg valamit a gyülekezetben, de engem nem kértek meg”, „Sohasem kérnek meg arra, hogy...”, „Alkalmas lettem volna rá helyzetemnél, vagy koromnál fogva, mégsem engem bíztak meg vele”, vagy „Velem sohasem beszélnek”? Hányszor érezzük magunkat megbántva, mert megdorgáltak, félreértettek minket, vagy mert nem kaptuk meg azt a figyelmet, amit megérdemeltünk volna? Mindezekben az esetekben a Szentírást kell szemünk előtt tartani: „Nincs bántódásuk”. Talán jó okok játszottak közre, amelyekről nem tudunk, talán nem ismertük a teljes történetet, vagy valaki hibát követett el. Függetlenül a körülményektől, nem engedhetjük, hogy érzéseinkbe sérelmet engedjünk. Meg kell bocsátanunk az embereknek, már akkor, amikor még bocsánatot sem kértek. Ha valaha is imádkoztuk az Úr imáját, arra kértük Istent, hogy bocsásson meg nekünk, amiképpen mi is megbocsátunk másoknak. Tekintet nélkül arra, hogy milyen szokás, vagy etikett sérült meg, és arra, hogy igazunk volt-e vagy sem, nem bántódhatunk meg, és nem utasíthatjuk el a megbocsátást, ha meg akarjuk menteni magunkat. Ha szeretjük Istent, nem engedjük, hogy bármi is megütközést okozzon számunkra. Nem számít, mi következik azután, akkor sem szabad megütköznünk. Emberileg ez lehetetlen, de Isten megadja nekünk a hatalmat arra, hogy győzedelmeskedjünk. Ne mondjuk, hogy „megsértődtem”, vagy „valaki megbántott”, hanem imádkozzunk inkább, amikor felül nem kerekedünk az adott helyzeten.

Magatartás, ha intenek minket. A fenti magatartást kell követnünk akkor is, ha intenek, vagy megfeddnek minket. A zsoltáriró azt mondja: „Útadat Uram, ismertesd meg velem, ösvényeidre taníts meg engem” (Zsolt. 25,4). Némelyek ellenkező módon viselkednek. Úgy érzik, hogy nekik soha, semmilyen módon nincs szükségük intésre, rendreutasításra, vagy figyelmeztetésre. Ez azonban ellentétes Isten Igéjével. Isten kormányokat helyezett el az egyházba (Lásd a XII. fejezetet). A legmagasabb tisztségtől a legalacsonyabbig valamennyien ez alatt a kormányrendszer alatt vagyunk. Még Péter és Pál is elfogadta az intést másoktól (Gal. 2,11-14; Ap. Csel. 23,3-5). Azok az emberek, akik nem tűrik a kormányzást, a hitehagyás útjára lépnek (2. Pét 2,10). Sohase legyünk olyan hatalmasak, hogy ne fogadhassunk el intést, dorgálást, vagy figyelmeztetést. Legyünk akár alkalmi szolgálók, vagy idősebb szolgálattelvők, mindenképpen szükségünk van segítségre ahhoz, hogy tökéletességre jussunk. A megfelelő magatartás ez: „Köszönöm, hogy segíteni próbálsz nekem”, nem pedig az, hogy „Nézd, én Isten szentje vagyok, akárcsak te, és tudom, hogy te is sok mindent rosszul csinálsz, miért mondod hát ezt nekem?”

A Zsid. 13,17 azt mondja: „Engedelmeskedjete elöljáróitoknak és fogadjatok szót, mert ők vigyáznak lelkeitekre, mint számadók: hogy ezt örömmel műveljék és nem bánkódva, mert ez néktek nem használ.” Ez az Igevers szolgálattelvőkre és szentekre egyaránt vonatkozik, és néhány fontos tanítást tartalmaz. Először is, hogy Isten rendelte el az elöljárókat a gyülekezetbe. Megszervezett egy egyházkormányzási rendszert. Másodszor, hogy alázatosaknak és engedelmeseknek kell lennünk. „Ímé jobb az engedelmesség a véres áldozatnál... Mert mint a varázslásnak bűne, olyan az engedetlenség” (I. Sám. 15,22-23). Harmadszor az igazi vezetőnek kötelessége felügyelni a lelkeinkre. Ha olyasvalamit lát, ami bűnös vagy veszélyes, kötelessége azt szóvá tenni. Ha rossz útra tévedünk, figyelmeztetnie kell minket. Nekünk pedig el kell fogadnunk a figyelmeztetését, anélkül, hogy haragra gerjednénk; mert ő csupán kötelességének tesz eleget. Negyedszer, a vezető felelősséggel tartozik Isten előtt. Figyelmeztetnie kell minket, de nem nekünk tartozik felelősséggel. Akár figyelmeztet minket, akár nem, ez ő reá és Istenre tartozik. Végül Isten lesz a bíránk. Ha az ő bíraskodása alatt lázadozunk a tekintély ellen, amelyet ő helyezett fölénk, nem használunk vele magunknak.

„Foganatosb a dorgálás az eszesnél, mintha megvernéd a bolondot százszor is”. Ha eszesek vagyunk, elfogadjuk a dorgálást. Csupán néhány szó elegendő, ha megfelelő magatartással állunk hozzá. Ha azt hisszük, hogy nincs szükségünk helyreigazításra, az öntelt vagy gonosz em-

berek magatartását vesszük fel. Másfelől viszont, ha eszesek vagyunk, szeretjük azt, aki megdorgál minket. Mind a dorgáló, mind a megdorgált helyesen kell, hogy viselkedjék a jó következmény érdekében.

Lehet-e inteni egy szolgálattevőt? Sehol sem találunk a Bibliában olyan igeverset, amellyel arra mutathatnánk, hogy a szolgálattevő kivételt képezne a fenti irányelvek alól. Természetesen egy vele egyenlő, vagy nála magasabb tisztségű szolgálattevőnek kell őt intenie. Pál azt tanította Timótheusnak, hogy azt a szolgálattevőt, aki bűnben él, a többiek előtt kell megdorgálni, hogy mindnyájan okuljanak belőle (I. Tim. 5,20). Gyakran azonban az a helyzet áll ilyenkor elő, hogy a megdorgált szolgálattevő oly sok együttérzést és vigasztalást kap „barátaiktól”, hogy nem tér meg, hanem lázadni kezd. Ha ez történik, senkinek nem fogja a történelemből megtanulni azt, amit Isten szeretett volna, hogy megtanuljon.

„A teljes írás Istentől ihletett és hasznos a tanításra, a feddésre, a megjobbításra, az igazságban való nevelésre... Hirdesd az Igét, állj elő vele alkalmas, és alkalmatlan időben, ints, feddj, buzdíts teljes béketűréssel és tanítással” (2. Tim. 3,16; 4,2). Ebből megtanulhatjuk, hogy a Biblia feddésre és megjobbításra adatott. A szolgálattevő fel van hatalmazva tekintéllyel, sőt paranccsal arra, hogy az Igét intésre, feddésre és megjobbításra használja. Ezt szemünk előtt tartva tanúsítunk mindig megfelelő magatartást, ha intést kapunk. Így imádkozzunk: „Mutasd meg az utaidat, Uram. Vezess engem tökéletességre. Ha tévútra jutnék, küldj valakit, aki útbaigazít. Engedd, hogy felismerjem hibáimat, mielőtt túl késő lenne. Adj erőt a helyes magatartáshoz, amikor igehirdetést hallgatok, vagy személyes intést kapok. Ne engedd, hogy mentségeket keressek, vagy tisztázni próbáljam magam. Ne engedd, hogy lázadjak, hanem taníts engedelmességre. Adj olyan előjárókat, akik eléggé szeretnek ahhoz, hogy tanítsanak és intsenek engem. Taníts meg a te ösvényeidre”.

Zúgolódás és panaszkodás. A szellemi vezetés iránt tanúsított magatartásról szóló tanulmányunk teljessége kedvéért erre a témára is ki kell térnünk. A zúgolódás és a panaszkodás istentelen cselekvés a Júdás 15-16 szerint. A keresztény mód az egymásért való imádság, egymás bátorítása, és buzdítása. Pál azt mondja: „Mindeneket zúgolódások és versengések nélkül cselekedjete” (Fil. 2,14). Ha valami nézeteltérés adódik elő, az igei út odamenni ahhoz a testvérünkhöz, akivel nem értünk egyet, és elrendezni vele a különbözőséget (Máté 18,15). Helytelen panaszkodni és zúgolódni egymásnak, akár beszédben, akár írásban. Ezzel a viszály magját vetjük el (Lásd a IV. fejezetet).

Nincs szükség sok erőfeszítésre ahhoz, hogy egy átlagembert, vagy egy gyülekezetet zúgolódásra ingereljünk. A legkisebb kellemetlenség, kis ideig tartó víz, élelem, ruha, vagy pénzhány mindenkit próbára tesz. Isten irányítása nélkül vágyaink, étvágyunk és szenvedélyeink rabjai vagyunk. Nézzük meg Izrael fiainak példáját. Már a pusztai vándorlás második hónapjában kezdett megmutatkozni természetük. Mindenért zúgolódni, panaszkodni kezdtek (II. Móz. 16,1-3). Csak Mózes második könyvében az izraeliták tizenkét kirívó panaszkodásáról olvasunk Isten terve, és vezetőik ellen. Nem csoda, hogy végül több mint negyven évig vándoroltak a pusztában, noha az út csupán néhány hónapig tartott volna. Zúgolódásuk hitetlenségből, és az Istentől felkent vezetőik iránti tisztelet hiányából fakadt.

A Júdás 11 arra int minket, hogy kerüljük Kóré ellenkezését. Kóré bírálta Mózeszt, és szembefordult szellemi tekintélyével. Mi történt erre? Isten szétnyitotta a földet, amely elnyelte őt követőivel együtt. Amikor Mirjam és Áron bíralták Mózeszt, a Biblia azt mondja, az Úr hallotta őket (IV. Móz. 12,2). Mirjam és Áron idősebbek voltak Mózesnél, és az ő családjához tartoztak, Isten mégis ugyanúgy megdorgálta őket: „Miért nem féltetek hát szólani az én szolgám ellen, Mózes ellen?” Kérdezte Isten. Mirjam hét napon át leprás volt büntetésül.

Ennek arra kell tanítania minket, hogy kerüljük a zúgolódást, a panaszkodást, különösen Isten emberével szemben. Pál megtanulta, hogy „amelyekben vagyok, megelégedett legyek” (Fil. 4,11). Ha úgy érezzük, hogy méltatlanul bánnak velünk, a probléma megoldása nem a zúgolódás és a panaszkodás. A válasz az imádkozásban rejlik, és abban, hogy közvetlenül beszéljünk a helyzet előidézőjével. A bosszúállás joga Istené. Hagyjuk, hogy ő fizesse vissza, amit vissza kell fizetni (Róma 12,19).

Kiváló példáját látjuk a megfelelő magatartásnak Dávid viselkedésében Saul felé. Saul természetesen ártalmára volt Dávidnak, még életére is tört. Vétkeiben odáig jutott, hogy Isten elvette őt, és Sámuel már felkente Dávidot következő királlyá. Ennek ellenére Dávid két alkalommal is visszautasította, hogy megölje Sault, noha lehetősége adódott rá. Amíg Saul volt a király, Dávid nem akart ártani neki. Várta, hogy Isten mozdítsa el a trónjáról.

Észrevettük-e már magunkon, hogy zúgolódunk, vagy panaszkodunk? Tanuljunk meg elégedettek lenni. Tanuljunk meg imádkozni. Tanuljunk meg megbeszélni dolgokat helyes viselkedéssel, ha helyzet megkívánja a beszélgetést. Ne beszéljünk meg dolgokat senkivel abban az esetben, ha abból nem származik jó, ha csak még inkább elmérgesíti a helyzetet, vagy ha nem tudunk alázattal, csendesen, megbocsátó szívvel beszélni vele. A panaszkodás ragadós. Ugyanakkor ellentétes Isten Igéjével.

Más dolgába avatkozó. Miután tárgyaltuk a szellemi vezetők felé irányuló magatartást, most vegyük tanulmány alá az embertársaink iránti viselkedésmódot, különösen azt, ahogyan keresztény embertársainkkal szemben kell viselkednünk. A más dolgába avatkozó olyasvalakit jelöl, aki tolakodóan kíváncsiskodik más emberek személyes ügyei iránt, beleavatkozik más dolgaiba, és olyasmivel foglalkozik, ami őt nem érinti. Az I. Péter 4,15 int minket attól, hogy úgy szenvedjünk, „mint más dolgába avatkozó”. Pál ugyancsak int az ilyen viselkedéstől (II. Tessz. 3,11; I. Tim 5,13). A Péld. 20,3 szerint a patvarkodó bolond.

Némelyekről úgy tűnik, mindenki dolgairól tudnak egy keveset. Jelen vannak mindenféle problémában. Sok esetben megkísérelnek beleavatkozni mások fegyelmezésébe, és megpróbálják megoldani a pásztor problémáját ő helyette. Legtöbbször nemhogy segítenének, hanem inkább még több fát tesznek a tűzre. Az ilyen emberek átkot jelentenek szomszédaikra, és csapást az egyház számára. Ezek az emberek megpróbálnak mindenről tudomást szerezni. Úgy érzik, fontosak és mindent tudnak. Valójában nem lehet őket megbízni semmilyen felelősségteljes állással, amelyben bizalmasan kell kezelni a dolgokat. Ezért a más dolgába avatkozó sohasem alkalmas szolgálatra.

Meg kell vizsgálnunk magunkat, nem lappang-e bennünk ez a fajta magatartás. Ha természetünkél fogva kíváncsiak vagyunk, engedjük, hogy a Szent Lélek megszabadítson minket attól a kíváncsiságtól, amely más emberek életét érinti.

Kevélység és kevély szemek. Isten gyűlöli a kevély szemeket (Péld. 6,17). A kevélyeknek ellene áll, az alázatosoknak pedig kegyelmet ad (Jak 4,6). A kevélység volt az a bűn, amely a Sátán bukását okozta, és elbukást, pusztulást hoz mindazokra, akik ezt a magatartást táplálják szívükben (Ésa. 14,12-15; Péld. 16,18). Az élet kérdése a világiasság három alapkategóriájának egyike, amely a keresztényeket kísérti (I. Ján. 2,16). Keresztelő János és Jézus az írástudók és a farizeusok képmutatása és kevélyisége ellen prédikált a legszigorúbban. Megjegyzésre méltó, hogy ezek a súlyos kijelentések nem az ismerten bűnös embereknek szólt, hanem a kor vallási vezetőinek. Ebből megtudhatjuk, hogy gyakran a vallásos emberek azok, akik a leghajlamosabbak a kevélység bűnére.

Ezért a keresztényeknek nagyon óvakodniuk kell attól, nehogy ilyen magatartás alakuljon ki bennük. A szentségről beszélve nagyon könnyen juthatunk az önigazultság állapotába, és kritizálhatunk másokat. Ez kevélység és képmutatás. Lehetünk a legszentebbnek látszó emberek a világon, ám ha telve vagyunk kevélységgel, nem vagyunk megigazulva Isten szemében. Példaképpen erre, olvassuk el a farizeus imáját, és hasonlítsuk össze a vámszedőjével.

Két figyelmeztetést kell tennünk. Először is, ne engedjük a szívünkbe kevélységet a szentség követelményeinek betöltése és az igazság ismerete eredményeként. Másodszor, ne legyenek kevélyek a szemeink. A szolgálattevők különösen kísérthetők ezen a két területen. Mivel Isten gyűlöli még a kevély szemeket is, legyünk óvatosak, miként viseljük magunkat. A szolgálattevők, vajon nem mutattok-e kevélységet, amikor a szentekhez szóltok, vagy amikor helyet foglaltok a szószéken, vagy akár miközben jártok-keltek Bibliával a kezetekben?

A kevélység olyan dolog, amellyel szemben mindig éberem kell örködnünk, akármilyen szellemiek is vagyunk. Minél sikeresebbek vagyunk szellemileg, annál inkább szeretne minket kevélyé tenni az ördög. Alázatosaknak kell lennünk, de kerüljük a hamis alázatosságot. Láttunk már olyan embereket, akik oly hivalkodón mutatták alázatosságukat, és próbálták bizonyítani

mennyire alázatosak, hogy valójában kevélységet tanúsítottak az úgynevezett alázatosságukban. Próbaképpen, ha azt gondoljuk, hogy valóban alázatosak vagyunk, nagyon valószínű, hogy nem vagyunk azok. Amikor azt hisszük, hogy végre elértük az alázatosságot, akkor valószínűleg éppen elvesztettük azt.

A kevélység kiirtására és a kevély szemek megszüntetésére a mód az imádkozás. Le kell borulnunk Isten előtt. Földig kell borulnunk. Imádkozzunk könnyekig. Valljuk meg bűneinket és gondoljuk meg, milyen méltatlanul élvezzük Isten kegyelmét. Az ilyen ima nem percek, hanem órákat vesz igénybe. Miután teljesen összetört a lelkünk, keljünk fel, és senkinek ne beszéljünk erről az imáról és élményről.

Két téma van még, amelyeket különleges módon kell kezelnünk napjainkban. Mivel a magatartási formák között lehet velük foglalkozni, ebben a fejezetben tárgyaljuk őket.

Viselkedés a nők szabadságának kérdésében. Ebben a mozgalomban vannak olyan dolgok, amelyek megegyeznek Isten Igéjével, de sok olyan is akad, amelyek nem. Megegyezik abban, hogy a Biblia valóban azt tanítja, a nő éppen olyan fontos, mint a férfi. Éppoly intelligens, és éppoly értékes szerepet tölt be Isten tervében. Nincs egyenlőtlen elbánás férfi és nő tekintetében Krisztusban (Gal. 3,28). A Biblián keresztül Isten használta a nőket, mint prófétákat, bírakat, tanítókat, diakonisszákat és az evangélium munkásait (Bír. 4,4; Ésa. 8,3; Ap. Csel. 18,26; 21,9; Róma 16,1; Fil. 4,3). A napi életünkre vonatkozóan hiszünk abban, hogy egy nőnek éppen annyi munkabért kell fizetni világi állásáért, mint egy férfinak, ha ugyanazt a munkát végzik, feltéve, hogy egyenlőképpen is teljesítenek.

Ezt kijelentve fel kell ismernünk azt is, hogy a Biblia szerint a nőnek alávetettnek kell lennie saját férjének (Ef. 5,22; Kol. 3,18; I. Pét. 3,1). Csak egy végső tekintély lehet minden csoportban, Isten pedig a férjet választotta végső tekintélyként a családon belül. E tekintéllyel együtt a férj viseli a végső felelősséget családja fenntartásáért. Úgy kell szeretnie feleségét, ahogy Krisztus szerette az egyházat, és adjon tisztességet neki (Ef. 5,25; Kol. 3,19). Más különben imái meg fognak hiúsulni (I. Péter 3,7). Az asszony a férfi oldalából lett, nem a fejéből, és nem a lábából. Nem vezetnie kell a férfit, de nem is a lábai alatt kell lennie, hanem segítőtársa legyen (I. Móz. 2,18). Ha a nő házasságban él, elsődleges felelőssége, hogy segítse férjét, és gondot viseljen a gyermekeikre. A Biblia kifejezetten pártolja a házasságot és a családot, de elítéli a házasságon kívüli szexuális kapcsolatot, a homoszexualitást és a leszbikusizmust (Lásd IX. fejezet). Ezért tehát az úgynevezett nők felszabadításának mozgalma sok tekintetben ellentétes a Bibliával.

Megmarad a kérdés: minden férfinak alá vannak-e vetve a nők? Igényelhet-e bármely férfi tekintélyt bármely nő felett? A válasz: „nem”. A nők csak saját férjüknek vannak alávetve. Más férfinak csak akkor van tekintélye a nő felett, ha nemétől függetlenül is felette áll tekintélyben. Pál meghagyása szerint egy asszony, ha vezető pozícióban van, férfit tekintélynek kell lennie felette. Az apostol nem engedi meg az asszonyoknak, hogy félbeszakítsák az istentiszteletet és közbekérdezzenek – olyan előjog volt ez, amellyel a férfiak gyakran rendelkeztek abban a korban (I. Kor. 14,34-35; I. Tim. 2,11). Pál elismeri a nők jogát a prófétálásra (bármily ihletett szólásra) nyilvánosan, ha az férfit tekintély alatt történik és nem kerekedik annak fölébe (I. Kor. 11,5; I. Tim. 2,12).

Szellemi dolgokban az asszonynak férje vezetését kell követnie, amennyiben férje Lélekkel betöltött. De még ha nem is, az asszonynak akkor is el kell fogadnia őt a család fejének annak érdekében, hogy megnyerje őt Istennek (I. Péter 3,1-2). A személyes meggyőződés, hitelv, és a szellemi élmények tekintetében az asszonynak hűnek kell lennie saját személyes hitéhez, mivel Isten végül mindenkit egyéni alapon fog megítélni.

Magatartás a gyülekezeti összejöveteleken. Az egyház szervezéséről, irányításáról és tekintélyéről bővebb kifejtés található a XII. fejezetben. Ebben a részben elemezni akarjuk az egyház első általános konferenciáját, melyet az Ap. Csel. 15-ben találunk leírva, és látni szeretnénk, miként működött. E konferencián egy fontos és vitatott kérdés került eldöntésre: nevezetesen az, hogy a zsidó törvénynek mely szokásai kötelezőek a pogány keresztények számára. Küldöttség jött Jeruzsálembe, ahol találkoztak az egyház vezetőivel és pásztoraival – az apostolokkal és a vénekkel (2-4 versek). Mindkét részről hosszan vitatták meg a kérdést, teljességében

előtárva a főbb nézeteket (7. vers). Végül döntésre jutottak, amellyel az egyház, mint test egyetértett és támogatott. Leveleket küldtek a különböző gyülekezetekhez, hogy tudassák velük, milyen döntést hoztak (15,23; 16,4). Figyeljük meg, ahogy egy csoportként együtt dolgoztak, miután a döntés elsimította a vélemények éles különbözőségét, amely korábban fennállt. Az egyház ugyancsak egy csapatként munkálkodott együtt, miközben ajánló leveleket küldött és összegyűjtötte az adományokat (Ap. Csel. 18,27; 2 Kor 8,19). Szerették egymást, segítették egymást, de meg is rótták egymást, ha szükségét látták. Pál megróttá Pétert és a többieket, „mikor látta, hogy nem egyenesen járnak az evangélium igazságához képest” (Gal. 2,14).

Ami az Ap. Csel. 15-ben történt, demokratikus vita volt, melyben az atyafiak nagyobb része döntésre jutott a Szent Lélek hatása alatt (28. vers). E döntéshozatal után az egyház egységessé vált annak betartásában. A demokráciát gyakran félreértik a mai összejöveteleinken. Ez azt jelenti, hogy engedünk egy kicsit a nem tanbeli dolgokban. Nem azt értjük alatta, hogy azt tehetünk, amit akarunk, és sosem hallgatunk senki másra. Amikor a testvérek többsége tenni szeretne valamit, te pedig nem, el kell fogadnod a döntést helyes hozzáállással. Vagyis zúgolódás vagy panaszkodás vagy minden olyan viselkedés nélkül, amellyel a viszály magját vetheted el. A helyes magatartás, eleget tenni a többség döntésének a nem tanbeli dologban. Ha bízunk testvéreinkben, akkor nem nehéz hinnünk abban, hogy Isten befolyásolhatja a többséget abba az irányba, amerre ő akarja, hogy haladjanak. Ha szeretjük testvéreinket, beleegyezően a többség kívánságába. Ugyanakkor a vezetők sem tanúsíthatnak kevély magatartást, és nem beszélhetnek így: „Én vagyok a vezető, tehát azt teszed, amit én mondok”. Péter maga mondja azt a szolgálattevőknek, hogy ne uralkodjanak Isten örökségén, hanem példaképei legyenek a nyájnak (I. Péter 5,3). A szolgálattevőknek, akárcsak a szenteknek, testvéri szeretet kell mutatniuk, és „a tiszteletadásban egymást megelőzőknek kell lenniük” (Róma 12,10).

Milyen legyen egy megállapodás? A résztvevőknek nem szabad haragvóknak, idegeseknek, neheztelőknek vagy provokatívaknak lenniük. Hogyan tanúsíthatnának ilyen magatartást, aztán állhatnak fel és hirdethetnék az Igét az embereknek? Hogyan lehetne elhívásuk mások megsegítésére, ha még egymással sem tudják megtalálni a hangot? A konferenciának olyan összejövetelnek kell lennie, ahol valamilyen üggyel foglalkoznak, de ahol közösség is van, gyógyulás, ébredés és a Szent Lélek kitöltetése. Ez a meggyőződés megerősítésének az ideje, és annak, hogy hallgassuk mások prédikációit tanításokról, melyeket szeretünk. Oly frissítő hallgatni más igemagyarázatát, aki úgy magyarázza az igazságot, hogy azt mondhatjuk: „Én is így hiszem!” Ilyen módon a konferencia a kölcsönös bátorítás ideje, nem pedig a pletykálkodásé, a zúgolódásé, panaszkodásé, vagy vitatkozásé.

Ügyelnünk kell arra, hogy ne vegyünk fel csökönyös magatartást. Figyeljünk fel, amikor ezt mondjuk: „Nos, én akkor is megcsinálom” vagy azt, hogy „Ha nem úgy csinálják, ahogy én elgondoltam, nem veszek részt benne”, vagy „Nincs szükségem arra, hogy bárki megmondja, mit tegyek”.

A szentség legfontosabb aspektusa. E fejezetben hadd idézzük fel, hogy a megfelelő viselkedés az egyetlen, legfontosabb aspektusa a szentségnek. Aki alázatos, tanítható magatartást tanúsít, és mélységesen vágyik arra, hogy Istennek éljen, mindig elvezethető hatalmasabb igazságokra. A belső szentség külső szentséget eredményez, de fordítva nem így van. Gyakran megfélemedezünk erről, mert oly könnyű megfigyelni és összehasonlítani a külső szentséget, de sokkal nehezebb észrevenni a belsőt. A külső szentség gyakran a legkönnyebb része az engedelmségnek, míg a magatartást és a lelket nehezebb uralom alatt tartani. Miközben e könyv hátralevő részét olvassuk, ne feledjük el, hogy a helytelen viselkedés éppoly biztosan visszatart minket a mennytől, ahogyan a külső szentség bármely megsértése, vagy bármely bűnös tett, amelyet fizikailag elkövetünk. Ellenőrizzük a szívünket kevélység, zúgolódás, a viszály, keserűség, a harag magjának elvetése, vagy más gonosz viselkedés tekintetében, amely lerombolja szentségünket. Oly szomorú volna, ha egy keresztény, különösen egy szolgálattevő, aki újjászületett és jó külső példát mutat, elveszne Isten számára valamilyen magatartás miatt, amelyet szívébe enged kúszni.

IV. A nyelv: a fékezhetetlen tag

„De a nyelvet az emberek közül senki sem szelídítheti meg; fékezhetetlen gonosz az, halálos méreggel teljes” Jak. 3,8.

„Legyenek kedvedre valók szájam mondásai... óh Uram” Zsolt. 19,14.

Fékezhetetlen tag. A nyelv a test legnehezebben irányítható része, és hatalma van arra, hogy a legtöbb ártalmat okozza. Az a mód, ahogyan nyelvünket használjuk, jól jelzi viszonyunkat Istennel. A nyelv azt szólja, ami a szívben van. Ha gonosz dolgokat szólunk, akkor gonosz dolgok vannak a szívünkben, „mert a szívnek teljességéből szól a száj” (Máté 15,18). „Amik pedig a szájból jönnek ki, a szívből származnak, és azok fertőztetik meg az embert” (Máté 15,18). Jakabnak van néhány erőteljes tanítása a nyelvre vonatkozóan. „Ha valaki istentisztlőnek látszik köztetek, de nem zabolázza meg nyelvét, sőt, megcsalja a maga szívét, annak az istentisztelete hiábavaló”(Jak. 1,26). „Mert mindnyájan sokképen vétkezünk. Ha valaki beszédben nem vétkezik, az tökéletes ember, képes az egész testét is megzabolázni” (Jak. 3,2). A nyelvet a ló szájában lévő zablához hasonlítja, amely irányítja a ló mozgását, és egy kis kormányhoz, amely egy nagy hajót kormányoz, és egy kis tűzhöz, amely nagy károkat tud okozni. A nyelv megfertőztetheti az egész testet. Csak Isten hatalma szelídítheti meg (Jak. 3,1-13).

Ez az oka, amiért Isten a nyelveken szólást választotta a Szent Lélek keresztség elsőként megjelenő jeléül (Ap. Csel. 2,4; 10,46; 19,6). Akkor vesszük a Szent Lelket, amikor megtérünk, hiszünk és teljesen alávetjük magunkat Istennek. A nyelv a legnehezebben megszelídíthető tagunk, ezért ez az utolsó rész, amely meghódol Istennek. Amikor először szólunk nyelveken a Lélek sugallata alatt, ez azt jelzi, hogy Isten végül belépett életünkbe, és teljes uralmat vett rajtunk.

Jakab világossá teszi, milyen könnyen vétkezhetünk a nyelvünkkel, hogy a nyelv nagyon veszélyes, és hogy a nyelvvel való vétkezés teljességgel lerombolhatja szentségünket. Milyen módokon vétkezhetünk a nyelvünkkel?

Pletykálkodás. Ez az egyik leggonoszabb bűn. Ez a Sátán elsődleges eszköze arra, hogy belülről rombolja az egyházat. Tönkretetheti a bizalmat az emberek között, megbántja a vétlent, és visszatartja a megtérőt. Megosztja az egyházat, elbátortalanítja a szenteket és kiábrándítja az új megtérőket. A Biblia azt tanítja nekünk, hogy senkiről ne beszéljünk gonoszul, különösen ne testvéreinkről az Úrban (Tit. 3,2; Jak. 4,11). „Aki titkon rágalmazza az ő felebarátját, elvesztem azt” (Zsolt. 101,5). A legtöbb ember készséggel elismeri a pletykálkodás gonosz voltát, ám a probléma akkor kezdődik, amikor saját életükben kell azt rajtakapni. Sok gyakorlati nehézséggel járó területe ez sok keresztény életének. Hadd írjuk le határozottan, mit értünk pletykálkodáson, annak reményében, hogy némelyeket rávezetünk annak felismerésére, mit tesznek valójában. Alapjában véve azt jelenti, hogy személyes, bizalmas, vagy feltűnést keltő természetű dolgokat mondunk el. Ez magában foglalja olyan szóbeszéd továbbadását, amellyel valakit tönkretethetünk, és magában foglalja a rágalmazást, amely azt jelenti, botrányos dolgokat mondunk valakiről. Figyeljük meg, hogy a pletyka nem csupán hazugságokat vagy bizonytalan valóságú szóbeszédet jelent valakiről, hanem magában foglalja a személyes természetű dolgok elmondását is, melyekhez a pletykálkodónak semmi köze. Egy valós dolog elmondása lehet pletykálkodás, ha azt pletyaként adjuk tovább valakinek, akinek nem szükséges tudnia róla.

Isten rendelte el a szervezettséget és a tekintélyeket az egyházba (I. Kor. 12,28; lásd a XII. fejezetet). Ha probléma merül fel az egyházban, a vezetésben lévőknek tudomására kell azt hozni. Ám a szükségtelen pletyka a gyülekezet más tagjai felé nem helyes dolog. A gyülekezet laikus tagjai nem ítélik meg egymást (Róma 14,10; 13; Máté 7,1; Jak. 4,12). A gyülekezetben a vezetés ítélkezhet és kell is ítélkeznie annak érdekében, hogy védje a nyáját (Máté 18,18; I. Kor. 6,5).

Ez azt jelenti, hogy a vezetés viseli a felelősséget az egyházban jelenlévő bűn megszüntetéséért. Ugyancsak jelenti azt is, hogy a laikusok nem rendelkeznek ilyen felelősséggel. Néha bizonyos dolgokat el kell mondani a tisztázás, az útmutatás és a pontosság érdekében. Általában azonban a dolgok továbbadása ártalmas lehet másokra nézve, és helytelen Isten szemében. A

pletykálkodás ellentétes Isten Igéjével. „Ha a fa elfogy, kialuszik a tűz; ha nincs súsárló, megszűnik a háborgás... A fondorlónak beszédei hízelkedők, és azok áthatják a szív belsejét” (Péld. 26,20; 22). Mennyi gyülekezet örvendhetne békességnek, ha tagjai valóban hinnék ezt az igeverset!

Gyakorlati példával élve, mit tennénk, ha tudomásunkra jutna, hogy valaki, aki a gyülekezet tagja, és aki testvérünknek nevezi magát, házasságtörést követett el? Nem titkolhatjuk el ezt a bűnt, mivel nincs rá hatalmunk. Tudatni kell azt egy olyan személlyel, aki tekintéllyel rendelkezik – a pásztorral, a presbiterrel, vagy a szuperintendenssel, a bevont személytől függően. Ettől kezdve a dolog a vezető felelőssége alá fog tartozni. Ha elmondjuk az egész gyülekezetnek is, pletykálkodókká válunk. Jó oka van annak, hogy elmondjuk a pásztornak, mivel neki kell megóvnia a gyülekezet többi tagját, és segítenie kell a vétkező testvérnek. Semmi ok sincs azonban arra, hogy elmondjuk bárki másnak. Ha a testvér megbánja bűnét, miért tudjon erről a bűnről bárki is? Hogyan segítene rajta az, hogy mindenki tud a ballépéséről? A másik példa, ha egy laikus gyülekezeti tag vétkezik, megtér és elmegy egy másik gyülekezetbe. Korábbi pásztorának informálni kell róla az új pásztert, hogy az a későbbiek során segítségére lehessen, de titokban kell tartania a dolgot a gyülekezet többi tagja előtt. Ezek a példák magyarázatot adnak két pletykálkodásról szóló igeverse: „A rágalmozó megjelenti a titkot; de a hűséges lelkű elfedezi a dolgot” (Péld. 11.13). „Elfedezi a vétket, aki keresi a szeretet; aki pedig ismétlen előhoz egy dolgot, elszakasztja egymástól a barátságosokat is” (Péld. 17,9).

Ne feledjük, soha nincs hatalmunk arra, hogy elfedezzünk egy meg nem bánt bűnt, tekintet nélkül arra, hogy a barátunk-e annak elkövetője, vagy sem. Ugyancsak nem fedezhetjük el a bűnt, amely alkalmatlanná tesz valakit tisztségének betöltésére a Biblia alapján. Mindkét esetben a tekintéllyel bíró személlyel kell azt tudatni. Ugyanakkor nem szükséges a barátunk bűnét visszamondani másoknak. Ez csak ő reá, a felette álló személyre, és Istenre tartozik. Alapjában véve egy személyes bűn gyülekezeti problémává nőhet, ha az illető nem tér meg, hanem képmutatásban él, vagy ha szégyent hoz a gyülekezetre. Erre különösen akkor kerül sor, amikor egy vezető tisztségben lévő személy vétkezik. Például mi van akkor, ha a gyülekezet egyik diakónusa követ el házasságtörést, de megtér belőle? A pásztornak mégis tudnia kell róla, mert ez az ügy szégyenbe hozhatja az egész gyülekezetet, és mert a diakónus alkalmatlanná vált tisztségének betöltésére, mivel elvesztette jóhírért. Az, akivel vétkezett, akárcsak azok, akik bűnéről tudomást szereznek, el fogják veszíteni bizalmukat a gyülekezetben, ha nem történik semmi. Ez nem azt jelenti, hogy a pásztornak nyilvános bejelentést kell tennie a megbánt bűnről. Ki kell vennie a szolgálatból az illetőt, ha az megtért, de nem kell elmondania senkinek, miért tette ezt. A pásztor sok esetben felfüggeszthet valakit próbaidőre, vagy kivehet a szolgálatból egy ideig. Az embereknek természetesen nem szabad találgatniuk és pletykálniuk arról, hogy mi történt.

Mit tegyünk, ha azt halljuk, hogy valamelyik szent mondott ellenünk valamit, tett ellenünk valamit, vagy tapintatlan volt valamely téren? Először is a szeretet nem feltételez gonoszt, tehát nem szabad hitelt adnunk a pletykának. Felejtkezzünk el róla. Ha imádság után sem tudunk megfeledezni róla, akkor menjünk oda az illetőhöz, kérdezzük meg őt magát a dologról, és tisztázzuk (Máté 18,15). Mi történik, ha hallunk valakiről egy súlyos pletykát? Ha nem tudjuk figyelmen kívül hagyni, kérdezzük meg róla a pásztert. A pásztornak el kell mondani annyit, amennyi ebből minket érint. Ha meggyőződött arról, hogy a pletyka hamis, akkor ezt kell tanácsolnia a többieknek is, akik hallottak róla. Ha úgy érzi, hogy a szóbeszéd igaz, az ő feladata tisztázni a problémát. Nem hagyhatja figyelmen kívül. Függetlenül a következménytől, nem mehetünk el tovább szó nélkül a pletyka mellett.

Ha a pásztor hall valami súlyos pletykát rólunk, magához kell minket hívnia, és magyarázatot kell kérnie arra, amit hallott. Ha megmagyarázzuk az esetet, és kiderül, hogy félreértésről van szó, nem szabad rossz szájjal távoznunk. Ne próbáljuk meg kinyomozni, hogy ki indította el a pletykát, vagy ki beszélt erről, hanem legyünk hálásak a pásztorunknak, amiért segíteni próbált nekünk. Engedjük, hadd tisztázza ő. Ha megpróbáljuk kinyomozni, ki beszélt erről a pásztorral, a bosszú és a rosszhiszeműség lelkének adjuk jelét. Hagyjuk, hogy a pásztor dorgálja meg azt, aki elindította a pletykát. Ha valóban vétlenek vagyunk, akkor az az ember, aki szólt a pásztor-nak, szívességet tett nekünk, különösen, ha nem terjesztik tovább a pletykát.

Viszálykodás szítása. A pletykálkodás tárgya nagyon fontos, mivel a pletyka alapvető eszköze a viszály szításának a testvérek között. A viszály szítása egyike annak a hét dolognak, amelyek az utálatos dolgok között vannak felsorolva (Péld. 6,19). Az utálatosság olyan dolog, amit Isten gyűlöl, és amely kizár minket a mennyből (Jel. 21,8). A viszály szítása magában foglalja azt, hogy valaki egyik embertől a másikhoz megy, hogy nemtetszést, bizalmatlanságot és megosztást idézzon elő bizalmas dolgok tovább adásával, vagy állandó kritizálással. Az olyan ember, aki szavaival viszály szít, olyasvalaki, aki azt gondolja magáról, hogy mindenféle dolgot meg tud mondani bárhol, bármikor és bárkinek. Ezek az emberek továbbadják azokat a dolgokat, amiket bizalmasan hallottak, vagy ami barátság útján jutott tudomásukra. Nem félnek senkit kritizálni. Ellenőrizzük magunkat ezen a téren. Élvezettel pletykálunk-e az emberekről? Szeretünk-e elmondani mindent, amit tudunk? Előszeretettel kritizálunk-e vagy hibáztatunk másokat? Előidézünk-e bajt, széthúzást és viszálykodást? Ha igen, nagyon óvakodnunk kell ettől. Nem számít, ha mi vagyunk a legjobb prédikátorok, ami az ékesszólást illet. Ha a viszály magját vetjük el, háborúságban vagyunk Istennel.

Esküdözés. „Mindeneknek előtte pedig ne esküdjete, atyámfia, se az égre, se a földre, se semmi más esküvéssel... Hogy kárhozat alá ne essetek” (Jak. 5,12). Jézus azt mondta: „Ne esküdjete” (Máté 5,34). Mit jelent ez, és mi az oka ennek a parancsnak? Esküdni annyit jelent, mint igaznak jelteni valamit, vagy ígérni eskü alatt. Az eskü Isten szertartásos tanúbizonyságul hívása. A tanítás úgy szól, hogy ne esküdjünk semmire, vagy ne kössük magunkat meg esküvel, hogy megteszünk valamit, vagy csatlakozunk valamilyen csoporthoz. Jézus azt mondta, hogy a törvény megengedte az esküt az Úrra, de mi ne esküdjünk se az égre, se a földre, de még saját fejünkre se. Ennek indoka, hogy nincs hatalmunk ezeken a dolgokon változtatni vagy kényszeríteni eskünk szerint (Máté 5,35-37). Isten esküdhet Magára, mert van hatalma arra, hogy amit kimond, igazzá is tegye. Ha nem úgy volt korábban, igazzá válik abban a percben, amint Isten kimondja.

Amikor a törvény arra szólít fel minket, hogy esküdjünk meg valamire, mondhatjuk egyszerűen azt: „Megerősítem”. Megerősíteni valamit azt jelenti, igaznak állítani, biztosnak mondani, vagy kijelenteni, hogy valós. Nekünk, emberi lényeknek nincs meg a hatalmunk arra, hogy esküdjünk, de megerősíthetünk valamit, amit igaznak állítunk. Mint keresztényeknek, a mi szavunknak mindig igaznak kell lennie, és ígéretünknek éppoly érvényűnek kell lennie, mint bármely eskünek. Nincs szükség arra, hogy használjuk az „Esküszöm” szót annak bizonyítására, hogy ezúttal végre igazat mondunk. Ne esküdjünk, mert nem irányíthatjuk azokat a dolgokat, amelyekre esküszünk, de biztossá tehetjük, hogy mindig igazat szólunk, és teljesíthetjük ígéreteinket legjobb képességeink szerint.

Az Úr neve. „Az Úrnak, a te Istenednek nevét hiába fel ne vedd” II. Móz. 20,7). A parancsolatok ma is érvényesek, és két kategóriába csoportosíthatók: szeresd Istenedet, és szeresd felebarátodat (Márk 12,28-31). Ez a parancsolat Isten szeretetére vonatkozik. Azért hangzott el, hogy megtanítsa minket az ő nevének helyes használatára. Vonatkozik ez Isten nevének minden világi, hiábavaló (felesleges), jelentéktelen okokból való és tiszteletlen használatára. Ugyancsak magában foglalja az Isten nevével való visszaélés tiltását, a hamis vallásokban és a varázslásokban való használatát. Isten nevének helyes használata a dicséretben, a próféciában, a prédikációban, a tanításban, az áhítatban, az elmélkedésben és az imádságban van. Áldás ígéretét olvassuk azok számára, akik becsülik az Ő nevét (Mal. 3,16).

Sajnos sok keresztény elsiklik e parancsolat felett. Hányszor halljuk ezeket a szavakat, Isten, Úr, Jézus, vagy Hallelujah (ami azt jelenti „dicsérd az Urat” héberül) szükségtelenül, vagy könnyelműen használni? Sok ember számára ezen szavak valamelyikének használata szokássá vált. Akár boldogok, akár mérgesek, szomorúak, kiábrándultak vagy megdöbbenek, úgy mondják ki ezeket a szavakat, mint pusztán szójárást. Miért használunk ilyen esetekben olyan szót, amely Istenre utal, ha nem őszintén Istenhez szólunk? Ugyanez vonatkozik a dicsőítő dalok, és kifejezések tiszteletlen használatára.

Megtanulhatunk valamit a zsidóktól. Annyira óvakodtak az Úr nevének felesleges kimondásától, hogy inkább nem ejtették ki a Jehova nevet. Amikor az ószövetségi iratok másolták vagy idézték, a görög **Kurios** szóval helyettesítették, amelynek jelentése Úr. Hasonlítsuk össze

például az Ésa. 40,3 igéjét, ahol az „ÚR” azt jelenti Jehova, a Máté 3,3 igéjével, ahol a szót **Kurios**-nak, azaz „Úrnak” fordították.

Ha szokásunkká vált a „Jézus” vagy az „Úr” vagy az „Isten” szavak használata a dicséret, az imádat vagy az ima szándéka nélkül, miért nem teszünk le erről a szokásról? Anélkül, hogy észrevennénk, hiába vesszük fel az Úr nevét.

Zsargon szavak. Mindnyájunknak, de különösen a szolgálattevőknek, óvatossá kell lenniük, ha zsargon kifejezéseket használnak. Sok zsargon szónak rossz mellékíze van, és könnyen mondatunkba szöhetjük őket úgy, hogy nem is vesszük észre, mit jelentenek valójában. És a finomított változatú szitkozódó szavak? Ha nem akarunk kimondani bizonyos szavakat, miért használjuk azok származékait, vagy helyettesítőit?

Gyalázatos beszéd. „...vessétek el... szátokból a gyalázatos beszédet” (Kol. 3,8). „Semmi rothadt beszéd a ti szátokból ki ne származzék” (Ef. 4,29). A Szent Lélek temploma vagyunk. Nem származhatnak ki tőlünk csúnya viccek, csúnya szavak, és elítélendő cselekedetek. Olyan szavak, amelyek valami illetlen dolgot sugallnak, nem hagyhatják el a keresztyén ember ajkát. Jöhetnek-e dicsőítő szavak, és trágár szavak egyazon szájból? „Vajon a forrás ugyanabból a nyílásból csörgedeztet-é édest és keserűt? Avagy atyámfiai, teremhet-é a fügefa olajmagvakat, vagy a szőlőtő fügét? Azonképen egy forrás sem adhat sós és édes vizet.” (Jak. 3,11-12). Pál arra int minket, hogy „sem undokság, vagy bolond beszéd, vagy trágárság” ne jöjjön ki a szánkban (Ef. 5,4). A „bolond beszéd” üres, buta beszédet jelent. A „trágár szavak” a görög **eutrapelia** szó fordítása, amely a Strong **Újszövetségi görög szótára** szerint azt jelenti: „szellemeskedés, (vulgáris értelemben) trágárság”. Durva, trágár tréfálkozásra utal. Más szavakkal tehát a keresztyén ne vegyen részt piszkos célozgatásban, szex-központú történetek, viccek elbeszélésében, és ilyen tevékenységekben. Vannak dolgok, amiket titokban cselekednek egyesek, s amelyekről még beszélni is szégyen (Ef. 5,12). Ijesztő látni, hogy ezt a tanítást keresztyének ma figyelmen kívül hagyják. Sok nem szalonképes történet hangzik el vegyes társaságban és nyilvánosan is.

Átkozás. „Áldjátok azokat, akik titeket kergetnek; áldjátok és ne átkozzatok” (Róma 12,14). „Ugyanabból a szájból jó ki áldás és átok. Atyámfiai nem kellene ezeknek így lenni!” (Jak. 3,10). Ezek az Igeversek arról beszélnek, ha valaki átkot mond ki valaki másra. A keresztyén magatartás az, hogy nem viszonzunk gonosszal a gonoszt, hanem jóval győzzük meg (Róma 12,21). Az Ószövetség törvénye szerint a szemért szemet kellett adni, de az Újszövetségben Jézus azt parancsolja: „Szeressétek ellenségeiteket, áldjátok azokat, akik titeket átkoznak, jót tegyetek azokkal, akik titeket gyűlölnek, és imádkozzatok azokért, akik háborgatnak és kergetnek titeket” (Máté 5,44).

Némely szolgálattevő félreérti a tekintély fogalmát, melyet, úgy véli, Istentől kapott. Arra próbálják felhasználni tekintélyüket, hogy megátkozzák azokat a szenteket, akik helytelenül cselekednek. Egy esetben egy asszony és a családja olyasvalamit tett, ami a pásztornak nem tetszett. Büntetésül a következő szavakkal átkozta meg az asszonyt: „Nem fogsz boldogulni...” és így tovább. Az ilyen viselkedésre nem ad felhatalmazást Isten Igéje. Ellentétes a Bibliával, amint azt fentebb láttuk. Az ilyen viselkedés helytelen magatartásból fakad, és nem Isten Lelkétől.

Három olyan példát találunk a Bibliában, amelyet néha az ilyen átok alátámasztására használnak fel. Meg fogjuk magyarázni, hogy valójában nem alkalmasak erre a célra. Három eset található a II. Kir. 2,23-24-ben, az Ap. Csel. 5,3-10 és Ap. Csel. 13,10-11-ben.

Az első esetben egy csoport gyerek jött ki Béthel városából, és gúnyolta Elizeust. Kopasznak nevezték, azaz az Ószövetség megvetést és kicsúfolást kifejező jelzőjével illeték, amely azt jelentette, „semmirekellő fickó”. Úgy gúnyolták, hogy „jöjj fel”, amivel azt fejezték ki: „menj fel, változz el, ahogy Illésről állítottad, hogy azt tette”. Elizeus megdorgálta őket az Úr nevében. Később két medve jött elő, és szétszagattott közülük negyvenkettőt. Az első dolog, amit itt meg kell jegyeznünk, hogy ez az eset a törvény alatt történt, Jézus tanítása, és a Szent Lélek kitöltése előtt. Azt is figyelembe kell vennünk, hogy Elizeus valójában nem átkozta meg ezeket a gyerekeket. Béthelből jöttek, Izrael északi királysága azon két városának egyikéből, amelyben aranyborjú volt felállítva (I. Kir. 12,29), és Isten prófétáját, Isten hatalmát gúnyolták. A törvény alatt ezek az ifjak már halálra ítéltettek bálványimádásukért (V. Móz. 13,12-15). Isten már megátkozta őket, a kérdés csupán az volt, mikor kerül végrehajtásra az ítélet. Mivel Isten nem min-

dig hajtja végre az ítéletet azonnal, az emberek hajlamosak azt gondolni, hogy Isten elnézi a bűnüket (Préd. 8,11). Ebben az esetben Isten egyszerűen késleltette ítéletét, amíg el nem kezdték gúnyolni prófétáját. Akár megátkozta őket Elizeus, akár nem, Isten ítéletének szempontjából nincs jelentősége.

A másik eset Anániás és Szafira esete. Ez a házaspár megpróbálta hazugsággal megcsalni az egyházat és a Szent Lelket. Isten az ismeret beszédét adta Péternek, és kijelentette neki az igazságot. Péter nem átkozta meg személyesen Anániást és Szafírát. Csupán szemébe mondta Anániásnak, hogy hazudik. Röviddel később Isten az ismeret beszédét adta neki, és ő megpróbálta, hogy Szafira éppúgy meg fog halni, mint a férje. Bármely esetben Isten példaként állítja ezt az egyház elé. Az egyházon belül a képmutatókat ma nem sújtja azonnali halálbüntetés. A fenti eset különleges példa volt az újszövetségi egyház kezdetén, éppúgy, mint amikor Áron fiát megölte Isten engedetlenségéért, miután az Úr átadta a népnek törvényt (III. Móz. 10,1-2). Az ítélet mindkét esetben azonnal végrehajtásra került, és egyik esetben sem ember átkozta meg a vétkeket.

Az utolsó eset Pállal és a varázsló Barjézussal kapcsolatos, aki szembeszegült az evangélium hirdetésével Cipruson. Ez egyszerűen olyan eset, amikor Isten az ismeret beszédét adta Pálnak, és Pál prófétált Barjézusnak. Isten tudtára adta Pálnak, mit szándékozik cselekedni, és Pál ezt nyilatkoztatta ki annak az embernek. Így szólt hozzá: „Most azért íme, az Úrnak keze van elened, és vak leszel...” (Ap. Csel. 13,11). E szavakban nem volt személyes gyűlölet. Az evangélium igazi szolgája sohasem gyűlölködik, és sohasem áll bosszút.

Ezek a példák nem az átokra felhatalmazó tekintélyt bizonyítják, hanem Isten ítéletét. Valakit megátkozni gyökeresen ellentétes Isten Igéjével. Gondoljuk el, talán Pál leírta, hogy „áldjátok és ne átkozzatok” a Róma 12,14-ben, azután pedig az ellenkezőjét tette?

Amikor valaki helytelenül cselekszik, a helyes keresztény magatartás így imádkozni érte: „Istenem, segíts neki felismerni a hibáját. Legyen vele a Te kegyelmed. Segíts neki, hogy engedelmeskedni tudjon a Te Igédnek, hogy ne legyen hitehagyó”. Ha valaki személyesen ellenünk tesz valamit, kérnünk kell Isten segítségét a számára, és imádkoznunk kell szeretetért.

Szidalmazás. „Se... szidalmazók... nem örökölhettek Isten országát” (I. Kor. 6,10). „Most azért azt írom néktek, hogy ne társalkodjatok azzal, ha valaki atyafi léte... szidalmazó... Az ilyennel még együtt se egyetek” (I. Kor. 5,11). A szidalmazás azt jelenti, szavakkal bántani valakit. Jelenthet veszekedést, vagy durva, sértő, goromba szavak használatát.

Ismét mondjuk, hogy a Szent Lélek templomai vagyunk. Ezért óvakodnunk kell attól, hogy testi indulatainknak engedjünk. Nem létezhet olyan körülmény, amely igazolna minket, ha másokat szidalmazunk, még akkor sem, ha rosszul, vagy méltatlanul bántak velünk. Nem mentegetőzhetünk azzal, hogy „mindnyájunknak vannak személyes indulataik”, mert a Szent Lélek azért adatott nekünk, hogy legyőzzük a testi indulatokat. Az I. Kor. 4,12-13-ban találhatjuk meg a helyes magatartást, ha mások szidalmaznak minket. Az apostolokat szidalmazták, üldözték, rágalmazták és a világ mocskát szórták rájuk. A válaszuk áldás volt.

Pált megdorgálták, azzal vádolván, hogy szidalmazta a főpapot, miközben a Szanhedrin tanácsa kihallgatta (Ap. Csel. 23,1-5). Anániás, a pap megparancsolta valakinek, hogy üsse arcul Pált, ami ellentétes volt a törvénnyel. Ugyanakkor megpróbálta elítélni Pált a törvény alapján. Pál késlekedés nélkül szemébe mondta Anániásnak, hogy „kimeszelt fal”, azaz képmutató, amikor így cselekszik. Mikor ezt mondta, azok, akik jelen voltak, megdorgálták őt Isten főpapjának szidalmazásáért. Miután Pál megtudta, hogy Anániás főpap, elnézést kért szavaiért. A II. Móz. 22,28-at idézte, amely megtiltja egy vezető szidalmazását, és azzal magyarázkodott, nem tudta, hogy főpappal beszél, amikor ezt mondta. Pál vagy nem tudta, kihez beszél, vagy nem ismerte el az illető bitorolt hivatalát. A történelem alapján tudjuk, hogy Anániás bitorolta ezt a hivatalt, amelyből korábban a rómaiak elűzték bűntények miatt. Pál felismerte, hogy noha őt igazságtalannul elítélték, mégsem szidalmazhatja a főpapot, annak tisztsége miatt.

Még Mihály arkangyal sem mondhatott szidalmazó vádat az ördög ellen, amikor vetekedett vele, hanem csupán így szólt: „Dorgáljon meg téged az Úr” (Júd. 9). Mihály még Sátánt sem szidalmazhatta szavakkal, kétségkívül emlékezve arra, hogy Sátán eredetileg felkent kerubnak teremtetett. Júdás szembeállítja Mihály helyes magatartását azokéval a hitehagyókéval, akik

megvetik a hatalmasságokat, gonoszul szólva a méltóságokról, és azokról a dolgokról, amelyeket nem ismernek (8. és 10. vers).

Péter hasonlóképpen írja le azokat, akik hitehagyók, vagy visszaestek addig a pontig, ahol már nem félnek Isten Igéjét. „Főképpen pedig azokat, akik a testet követvén tisztátalan kívánságban járnak, és a hatalmasságot megvetik. Vakmerők, magoknak kedveskedők, akik a méltóságokat káromolni nem rettegnek. Holott az angyalok, akik erőre és hatalomra nézve nagyobbak, nem szólnak azok ellen az Úr előtt káromló ítéletet” (2. Pét. 2,10-11). Figyeljük meg, hogy ezek az emberek nem szeretik, ha megmondják nekik, mit tegyenek. Nem fogadnak el helyesbítést. Nem félnek gonoszul szólni azokról, akik tekintélyben felettük vannak. Tudjuk, hogy az Úr féltelme a bölcsesség kezdete (Péld. 9,10). Ezek az emberek nem félnek, vagy tisztelik az Urat, az ő Igéjét, egyházát, vagy felkent vezetőit, így nem félnek szidalmazni őket, ahogy a világban levők sem félnek.

Péter és Júdás szerint ezeknek az embereknek tanulniuk kellene az angyaloktól. Az angyalok, akik felelősséget kaptak arra, hogy jelentést tegyenek Istennek ezekről a hitehagyókról, nem vádolják, vagy ítélik el őket meggondolatlanul. Ők csupán a tényt jelentik, ahogyan azok vannak, szidalmazás nélkül. Udvariasak jelentésükben, még ha nagyobb hatalmuk is van, mint az emberi lényeknek.

Tehát azt látjuk, hogy az apostolok, közöttük Pál, és az angyalok, közöttük Mihály, okosabban voltak annál, semhogy szidalmazó szavakat mondjanak. Mégis sok szolgálattelvő és szent habozás nélkül kimondják, amit akarnak a méltóságokról, és a tekintéllyel bíró emberekről. A szentek beszélnek pásztorukról a háta mögött, a szolgálattelvők pedig ugyanígy beszélnek más szolgálattelvőkről. Hogyan lehetséges ez? Még ha valaki vétkezett is, megvan a folyamata, hogy az ügy a pásztor elé kerüljön, vagy a presbiter elé, vagy az egyháztanács elé. Nem helytelen jelteni valamit a megfelelő tekintéllyel bíró személynek, de indulatosnak lenni és szidalmazni a jelentés közben helytelen. A tapintatlan jelentés rossz. Még az angyalok is óvakodnak ettől, amikor Istennek jelentenek.

A szentség megköveteli, hogy ne szóljunk gonoszul, és ne szidalmazunk senkit. Még ha valaki a legalantasabb bűnbe is esett, nem szidalmazhatjuk őt. Különösen óvakodnunk kell attól, hogy vezetőket szidalmazunk. Azok, akik ezt teszik, olyasmit tesznek, amit az apostolok, Pál, és az angyalok féltek megtenni. Kérjük Istent, hogy alakítson ki bennünk helyes magatartást mindenki felé.

Hazugság és hamis tanúbizonyság. „Ne tégy a felebarátod ellen hamis tanúbizonyságot” (II. Móz. 20,16; Márk 10,19). „...minden hazugoknak... része a tűzzel és kénkövel égő tóban lesz” (Jel. 21,8). Ezekben, és még sok más igeversben Isten megmutatja, hogy mennyire gyűlöli a hazugságot. Semmi, ami hazugságot szül, legyen bár beszéd, vagy cselekedet, nem fog bemenni az Új Jeruzsálembe (Jel. 21,27). A hét dolog közül, melyek a Péld 6,16-19-ben vannak felsorolva, mint amelyeket Isten gyűlöl, kettő a hazug nyelv, és a hazugságlehelő hamis tanú. Isten azt akarja, hogy tartsuk meg ígéreteinket, még ha nehezünkre esik is (Péld 15,4). Mindezek az igeversék világossá teszik, hogy „a hazugságoknak szülője meg nem szabadul”. (Péld. 19,5).

Hazudni azt jelenti, olyasmit állítani, amiről az illető tudja, hogy hamis, különösen csalás szándékával. Magában foglalhatja a szándékosan hamis benyomás keltését, vagy a dolgok öszszeszevadását az igazság elkendőzése érdekében. Hazudhatunk oly módon is, hogy bizonyos helyzetben visszatartunk információt, amelynek ismerete szükséges ahhoz, hogy azok hallgatói helyesen értelmezzék a helyzetet. Más szavakkal, elhallgatni az igazság oly részét, melynek ismerete szükséges, lehet hazugság. Cselekedettel éppúgy hazudhatunk, mint szavakkal, ha szándékosan csalunk, félrevezetünk, vagy hamis benyomást keltünk. Nem számít, mennyire csekély az a hazugság, nem számít, kinek hazudunk, és nem számít milyen célból hazudunk. A hazugság mindenképpen hazugság.

Hadd mondjunk néhány példát ennek ábrázolására. Tegyük fel, hogy két embernek olyan vitája van, amely miatt nem akarnak beszélni egymással. Egy harmadik személy elhatározza, hogy közvetít közöttük, és azt hazudja mindkettőnek, hogy a másik bocsánatot kért. Még ha a kettő ki is békül ennek nyomán, a harmadik akkor is hazudott. Az, hogy jól végződött a dolog, nem szentesíti az eszközt. Tegyük fel, hogy egy fiatal hívőnek olyan szülei vannak, akik nem

engedik gyülekezetbe járni. Mondhatja-e, hogy máshová megy, és valójában elmegy a gyülekezetbe? Nem, mert ez hazugság. Nem vétkezhünk annak érdekében, hogy gyülekezetbe mehessünk, és nem fogadhatjuk el azt helyesnek. Tegyük fel, hogy egy feleség fizeti a férje tizedét, aki hitetlen. Amikor megtudja a dolgot, megígérteti a feleségével, hogy nem fizeti azt tovább, mint a gyülekezet látogatásának feltételét. Fizetheti-e a tizedet ezek után is? Nem. A szavát adta, és hazudna, ha megszegné azt. Becsapná a férjét és lerombolná férje belé vetett bizalmát. Még ha segítjük is a gyülekezetet, amennyiben a módszer nem megfelelő, vétkezünk Isten előtt.

Vannak, akik úgy vélik, Ráháb története bizonyosság arra, hogy a cél szentesíti az eszközt. Hazudott Jerikó népének annak érdekében, hogy elrejtse az izraelita kémeket. Ne feledjük, hogy Ráháb pogány volt, aki nem ismerte Isten törvényét. Csupán hallott azokról a hatalmas dolgokról, amelyeket Jehova tett Izraelért, és hitt ebben az Istenben. Ennek következtében elrejtette a kémeket. Nem a hazugsága mentette meg őt, hanem a hite, amely által cselekedett. Isten terve az volt, hogy megmutassa hatalmát Izrael által, és így minden nemzet megláthatja őt, hihet Benne, és megmenekülhet. Ráháb egyike volt azoknak, akik így tettek. Ha Ráháb ismerte volna Isten törvényét, Isten megszabadíthatta volna őt is, és a kémeket is hazugság nélkül.

Más ószövetségi példaként említhetjük, hogy Ábrahám két esetben is hazudott, amikor azt állította Sáráról, hogy az csupán a húga (I. Móz. 12,10-20; 20,1-16). Azért tett így, hogy az idegen király ne ölje meg őt, ha feleségül akarja venni Sárát, aki nagyon szép volt. A csalás mindkét esetben majdnem tragédiához vezetett, mivel a királyok megkísérelték Sárát nőül venni, gondolván, hogy helyesen cselekednek. Csak Isten közbelépése adta őt vissza Ábrahámnak. Ábrahámot mindkét esetben megdorgálták csalásáért, és egyszer el is üzték arról a földről. Ezek a kellemetlen esetek mutatják, hogy a hazugság akkor is helytelen, ha valaki védelmét célozza, hogy tragédiához vezet, és hogy Isten megszabadíthat minket anélkül, hogy csaláshoz folyamodnánk. Arra is példaként szolgálnak, hogy hazugságnak számít az igazság csupán felerészben való bevallása és a szándékosan hamis benyomáskeltés is, hiszen Sára valóban Ábrahám féltestvére volt.

Ne feledjük, hogy lehetséges „hazudni” cselekedeteinkkel is. Mi történik akkor, ha hamis bizonyítványt mutatunk fel úgy, mintha a miénk lenne? Csalunk és hazudunk, hamis benyomáskeltésével. Tegyük fel, hogy bizonyos összegű pénzt adunk valakinek, hogy bizonyos dolgot tegyen. Majd tegyük fel, hogy kevesebb összegért készül el, de úgy alakítjuk a számlát, hogy nagyobb összeget mutasson. Ez cselekedetünk által véghezvitt csalás és hazugság. Hasonlóképpen tegyük fel, hogy igényelünk bizonyos összegű pénzt valamire, majd kevesebbet költsünk belőle. Ha megtartjuk a különbséget anélkül, hogy jóváhagyást kaptunk volna rá, vagy felajánlottuk volna visszafizetését, az is csalás és hazugság.

Mint keresztényeknek, nem kell hazudnunk. Ha nem tettünk semmi rosszat, bízhatunk abban, hogy Isten segít minket, és megvéd a nehéz helyzetekben. Ami Istent illeti, igaz a régi mondás: az őszinteség a legjobb politika.

Hivalkodó beszéd. Jézus azt mondta: „Minden hivalkodó beszédért, amit beszélnek az emberek, számot adnak majd az ítélet napján. Mert a te beszédidből ismertetel igaznak, és a te beszédidből ismertetel hamisnak” (Máté 12,36-37). A Máté 5,22-ben ugyancsak azt mondta nekünk, hogy óvakodjunk bárkit is bolondnak nevezni (ami olyan személy jelöl, aki figyelmen kívül hagyja Istent, vagy semmirekellő ember, lásd Zsolt. 14,1).

A nyelv fontossága. Felismerjük a nyelv fontosságát Jézus kijelentéséből, mely szerint az ember szavai alapján nyilvánítatik igaznak, vagy ítéltetik el. Ismerjük Jakab tanítását is arról, hogy az olyan embernek, aki nem zabolázza meg nyelvét, vallása hiábavaló, haszontalan, míg az olyan ember, aki uralkodni tud a nyelvén, tökéletes, és uralma van az egész teste fölött. Ez azt jelenti, hogy ha szentek akarunk lenni, gyakorolnunk kell az „egészséges... beszédet; hogy az ellenfél megszegyenüljön, semmi gonoszt sem tudván rólatok mondani” (Tit. 2,8). „A ti beszédeitek mindenkor kellemetes legyen, sóval fűszerezett; hogy tudjátok, hogy mimódon kell néktek kinek-kinek megfelelnetek” (Kol. 4,6). Végso elemzésünkben Istenhez kell fordulnunk; mert egyedül ő segíthet nekünk nyelvünk megfőkezésében. „Tégy Uram závárt az én szájamra; őriztessed az én ajkaim nyílását” (Zsolt. 141,3).

V. A szem: a test lámpása

„A test lámpása a szem... Ha pedig a te szemed gonosz, a te egész tested sötét lesz” Máté 6,22-23.

„Nem vetem a szemem hiábavaló dologra” Zsolt. 101,3.

A lélek kapuja. A zsoltáríró Dávid szövetséget kötött a szemével, amikor megígérte, hogy semmilyen gonosz dologra nem veti tekintetét, ami előtte van. Ugyanakkor kérte Istent, adjon neki hatalmat elfordítani „szemeit, hogy ne lássanak hiábavalóságot” (Zsolt. 119,37). A hiábavalóság bármit jelölhet, ami értéktelen, ostoba, üres és nélkülözi a valóságot. Miért helyezett Dávid ekkora hangsúlyt arra, hogy távol tartsa szemét a gonosz és hiábavaló dolgok szemlélésétől?

Ennek oka, hogy a szem egyedülálló tagja a testnek, bizonyos fontos tekintetben. Jézus azt mondta a Máté 6,22-23-ban és Luk. 11,34-ben, hogy a szem a test lámpása. Ha ez tiszta (világos, teljes, nem elvakított), akkor az egész test világos lesz. Ha gonosz (rosszindulatú, romboló, vak), akkor az egész test sötét lesz. Ha a test világossága sötétség, milyen nagy akkor a sötétség a test többi részében! Más szavakkal Jézus azt tanította, hogy a szem az ember szívének és lelkének a kapuja. Alapvető érzékszerv, amelyeket a külső világból jövő információk szerzésére használunk. Ha szemünk folyamatosan gonosz látvánnyal van tele, az drasztikus hatással van gondolatainkra és cselekedeteinkre is.

Pszichológusok igazolták ezt az állítást, úgy becsülve, hogy gondolkodásunk kilencven százalékat az befolyásolja, amit látunk. Ugyanakkor a tapasztalat azt mutatja, hogy az emberi elme 65 %-át őrzi meg annak, amit látott és hallott egyidejűleg, míg csupán 15%-át annak, amit csak hallott. Egyszerű ábrázolására annak, milyen hatással van a szem az elmére, gondoljunk arra, milyen különbség látni egy szörnyű balesetet, mint csupán hallani arról. Ez megmagyarázza, miért van oly sok igazság a régi mondásban: „Látni annyi, mint hinni”.

Jól megalapozott állítás, hogy amit egy ember lát, az erőteljes hatást gyakorol gondolataira. Ugyanakkor az ember gondolatai meghatározzák, hogy ki ő. „Mert amit szívében gondol, az ő” (Péld. 23,7; King James ford.) Ahogy Jézus mondta, a szem állapota meghatározza az egész test állapotát. Amilyen élvezetbe a szem belemerül, azt a test is élvezi, és belemerül. János felismerte ezt, amikor a szem kívánságát belevette a világiasság és a kísértés három fő területe közé (I. Ján. 2,16).

A Jakab 1,14-15 elmondja nekünk, hogy a kísértés az első lépés a bűn felé. Miután a kívánság megfogant, bűnt szül. Sok példát látunk olyan kísértésre, amely a szemet érintette, és amely bűnt eredményezett. Éva látta, hogy a tiltott gyümölcs kíváncsú a szemnek, ezért leszakította (I. Móz. 3,6). Ákán látott egy köntöst, némi ezüstöt és aranyat. Isten megtiltotta az izraelitáknak, hogy bármit elvegyenek Jerikó javaiból, és nem kétséges, hogy Ákán engedelmeskedni akart, ám amikor ténylegesen meglátta az említett tárgyakat, így számolt be róla: „elvettem ezeket” (Józs. 7,21). Dávid „látta a tetőről egy asszonyt fürdeni, ki igen szép termetű vala” (2. Sám. 11,2). Ez közvetlenül házasságtöréshez vezetett, és végül egy gyilkossághoz. Sátán megmutatta Jézusnak a világ országait egy hegytetőről azért, hogy megkísérthesse őt. (Máté 4,8). Mindezek az esetek mutatják, milyen erőteljes lehet a szem kívánsága.

Sátán tudja, milyen könnyen elérhető az értelem a szemem keresztül. Megpróbál mindenféle kísértést szemünk elé hozni, különféle okokból. Először is ezt a módot használja, hogy sugalmazást adjon értelmünknek olyan dolgokról, melyekre korábban nem figyeltünk. Másodszor ezek a látványok bevésődnek memóriánkba, így később kísértést jelenthet számunkra, amikor gyengék vagyunk, vagy elbizonytalanodtunk. Harmadszor bizonyos látvány és a hozzá kapcsolódó asszociációk állandó bevillantása nyomán fokozatosan hozzászokunk azokhoz. Fokozatosan elfogadjuk őket, mint megengedhető, elfogadható, vagy elkerülhetetlen dolgokat. Végül az ördög azt is tudja, ha rá tud venni minket, hogy elég sokat gondolkodjunk bizonyos dolgokról, vétkezni fogunk. Vétkezhetünk pusztán csak szórakozásból, és elidőzhetünk ezeknél a képeknel gondolatban, vagy engedhetünk a bűnös cselekedetnek.

Ez azt jelenti, hogy meg kell őrizni szemünket a kísértéstől. Természetesen sok olyan helyzet adódhat elő, amely felett csekély uralmunk van. Például manapság bármerre láthatunk szemérmetlen öltözetű embereket. Mit kell tennie egy kereszténynek ilyen helyzetben? Nincs lehetőségünk teljességgel elkerülni az ilyen látványt, de fegyelmezhetjük szemünket és értelmünket. Nem szabad kedvünket lelteni a kísértésben, vagy szándékosan meghosszabbítanunk azt; mert ez bűnhöz vezethet, akár elménkben, akár cselekedetünkben.

Fontos igeversek. Van azonban három olyan különleges terület a modern társadalomban, ahol teljességgel ellenőrizhetjük, mit engedünk meg nézni a szemünknek, és mit nem; ezek a nyomtatott anyagok, televízió és a mozi. Mielőtt részletesen tanulmány alá vennénk ezeket a sajátos területeket, nézzünk meg néhány idevonatkozó igeverset. Láttuk már, hogy a gonosz elsősorban a szemünkön keresztül jut el a tudatunkhoz. Tehát bármi felől úgy döntünk, hogy távol tartjuk értelmünkötől, ugyanúgy távol kell azt tartanunk a szemünkötől. A Máté 15,19-20 azt mondja: „Mert a szívből származnak a gonosz gondolatok, gyilkosságok, házasságtörések, parázناسágok, lopások, hamis tanúbizonyságok, káromlások. Ezek fertőztetik meg az embert...”. Az Ésa. 33,15-16 a következő ígéretet tartalmazza: „Aki... fülét bedugja, hogy véres tervet ne halljon, és szemeit befogja, hogy gonosz ne lásson; Az magasságban lakozik...”. Pál határozottan parancsolja: „Mindentől, ami gonosznak látszik, őrizkedjete!” (I. Tessz. 5,22). Ugyancsak idevág Pál leírása a hitehagyásról a Róma 1-ben. Miután felsorol huszonhárom bűnt, elmondja, hogy a hitehagyók „jóllehet az Isten végzését ismerik, hogy akik ilyeneket cselekesznek, méltók a halálra, mégis nemcsak cselekszik azokat, hanem az akképen cselekvőkkel egyet is értenek” (Róma 1,32). Ez arra tanít minket, hogy a gonosz minden megnyilvánulásának szemlélését kerüljük. Az ilyen ábrázolt bűnök nézése, azt jelenti, hogy gondolkodunk rajtuk, ami pedig megfertőz minket. Szövegösszefüggésében a Róma 1,32 világossá teszi, hogy azok az emberek, akik örömeiket lelik az ilyen ábrázolt bűnök szemlélésében, maguk is elkövetik azokat a bűnöket. Hogyan lelhetnénk örömeinket ezekben az ábrázolt, vagy bemutatott gonosz dolgokban, és tölthetjük be ugyanakkor a parancsolatot: „Akik szeretitek az Urat, gyűlöljétek a gonoszt!” (Zsolt. 97,10)? Ahogy a zsoltáriró imádkozott: „Legyenek kedvedre valók szájam mondásai, és az én szívem gondolatai előtted, legyenek, óh Uram, kösziklám és megváltom.” (Zsolt. 19,14).

Könyvek és magazinok. Az olvasás a legjobb módja az önművelésnek. Az, aki szeret olvasni, minden bizonnyal nagyobb szókinszre, több nyelvtani ismeretre, és szélesebb általános műveltségre tesz szert sokféle területen. Az olvasás segít aktívnak megőrizni az elmét. Értékes forrása lehet a hasznos beszélgetéseknek, és a prédikációknak. Noha a prédikációhoz nincs szükség politikai, gazdasági, vagy pszichológiai tájékozottságra, egy olvasott szolgálattelvő hasznos módon utalhat ezekre a területekre, és idézhet onnan. Sok jó könyv, regény és magazin létezik.

Ugyanakkor néhány olyan is akad, amely nem jó. Példa erre: a szappanopera típusú regények, amelyek házasságtörésen vagy szerelmi háromszögön alapulnak, olyan regények, amelyek részletesen ábrázolják a szexualitást, olyan könyvek, amelyek tele vannak közönséges szavakkal, a pornóújságok, olyan magazinok, amelyek magántermészetű vallomásokat és botrányokat írnak meg, és olyan könyvek, amelyek boszorkánysággal és okkultizmussal foglalkoznak. Nem táplálhatjuk értelmünket és szívünket ilyen jellegű kiadványokkal, ugyanakkor pedig nem várhatjuk el Istentől, hogy tiszta szívet adjon. El kell őket távolítanunk életünkéből, és ki kell dobunkunk, ha rendelkezünk ilyenekkel, ahogyan azt az efézusi gyülekezet tette (Ap. Csel. 19,19). Ha olvasunk bizonyos dolgokat, és elmerülünk bizonyos látványokban, akkor azok belegyökeresnek a szívünkbe. Alkalomadtán elő fognak bukkanni onnan.

Ha kétségben vagyunk felőle, hogy elolvashatunk-e valamit vagy sem, kérdezzük meg magunktól, hogy a benne lévő gondolatok elfogadhatók-e Isten szemében, vagy sem. Sajátos helyzetekben a Szent Lélek segítségünkre van, hogy vezessen és tanácsoljon minket. Legyünk érzékenyek a Lélekre, és azokra a benyomásokra, amelyeket ad nekünk. Ugyancsak segítségünkre van Isten törvénye, amely a szívünkbe van írva hit által, így saját lelkiismeretünk megbízható útmutató lehet. Ha olyasvalamit kezdünk olvasni, ami nem jó, a Szent Lélek tanítani fog minket, és hatni fog ránk, hogy ne folytassuk az olvasást. Ha mégis folytatjuk, lelkiismeretünk nem fog

nyugtót hagyni, amíg csak nem engedünk a Léleknek. Ekkorra már tudni fogjuk, mit kell tennünk.

Ponyvaregények. Ezekben a könyvekben a legrosszabb az, hogy időrablók. A regények és történetek nyújtanak némi ismeretanyagot és fejlesztik olvasási, betűzési és nyelvtani képességeinket, de a ponyvaregényeknek gyakorlatilag semmiféle informatív vagy műveltséget adó értékük nincsen. Ráadásul némelyik nem gyermekeknek való. Például nem egyben szélsőséges hangsúlyt kap az erőszak. Ha a ponyvaregény mégis a családba kerül, a szülőknek gondosan ki kell őket válogatni, és ellenőrizni kell olvasásukat.

Televízió és mozi. Napjainkban ez a fő terület a szem kívánságának tekintetében. Mint keresztényeknek, el kell határoznunk, hogy nem tartunk televíziót, és nem megyünk moziba, a következő okokból:

1. Számítalan különféle bűn jelenik meg a képernyőn és a vásznon, a Zsolt. 101,3 szerint azonban nem vethetjük szemünket hiábavaló (gonosz) dologra.

2. A Róma 1,32 azt tanítja, hogy azok az emberek, akik örömet lelnek abban, ha másokat vétkezni látnak, éppoly bűnösök, mint azok, akik vétkeznek.

További tanulmány a televízióról. Azok, akiket további tanulmány is érdekel erről a témáról, szolgálunk egyéb információval is ezzel kapcsolatosan. Az egyszerűség kedvéért a tanulmány során főként a televízió fogalmait használjuk, de ugyanazon gonosz dolgokat gondolatban a mozival is összefüggésbe hozhatjuk. Ebben a részben először azokat az igeverseket alkalmazzuk, amelyeket már korábban is említettünk annak bizonyítására, hogy a televízió nem építő a keresztény életében. A továbbiakban tanulmányozzuk sok pszichológus és nevelési szakember megállapítását erről a témáról. Végül válaszolunk néhány ellenvetésre, és megkísérelünk néhány gyakorlati tanácsot adni.

A televízió nem szolgálja a keresztény épülését. Először vegyük szemügyre, milyen dolgok jelennek meg a képernyőn. Erőszak és szex a két fő téma. Szemérmetlen öltözködés, bántalmazás, házasságtörés, paráznaság, hazugság, gyűlölködés, káromkodás, italozás, dohányzás és gyilkosság csaknem folyamatosan látható a gonosz dolgok között. Ez a felsorolás figyelemreméltó hasonlóságot mutat a Máté 15,19-20-ban található dolgokkal, amelyek megfertőztetik az embert. Gyakorlatilag minden program tartalmaz olyan tevékenységet, bemutatva vagy jóváhagyva, amelyben a keresztények nem vehetnek részt. Biztos, hogy ide vonatkoztathatók azok az igeversek, melyek így szólnak, „Nem vetem a szemem hiábavaló dologra”, „Mindentől, ami gonosznak látszik, őrizkedjetek”, és „Legyenek kedvedre valók... az én szívem gondolatai”. Ha nem vonatkoznak a televízióra, akkor lehetetlen olyan helyzetet találni, amelyre vonatkoztathatók lennének. Hogyan vallhatnánk azt, hogy gyűlöljük a gonoszt, ha közben belemerülünk az ilyen képek látványába. Hogyan kerülhetnénk el a Róma 1,32 ítéletét, amely azoknak szól, akik örömeiket lelik mások vétkezésének szemlélésében.

Tekintsünk meg néhány szellemi hatást, melyet a televízió nézése okoz. A nézőt folyamatosan gonosz képek bombázzák, istentelen magatartást mutatva be. Ezek a gonosz dolgok a szemből közvetlenül a szívbe vagy az elmébe jutnak. Hová vezet ez? A bűn alapvető elutasítása megrendül a keresztény életében. A tudat folyamatos kísértésnek van kitéve, és bűnre van bátorítva. A bűn újra és újra való szemlélése nyomán a tudat fokozatosan arra a következtetésre jut, hogy nem is olyan szörnyű az. A televízió nézők tudat alatt elfogadják, hogy a társadalom általánoságban hasonló ahhoz, amit a képernyőn látnak, és hogy mindenki úgy él. Ez a látásmód megalakító és megengedő magatartáshoz vezet. Köztudott tény továbbá a pszichológiában, hogy a tévé az ábrándokba menekülés egyik formája. Az elme tudat alatt azonosul a színészekkel, és eljátssza a szerepüket, ami az élet tapasztalásából való menekülést célozza. Vegyük figyelembe, mennyire fertőződhet egy ember tudata az olyan jelenetekben való részvétel által, amelyek a tévében láthatók. Összefoglalva, a televízió a szív és az elme kísértésének, és a szennyezésének folyamatos forrása. Fokozatosan rombolja, támadja és átalakítja a magatartásunkat a bűn felé tudatalatti agymosás formájában. A testi ember szórakoztatását szolgálja, és a test vágyait elégíti ki. Az elkerülhetetlen következtetés tehát az, hogy a folyamatos tévé nézés tökéletes rombolást végez szellemi szinten.

Mindezek mellett a tévézés időpazarlás is. Az embert óráról órára magával ragadja. Ám a néző számára gyakorlatilag semmiféle értékes dolgot nem tanít a valós életről. Csupán mesterséges életmódot és hamis értékeket közvetít. A televízió bizonyos csábítása és vonzása van, ám hosszú ideig való nézése után az ember gyakran rájön, mennyire haszontalan, mennyire időpazarló időtöltés ez. Röviden, a televízió egyfajta káros szenvedéllyé válhat. Természetesen megfelel a hiábavalóság definíciójának is – olyasvalami, ami haszontalan, értéktelen és a valóságtól távolálló. Olyan fajta dolgok közé tartozik, melyekről Dávid így írt: „Fordítsd el az én szemeimet, hogy ne lássanak hiábavalóságot”.

Még ha a tévé nem is mutatna meg minden gonoszt, amelyről beszél, akkor is veszélyes volna, egyszerűen azért, mert rabolja a keresztény értékes idejét. Hány embernek nincs ideje imádkozni, Bibliát olvasni, istentiszteletre járni, vagy testvéreket látogatni, ám számos órát tölt el naponta a televízió előtt. Hány ember tölthetné ezt a temérdek időt imával? A keresztény elhanyagolja az Istennel járást, szülők elhanyagolják gyermekeiket, férjek elhanyagolják feleségeiket, és diákok elhanyagolják tanulmányaikat. Szomorú képet látunk, ha bepillantást nyerünk egy amerikai otthonba vacsoraidőben, amikor az apa egyedül eszi a vacsoráját a tévé előtt ülve, miközben a család többi tagja nélküle ül az asztalnál. Vagy ha később pillantunk be, az egész családot nagy némaságban, a tévé előtt ülve találjuk. Egy másik példa a tévé csábító erejére, ha vendég érkezik, miközben a tévé be van kapcsolva. A tévét ilyenkor gyakran bekapcsolva hagyják, és a házigazda továbbra is nézi, miközben vendégével foglalkozik. Sok otthonban a tévé gyakorlatilag állandóan be van kapcsolva. Gondoljunk csak arra, hány óra vész kárba a tévé nézése miatt! Pál figyelmeztetése különösen időszerű: „Áron is megvegyétek az alkalmatosságot, mert a napok gonoszok” (Ef. 5,16; lásd még Kol. 4,5).

A pszichológusok és nevelési szakemberek megállapításai. Miután tanulmányoztuk a televízió lelki károkozásait, nézzük meg, milyen hatással van az ilyen környezet egy gyermekre. Egy tanulmány megállapította, hogy az átlagos amerikai gyermek négy órát tölt naponta a tévé előtt. Mire elkezd az iskolát, több időt töltött el tévézéssel, mint amennyit a tanteremben fog. A televízió sok otthonban a babysitter szerepét tölti be. Akkor látjuk, mennyire veszélyes ez, ha tudjuk, hogy a felnőttkori személyiség, erkölcsi érzék, és értékítélet elsősorban az egészen kicsi gyermekkorban alakul ki. A televízió a legalkalmasabb eszköz arra, hogy megtanítsa gyermekünket, hogyan lehet vétkezni, és a legkönnyebb mód arra, hogy megismertesse a vágyal és az erőszakkal. A tévé felbátorítja a gyermeket a bűnre és a törvénytörlésre, és új ötleteket ad azok megtételéhez. Arra tanítja a gyermeket, hogy amit a képernyőn lát, az a normális, az a valóságos élet. Még ha elég erősnek is érezzük magunkat arra, hogy teljességgel figyelmen kívül hagyjuk a kísértést (ami már önmagában véve is hibás feltevés), a gyermekünk határozottan nem képes erre. A gyermek még nálunk is alkalmasabb alany az agymosásra, a megalkuvásra serkentő folyamatra, melyekről fentebb szoltunk.

A pszichológusok, szociológusok, és más szakemberek kutatni kezdték a televízió néhány hatását az emberi tudatra, különös tekintettel a gyermekek gondolkodására. Íme egy lista a megállapításaikról, melyeket három tanulmányból vettünk. Vegyük figyelembe, hogy ezek tudományos, nem pedig vallási nézőpontból készültek. Nem a mi véleményünket tükrözi, hanem szakértők megállapításait saját szakterületükön belül. Mégis, felismerték a televízió hatalmát és veszélyességét. Miközben a tévé erőteljes hatásáról olvasunk, tartsuk szem előtt a folyamatos kísértést és gonoszt, amelyek megjelennek a képernyőn. A tévé szellemi fenyegetéséhez hozzátevődik pszichológiai hatalma, s ezzel együtt válik oly gonosszá.

A **Newsweek** tanulmányának összegzése, melyet „Mit tesz a tévé a gyermekekkel” címmel adott közzé 1977 február 21-én.

1. A szülők után a tévé gyakorolja a legfontosabb hatást a hitvilágra, az értékítéletre és a magatartásra. Mire a gyermek elvégzi a középiskolát, megközelítőleg 350 000 reklámot és 18 000 gyilkosságot lát a tévében.

2. Az erőszak nézése agresszív viselkedést fejleszt ki. Ugyanakkor toleranciát eredményez mások erőszakos viselkedése iránt.

3. Egy tanulmány szerint, mely az ABC megbízása alapján készült, 100 fiatalos bűnelkövető közül 22 elismerte, hogy bűnöző magatartásukat a tévé alapján alakították ki.

4. A tévé paranoiát sugalmaz. Túlzott félelmet ébreszt az erőszaktól a nézőben.
5. A tévé megszünteti a normális társadalmi érintkezés sokféle módját szülő és gyermek között (megjegyzés: ugyanígy jegyesek és barátok között is).
6. A tévé módosítja a gyermekkori fejlődést. Koraéretté teszi, elfásítja a gyermeket, és a növekedéssel járó normális tapasztalatok unalmasnak látszanak a számára.
7. A tévé csábítása elsatnyítja az alkotó képzeletet. Ez okozza a képzeletből eredő, spontán játékok hiányát.
8. A tévé a külső szemlélő magatartását alakítja ki - visszahúzódot eredményez a tényleges élet helyzeteiben való közvetlen részvételtől. Ez a valóságtól való menekülés.
9. Csökkenti a türelmet a tanulás nehézségei iránt. Lerövidíti a figyelmesség idejét, így a gyermeknek eszközökre van szüksége ahhoz, hogy tanuljon.
10. A tévé alapvető szocializáló tényező. Ez azt jelenti, hogy formálja a világról alkotott látásmódot, és azt a szerepet, amelyet az embereknek az életben játszaniuk kell. Például azt tanítja, hogy az erő szerez igazságot, hogy a gazdag hatalommal bír, és hogy a bűnpártoló a legsikeresebb (megjegyzés: és hogy a pártolt bűn jutalmat nyer).
11. A reklámok hatalmas erővel bírnak a tévé csalásai között. Például azt tanítják: végy kozmetikumokat, hogy szép legyél és erotikusan vonzó. Végy pirulákat, melyek bármely betegséget meggyógyítanak. Az édességek fogyasztása egészséges.

A William Morrow and Co. írásának összegzése, amely **Négy érv a televízió kiküszöbölése mellett** címmel jelent meg 1978-ban. Szerzője Jerry Mandel reklámszakember, aki ma non-profit hirdetési irodát vezet sajátos okokból.

1. A tévé megfoszt a valóság érzékelésétől – a valós világ tapasztalata során szerzett ismeretek hiányát eredményezi.
2. A tévé hamis értékrendet alakít ki. A reklámok téves gazdasági értékelést eredményeznek, és a gazdasági irányítás egy formáját gyakorolják a nézőre.
3. A tévének káros biológiai hatása van. Fizikai ártalmat okoz a mesterséges fény és a mozgás hiánya. Pszichológiailag is káros hatást gyakorol, mivel a hipnózis vagy az agymosás egyik formája. Úgy tanít, hogy közben a tudatos értelmet kihagyja. A néző ténylegesen olyanná válik, amilyenek a tévé sugallta képzetek, melyekbe a néző elmerül. A tévé elfojtja a képzeletet és hamis benyomásokat közöl a valóságról. Sérültté, holtta, tudatlanná, hipnotizálttá és fásulttá tesz, ugyanakkor mégis rendkívüli módon aktivizál.
4. A programokban kevés érték található. Természetüknél fogva könnyű bemutatni a tévében olyan érzelmeket, mint félelem, gyűlölet és vágy, de lehetetlen megjeleníteni benne az élet finomságait, és a mélyebb érzelmeket, mint szeretet, békesség és boldogság. Kevés lehetőség van a hasznos programok sugárzására, és a demokratikus felhasználásra.

Egy televízióban bemutatott tanulmány összegzése, melyet az Australian National University Center for Continuing Education vezetett. (A **The Daily Texan** által közölt jelentés, kiadva a texasi Austinban, 1978-ban).

1. A tévé azt eredményezi, hogy a néző elveszti képességét a normális ábrándozásra. Helette az önbecsülés csökkenését váltja ki, zavart okoz az önismeretben, és időleges feledékenységhez vezet.
2. A tévé elidegenítheti a nézőt a társadalomtól.
3. A tévé fogékony, agresszív viselkedést gerjeszt.
4. A tévé szerepet játszik a nyugtató és altatószerek fogyasztásának növekedésében.

Arra buzdítunk, hogy nézz utána az ilyen forrásoknak, és olvasd el őket magad is, mivel mi csupán a főbb gondolatokat közölhattuk. A **Newsweek** cikke különösen jó, mivel olyan beszélgetéseket tartalmaz szülőkkel, tanárokkal és gyerekekkel, amelyek alátámasztják a tanulmányt. További bizonyítékokat tartalmaznak még a tévé gonosz hatásáról, és arról, hogy az emberek felismerték ezeket, az alábbi újságok és magazinok cikkei is, rövid magyarázattal megtoldva, ahol szükséges. (Sok cikk B.E. Moore pásztoron keresztül szerezhető meg, az Egyesült Pünkösdi Egyház texasbeli Austinban található gyülekezetéből).

1. „Bűnös tévékészülékeket égettek” A Nazarénus egyház tagjai a michiganbeli Battle Creekben tévékészülékeket égettek el, mert úgy érezték, hogy azok megmérgezik gyermekeik gondolkodását.

2. „Baptisták tűzbe hányták a kísértőt” Egy déli baptista gyülekezet az ohióbeli Cleveland külvárosában televíziókat égettek el, miután olvasták a Bibliai leírást a gonosz hatású könyvek elégetéséről (Ap. Csel. 19,19).

3. „Az úrhajós családja tévét kér kölcsön a holdséta megtekintésére” A holdra szállt James Irwin családja nem tartott tévékészüléket, mert nem volt idejük nézni, és mert az erőszak, amelyet bemutat, rossz hatással van.

4. „A tévé csábítása hatással van a család életére” Austin **American-Satesman**, 1977 március 20).

5. „A tévé hatása a gyermekekre” Waco **Tribune-Herald**, 1974 április 8. Alistair Cooke szerint a tévé nagyobb hatást gyakorol a gyermekekre, mint az egyház és az iskola. Elősegíti divathóbortok kialakulását és bajokat szít.

6. „A tévé tompítja a gyermekek érdeklődését” Erre a megállításra tapasztalat alapján jutott egy óvodai nevelőnő, Helga Rundquist, az észak-karolinabeli Charlotte-ban.

7. „Televízió a tárgyaláson egy gyilkossági ügyben” Egy tizenötéves fiú megölt egy nyolcvanhárom éves asszonyt, miután erőszakos jeleneteket nézett a tévében.

8. „Rendőrségi történet, melynek során öt chicagói tizenéves került börtönbe” A fiatalok egy rablást utánoztak, amelyet a tévében láttak.

9. „A fiú elismerte egy asszony meggyilkolását” Egy tizenhét éves fiú megölt egy nőt előre-elrendelés alapján, amit egy titokzatos gyilkosságokról szóló tévéfilmben látott.

10. „Meggyilkoltak egy fiút a japán tévé show mintája alapján”

11. „Pszichológusok figyelmeztetnek a tévében megjelenő erőszak veszélyére” Philip Noble pszichológus még a rajzfilmek nézésétől is eltiltja gyermekeit az azokban látható erőszak miatt.

12. „Az amerikai tévé 'túl erőszakos' a mexikóiak számára” Mexikó letiltott a tévéműsoráról 37 népszerű amerikai tévé programot.

13. „A túl sok tévézés ártalmas a gyermekekre” Orvosok javasolják a szülőknek, hogy helyettesítsék más, tevékenyebb elfoglaltsággal a tévézést gyermekeik számára, azok fizikai és pszichikai egészsége érdekében.

14. „'Cisco Kid' megbánta erőszakos műsorait” Interjú egy híres westernfilm-színésszel, Duncan Renaldoval.

15. „Klikk! Ég veled televízió!” Ez egy 1978-as **Reader's Digest** cikk címe, amely az igazi családról szól, olyanról, akik felfedezték a családi élet szépségeit, miután megszabadultak televíziójuktól.

16. „Az erőszak fricskája” **Time**, 1979 március 19. Egy **The Warriors** (Harcosok) című film nyomán verekezés, bandaháború robbant ki, végül pedig a film három gyilkosságot inspirált.

17. „A tévé feltalálójának véleménye: Amit a tévében legjobban szeretek, az a 'KI' gomb” Dr. Vladimir Zworykin az RCA munkatársa mondja, hogy a tévének rossz hatása van, különösen a fiatalokra, és nincs információt nyújtó értéke.

18. „A tévével való együttélés megtanulása” **Time**, 1979 május 28.

Mindezek elegendő bizonyítékot szolgáltatnak a televízió szellemre, értelemre, érzelemre és fizikumra gyakorolt, ártalmas hatására. A tévé a testi ember vágyait táplálja, a kísértés állandó forrása, időrabló, rombolja a családi életet, torzítja a gyermekek személyiségét és erkölcsét, elősegíti a bűnözést, és pszichikailag káros. Ezeknek elég meggyőzőeknek kellene lenniük egy őszinte keresztény számára ahhoz, hogy minden módon jobbnak lássa, ha nincs a lakásában tévékészülék. Mindemellett az egyetlenség-hívó, Szent Lélekkel betöltött szolgálattevőnek egyet kell értenie azzal, hogy a televízió nem építő a szellemi életre nézve. A szolgálatok az egyháznak adattak a szentek tökéletesbbitése céljából, és Krisztus hatalmát kapták az oldásra és a kötésre a mennyen és a földön. Ilyen életbevágó kérdésben jól tesszük, ha tartjuk magunkat a test döntéséhez.

Válaszok az ellenvetésekre. Számos ellenvetés szokott felvetődni a fenti állításokkal szemben. Gyakran halljuk, hogy sok tévéprogram jó, vagy legalábbis nem rossz. Példának említi a híradókat, a dokumentumfilmeket, és a főbb történelmi események áttekintéseit. Igaz, hogy némelyik tévéprogram nem rossz, mint ahogy nincs semmi rossz önmagában a készülékben sem. Nem lehet erkölcsi bűnnek nevezni egy bizonyos program megtekintését. Ám gyakran még a híradó is elferdíti és dicsőíti az erőszakot és a lázadást. Sokszor a reklámok is közvetítenek nem kívánatos üzeneteket. Ugyanakkor csaknem lehetetlen megbizonyosodni arról, hogy néhány istentelen jelenet vagy szóhasználat nem kerül-e bele egy máskülönben jó műsorba. A fő probléma természetesen az emberi természetben rejlik, amely arra vezet, hogy ha egyszer az ember elkezdte nézni a tévét, csaknem mindent megnéz benne, tekintet nélkül saját eredeti szándékára. Nehéz kikapcsolni a készüléket egy erkölcsileg kifogásolható, de érdekes műsor közepén. A néző hajlamos ily módon igazolni magát: „Nem fog nekem ártani ez az egy alkalom”, s közben hagyja, hogy a tévé leuraló hatása működjön felette. Elméletben lehetséges, hogy valaki csak a jó műsorokat nézze meg, de a gyakorlatban túlságosan nehéz az embernek ily módon fegyelmeznie magát. Olyan kevés valóban tiszta és értékes műsor van, hogy azok, akik azt mondják, csupán tisztességes dolgokat néznek benne, egyáltalán nem bánnák, ha egészen megszabadulnának a tévéjüktől. Ha valóban igaz az, amit állítanak, olyan keveset nézik a tévét, hogy nem jelente nagy különbséget annak hiánya. Hajlandónak kell lenniük megszabadulni tőle az engedelmesség és a teljesebb szellemi élet kedvéért. A tévé oly kevés ismeretet nyújt, hogy az ember éppoly jól informált lehet, ha nem jobban informált, a társadalomról és a napi eseményekről, tévézés nélkül is.

A második ellenvetés szokott lenni, hogy bár a tévé mutat gonosz dolgokat, ugyanazokkal találkozunk nap mint nap a valóságban is, mi hát a probléma? A válaszhoz előbb fel kell ismerünk, hogy különbség van aközött, ha csak hallunk a bűnről a világban, vagy látjuk is, másrészt pedig különbség beengedni azt otthonunk szentségébe. Ugyanez a különbség beengedni a kísértést az elménkbe (amely még nem bűn), és dédelgetni ezt a kísértést gondolatunkban, míg abból vágy nem lesz (ami már bűn). Az otthonnak biztonságot és elrejtettséget kell nyújtania az ember számára. Lehet, hogy a hívő nem képes megtisztítani az egész világot, de megpróbálhatja tisztán tartani saját otthonát. Miután egész nap a világ bűnei vették körül, fontos, hogy visszahúzódhasson otthonába, ahol nyugalom, békesség, szeretet és szentség várja. Ha televíziót viszünk be otthonunkba, azzal jóváhagyjuk, hogy a gonosz megjelenjék benne, különösen a gyermekek szemében. Felismerni, hogy a bűn létezik, az egyik dolog, de jóváhagyni, elidőzni rajta, kacérkodni vele, élvezni a szemlélését, ismét más dolog.

Összefoglalásul: Milyen helyzetben van az a keresztény, aki gyakran néz tévét? Hogyan szeretheti azokat a dolgokat, amiket a tévében lát, és gyűlölheti ugyanakkor a gonoszt? Nyilvánvaló, hogy szeretete rossz irányt vett. Ez fölöttébb veszélyes, mivel „ha valaki a világot szereti, nincs meg abban az Atya szeretete” (I. Ján. 2,15). Ha egy keresztény televíziót vesz otthonába, a szellemiség hamarosan távozni fog onnan. Nehéz szelleminek maradni, és szoros kapcsolatot tartani fenn Istennel ilyen környezetben. A tévé meg fogja csapolni a hívő erejét, melyet Istentől nyer, és szellemileg satnyává teszi. Finoman terelgeti majd a rossz irányba. Természetesen ha a családfő nincs megtérve, a család többi tagjának valószínűleg nincs választási lehetősége. Ebben az esetben nagyon kell óvakodniuk attól, hogy a televízió ne ejtse rabul őket. Meg fogja őket fosztani szellemi életüktől, ha nézik.

Nem mondhatjuk azt, hogy egyszer-egyszer egy műsor megnézése bűn, de még az alkalmi tévézés is veszélyes. Gyakori nézése azonban könnyen bűnné válhat, mert a Biblia tanítása szerint a testi vágyakba való belemerülés, és a gonosz szemlélésében való gyönyörűség bűn. Továbbá Isten meggyőződést ad ebben a kérdésben a Jézus nevét viselő, Lélekkel betöltött hívőknek. Ezért figyelembe kell vennünk a Róma 14,23 és a Jakab 4,17 Igéit. Ami nem hitből van, az bűn, és aki tudna jót cselekedni, de nem teszi, szintén bűnt követ el. Fontoljuk meg ezt az álláspontot gondosan és imádságos szívvel, ne vegyük könnyedén. Emlékezzünk a bölcs ember szavaira a Préd. 7,29-ből: „Isten teremtette az embert igaznak; ők pedig kerestek sok kigondolást”.

VI. Illő ékesítés és öltözék

„Hasonlóképen az asszonyok tisztességes öltözetben, szemérmességgel és mértékletességgel ékesítsék magukat; nem hajfonatokkal és arannyal vagy gyöngyökkel, vagy drága öltözékkel” I. Tim. 2,9.

„Asszony ne viseljen férfiruházatot, se férfi ne öltözzék asszonyruhába; mert mind utálatos az Úr előtt, a te Istened előtt, aki ezt míveli” V. Móz. 22,5.

A **külső megjelenés** fontos része a szentségnek. Számos igevers van, amely kifejezetten azt tanítja, hogy a keresztény hogyan öltözködjék, és hogyan díszítse magát. Úgy közelítjük meg ezeket az igeverseket, melyek közül kettőt fentebb idéztünk, hogy közben tárgyilagosan feltárjuk az alapelveket, amelyek a keresztény külső megjelenését szabályozzák.

Fontos megértenünk ezeket az alapelveket legalább két okból. Először is az öltözködési stílusok és szokások olyan mélyrehatóan megváltoztak a bibliai idők óta, hogy ezeket a tanításokat akkor még ismeretlen helyzetekre kell ma alkalmaznunk. Ugyancsak kevés az útmutatás a férfiak számára, mivel nyilvánvalóan az ő öltözködésük nem volt vita tárgya akkoriban. Ha meglegyünk a szentség alapelveit, tudjuk, hogy azok férfiakra és nőkre egyaránt vonatkoznak.

Szemérmesség. Pál először is a szemérmes öltözetre helyezi a hangsúlyt az I. Tim. 2,9-ben. A tisztességes szó elsődleges jelentése illedelmes vagy szemérmes, különösen a ruházat és a viselkedés tekintetében. Péter a levelében, melyben arról ír, miként ékesítsék magukat az asszonyok, azt tanítja, hogy a feleségek megnyerhetik hitetlen férjeiket az Úrnak feddhetetlen életükkel, mely tiszta, szemérmes életvitelt jelent (I. Péter 3,2). Az illő öltözet eredete visszavezethető Ádám és Éva bűnesetéig. Az emberpár eredetileg ártatlanságban teremtett és Isten dicsőségébe öltöztetett fel (I. Móz. 2,25; Zsolt. 8,5). Miután ettek a jó és a gonosz tudásának fájáról, elvesztették Isten dicsőségét és észrevették, hogy mezítelenek. Isten ekkor felöltöztette őket állatbőrökbe (I. Móz. 3,21). Ettől az időtől kezdve Isten akarata az emberiség számára, hogy tisztességes öltözetet viseljenek.

Figyeljük meg, hogy az ördög éppen ellenkezőjét igyekszik elérni az embernél. Az egyik dolog, ami a gadarai ördögözt jellemezte az volt, hogy levetette a ruháit. Amikor Jézus kiűzte belőle az ördögöt, az embert teljesen felöltözve, és tiszta értelemmel találták (Luk. 8,27; 35). A szemérmetlen öltözék a vágy szellemének jelenlétére utal – vágy a test fitogtatására és a másik nem vágyának felébresztésére. A szemérmetlenség erős kísértést és csábítást jelent, különösen a férfiak számára, akik fogékonyabbak az ilyen látványra, és hamarabb izgalomba jönnek, mint a nők. Dávid emiatt követett el házasságtörést (2. Sám. 11,2). Egy férfi könnyen vétkezik szívében, ha megpillant egy kihívó öltözetű nőt (Máté 5,28). Ilyen esetben a férfi bűnös, de a nő sem teljesen ártatlan. Isten akarata ma is az, hogy szemérmesen öltözködjünk.

Szemérmes öltözet. Alkalmazzuk most ezeket az alapelveket azokra a kérdésekre, melyek ma foglalkoztatnak bennünket. Mit jelent a szemérmes viselet? Azt jelenti, hogy öltözkönnünkkel nem hangsúlyozzuk kihívóan a testet az ellenkező nem számára. A szemérmetlen öltözet a test megmutatásával igyekszik vonzerőt gyakorolni a másik nemre, vagy nem törődik vele, hogy vonzerőt gyakorol. Íme néhány dolog, amit tekintetbe kell venni az öltözék szemérmes voltát illetően: ruhaujjak, nyakkivágás, ruha hossza, szűk ruhák, és vékony anyagú ruhák. A mi szabályaink szerint a ruhaujjaknak könyékig kell érni, a ruha hosszának pedig takarnia kell a térdet.

Hiúság. A továbbiakban Pál azt mondja, hogy az asszonyok szemérmességgel és mértékletességgel ékesítsék magukat, nem különféle mutatós módokon, mint a gondosan befonogatott haj, arany, gyöngy, vagy más drága ékszerek viselése. A „szemérmességgel” azt jelenti, tisztességesen, visszafogottan, szolidan és erényesen. A „mértékletességgel” azt jelenti megfontoltan, tartózkodón és önmérséklettel. Más szavakkal kifejezve tehát éppen ellenkező módon, mint amit a hiúság diktál. Isten gyűlöli a büszkeséget (lásd III. fejezet), tehát nem helyesel semmiféle elbizakodott vagy kérkedő magatartást. Az olyan stílus, amely elsősorban az ember egóját táplálja, nincs összhangban Isten akaratával. A nők ne a külső díszekben bízzanak. „Akiknek ékesége ne legyen külső, hajuknak fonogatásából és aranynak felrakásából vagy öltözékek felve-

véséből való; Hanem a szívnek elrejtett embere, a szelíd és csendes lélek romolhatatlanságával, ami igen becses az Isten előtt” (I. Péter 3,3-4).

A mértékletesség értéke. A hiúsággal szorosan összevetve a mértékletesség alapelve részeseül előnyben. „A ti szelídlelkűségetek (mértékletességetek) ismert legyen minden ember előtt” (Fil. 4,5). Ez az oka, amiért nem ékesítjük magunkat arannyal, gyöngyökkel, vagy drága öltözékekkel. A drága öltözet meghatározása különbözhet kultúrától, társadalomtól és az egyén jóvóméltól függően. A legjobb mód, ha annak a kérdésnek alapján ítéljük meg, hogy a jó móddal való kérkedést célozza-e ismerőseink és hívőtársaink előtt. Ébreszt-e irigységet? Megfelelő sáfárkodást tanúsít-e azzal a pénzzel, amelyet Isten bízott a gondjainkra? Istent természetesen elszomorítja, ha azt látja, hogy népe szükségtelenül drága ruhákra, autókra, és ékszerekre költi a pénzt, miközben az ő munkája oly sok területen hiányt szenved. Ez az oka annak, miért áldotta meg Isten Amerikát anyagilag, és miért áld meg oly sok keresztényt. Azt akarja, hogy pénzünket lelkek megnyerésére használjuk, és ne csupán saját vágyaink kielégítésére.

A nemek közötti megkülönböztetés. Az V. Mózes igeverse Isten egy másik fontos szempontját mutatja be – a nemek közötti megkülönböztetést. A nemek között nem csupán biológiai különbség van, hanem értelmi és érzelmi különbözőség is. Emellett Isten meghatározott bizonyos társadalmi módokat annak érdekében, hogy fenntartsa a megkülönböztetést férfi és nő között; ezek a ruházat és a haj hossza (lásd VII. fejezet). Ez a megkülönböztetés fontos Isten számára, mert az életben különböző szerepeket szánt a férfinak és a nőnek (lásd III. fejezet). Ugyancsak fontos ez a homoszexualitással szemben, amelyet Isten gyűlöl (lásd IX. fejezet). A nemek megkülönböztetésének alapelvét megsértette az uniszex stílusú öltözködés, amely alapján a férfiak női jellegű ruhákat viselnek, míg a nők férfiasan öltözködnek.

Az V. Móz. 22,5 ma is érvényes. Sokan vitatják, hogy ez az ószövetségi igevers ma is érvényes volna. Meg fogjuk látni, hogy először is érvényes, másodsorban pedig sok más igevers is tartalmazza annak alaptanítását. Bevezetőül említsük meg, hogy némelyek arra hivatkoznak, a bibliai időkben mindenki köntöst viselt, tehát nem volt éles megkülönböztetés férfi és nő között. Bár igaz, hogy mindkét nem köntöst viselt, mégis világos különbség volt a férfiak és a nők által viselt köntösök között. Nézzük meg a keleti világ történelmét és kultúráját, mindjárt bizonyítékokat találunk erre, ahogy bizonyítja azt a Biblia is.

Még élesebb ellenvetés, hogy az V. Móz. 22,5 a törvény része, amely Izraelnek adatott, és nem vonatkozik ránk, keresztényekre. Ennek alátámasztására szokták felhozni, hogy ma már nem tartjuk be szó szerint ugyanezen fejezet kilencedik, tizedik és tizenegyedik versét sem. Ezek a versek megtiltják a vetőmagok keverését vetés idején, az ökör és a szamár egy járomba való befogását, a gyapjú és a len egy szövetbe való összeszővését. Válaszképpen helyesen kell elkülönítenünk Isten Igéjében a ma nekünk szánt tanításokat. Az 5. vers a nemek megkülönböztetéséről beszél, ami erkölcsi törvény. Nem csupán a zsidóknak adatott, hanem ma is érvényben van. A kilencediktől tizenegyedik versekig az Ige a bűntől és a világtól való elkülönülésre tanít képes beszéd formájában. Nem kell engedelmeskednünk neki szertartási formájában, de engedelmeskednünk kell üzenetének. Elkülönülésünk ma nem magok, állatok, vagy növények formájában mutatkozik meg, hanem a szentség és a szentségtelen, a szellemi és a testi közötti elkülönülésben. A kétféle törvény közötti különbség, az erkölcsi és szertartási jelleg, világosan megmutatkozik ebben a hivatkozásban, mert az „utálatos” szó csak az ötödik versben található meg, a többiben nem. Az ötödik vers kifejezetten azt mondja, hogy utálatos **Isten előtt**, ha valaki másik nemhez tartozó ruhadarabokat visel. Az utálatosság olyasmi, amit Isten gyűlöl.

Tudjuk, hogy Isten nem változtatja meg a véleményét azzal kapcsolatban sem, mit kedvel, vagy mit nem, mivel ezt a kijelentést tette: „Mert én az Úr meg nem változom” (Mal. 3,6). Az, hogy Isten megbán valamit, vagy megváltoztatja szándékát, végrehajtson-e egy ítéletet vagy sem, az emberek cselekedetein múlik, de az Ő alapvető karaktere nem változik. Ő abszolút a szentségben, és abszolút a bűngyűlöletében is. Isten népének minden korban kerülni kell azokat a dolgokat, ami utálatosság Ő előtt. A keresztényeknek nem kell betartani szó szerint a zsidó törvény csupán szertartási részét. (Az egyetlen kivétel az Ap. Csel. 15,29, ha azt csupán részben szertartásnak tekintjük). A szertartási törvények nem vonatkoznak olyasmire, amit Isten gyűlöl, hanem csak az imádás, és a világtól való elkülönülés sajátos módjára. Isten sok esetben megne-

vezett olyan dolgokat, amelyeket a zsidóknak utálatosságnak kellett tekinteniük, amiket gyűlölniük kellett, de nem nevezhették azt utálatosságnak Isten előtt. Példaképpen Isten bizonyos állatokot utálatosnak, tisztátalannak nyilvánított Izrael számára (III. Móz. 11). De nem voltak utálatosnak nevezhetők Isten előtt, vagy számunkra ma. Az ellenkező nem ruháinak viselése utálatosság Isten előtt, így az magától értetődően utálatosság mind a zsidók, mind a keresztények számára. Semmilyen utálatosság nem mehet be az Új Jeruzsálembe, hanem a tűznek távába fog vettetni (Jel. 21,8; 27).

Az újszövetségi tanítás. Ezt a szabályt az újszövetségi nők számára Péter megerősíti, amikor ószövetségi asszonyokat hoz fel példának a követésre. „Mert így ékesítették magokat hajdan ama szent asszonyok is, akik Istenben reménykedtek...” (I. Péter 3,5). Tudjuk, hogy a hajdani szent asszonyok engedelmeskedtek az V. Móz. 22,5-nek, Péternek tehát arra kellett utalnia, hogy ez a szabály ma is érvényes.

Számos más újszövetségi Igevers bizonyítja, hogy Isten ma is fontosnak tartja a nemek közötti megkülönböztetést. Az I. Kor. 11 azt tanítja, hogy a férfiak rövid haját viseljenek, a nők pedig hosszút (lásd VIII. fejezet). Az I. Kor 6,9-10-ben azt olvassuk, hogy a pulyák nem öröklik Isten országát. A pulya megnevezés olyan férfiakra utal, akik áthágják a nemi határt és úgy viselkednek, mint a nők, öltözetük pedig egyik fontos területe a viselkedésmódjuknak. Vegyük figyelembe, hogy ez a magatartás nem azonos a homoszexualitással, amely elkülönítve szerepel az igevers felsorolásában („férfiszeplősítők”). A pulya azt jelenti, olyan külsőt ölteni, és úgy viselkedni, mint a másik nem, minden tekintetben. Ez valamelyest homoszexuális viselkedés. Az igevers világossá teszi, hogy Isten nem nézi jó szemmel azokat, akik a másik nem szerint viselkednek, vagy olyan öltözetet hordanak, amely a másik nemmel azonosítja őket.

Nemek megkülönböztetése az öltözködésben. Amikor a nemek megkülönböztetését a modern nyugati társadalomra vonatkoztatjuk, azt látjuk, hogy a férfiaknak nem volna szabad ruhákat, szoknyákat és blúzokat hordaniuk, a nőknek pedig nem szabadna nadrágot viselni. Elérkezett az az idő, amikor tanítanunk kell a erre a férfiakat éppúgy, mint a nőket. Napjaink Amerikájában egy férfi hivatalnok pert indított diszkrimináció miatt, amiért a nők a hivatalában viselhetek nadrágot, míg neki megtiltották, hogy női ruhát hordjon. A legtöbb ember egyetért abban, hogy helytelen dolog volna, ha egy férfi női ruhát viselne. Például nem fogadnák el, ha egy férfi szolgálattevő ilyen öltözetben járna. Mégsem veszik észre, hogy az sem rosszabb Isten szemében, mint amikor egy nő nadrágot visel.

Az V. Mózes Igéje úgy íródott, hogy felöleljen minden kultúrát. A férfiruházat olyan öltözetet jelent, amely hagyományosan a férfiak öltözködéséhez tartozik az adott kultúrában, vagy olyan szabásmód, amely a férfiruhára jellemző. Ez kultúránként különböző lehet. Például nincs semmi helytelen abban, ha Skóciában egy férfi skót szoknyát visel, ám egy ugyanezen ruhadarab viselése már helytelen volna, ha általánosságban viselnék Amerikában. Ha bizonyos típusú ruhadarab hagyományosan és kulturálisan az egyik nemhez tartozik, és különbözik a hasonló ruhadarabtól, amelyet a másik nem visel, akkor annak viselése megengedett az egyik nemnek, de a másiknak nem. Természetesen, ha egy más kultúrával rendelkező nép úgy dönt, hogy nyugati típusú öltözetet visel, tartaniuk kell magukat ahhoz a szabályhoz, amely az adott típusú öltözködésre vonatkozik.

Nem kétséges, hogy a mai világban a nadrág a férfias ruházat egyik formája. Még azok a nadrágok is, amelyeket nők számára terveztek, olyannyira hasonlatos mintát követnek a férfiviselethez, hogy vonatkoztathatjuk rá a „férfiruházat” meghatározást. Az Igében szereplő szó azt jelenti, részeként tartozik hozzá, annak sajátosságával, megjelenésével, funkciójával bír; összefügg. Mindenféle nadrág, és pantalló egyértelműen férfi ruházatra utal, azzal függ össze alapvető megjelenésében és funkciójában. Kétségtelen, hogy az olyan stílusok esetén, amilyen a farmer, a lányok pontosan ugyanolyan darabokat viselnek, mint a fiúk.

A történelem során mindig helytelennek tekintették, ha egy nő nadrágot öltött. Tény, hogy a nadrág viselése a nők körében nem nyert széles elfogadást Amerikában egészen a második világháborúig. Ebben az időben kezdték a nők elfoglalni a férfiak helyét a gyárakban, míg azok a frontokon harcoltak. Ezidőtájtban hódított teret a nők között a rövidre vágott haj, a dohányzás, és a szeszes italok fogyasztása. Történelmi és kulturális szempontból tehát a nadrágot mindenkor

férfi öltözéknek tekintették. Csak amikor a társadalom kettészakadt, és a nők átvették a férfiak szerepét, akkor kezdtek nadrágot viselni.

Még napjainkban is számos bizonyíték szól amellett, hogy a nadrág elsősorban a férfiak öltözködésével van összefüggésben. A nadrág alapvető öltözéke a férfiaknak, és alapvető kifejezése a férfiaságnak. Megfigyeltünk-e valaha olyan lányokat, vagy asszonyokat, akik csaknem mindig nadrágot viselnek? Határozott változás jön létre modorában és a nőiesség háttérbe szorul viselkedésében. Hajlamosak nem nőies pozíciókat felvenni, mint például a lábuk felrakása. Egy nő sokkal hajlamosabb nőiesen viselkedni szoknyában, amelyben nőiesebben is fest. Pontosan ez az, ami Isten szándékában volt, amikor kinyilvánította akaratát ezen a területen.

Azt is megjegyezhetjük, hogy a legtöbb női nadrág erkölcsstenebb viselet, mint a szoknya. Ez egy újabb indok, amiért nem szabad viselni.

A legtöbb hagyományos egyház valamikor határozott álláspontot képviselt ebben a kérdésben. Azóta megalkudtak ebben is, csakúgy mint a dohányzás, italozás, és más, szentséget érintő dolog tekintetében. Ugyanígy a protestáns szolgálattevők többsége tagadja a szűztől való születést. Tehát nem lehet érvelnünk azzal, hogy más egyházaknak nincs ilyen jellegű tanításuk az öltözködésről. Ők változtak, de Isten nem változik. Akarjuk-e Istent és a Bibliát követni, vagy inkább a világ irányában haladunk, amely út végül Isten Igéjéből még a legalapvetőbb tanítások megtagadásához is elvezet bennünket?

Eltekintve a fentebb tárgyaltaktól, nincs sajátos öltözködési szabály lefektetve. A Biblia tanítása nem érinti például a kalapok milyenségét. Követhetjük az időszerű divatot, amennyiben az erényes. Természetesen a jóízlés, és a szokások fogják meghatározni a bizonyos típusú ruhákat bizonyos alkalmakra. A vezetőknek különösen ügyelniük kell arra, hogy jó megjelenésűek legyenek, és jól öltözöttek. Amikor az anyagiak gátat szabnak valakinek abban, hogy jól öltözzön, ebben természetesen nem játszik szerepet a szentség kérdése. Jakab arra int minket, hogy a szegényesen öltözött emberekkel ugyanolyan előzékenyen bánjunk, mint a gazdag, jól öltözött látogatókkal, amikor eljönnek a gyülekezetbe (Jak. 2,1-9). A keresztények azonban akkor is lehetnek tisztán és rendesen öltözöttek, ha szegények. Krisztus követői vagyunk, igyekeznünk kell tehát a legkedvezőbben képviselni őt. Nem szükséges, hogy új ruhákat vásároljunk ahhoz, hogy megfelelően képviseljük, de fontos, hogy rendes, tiszta legyen az öltözködésünk.

Elkülönülés a világtól. Ennél a pontnál vegyünk figyelembe a szentség egy másik tényezőjét, amely hatással van a külső megjelenésre – a világtól való elkülönülést. Isten mindig ragaszkodott ahhoz, hogy az Ő népe különüljön el a világtól (Lásd az I. fejezetet). Ez magában foglalja az elkülönülés külső megnyilvánulását is, melynek alapján a világ határozottan azonosítani tudja az igazi keresztényeket. Isten látható módon elkülönítette Izrael fiait a többi nemzettől étkezésük, öltözetük, földművelésük, istentiszteleti szertartásaik és szombatjaik alapján. Könnyen megmondta bárki egy emberről, hogy igazi zsidó-e, egyszerűen abból, hogy ránézett, és megfigyelte a szokásait. Ennek eredményeként a zsidó nép az egyetlen ősi nép a Bibliában, amely megőrizte kulturális és vallási örökségét. Az egyiptomiaknak ma már nem ugyanaz a kultúrájuk, vallásuk és nyelvük, ami a fáraók idején volt. A perzsák, szíriaiak, görögök és a rómaiak már nem az ősi kultúrával, vallással és politikai rendszerrel rendelkeznek. A legtöbb más törzs és nép, amely Izrael idejében élt, mint például a hettiták, babiloniaiak, edomiták, asszírok, filiszteusok és ammoniták már egyáltalán nem is léteznek külön nemzetként. A zsidók még a babiloni fogság, a római megszállás, és az 1900 éves hontalanság alatt is megtartották kulturális azonosságukat. Ez Isten törvényeinek köszönhető, melyekkel elkülönítette őket más nemzetektől, és megőrizte azonosságukat.

Hasonlóképpen a keresztények is úgy élnek ma, mint kiválasztott nép, és kell, hogy az elkülönülésnek külső és belső szempontjai egyaránt legyenek. Ruha és díszítés vonatkozásában Isten sokféle dolgot választhatott volna annak érdekében, hogy megkülönböztessen minket. Helyette azonban bizonyos szabályokat állított fel, amelyek biztosítják az elkülönülést, de ugyanakkor megfelelnek Isten más követelményeinek is a erényesség, mértékletesség, alázat és nemek szerinti megkülönböztetés vonatkozásában. A lényeg, hogy az öltözködés, a viselkedés, és a díszítés szentség-szabályainak ugyancsak fontos szerepük van a világtól való elkülönülés fenntartásában. Segítenek távolságot tartani a keresztények és a kísértés, a bűn, a világ között. Eszközül

szolgálnak annak azonosításában, ki a valódi keresztény. Az elkülönülés alapelvét figyelembe véve vannak bizonyos dolgok, amelyeket el kell kerülnünk, egyszerűen azért, mert a világ istentelen dolgaival azonosít minket. A haj és a ruha bizonyos stílusai talán nem állnak szemben közvetlenül az idevágó igeversekkel, mégis túlságosan világiak. Más kultúrában és korban lehet, hogy megengedhetőek lennének, de a mi társadalmunkban bizonyos istentelen csoportokkal vagy magatartással azonosítanak minket. Gondoljunk arra, hogy az ember megjelenése és a öltözködése sokat elmond az illető életmódjáról, hitvilágáról, és magatartásáról. Például a hippi fiatalok szándékosan viselték úgy a hajukat és öltözködtek olyan stílusban, hogy azzal lázadásukat fejezzék ki, és hogy nyilvánosan azonosítsák magukat bizonyos politikai nézetekkel és szexuális szabadsággal. A kínaiak és a velük szimpatizáló nyugatiak azért viseltek Mao-öltözetet, hogy kifejezzék kommunista eszméiket. Legyünk körültekintőek a legutóbbi divattal, vagy az olyan divatokkal, amelyek bizonyos társadalmi csoportokhoz kapcsolódnak. Tegyük fel magunknak a kérdést, hogy megfelelő tanúbizonyság-e viseletünk kereszténységünkről a bűnösök előtt. Nem azonosít-e minket lázadó szellemiséggel? Istenfélő képet mutat-e más embereknek úgy a gyülekezeten belül, mint kívül? Nem ütköznek-e meg rajta mások?

Nagyon körültekintőeknek kell lennünk a világ legutóbbi hóbortjának és divatjának követésében. Ha így teszünk, beleeshetünk abba a csapdába, hogy túlságosan azonosítani hagyjuk magunkat a világgal, anélkül, hogy észrevennénk azt. Lehet, hogy versengés szelleme ejtett rabul minket. Ez a szellemiség szemben áll a szerénységgel, a mértékletességgel, az alázattal és a szentséggel. Nem engedhetjük meg, hogy megköttözzön a világ a vágyaival és a kedvteléseivel. Lehet, hogy csak azért kell elkerülnünk néhány dolgot, mert azok túl hóbortosak, és túlságosan azonosítanak minket a világgal.

A világtól való elkülönülés azt jelenti, hogy határokat kell húznunk minden ilyen jellegű, a világgal való azonosítás elkerülésének érdekében. A szolgálattevőknek világossá kell tenni ezt a szentek előtt. A hívőknek figyelembe kell venniük azokat a sajátos határokat, amelyeket a szolgálattevők húztak meg, még ha személyesen nem is értenek egyet némely részével, de ez az egyetlen mód alapszabályok felállítására. Ha egyesek lázadoznak, amikor azok részleteiről van szó, akkor a lázadás és a megalkuvás szelleme fokozatosan, de teljességgel alá fogja ásni a szentséget. Másfelől a szolgálattevő is lehet olyan nyers, türelmetlen, bölcstelen, és a valóságtól elrugaszkodott, hogy ő váltja ki a szentek lázadását és riasztja el a megtérőket.

Az arc festése. Ez a téma közvetlenül összefügg a hiúsággal. Az arc festése főként Pál tanításával áll szemben, amely azt tanítja, hogy az asszonyok szemérmetességgel és mértékletességgel ékesítsék magukat. A szemérmetesség tiszteletet, nagyrabecsülést, önmérsékletet, szerénységet és szemérmességet jelent a férfiak irányában; nem pedig merészséget, vagy tolakodást. A smink nyilvánvalóan azért készül, hogy a másik nemet vonzza. A nőben rejlő érzékiség kihangsúlyozása által éri ezt el, és vágyat, nem pedig szerelmet ébreszt a férfiban. Az Ószövetségben és a történelem során is az arc festése mindig a pimaszsággal, arcátlansággal, csábítással és a prostitúcióval függött össze. A történelemből tudjuk, hogy a szemhéj festése a szexuális vonzerő fokozásának céljából először az ősi Egyiptomban jelent meg Kr. e. 3000 körül. Erre a szokásra utal a Péld. 6,25, amely azt mondja: „Ne kívánd az ő szépségét szívedben, és meg ne fogjon téged szemöldökeivel”. Az asszonyt, amelyet ez az Igevers leír, a Biblia gonosz asszonynak nevezi, idegen asszonynak, szajhálkodó asszonynak, és házasságtörőnek a körülötte olvasható versekben. Később az arc festése hasonlóképpen a csábítás célját szolgálta. Kiemelkedő példát olvasunk erre a 2. Kir. 9,30-ban. Jéhu Izrael felkent királya volt, és azt a küldetést kapta, hogy irtsa ki Akháb családját, aki gyűlölte az Úr Igéjét. Jézabel, Akháb felesége meghallotta, hogy Jéhu közeledik, és tudta, milyen szándékkal jön. Nyomban megpróbálta elcsábítani őt annak érdekében, hogy saját életét megmentse. A Biblia elmondja, hogy a csábítás eszközeként kifestette arcát. Amikor Jéhu megérkezett, átlátott az asszony mesterkedésén, és megparancsolta, hogy öljék meg.

Figyeljük meg az ellentétet Jézabel és Eszter között. Eszter volt az az asszony, aki megmen-tette Izraelt. Minden a rendelkezésére állt ahhoz, hogy előnyös külsővel jelenjék meg a perzsa király előtt. Az összes többi feleségjelölt kért, és megkapott minden arcfestést és díszítést. És mit

kért Eszter? Semmit (Eszter 2,13-15). Nem akarta elcsábítani a királyt, hanem azt akarta, hogy a férfi úgy fogadja el őt, ahogy van. Az Úr akaratában bízott.

Két másik igevers megmondja nekünk, mit fejez ki az arcfestés. Különösen fontosaknak kellene lenniük számunkra, mert kijelentik, miként vélekedik Isten az arcfestésről. A Jer 40,30-ban Isten a bűneibe visszaeső Izraelt egy asszonyhoz hasonlítja, aki megpróbálja arcfestéssel és díszítésekkel szépíteni magát, hogy szeretőit magához vonzza. Hasonló verset találunk az Ezékiel 23,36-44-ben is. A negyvenedik vers két asszonyt ír le, Samáriát és Jeruzsálemet jelképezve, akik kifestették szemüket és feldíszítették magukat. Mi a jelentősége ennek? Az igevers további részében azt látjuk, hogy ez a két asszony házasságtörést követett el. Megtudjuk tehát, hogy Isten az arc festését a házasságtöréssel és a prostitúcióval azonosítja. Sehol nem találkozunk arcfestéssel az erényes nő vonatkozásában, de mindig ott látjuk, ha házasságtörésről és szajhálkodásról van szó. Mivel Isten így gondolkodik erről a szokásról, tudjuk, hogy annak mellőzésével járhatunk Isten kedvében.

A történelem tanúsítja, hogy a brit parlament elé törvényjavaslatokat terjesztettek be az 1700-as és 1800-as években, mely megtiltotta a nőknek, hogy arcukat fessék. A legtöbb amerikai gyarmaton az arcfestés vagy egyenesen be volt tiltva, vagy a társadalom rosszállását vonta maga után általánosságban. Az **Encyclopedia Britannica** szerint az arcfestés nem jelent meg az első világháborúig, amikor is a kozmetikai szerek használatának korlátai fokozatosan csökkentek és eltűntek. A második világháborúig azonban így is csupán szórványosan, és korlátozottan fordult elő. Korábban az olyan nőket, akik levágták hajukat és sminket viseltek, általánosságban prostituáltként, vagy ahhoz hasonlóknak tekintették. 1945-ig a legtöbb hagyományos egyház bűnös dolognak tartotta az arcfestést. Csak fokozatosan kezdték elfogadni a kozmetikumok használatát más tevékenységekkel együtt, mint például a dohányzás, ivás és a tánc.

Ez azt mutatja, hogy az arc festése nem csupán divat, vagy modernség kérdése, hanem egy ősi gyakorlat feltámasztása, melyet sok mai egyház elfogadott mindenféle más gonosz dologgal együtt. Az első evangélisták Angliában és Amerikában elítélték az arcfestést. A Római Birodalomban élő korai kereszténység következetesen tanított ellene. Még egyszer fel kell tennünk a kérdést: a modern egyházat akarjuk-e követni, vagy a Bibliának akarunk engedelmeskedni?

Az arc festése szemben áll a szemérmességgel, a józansággal, és az erényességgel, amelyre Pál és Péter tanít. Kérnünk kell a Szent Lelket, hogy vezessen minket, és vegye uralma alá életünknek ezt a területét, hogy ne szeressük a világot, sem azokat a dolgokat, amik a világban vannak.

Ékszerek. Az ékszerek és díszek viselése a hiúság egyik formája, és ellentétes a mértékletesség tanításával. Pál azt mondta, hogy a nők ne hajuk fonogatásával, arannyal, ezüsttel, vagy drága ruhákkal ékesítsék magukat. A ékesítés dekorálást, díszítést, szebbítést jelent. Péter azt mondja, hogy a külső szépség ne a haj fonogatásában, arany és drága ruhák viselésében álljon. A fonott haj a kor gondosan elkészített frizurájára utal, különösen azokra, melyekbe gyöngyöket vagy arany díszítést fontak. Ezek az igeversek ellene szólnak minden kihívó és drága viseletnek, még a túl drága ruhának is. Ahhoz, hogy megértsük az összes vonatkozását, tekintsünk vissza az Ószövetségre, amely a mi tanítómesterünk, és amelyből Péter példát idéz a szent ékesítésre.

Igen jellemző igeverset találunk a II. Móz. 33,1-11-ben. Izrael fiai vétkeztek, amikor felállították az aranyborjút és imádták azt. Isten személyesen ígérte meg nekik, hogy elvezeti őket a Kánaán földjére, ám igazsága miatt most nem jelenhetett meg közöttük, nehogy megeméssze őket. Ekkor Isten kegyelmességével megígérte a népnek, hogy egy angyalt küld Maga helyett, aki majd vezeti őket. Amikor az emberek meghallották, hogy Isten nem akarja őket vezetni, gyászolni kezdtek. Bánatuk és megtérésük jeleként nem ékesítették fel magukat. Az Úr keménynyakú népnek nevezte őket, és azt mondta: „vesd le a te ékességeidet”. Válaszul „lerakták magokról az Izrael fiai az ő ékességeket”. Le akarták tenni hiúságukat Isten előtt.

Ezután Mózes elment a Szent Sátorhoz, miközben az egész nép sátraik ajtaja előtt állt, és figyelt. Megszentelésüknek köszönhetően az Úr leszállt dicsőség felhőjében, és valamennyien látták. Az egész nép imádtá az Urat, Isten pedig úgy beszélt Mózesnek, mint barátjával. A felesleges ékességek levetése bizonyította Isten előtt, hogy Izrael fiai valóban akarják Őt. Bizonyítékul szolgált önmehtagadásukra. Ez ma is tanulságul kell hogy álljon előttünk. Nem élvezhetjük Isten

teljes jelenlétét, és nem kerülhetünk igazán közel hozzá, hacsak nem végezzük el a megszentelésnek ezt a formáját. Azok, akik valóban odaszentelik magukat Istennek, nem ékesítik magukat ékszerekkel. Ez hiúság – az alázat ellentéte.

A díszítések viselésében megnyilvánuló hiúság az Ésa. 3,16-26-ban van leírva. Izrael fiai büszkévé váltak, s ez a dolog nem tetszett Istennek. Ennek következtében azt mondta nekik, hogy vessék el minden ékességüket, melyek a büszkeség jelei voltak szívükben. Íme a díszítések, és a drága ruházatok felsorolása, amelyek kifejezték büszkeségüket: (a meghatározások Strong **Héber és káldeus szótárából**, vagy a Revised Standard kiadású Bibliából valók, melyet az R. V. rövidítéssel jelölünk.): csilingelő ékszerek a lábon, hajhálók (a haj feltűzésére), hold alakú, kerek díszek (kerek függők a nyakra), láncok (függők a fülbe), karperecek, sálak (hosszú fátylak), főkötők (fejfedők), díszítések a lábon, homlokszalag, pasztillák (R.V. – „parfümös dobozok”), fülbevalók, gyűrűk, orrperecek, változtatható felöltők az öltözéken (R.V. – „ünnepi köntösök”), palástok (köpönyegek), fátylak (bő ruhadarabok), táskák, üvegek (tükrök), díszítő fonalak, csuklyák (fejfedők), fátylak és mellkendők (hímzett palástok az ünnepekre). A különféle öltözékek és táskák (erszények) általában gazdagon hímzettek és drágák voltak. A tükröket és a parfümös dobozokat gyakran a nyakra vagy az övre akasztva viselték. Mindezek a dolgok magukban hordják a hiúság lehetőségét. Valójában legtöbbjük viselésének elsődleges oka a hiúság.

A tanulság, melyet le kell vonnunk, hogy alázatot, szerénységet és mértékletességet kell mutatnunk. Ez gyakorlatilag azt jelenti, hogy nem viselünk drága ékszereket és költséges ruhákat. Gondosan figyelembe kell vennünk a motivációt, amiért ezeket a dolgokat magunkra öltjük. Ha valami megkérdőjelezhető mellett döntünk, tegyük fel előbb magunknak a kérdést: Beleilleszthető-e Pál szerénységet célzó követelményébe? Nem feltűnő-e vagy túl cifra? Milyen motiváció késztet arra, hogy felöltsem? Szolgál-e valami hasznos célt? Még ha hasznos célt tölt is be, nem túl kirívó-e? Megfelel-e keresztény viseletnek?

Lássunk néhány sajátos példát. Az olyan dolgok, mint a fülbevalók, nyakláncok és karkötők egyértelműen díszítő elemek, míg a karóra elsősorban nem az. Ám az óra is lehet hiúság jele, ha az feltűnő, és az illetőnek, aki viseli, helytelen a motivációja.

Napjainkban egyre terjed az ékszerek viselése a szentek körében, ami ellentmond a szerénység szellemének. Manapság megérdemli a méltatást az a keresztény, aki nem visel ékszereket.

Alapjában véve a szenteknek a pásztoruk vezetését kell követniük, mivel ő a felelős a helyi gyülekezetért. A szenteknek azonban őszintén kérniük kell Istent, hogy adja nekik azt a személyes meggyőződést, melyre szándékában áll őket eljuttatni. Isten természetesen ad a laikusoknak meggyőződést ezekkel a dolgokkal kapcsolatosan. Némely dolgokban bölcs, ha a pásztor megosztja saját személyes meggyőződését, értékítéletét és tanácsait a hívekkel, de ugyanakkor szabadságot hagy nekik. Ne feledjük, hogy vannak dolgok, amelyek nem bűnök, de a mögöttük rejlő motiváció bűnné teheti őket. Miért nem választunk valamiből kevésbé kirívó és kevésbé mutatós változatot? Természetesen támogatjuk az elegáns öltözetet és a jóízlést, de egy keresztény lehet jól öltözött anélkül is, hogy hivalkodóvá válna. Egyébként gyakran azok a legelegánsabbak, akik egyszerűen és ízlésesen öltöznek. Ugyancsak tekintetbe kell vennünk bizonyos dolgok feladását csupán annak érdekében, hogy közelebb kerülhessünk Istenhez, és mélyebb megszentelődést érzünk el, még nincs is egyéb, ami motivál minket. Ha valami nem is juttat minket a pokolba, de elhagyása árán közelebb kerülhetünk Istenhez, vajon nem ez-e az, amit igazán szeretnénk?

Azoknak, akik vezetők, még óvatosabbnak kell lenniük. Íme néhány terület, ahol igazán szükségünk van személyes meggyőződésre. Néhány dolgot el kell kerülnünk, noha nem bűnök, de nem is segítenek hozzá hogy jó vezetők lehessünk. A Biblia sajátos szabályzatának hiányában a vezető általában cselekedeteivel állít fel szabályokat.

A gyülekezet tagjai többnyire kevésbé enyhébb szabályok szerint élnek, mint amelyet a szolgálattévő és felesége állít fel saját életével. Ha egy kis gyűrűt viselsz, és úgy gondolod, hogy abban nincs semmi rossz, néhányan a szentjeid közül valószínűleg nagy gyűrűket fognak viselni, amely véleményed szerint nem elfogadható. Hogyan leszel képes megmagyarázni, vagy igazolni a különbséget a kettő között? A vezetőnek tehát kérnie kell Istent, hogy adjon neki elég szilárd

meggyőződést, melynek alapján helyesen tudja vezetni az embereket. Valamiképpen szigorúbb szabályt kell felállítania maga számára, mint másoknak. Ha valamiben kétség támad, minden kereszténynek, de különösen a vezetőknek, olyan választás mellett kell dönteni, amely nagyobb szentséghez vezet, nem pedig a nagyobb világiasság lehetőségéhez.

Útmutató gyermekek számára. Még egy kérdést kell feltennünk, ez pedig az, hogy: „Hogyan alkalmazhatók ezek a szabályok a gyermekek esetében?” A Biblia azt mondja: „Tanítsd a gyermekeket az ő útjának módja szerint; még mikor megvénhedik is, el nem távozik attól” (Péld. 22,6). Tanítanunk kell a szentséget gyermekünknek. Természetesen fel kell ismernünk, hogy néhány dolog, ami szemérmetlennek minősül egy felnőtt esetében, nem szemérmetlen, ha gyermekről van szó. Nem szabad azonban engednünk, hogy gyermekeink olyan stílusú ruhát hordjanak nyilvánosan, amely nyilvánvalóan szemérmetlen, mint például a fürdőruha, nyakpántos ruhaderék, és így tovább, mert ez alapját vetné veszélyes mintának, ha majd idősebbekké válnak. Nem viselhetnek ékszereket és arcfestést sem, mert ez rossz szellemiséget és magatartásformát hozna létre bennük. A lányok ne viseljenek nadrágot, és ne vágják le a hajukat. A fiúk ne viseljenek lányos ruhákat, és ne növezzék túl hosszúra a hajukat. Nemcsak ezért, mert ez rossz mintát mutatna, hanem mert a nemek elkülönülésének bibliai alapelve éppúgy vonatkozik a gyerekekre is, mint a felnőttekre. A keresztény szülők felelősséggel tartoznak azért, hogy gyermekeik már a legkisebb korban tanulják a szentséget. Ez a biblikus mód, és csak ezen a módon várható a jó eredmény.

Összefoglalva tehát a Biblia nem közöl részletes szabályokat egyes dolgokról, melyeket lehet viselni, melyeket nem. Rendelkezésünkre áll az I. Tim. 2,9, az I. Péter 3,1-5 és az V. Móz. 22,5. Ugyancsak ismerjük Isten törvényét, amely a szívünkbe van írva, és vannak szolgálattevő vezetőink, akik tökéletesbbitésünk céljából adtak. Határozottan állást kell foglalnunk a drága ékszerek, a szemérmetlenség, és a világiasság ellen, mivel a Biblia is ezt teszi. El kell vetnünk mindent, amely büszkeséget, vagy akár büszke tartást hozna létre bennünk. Ne feledjük el, hogy a Sátán kerubimnak teremtett, de elbukott, amikor szépsége büszkévé tette őt. Röviden, nem a világiasság példaképévé kell lennünk, hanem az igazi kereszténységé.

Korai egyháztörténet. E fejezet összefoglalásaként érdekes megnéznünk, mit tanítottak a korai keresztények a keresztény ékesítéssel kapcsolatban. Jó példa arra, mit tartottak erről a „Nők ruházatáról” című tanulmány, amelyet Tertullianusz írt Krisztus után a harmadik században (lásd **A korai kereszténység kincsei**, Anne Fremantle szerkesztésében). Ebben az írásban Tertullianusz a rúzs, a haj bodorítása, a paróka, a férfiak és nők frizura készítése, a szem kihúzása, az ékszerek és díszítők viselése ellen szól. Mértékletességre és áldozatra szólítja fel a keresztényeket. Azt mondja, hogy ha Isten a buja vágyat házasságtöréssel egyenértékűnek tartja, akkor nem fogja elhárítani a büntetését azoknak, akik szándékosan ilyen vágyat ébresztenek másokban ruházatukkal. Azt is megjegyzi, hogy az az ember, aki hozzászólt a fényűzéshez, az ékszerekhez és díszítésekhez, nem lesz hajlandó feláldozni mindent, beleértve magát az életét sem Krisztus kedvéért. Íme néhány kivonat a tanulmányból: „Nem szabad túllépned azt a határt, amelyik egyszerű és elegendő az elegancia követelményéhez, azt a határt, ami még elfogadható Isten előtt. Ő ellene vétkeznek azok a nők, akik szépítőszerekkel gyötrik bőrüket, pirosítóval szennyezik ajkukat, és meghosszabbítják szemük vonalát fekete színezéssel. Kétségtelen, hogy ők elégedetlenek Isten arcplasztikájával... Ne végy magadra olyan köntösöket és ruházatot, amely a kerítő és a cinkos szerepét tölti be... Vessük el a földi díszeket, ha a mennyiekre vágyunk.”

Láttuk, hogy mind az Ószövetségben, mind az Újszövetségben találunk tanítást a szentségről a ruházattal és a díszítéssel kapcsolatosan. Ennek alapján jártak el a korai keresztények és általánosan elfogadott volt a névlegesen keresztény országokban egészen a huszadik századig. A reformátorok, az evangélisták, és a múltbeli ébredési mozgalmak is tanították ezen alapelveket. A legtöbb egyház figyelembe vette őket egy időben, de fokozatosan elhagyta azokat.

Korunk kihívása. A végső döntés rajtunk áll. Visszatérünk-e a bibliai tanításokhoz, az érényességhez, az alázathoz és a mértékletességhez külső megjelenésünkben? Fenntartjuk-e a nemek megkülönböztetését és a világtól való elkülönülést? Vagy meghódolunk a világ nyomása alatt és az úgynevezett modernizációnak, amely valójában az ősi gonosz feléledése? Istennel azonosulunk-e, vagy a világgal? Isten segít minket abban, hogy kitartsunk az igazság és a szent-

ség teljessége mellett. Segít helyén tartanunk a régi határkövet, amelyet Isten Igéje fektetett le, megőrizni a mi szellemi elődeink tanítását és követni a Szent Lélek vezetését.

VII. A Biblia tanítása a hajviseletről

„Avagy maga a természet is nem arra tanít-e titeket, hogy ha a férfiú nagy haját visel, csúfsága az neki? Az asszonynak pedig, ha nagy haja van, ékesség az neki” I. Kor. 11,14-15.

Az újszövetségi tanítás a hajviseletről az I. Kor 11,1-16-ban található. Ez az ígerész világosan tanítja, hogy a nőknek hosszú haját kell viselniük, a férfiaknak pedig rövidet. Mielőtt részletes tanulmányba kezdenénk, összegezzük röviden az okokat.

Miért kell a nőknek vágatlan haját viselniük.

1. A vágatlan haj a nők tekintély alá vetettségének a jele.
2. Az angyalok figyelik, viseli-e ezt a „jelet”.
3. Szégyen a nőre nézve, ha fedetlen fővel imádkozik vagy prófétál. A haj az ő fejfedője, és ha levágja, olyan szégyent jelent a számára, mintha egészen leberetválta volna a fejét.
4. A természet arra tanítja a nőket, hogy hosszú haját viseljenek, s nem pedig a lerövidített (levágott haj) vagy beretvált fejjel járjanak.
5. A hosszú haj a nő ékessége.
6. A nő az egyház szimbóluma, a levágatlan haja pedig az egyház Krisztusnak való alávetettségének a szimbóluma (jele).
7. Ez Istennek egyik módja arra, hogy megkülönböztetés legyen a nők és a férfiak között.

Miért kell a férfiaknak rövid haját viselniük.

1. A férfi rövid haja a tekintélyt szimbolizálja.
2. Az olyan férfi, aki befedett fejjel imádkozik vagy prófétál, megcsúfolja az ő fejét (tekintélyét), amely Krisztus. A hosszú haj a bibliai fejfedő.
3. A természet azt tanítja a férfiaknak, hogy rövid haját viseljenek.
4. A hosszú haj szégyen a férfira nézve.
5. A férfi a Krisztus szimbóluma. A férfi rövid haja Krisztus tekintélyét jelzi az egyház felett.
6. Ez Istennek egyik módja arra, hogy külső megkülönböztetést tartson fenn a férfi és a nő között.

Ezen okok teljes megértéséhez és elfogadásához meg kell néznünk a haj ószövetségi jelentőségét. Ennek érdekében állapítsuk meg a kapcsolatot a két testamentum között. Az Ószövetség a mi tanításunkra íratott meg, példaképül a számunkra, és okulásunkra (Róma 15,4; I. Kor. 10,11). A törvény a mi Krisztusra vezérlő tanítómesterünk (Gal. 3,24). Az Ószövetség a mi alapunk része (Ef. 2,20). Számos szimbólumot és előképet találunk benne, amelyek segítenek megértenünk az Újszövetség jelentését (Kol. 2,16-17; Zsid. 8,5; 10,1). Az Ószövetség gondos tanulmányozása különösen sokat mond el számunkra annak jelentőségéről, melyet Isten tulajdonított a hajviseletnek.

A haj a tökéletesség és az erő szimbóluma volt az Ószövetségben. A zsidók körében a haj dús volta a tökéletességet és az erőt jelezte. A haj hiánya az ellenkezőjét szimbolizálta: tökéletlenséget, elvesztett dicsőséget, és gyengeséget. Például a gyerekek a 2. Kir. 2,23-ban megvetően kopasznak csúfolták Elizeust. A kopasz szó ószövetségi kifejezés, amely nem feltétlenül jelent tényleges kopaszságot, ám annál inkább jelenti, hogy az így nevezett személyt értéktelennek, tökéletlennek és dicstelennek titulálják.

A haj levágása a szégyen vagy a gyász szimbóluma volt. Az ószövetség során a haj levágása a szégyen (Ezsdr. 9,3; Neh. 13,25) és a gyász (Ésa. 8,3; Ezék. 27,31; 29,18; Mik. 1,16) szimbóluma volt. A haj hiánya terméketlenséget, bűnt és Isten ítéletét jelezte (Ésa 3,17; 24; 15,2; Jer. 47,5; 48,37; Ezék 7,18; Ámos 8,10). Az Ésa. 3,17-24 ítéletet mond a büszke asszonyok felett, akiket jól elkészített frizurájuktól megfosztva kopaszsággal sújtja. Ez azt jelentette, hogy tisztesség nélkül valók, és megszégyenítettek lesznek. A Jer. 7,29-ben Isten a lenyírt hajjal szimbolizálja Izrael visszaesett állapotát és azt, hogy Isten elvetette őket.

A haj a dicsőség szimbóluma volt. Egy nő hosszú haja Isten áldásának szimbóluma az Ezékiel 16,7-ben. Az ősz haját a dicsőség koronájának nevezi az Ige (Péld 16,31). Ezékiel haját Isten szemléltetésül használta leckéjéhez. Azt mondta a prófétának, hogy vágja le a haját, és ezzel illusztrálja, miként fogja elhagyni Isten dicsősége Jeruzsálemet (Ezék. 5,1-4; 12). Először, az ő dicsősége és jelenléte betöltötte a templom belső pitvarát (10,3). Azután a ház külsőbőre távozott (10,4). Majd felemelkedett a templomról (10,5). Végül Isten dicsősége fölemelkedett a földről (10,9). Az Isten dicsőségének távozását és az azt követő ítéletet bemutató leírás kezdetül Isten Ezékiel haját használta. Ezékiel a haja nélkül szimbolikus értelemben Ezékielt dicsősége nélkül jelentette, amely viszont Jeruzsálemet szimbolizálta Isten dicsősége nélkül.

A vágatlan haj az Istennek való elválasztottság jele volt. A haj más fontos jelentőségéről szerezhetünk ismereteket, ha tanulmányozzuk a Nazireusokról szóló törvényt (IV. Móz. 6,1-21). A szó a héber **nazir**ből származik, melyet Strong **Héber és Káldeus szótára** úgy határoz meg, hogy „elkülönített, odaszentelt”. A nazireusok olyan emberek voltak, akik el voltak különítve Jehova számára. Ez az elkülönülés három külső jelben is megnyilvánult. Egy nazireus nem fogyasztotta a szőlő levét, sem az abból készült bármilyen italt, nem érinthetett holttestet, és semmi módon nem vághatta le a haját. Ez utóbbi jel volt az egyetlen, amely által nyomban azonosítható volt a nazireus külső megjelenése alapján. Férfi is, nő is lehetett nazireus (2. vers). A nazireus eskü szólhatott meghatározott időre, vagy egész életre. Pál ideiglenes esküt tett, míg Sámson nazireus volt anyja méhétől fogva (Ap. Csel. 21,20-27; Bírák 13,7). A haj tehát az elkülönülés jele volt. Mivel a dús haj az erőt, a tökéletességet és a dicsőséget szimbolizálta, a haj szabad növése a fejen azt jelezte, hogy az ember minden ereje és hatalma Istennek van szentelve. A haj volt „az ő Istenének nazireussága az ő fején” (IV. Móz. 6,7).

Figyeljünk fel arra, hogy nazireus egyáltalán nem vághatta le a haját, hanem hagynia kellett azt megnőni. Az elkülönülés időszaka alatt szent volt. Ha fogadalmi ideje letelt, levághatta a haját (5. vers). Az ok, amiért nem fertőztethette meg magát, elkülönülése jele volt, melyet a fején viselt, hogy mindenki láthassa (7. vers). Ha egy nazireus megszegte fogadalmát, és megfertőztette magát, akkor le kellett beretválnia fejét (9. vers). Miért kellett így tennie? Ha nem vágta le a haját, az azt jelezte, hogy még mindig Jehova számára van elkülönítve, holott cselekedete az ellenkezőjét bizonyította. Megjelenése és cselekedetei ellentétbe kerültek volna egymással, képmutatóvá téve az illetőt. Ha megszegte a fogadalmát, újra előlről kellett kezdenie az egészet (12. vers). Nem számíttatott be igazsága, ha fogadalma meg volt szegve (lásd még Ezék 3,20; 18,24; 33,12-13). Miután teljesítette a fogadalmát, levágta a haját és az oltárra helyezte azt hálaadó áldozatként (18. vers). Úgy nevezték, az Isten számára elkülönítettségének haja (19. vers).

Van egy másik érdekes dolog a nazireusokkal kapcsolatosan. Izraelben minden hetedik évet szombatévnek neveztek. Ilyenkor a gyümölcsfákat, a szőlőt nem volt szabad megmetszeni, a szántóföldeket nem volt szabad felszántani és bevetni. Különösen a szőlő termését kellett leszedetlenül hagyni (III. Móz. 25,5; 11). A „leszedetlen” szó héberül **nazir**, ugyanaz a szó, melyet nazireusnak fordít a Bibliánk a Mózes negyedik könyvében. Strong második meghatározása ehhez a szóhoz, amellyel már idéztünk, úgy hangzik, hogy „metszetlen szőlő (akárcsak a nyíratlan nazireus)”. Ezeket a nazireus szőlőket nem volt szabad megmetszeni, hanem hagyni kellett szabadon növekedni. Ez megmutatja nekünk, milyen hosszú volt a nazireus haja. Nem vágták, vagy égették le, nem nyírták, hanem hagyták szabadon nőni Jehova számára.

Összefoglalva tehát, mi volt a haj jelentősége az Ószövetségben? A hatalom, a tökéletesség és a dicsőség jele volt. A haj hiánya értéktelenséget, és a dicsőségtől való megfosztottságot jelezte. Nem hisszük azt, hogy a keresztények nazireusok, csupán felhasználtuk a nazireusság tanulmányozását abból a célból, hogy rámutassunk, az Ószövetségben a haj látható jelül szolgált a világtól való elkülönülésnek, és az Istennek való odaszentelésnek.

Az Újszövetség tanítása. Most készen állunk arra, hogy fellapozzuk az Újszövetség tanítását a hajról, ahogyan azt az I. Kor. 11,1-16-ban találjuk. A katolikus egyház magyarázata szerint ez az igevers azt jelenti, hogy a nőknek valamiféle kendővel kell bekötöniük fejüket, amikor imádkoznak. A protestáns egyház általában teljesen figyelmen kívül hagyja ezt az ígét, azzal az érveléssel, hogy napjainkra már nem vonatkozik. A legtöbb hagyományos egyház hinni kezdi,

hogyan ez az ige azt jelenti, a nők hosszú haját viseljenek, és némelyek újra ennek megfelelően járnak el. Hisszük, hogy a teljes írás Istentől ihletett (2. Tim. 3,16). Nem hisszük azonban, hogy bármely igevers figyelmen kívül hagyható, hanem mindegyiket értékesnek és fontosnak tartjuk. Ennek fényében elemezzük ezt az igeverset.

Pál szellemi tekintélye. 1-2. versek: Pál arra int minket, hogy kövessük őt, és tartsuk meg azokat a rendelkezéseket és tanításokat, amelyeket számunkra továbbadott. Ez magában foglalja Pál hajról szóló tanítását is a rákövetkező versekben.

A kiválasztott tekintély alapelve. 2-3. versek: Isten Krisztus feje. Ez arra a tényre utal, hogy Jézus teste alá van rendelve a Léleknek, amely Benne lakozik. Krisztus alárendelte testi mivoltát az örökkévaló Lélek tervének és céljának, egészen a halálig (Fil. 2,8). Hasonló módon Krisztus a feje a férfinak, a férfi pedig az asszony feje. Ez egyszerűen azt jelenti, hogy a férfi a feje családjának. Ő választott szellemi tekintélynek, és a család képviselőjének. Ma a férfi a törvényes képviselője az egész emberi fajnak, férfiaknak és nőknek egyaránt, mivel Ádám volt a kezdet (II. Móz. 5,22; Kol. 3,18; I. Péter 3,1).

4. vers: A férfinak nem szabad befednie fejét, amikor imádkozik vagy prófétál. Ha mégis befedi, megcsúfolja Krisztust, Aki az ő feje. A prófétálás magában foglal minden kenet alatt mondott prédikációt és bizonyágtételt.

5. vers: Másfelől az olyan nő, aki fedetlen fővel imádkozik, prédikál, vagy bizonyágot tesz, megcsúfolja az ő fejét, aki a férfi. A nemeknek nem szabad azzal próbálkozniuk, hogy helyet cseréljenek. A nő fejfedője annak a pozíciónak a jelképe, melybe Isten helyezte az asszonyt. A hosszú (vágatlan, megnyírt) haj Isten-adta fejfedő a nők számára a tizenötödik vers szerint.

6. vers: Ha egy asszony feje nincs befedve, az szégyenletes dolog. Ugyanígy van akkor, ha a haja egészen le van nyírva (levágva), vagy meg van beretvélva a feje. Ez azt jelentené, hogy dicsőségétől megfosztották.

7-9. versek: A férfi Isten képe (I. Móz. 1,26). Ő az emberi faj képviselője és nem szabad a fejét befednie. Testi mivoltában ő a legmagasabb tekintély. Az asszony azonban a férfiből lett (I. Móz. 2,22). E kapcsolat bemutatására az asszonynak be kell fednie a fejét. A nemeket meg kell különböztetni egymástól. A asszony a férfi dicsősége, és a haj az asszony dicsősége (15. vers).

10. vers: Még az angyalokat is figyelembe kell venni ebben a dologban. Tudjuk, hogy az angyalok szeretnék betekinteni a mi üdvösségünkbe (I. Péter 1,12). Azt is tudjuk, hogy Sátán és sok más angyal bukását a büszkeség és a lázadás okozta (I. Tim. 3,6; Ésa. 14,12-15). Itt megtanuljuk azt, hogy a nőnek hatalmi jelet (jelzést) kell viselnie a fején az angyalok miatt. A nő még az angyalok előtt is példaképpül szolgál. Az angyalok keresik rajta a jelet, amely megmutatja, hogy oda van-e szentelve, alá van-e vetve Isten hatalmának, vagy lázadó, akár Sátán. Továbbá a nő az egyház szimbóluma, és ő az, aki jelzi az angyaloknak, aláveti-e magát az egyház Krisztusnak, az egyház fejének, vagy sem. A nő levágatlan haja tehát a tekintélynek való alávettség szimbóluma.

11-12. vers: Pál elmagyarázza, hogy az asszony nem előbbvaló a férfinál, de a férfi sem teljes az asszony nélkül. Ez különösen igaz az egyházban. Ám valakit fejnek kell választani – képviselőnek és tekintéllyel bírónak – Isten pedig a férfit jelölte ki erre a szerepre.

13. vers: Pál kérdés formájába ölti tanításának ezt a részét. Illendő-e egy asszonynak fedetlen fővel imádkozni? Válasza az, hogy szégyen reá nézve, ha így tesz (5. vers).

14. vers: Nem csupán a szokás, a természet is azt tanítja, hogy a férfinak rövid haja legyen, az asszonynak pedig hosszú haja. Isten célja, hogy fenntartsa a nemek megkülönböztetését ezen a téren.

15. vers: Az asszonynak az ő dicsőségére adatott a haj. Abból a célból, hogy fejfedőként szolgáljon, és eleget tegyen a korábbi versekben leírt követelményeknek. E vers alapján fejfedőként semmi más dolog, sem, kalap, sem sál, nem értendő. A vers határozottan állítja, hogy az asszony haja az ő fejének befedője. Nehéz is volna egy nő számára minden alkalommal kendőt keresni és a fejére tenni, valahányszor imádkozni akar, vagy bizonyágot tesz valakinek. Az igazi kereszténynek, akinek értelme állandó kapcsolatban van Istennel, és aki szüntelenül imádkozik (I. Tessz. 5,17), ez azt jelentené, hogy állandóan kendőt, vagy kalapot kell viselnie. Pál azt mondja nekünk, a nőknek felesleges kendőt viselniük; a hajuk elengedő fejfedő.

Azok számára, akik jártasak a görög nyelvben, közöljük, hogy a „befedezni” szó a 6. versben a görög **katakalupto** fordítása, amely Strong meghatározása szerint azt jelenti, „teljesen befedni, lefátyolozni”. A „fátyol” szó a 15. versben a **peribolaion** fordítása, melynek jelentése Strong szerint „leteríteni valakit lepellettel, vagy fátyollal”. Az 5. és 6. vers tehát azt mondja, hogy az asszony feje legyen egészen befedve, vagy lefátyolozva. A 15. vers pedig tudatja velünk, hogy az asszony haja lepel vagy fátyol. Nyilvánvaló, hogy a hosszú haj a megfelelő fejfedő az 5., a 6., és a 13. vers szerint.

16. vers: Isten gyermekei nem versengőek. Az egyháznak nem szokása, hogy versengjen Isten Igéje felett. Nem szokása másként tekinteni a haját, mint ahogyan Pál írt arról. Vannak, akik úgy próbálják értelmezni ezt a verset, hogy ha valaki nem ért egyet ezekkel a tanításokkal, nem köteles nekik engedelmeskedni. Ám ha ez igaz, akkor Pál egész tanítása hiábavaló, és az apostol elnézi a versengést, az engedetlenséget. Ostoba dolog azt gondolni, hogy Pál ezt üzeni: „Ha nálatok ez nem így szokás, akkor nem muszály engedelmeskednetek Isten Igéjének”. Ha a 2. és 16. verset együtt olvassuk, akkor világosan látjuk, hogy Pál a tanításainak való engedelmességre szólít fel minket, nem pedig versengésre.

A hajra vonatkozó bibliai tanítások okai. Foglaljuk össze azokat az okokat, melyek a bibliai tanítás mögött rejlenek, melyek szerint a férfiaknak rövid, a nőknek pedig hosszú haját kell viselniük. Alapjában véve a nő hosszú haja az ő férfihoz való viszonyát szimbolizálja. A hosszú haj az ő dicsősége, mint ahogy ő maga a férfi dicsősége. Azt mutatja, hogy a férfiből lett, és hogy férje mellett a második helyet tölti be. Amikor kifejezi alávetettségét saját férjének, ezzel ugyancsak kifejezi alávetettségét Isten tervének és akaratának. A hosszú haj jelül szolgál az angyaloknak, mely mutatja, hogy az asszony aláveti magát Istennek, és nem lázadó. A haj az ő dicsőségének a jele, és Isten hatalmának a jele rajta. Fejfedőül adatott neki, hogy szégyen nélkül imádkozhasson, prófétálhasson, prédikálhasson, bizonytságot tehessen. A hosszú haj viselése a nőknél, és a rövid haj viselése a férfiaknál a természet tanítása szerint való, és jelzi, hogy viselője követi az Isten által eltervezett természetes tervet és normál elvárást. A haj megkülönböztetésül szolgál a nemek között, amely igen fontos szempont Isten előtt. (Lásd V. Móz. 22,5 és IV. fejezet. Példát találunk minderre, ha kitekintést teszünk a különböző nemzetek között végbement modernizációra és nyugatiasodásra. Történelmi szempontból a társadalom viszonyulása a nő hajának levágásához közeli kapcsolatot mutat azzal, ahogy a nők férfias öltözködéséhez, dohányzásához, italozásához és lesüllyedt erkölcsi szabályaihoz viszonyult.

Egy keresztény asszony hosszú haja általában a világtól való elkülönülést jelzi, csakúgy, mint a nazireusok esetében. Isten mindig megkívánta népétől, hogy viseljenek sajátos jelet, amely megkülönbözteti őket a többi néptől. A zsidók kiváló példák erre. Ők az egyetlen ősi nép, amely úgy maradt fenn, hogy megőrizte egyedülálló nemzeti azonosságát, kultúráját és vallását, noha nem volt hazájuk csaknem tizenkilenc évszázadon át. Isten parancsolatainak köszönhető hogy azonosságuk mégis megmaradt, mert a rendelkezések elkülönítve tartották őket. Hasonlóképpen, az egyetlen lehetőség az egyház számára a fennmaradásra, ha megtartja világtól való elkülönülését. Ennek érdekében Isten csaknem bármit választhatott volna, mint az elkülönülés egyik sajátos jelét. Ő a haját választotta, nem önkényesen, hanem az imént tárgyalt okok miatt. Ha egyszer figyelmet kezdünk fordítani erre a parancsra, látjuk, milyen gyönyörűen éri el azt a célt, hogy elkülönítve tartsa az egyházat a világtól.

Tipológia. Egy másik ok megismeréséhez, amiért a nőknek hosszú haját kell viselniük, látnunk kell, miként illeszkedik ez a tanítás a tipológiába. A férfi Krisztus képe. Az asszony az egyháznak, Krisztus menyasszonyának a szimbóluma. Ezt a jelképet tanítja a 3. vers, valamint az Ef. 5,22-32. Ily módon egy hosszú hajú férfi azt szimbolizálja, hogy Krisztus nem az egyház feje. Egy asszony, aki levágja a haját, azt jelképezi, hogy az egyház nincs alávetve Krisztusnak, és hogy elvesztette dicsőségét.

Tanulmányunk nagy része a tipológia fontosságán alapul. Sokan nem értik a Biblia tipológiájának szépségét, és sokan nem is gondolják, hogy mennyire fontos ez. Még ha nem is értjük a jelképek teljes jelentőségét, akkor is fel kell ismernünk, hogy Isten nagy fontosságot tulajdonít nekik. Ezért pontosan kell engedelmeskednünk Isten Igéjének, még ha nem is tudjuk megérteni, miért szükséges így cselekednünk. Gondoljunk az ószövetségi szentekre. Ők természetesen nem

értették meg Isten valamennyi parancsolatát és tervét. Azok a dolgok, amelyek titokzatosak voltak számukra, nekünk ma már kijelentettek. Például az olaj, amelyet a szertartásokon használtak, a Szent Léleknek, Isten jelenlétének a szimbóluma. Izrael megszabadítása a vér által, a Vörös tenger vize, és a keresztség a felhő által, amely az ígéret földjére vezette őket, a mi üdvösségünk előképei (I. Kor. 10,1-2). A rézkígyó, amely felemeltetett a pusztában, Jézus előképe lett, aki felemeltetett a kereszten (Ján. 3,14). A szent sátor bonyolult jelképrendszerében sok vonatkozást találunk napjaink üdvösségére. Izrael fiai nem értették ezeket, de engedelmességük ezen a téren hozzásegített minket a megértéshez és az áldáshoz. Valahányszor engedetlenségükkel elmulasztották, hogy betöltsék az előképet, Isten ítélete sújtotta őket.

Példaként lássuk Mózeszt. Nem értette a jelképrendszert és nem is várta el tőle Isten, hogy értse. Amit elvárt, csupán annyi volt, hogy engedelmeskedjék parancsainak. Azt az utasítást kapta, sújtson rá a kősziklára az egyik alkalommal, majd pedig szóljon a sziklának egy másik alkalommal, hogy víz fakadjon belőle az izraeliták számára. Mózes azonban a második esetben is megütötte a kősziklát. Ez ugyan nem látszik olyan súlyos vétségnek a mi szemünkben, de Isten emiatt nem engedte Mózeszt belépni az ígéret földjére (II. Móz. 17,6; IV. Móz. 20,8-12). Ez az egyetlen engedetlen cselekedet megakadályozta Mózeszt abban, hogy teljességgel elvegye, ami elkészítettet és kidolgoztatott egész életére. Miért? Az I. Kor 10,4 azt tanítja, hogy a kőszikla Krisztus volt. Jézust csak egyetlen alkalommal kellett megsújtani, Mózes engedetlensége tehát részben tönkretette Isten szándékozott jelképezését. Nyilvánvaló, hogy ez súlyos dolog volt Isten szemében.

Mivel Isten tanítása a hajra vonatkozóan igen szorosan kapcsolódik a tipológia számos formájához, gondosan engedelmeskednünk kell e tanításnak. Nem vethetjük könnyelműen félre. Tekintet nélkül a bajokra, melyeket okozhat, vagy arra, mit gondolhatnak mások, a mi kötelességünk szolgálni Istent, és engedelmeskedni neki. Ez a pontos meghatározása az igazi szeretetnek. Nem azt mondta-e Jézus: „Ha engem szerettek, az én parancsolataimat megtartsátok” (Ján. 14,15)?

Milyen hosszú a hosszú haj? Mint gyakorlati kérdés, gyakran vetődik fel, mi a pontos meghatározása a hosszú hajnak egy nő esetében. A nazireusokat tanulmányozva azt látjuk, hogy vágatlan haját jelent, vagyis olyan haját, amelyet hagynak szabadon nőni. Semmilyen más meghatározás nem támasztható alá a Bibliából. Ha hagyjuk a haját szabadon nőni, engedjük, hogy a természet, a tanító, ahogyan Pál utal rá a 14. versben, megszabja a megfelelő hosszúságot minden nő esetében. A 6. vers azt is jelzi, hogy ha a haját levágják, az ugyanolyan, mintha teljességgel leborotválnák egy nő fejét. Tehát három hajhosszúságot találunk megemlítve: hosszút (vágatlant), rövidet (levágottat), és leberetváltat.

Egy férfi hajának elég rövidnek kell lennie ahhoz, hogy megkülönböztesse őt a nőktől. Ez a hajhossz változhat időről időre, kultúráról kultúrára. Saját korunkban és kultúránkban nem szabad megfélemednünk arról, hogy a férfi haja jelül szolgált a tekintély és az erkölcs elleni lázadásra. Egy férfi hajának tehát jól ápoltnak, és megfelelően rövidnek kell lennie ahhoz, hogy senki ne nézze lázadónak. A férfi megfelelő hajhosszának meghatározásához figyelembe kell vennünk a következő kérdést: Rövidebb-e, mint egy átlagos nő hajának hossza a társadalmunkban? Hossza nem hoz-e szégyent az egyházra vagy Krisztusra? Nem a lázadás jele-e a tekintély és a közösség ellen? Nem a lázadás jele-e a pásztorral szemben? Nem okoz-e megütközést a gyülekezet többi tagja számára, vagy nem sérti-e őket (I. Kor. 8,9-13)? Nem azonosít-e a világ nem kíván elemeivel, melyek közül megváltattunk? Nem azonosít-e túlságosan a világ hóbortjaival és divatjaival? Jó tanúbizonyság-e kívülállók számára? Ugyanezek a kérdések vonatkozhatnak a homlok feletti hajra. Érdekes megfigyelni néhány törvényt, amelyet néhány országban hoztak a férfiak hajviselésére vonatkozóan. Koreában és Szingapúrban például érvényes törvény tiltja meg a férfiaknak, hogy hajukat túlnövelessék a gallérjukon, fülükön és szemöldökükön.

Megfelelő hely ez arra, hogy eloszlassuk a mítoszt, mely szerint Jézusnak hosszú, nőies haja volt. Először is, ő nem volt nazireus, ahogy némelyek hiszik, hanem nazarénus volt, melynek jelentése, Názáret városából való. Itta a szőlő levét, és holttesteket érintett, tehát tudjuk, hogy nem tett nazireus fogadalmat. Valamennyi ábrázolás, amely hosszú hajjal mutatja Jézust, sok évszázaddal később készült, és nélkülöz minden bibliai vagy történelmi alapot. A római szobrok és

pénzért, akárcsak a történelmi források mind azt bizonyítják, hogy a férfiak rövid hajat viseltek Krisztus korában. Nincs történelmi nyoma annak, hogy ebben az időben egy férfi vállig érő hajat viselt volna. Ha Krisztusnak hosszú haja lett volna, ezzel ellentétbe került volna saját ihletett szavaival és a természettel, amelyet ő tervezett.

A haj festése. Van néhány szó a Bibliában a haj festésével kapcsolatosan is. A Péld. 16,31 szerint a vénség (az ősz haj) ékes korona. E szín megváltoztatásával ez a dicsőség elvesz. Jézus maga is azt feltételezi, hogy az emberek nem változtatják meg a hajuk színét (Máté 5,36). Ugyanezen okokból nem szabad viselnünk arcfestést, ahogyan azt a IV. fejezetben tárgyaltuk, mely ugyancsak idevonatkoztatható. Mi a különbség az arc, a szemöldök vagy a szempilla festése és az arc festése között? Hasonlóképpen mi a különbség a műszempilla és a paróka viselése között, különösen ha olyanról van szó, melynek színe vagy hossza nem természetes? A legbiztosabb gyakorlat mind a férfiak, mind a nők számára, ha nem használnak semmi olyan szert a hajukra, amely megváltoztatja, vagy átfesti annak természetes színét.

Hozzáállás. Két veszély rejlik a nők hozzáállásában a hosszú hajhoz. Némely nőket boszszant a hosszú haj ápolása és viselési módja. Szerény erőfeszítéssel a hosszú hajat is lehetséges úgy viselni, hogy modern, csinos és vonzó legyen. Sokan mondják, hogy „bármit megtennék az Úrnak”, ám ha a haj sajátos kérdése kerül szóba, nem hajlandók vállalni vele a több gondot. Még ha el is feledkezünk az összes indokról, amely a hosszú haj mellett szól, az ilyen hozzáállás énközpontúságot, lustaságot, az odaszánás, és az Isten iránti szeretet hiányát takarja.

Egy másik veszélyes magatartás a büszkeség és a kérkedés. Lehetséges megfelelő hosszúságú hajat viselni, melynek célja az alázatosság kifejezése, ám úgy tűzni azt össze hogy mégis kérkedést mutasson. A túlságosan felcicomázott, hatalmas frizurák és a túlzó hajkötelmények az egyénre irányítják a figyelmet, és nem a hosszú haj üzenetére. Ez lerontja a hosszú haj célját és bizonyosságtételét. Sokakat lenyűgöz a nők szép, szent módon hosszú haja a gyülekezetekben és a kongresszusokon, de sokan meghökkennek, zavarba esnek és visszariadnak a látványos frizurától. Ez a probléma már az apostolok idején is jelen volt. Pál intette a nőket a „hajfonatoktól” az I. Tim 2,9-ben, amelyet a kibővített Biblia a „fonott” hajat „gondosan elkészített haj”-nak fordítja. Péter arra int, hogy az asszonyok ne illesszenek drága ékszereket a hajukba (I. Pét 3,3). Mindkét igever s egyértelműen a kor azon számos szokására utal, melyek között gyakori volt a nagy fejdíszek használata, a gondosan fonott haj, sokszor selyemfonalakkal és aranyérmékkel megtűzdelve. Tehát szerénységet és mértékletességet kellett tanúsítani még a haj ékesítésében is. Szégyen lenne egy nő számára lerombolni szentségét éppen azzal a dologgal, melynek a szentség jeléül kellene szolgálni.

Figyelmen kívül hagyhatjuk-e az I. Kor. 11,1-16 Igeverseit? Összefoglalásul tehát, miként viszonyuljunk az I. Kor. 11,1-16 igéihez? Természetesen nem engedhetjük meg magunknak, hogy figyelmen kívül hagyjuk, vagy alkalmi módon kezeljük, pusztán mert kényelmetlennek tartjuk. Épp oly fontos, mint amilyen fontos volt Mózes számára, hogy szóljon a kősziklának. Ha azt gondoljuk, hogy ránk ma már ez nem vonatkozik, mi gátol minket abban, hogy hasonlóképpen kihúzzunk bármely más igeverset is a Bibliából? Miért nem hagyjuk figyelmen kívül ugyanezen fejezet többi részét is, amely arról tanít, miként tekintsünk a közösségre?

Milyen álláspontot képviseljen egy szolgálattevő? Nem lehet közömbös Isten Igéjével szemben. Ha ez Isten Igéje, a szolgálattevőnek tanítania kell azt gyülekezetében, és mind ő, mind a gyülekezet felelősséggel tartozik ennek betartásáért Isten előtt. A szolgálattevőnek rá kell jönnie, mit jelentenek az Igeversek. Ha nem érti az Igét, bölcsességet és ismeretet kell kérnie Istentől. Ha egyszer megismerte Isten Igéjét, prédikálnia kell azt. Máskülönben csak béres – olyan, aki pénzért, vagy az emberek tetszéséért prédikál. Egy igazi pásztor szereti az ő népét annyira, hogy az igazat prédikálja neki, még ha azok nem is akarják azt hallani. Szeretni fogja Isten minden Igéjét, nem csupán részleteit. Nem fogja elnézni az engedetlenséget, és rámutat azokra, akik nem veszik figyelembe Isten Igéjét, hanem láznak ellene. Az olyan ember, aki nem tanítja Isten Igéjének bizonyos részét, nem taníthat egyáltalán, vagy súlyosabb ítélet alá esik (Jak. 3,1). A vezetőknek állást kell foglalniuk.

A kérdés az, mellőzzük-e az I. Kor. 11,1-16 igéit a Bibliából, vagy hajlandók vagyunk pontosan követni tanítását.

VIII. Isten temploma

„Avagy nem tudjátok-é, hogy a ti testetek a bennetek lakozó Szent Léleknek temploma...? Ha valaki az Isten templomát megrontja, megrontja azt az Isten” I. Kor. 6,19; 3,17.

A mi testünk. A két igevers, melyet részben idéztünk fentebb, arra tanít minket, hogy testünk templom és Isten Lelkének lakhelye. Ezért nem szabad megrontanunk a testünket, hanem parancsot kaptunk arra, hogy megtartsuk azt szentségben. Magyarázhatjuk ezt általános értelemben, utalva a bűn minden formájára, amelyet testünkkel követünk el, de ebben a fejezetben néhány sajátos dologra korlátozzuk tanulmányunkat, melyek ténylegesen ártanak fizikai testünknek és rombolják azt. A fenti Igeversek talán nem kizárólag ezekre a dolgokra vonatkoztathatók, de bizonyosan magukba foglalnak minden olyan tevékenységet, amely fizikailag rombol minket. Részleteiben tanulmány alá vesszük az ételek, szeszes italok, dohány és kábítószeres vonatkozásait ezekben az Igeversekben.

Ételek. Közvetlenül a teremtés után Isten valamennyi zöldséget, gabonát és gyümölcsöt eledelül adta az embernek, kivéve a jó és gonosz tudásának a fáját. Minden zöld fű az állatoknak adatott eledelül (I. Móz. 1,29-30; 2,16-17). Az özönvíz után Isten megengedte az embernek, hogy megegyen minden élőlényt, növényeket és állatokat egyaránt. Az egyetlen korlátozás az volt, hogy a vért nem szabad megenni (I. Móz. 9,1-4). Figyeljük meg, hogy amikor Isten a zöldséges étrendet adta, egyetlen fát tartott vissza, mint az Ő legfelsőbb hatalmának szimbólumát, és mint emlékeztetőt e kapcsolatra Ádám számára. Amikor az állatok megehetőkké váltak, Isten újra visszatartott egy részt – a vért –, hogy bizonyosságot tegyen arról, kizárólag Isten az élet adományozója.

Mózes törvénye, ahogyan azt a III. Móz. 11-ben és az V. Móz. 14-ben olvassuk, számos módon leszűkíti ezt az étrendet. Az izraeliták alapjában véve megehettek minden állatot, amely kérődzik és hasított körme van (III. Móz. 11,3). Ez a rendelet kizárta a tevé, a hörcsög, a nyúl és a sertés fogyasztását. Az olyan halak, melyeknek nem volt uszonya és pikkelye, ugyancsak tisztátalanok voltak (III. Móz. 11,10). Húsféle madár, többnyire dögevők és ragadozók, szintén a tisztátalanok sorába kerültek (III. Móz. 11,13-19). Minden repülő, csúszómászó lény, elsősorban a rovarok, tisztátalanok voltak, kivéve a sáskát, az arbé-sáskát, a szolám-sáskát és a tücsköt. Az étkezési törvények fő célja egyszerűen az volt, hogy Izraelt, mint nemzetet, elkülönítse más népektől és a világtól. Ezek a törvények ugyancsak arra rendeltettek, hogy megóvják Izrael fiait az egészségtelen és betegséget hordozó ételektől. A sertéshús például közismert, mint a trichinosis fertőzés okozója, ha az állat nem egészséges, és nem megfelelően van elkészítve. A törvény idején a hentesmesterség, az ételek készítése módjai és az egészségügyi körülmények alacsony szinten álltak a mi követelményeinkhez képest, tehát ezek a törvények orvosi szempontból előnyösek voltak.

Az Ap. Csel. 15-ben találjuk az újszövetségi egyház összejöveteleének feljegyzését, amely megállapította, hogy a zsidó törvény mely korlátozásai érvényesek a jelen korra. Csupán négy rendelkezést látunk, amelyet a pogány keresztényeknek meg kell tartaniuk. 1) Tartózkodjanak attól, hogy bálványokkal szennyezzék be magukat. Ez azt jelentette, hogy semmi közük nem lehetett semmiféle bálványimádással, beleértve a bálványoknak áldozott ételeket, sem az erkölcs-telen szexuális viselkedéssel, amely része volt a bálványimádati rítusoknak. 2) Tartózkodjanak a paráznaságtól. Az itt olvasható szó magában foglalja az összes szexuális bűnt, közöttük a házasságtörést és a homoszexualitást (lásd a IX. fejezetet). 3) Tartózkodjanak a fülvahlott állattól. Itt a III. Móz. 17,13-14 igéire történik utalás. Ha egy állatot megöltek, úgy kellett leölni, hogy a vére kifolyjon. Ha egy állat csupán megfulladt, a vér benne maradt, és aki evett az állat húsból, a vért is elfogyasztotta, ami tilos volt. 4) Tartózkodjanak a vértől. Ebben minden olyan törvény benne foglaltatik, amely a vérre vonatkozik. Nem csupán a vér megevése volt tiltott, hanem vérontás minden formája is, a gyilkosság, melyet ugyancsak tiltott a törvény (lásd a X. fejezetet).

Ebből következik, hogy a mai keresztény szabadon megehet bármit, kivéve a vért, és bizonyos helyzetekben az olyan ételt, amelyet bálványoknak áldoztak. Az Ap. Csel. 15-ben egyetlen

törvényt sem említenek meg a Léviták tisztátalan állatokra vonatkozó törvényei közül, tehát vehetjük úgy, hogy érvényüket veszítették. Pál azt tanítja, hogy az ételre vonatkozó törvények az eljövendő dolgok árnyékai voltak. Előre tudatták a tiszta különválasztását a tisztátalantól a keresztény életében. Mózes sajátos étkezési törvényeit illetően Pál azt mondja: „Senki azért titeket meg ne ítéljen evésért vagy ivásért...” (Kol. 2,16-17).

A vér. A vér fogyasztása, vagy a megfojtott állat megevése, melyben benne maradt a vére, egyike a két korlátozásnak a keresztény érendjében. Miért van ez így? Fel kell ismernünk, hogy ez a tiltás már létezett Mózes törvénye előtt, és folytatódott azután is. Isten sok alkalommal tiltja a vér megevését a Bibliában (I. Móz. 9,4; III. Móz. 7,26; 17,10-14; V. Móz. 12,23-25; Ap. Csel. 15,20; 29; 21,25). Ennek oka, hogy az állat vagy az ember élete a vérben van (III. Móz 17,14). A modern tudomány megerősítette ezt az állítást, amikor felfedezte, hogy az étetet adó oxigént és a táplálékot a vér szállítja a test minden részébe. Isten valamennyi korban a vért választotta az élet képviselésére, és eszközül a bűn eltörlésére (Zsid. 9,22). Következésképpen az embernek semmilyen formában nem szabad megenni a vért.

Bálványoknak áldozott ételek. Ez a másik tiltás az ételre vonatkozóan, amelyet a kereszténynek figyelembe kell vennie. Pál tanított erről az I. Kor. 8,1-13 és a 10,23-33 igéiben. Ezek az igeversék a keresztények szabadságával foglalkoznak, és annak étkezéssel való kapcsolatával. Pál indoklási alapfonal a következő: Mi, akik keresztényekké lettünk, megfelelő ismerettel rendelkezünk a bálványokról és a bálványok imádatáról. Tudjuk, hogy a bálvány semmi, és hogy csak egy Isten van. Ezért az olyan étel elfogyasztása, amelyet bálványnak áldoztak, semmit nem jelent, mivel maga a bálvány is semmi (I. Kor. 8,4). Ennek ellenére vannak bizonyos korlátozások, melyeket figyelembe kell vennünk, nehogy mások félremagyarázzák cselekedetünket. Nem vehetünk részt olyan lakomán, ahol bálványáldozati ételeket kínálnak, és nem segédkezhetünk a bálványoknak áldozandó étel elkészítésében. Ha így teszünk, azt a benyomást kelthetjük a bálványimádókban, hogy részt veszünk imádatukban, vagy jóváhagyjuk azt. Ha pedig valamely testvérünk, aki gyenge (ami azt jelenti, nincs teljes keresztény ismerete erről a témáról), lát minket ilyen ételt fogyasztani, megütközést okozhatunk számra. Mindkét esetben megsértünk más embereket a szabadságunkkal (I. Kor. 8,7-9). Ezen okok miatt a keresztények nem vehetnek részt olyan ünnepségeken, ahol az ételt bálványoknak, vagy szellemeknek ajánlják fel.

Ezek után tegyük fel, hogy valaki olyan étellel kínál meg egy keresztényt, amelyet, a keresztény tudtán kívül, bálványnak áldoztak fel. Vétkezik-e a keresztény, ha megeszi? Nem, mert tudjuk, hogy a bálványok semmik. Pál korában oly sok ételt áldoztak a bálványoknak a pogány templomokban, hogy a papok nem voltak képesek mindet elfogyasztani. A fennmaradó ételt eladták a piacon. Felmerült a kérdés a keresztények körében, vajon nem bűn-e megenni az ilyen ételt. Ha igen, honnan tudhatják, hogy a piacon árusított ételt feláldozták-e bálványoknak, vagy sem? Pál válasza erre: „Mindent, amit a mézsárszékekben (piacokon) árulnak, megegyetek, semmit sem tudakozván a lelkiismeret miatt” (I. Kor. 10,25). Ha meghívnak ebédre, vagy ünnepségre, ahol a felkínált ételt korábban esetleg bálványnak áldozták, Pál azt mondja: „mindent, amit elétek hoznak, megegyetek, semmit sem tudakozván a lelkiismeret miatt” (27. vers). Ha azonban azon az ünnepségen az ételt feláldozták bálványnak, vagy valaki közli, hogy fel volt áldozva annak, akkor azt az ételt nem szabad megenni. Annak az embernek a lelkiismerete miatt, aki lát minket (28-29. vers). Nem szabad megfeledkeznünk arról sem, hogy a bálványimádás ténylegesen az ördög imádása, ezért semmi közünk nem lehet a bálványokhoz (20. vers).

Az utolsó napokban lesznek tanítók, „akik tiltják a házasságot, sürgetik az eledelektől való tartózkodást, melyeket Isten teremtett hálaadással való élvezésre a hívőknek, és azoknak, akik megismerték az igazságot” (I. Tim. 4,3). Az ilyen házasság és bizonyos fajta ételek elleni tanítás ellentétes Isten akaratával. A házasságot Isten Igéje megszentelte, és minden étel megszentelődik a hálaadás és az ima által (4-5. vers). Nincs újszövetségi korlátozás bizonyos fajta ételekkel kapcsolatban.

Mértékletesség és falánkság. Sosem szabad elfeledkeznünk arról, hogy mértékletesek legyünk étkezési szokásainkban. A Szent Lélek temploma vagyunk, nem szabad rombolnunk tesztünket. Nincs felsorolás arról, mit ehetünk, vagy mit nem, de a Lélek vezethet minket egyénileg.

Gyakorlati tanács, hogy tartózkodjunk az olyan ételektől, amelyek ártalmasan hatnak ránk. Ha valami irritálja a testet, vagy megbetegít, ne fogyasszuk!

Ne essünk a falánkság – a mérték nélküli evés – bűnébe. A túlzásba vitt evés bűn lehet (V. Móz. 21,20; Péld. 23,21). A Példabeszédek arra tanít minket, hogy tanúsítsunk mértékletességet és szerénységet az étkezésünkben (Péld. 25,16). Jézus figyelmeztetett minket arra, hogy ne nehezdedjen meg a szívünk, ne csömörüljünk meg dobzódás miatt, ami a túl bőséges étkezést jelenti, vagy a hányingerig való evést (Luk. 21,34). Vannak, akik nem innának szeszes italt, nem dohányoznának, vagy cigarettáznának, mivel ezek károsak lennének testüknek, de szó szerint halálra eszik magukat. A túlzott mértékű és helytelen étkezés különféle betegségeket okozhat és ténylegesen korai halálhoz vezet. Ez Isten templomának lerombolása. Milyen benyomást kelt a bűnösökben, ha látják a keresztényeket, akik önigazultan elítélik a mértéktelenséget és a szerтелenséget néhány területen, miközben ők maga ugyanúgy vétke az étkezés területén? Milyen képet mutat egy olyan szolgálattelvő, aki alaktalanul kövér a túlzásba vitt étkezéstől és a túl kevés testmozgástól? Keresztény szabadsággal bírunk az ételeket illetően, de ugyanakkor követnünk kell a józan eszünket és a Lélek vezetését. Mértékleteseknek kell lennünk minden dologban.

A mértékletesség szerénységet és önuralmat jelent. Ennek kell lennie a jelszavunknak bármely fizikai cselekvés, vagy testi érzélem tekintetében. Küzdenünk kell a fölénységért minden dologban, melyeket mindig mértékletességgel kell véghezvinnünk (I. Kor. 9,25). Aki uralkodik a maga indulatján jobb annál, mint aki a várost veszi meg (Péld. 16,32). Mint a kerítés nélkül való város, olyan a férfi, akinek nincsen birodalma az ő lelkén (Péld. 25,28). Testünket alávettségben kell tartanunk (I. Kor. 9,27). Nem szabad magunkat átadnunk semminek, csakis Isten Lelkének (Róma 6,12-13), mint ahogy ez Pünkösdkor történt. Ezen okok miatt kerülnünk kell mindent, amitől elveszíthetjük magunk felett az uralmat, legyen az akár állandó szenvedély, akár alkalmi részegség. Ha nem őrizzük meg uralmunkat magunk felett mindenkor, bűnnel szembeni ellenállásunk gyengül, és Isten nem tud minket akarata szerint használni.

Italok. A törvény szabadságot engedélyez az italok tekintetében (V. Móz. 14,26), de Isten még az Ószövetségben is tiltotta a részegítő italokat (Péld. 20,1; Ésa. 5,11). Az Újszövetség azt mondja, bármit eszünk vagy iszunk, az Úr dicsőségére tegyük (I. Kor. 10,31). Annak eldöntésére, hogy mit együnk vagy igyunk, fel kell tennünk magunknak a kérdést: „Ehetem-e vagy ihatom-e ezt Isten dicsőségére?”. Ez kizár minden olyan dolgot, amely szenvedélyünkkel válhatna, vagy megfoszthatna önuralmunktól (I. Kor. 6,12).

Kávé, tea és szénsavas italok. Ezek az italok közepesen élénkítők, mivel koffeint tartalmaznak. Ez nem szükségszerűen rossz, hacsak az ital nem ártalmas testünknek, vagy nem válik szenvedéllyé. Ha idegesek leszünk tőle, ingerültek, gyengék, betegek, vagy képtelen vagyunk böjtölni, míg meg nem isszuk a reggeli kávé, vagy napi kólánkat, akkor bizonyára abba kell hagynunk ezt a szokást. Mint keresztények, nem engedhetjük meg, hogy bármi uralmat vegyen felettünk, vagy irányítson minket. A testünk a Szent Lélek tulajdona. Ha bármi másnak átengedjük, annak a szolgájává válunk (Róma 6,16). A végkövetkeztetést ez: ha a kávé, a tea, a kóla vagy bármi más ártalmas hatást is gyakorol testünkre, vagy valamilyen formában szokásunkká válik, tanuljunk meg uralkodni felette.

Szeszes italok. A Biblia lépten-nyomon int minket a mámort okozó italoktól, kiváltképpen a bortól. A példabeszédek számos helyen ítéli el a bort, és más részegítő italokat. „A bor csúfoló, a részegítő ital háborgó, és valaki abba beletéved, nem bölcs!” (Péld. 20,1). „Ne nézd a bort, mily veres színt játszik, mint mutatja a pohárban az ő csillogását” (Péld. 23,31). A továbbiakban világos intést találunk a bor fogyasztásával szemben, miután az erjedt és részegítővé vált. A bor és a kevert bor gonosz következményeit az Ige úgy sorolja fel, mint bajokat, bánatot, vitatkozást, fecsegést, sebeket, vérontó szemeket, szexuális bűnöket, erkölcstelen beszédet, a kiegyensúlyozottság és az összhang elvesztését, érzéketlenséget és szenvedélyt (Péld. 23,29-35). A bor szereitői nem lesznek gazdagok (Péld. 21,17).

Az Ószövetség során mindazoknak tilos volt bort és részegítő italt inni, akik Istennek el voltak választva. A nazireusok nem ihattak ilyen italt (IV. Móz. 6,3; Bír 13,7). Keresztelő János sem ivott (Luk. 1,15). Nem ihattak a királyok és az uralkodók, nehogy elfeledkezzenek Isten

törvényéről és elferdítsék az igazságot (Péld. 31,4-5). A papoknak tilos volt inni, amikor Isten előtt szolgálnak a Szent Sátorban vagy a templomban (III. Móz. 10,9; Ezék. 44,21). Ma a keresztények el vannak választva Istennek. Valamennyien királyok és papok vagyunk, királyi pap-ság és élő áldozat (Jel. 1,6; I. Péter 2,9; Róma 12,1). Vehetünk-e hát magunkhoz részegítő italt?

Bűnt eredményezett az első borivás, melyet a Biblia feljegyzett. Noé lerészegedett, és szégyent hozott saját testére, bosszúságot okozva ezzel másoknak, és alkalmat adva másoknak a bűnre (I. Móz. 9,20-25). Lót lerészegedett és vérfertőzést követett el leányaival (I. Móz. 19,32-38). Sok más ószövetségi ígerész is elítéli a részegítő italokat. Ésaías jajt mond a részegsége (Ésa. 5,11). Azt is kijelenti, hogy a részegítő ital teszi az emberekkel, a papokkal és a prófétákkal, hogy hibázzanak, elveszítsék az irányt és szellemi látásukat (Ésa. 28,7). A bor elveszi az ember szívét, akárcsak a paráznság (Hós. 4,11). Habakuk jajt mond mindazokra, akik szomszédaiknak bort adnak inni (Hab. 2,15).

Az újszövetségben a részegség a bűnök sorába kerül, amely megakadályozza az embereket abban, hogy örököljék Isten országát (I Kor. 6,10; Gal 5,19-21). Jézus, Pál és Péter óva int a részegségtől (Luk. 21,34; Róma 13,13; Ef 5,18; I. Péter 4,3). A püspökökkel, diakónusokkal és az özvegyasszonyokkal szemben kifejezetten követelmény, hogy ne igyanak bort (I. Tim 3,3; 8; Tit. 1,7; 2,3). Miután áttekintettük mindezeket az Igeverseket, világosan látszik, hogy a keresztényeknek nem szükséges elmerülniük a szeszes italok élvezetébe. Sokan vannak azonban, akik megpróbálják igazolni az ital fogyasztását különböző bibliai utalások segítségével, melyek, úgy tűnik, jóváhagyják a borivást. Ezek megértéséhez hasznos tanulmányozni a borra vonatkozó héber és görög szavakat. Az alábbi tanulmány Strong **Héber és káldeus szótárán**, valamint az **Újszövetségi görög szótáron** alapul.

Két fő héber szó létezik, melyet az Ószövetség „bor”-nak fordít. Kilenc másik héber szó, mely a különféle típusú borokra és szeszes italokra vonatkozik, csupán néhányszor fordul elő. A **Yayin** a leggyakrabban használt szó, és bármely típusú bort jelenthet. Íme néhány Igevers, melyben a **yayin** egyértelműen erjesztett bort jelent: I. Móz. 9,21; 19,32; 2. Sám. 13,28; Eszter 1,10; Péld. 20,1; 23,31; és 31,4. A **yayin** ugyancsak használatos frissen készült, erjesztetlen szőlőlé megjelölésére (Ésa. 16,10; Jer 48,33).

Más gyakran előforduló héber szó a borra vonatkozóan a **tiyrosch**. Ez csaknem mindig frissen készült, erjesztetlen bort jelöl. Csak ezt a szót olvassuk arra a borra, amelyből tizedet kellett fizetni, mivel Isten elsőként kérte a tizedet, még mielőtt az erjedés megtörtént volna (V. Móz. 12,17; 14,23; Neh. 13,5). Ezt a szót használja az Ige a jólét jelölésére a „gabona és bor” kifejezésben (I. Móz. 27,28; 37; V. Móz. 7,13; stb.). Sok helyen „új bor”-nak van fordítva (Péld 3,10; Jóel 1,10; stb.), egy helyen pedig „édes bornak” (Mik. 6,15). Ez a szó használatos az Ésa. 65,8-ban, amely „a fűrtben lelt mustról” beszél. Ebből az igeversből látjuk, hogy a **tiyrosch** szó, melyet „bornak”, „új bornak” vagy „mustnak” fordít az Ige, az erjesztetlen szőlőlére utal, sőt arra a lére, amely még a gyümölcsben van.

A görög **oinos** az eredeti szó a borra vonatkozóan az Újszövetségben. Általában az erjesztett bort jelöli, de akárcsak héber megfelelője, vonatkozhat erjesztetlen borra is. Legalább három Újszövetségi igevers határozottan ebben az értelemben használja (Máté 9,17; Máté 22,22; Luk. 5,37). Ezek az igeversék arról szólnak, hogy az új, erjesztetlen bort nem töltik régi tömlőbe, mert ha a bor erjedni kezd, szétvetné őket. A görög **gleukos szó** csak egyszer fordul elő, ahol „édes bor”-nak van fordítva (Ap. Csel. 2,13). Ez frissen készült bort (szőlőlevet) jelent, vagy egyszerűen édes bort.

Tanulmányunk nyomán látjuk, hogy a „bor” mindkét Testamentumban jelenthet erjesztett és erjesztetlen szőlőlevet egyaránt. A történelemből tudjuk azt is, hogy az újszövetségi időkben a bort általában nagymértékben felhígították, mielőtt felszolgálták a ház népének, és hogy ez ismert módja volt a szőlőlé erjesztetlen állapotban való megőrzésének. Ezek fényében, valamint a Biblia borral szembeni intéseinek ismeretében egyetlen borra vonatkozó bibliai utalást sem magyarázhatunk úgy, mint amely jóváhagyja a szeszes italok fogyasztását.

Nem próbáljuk meg bizonyítani, hogy az ószövetségi emberek nem ittak. Mert ittak. Láthatjuk azonban, hogy sok gonosz dolog származott ebből. Ugyancsak tudjuk, hogy ők törvény alatt voltak, és nem rendelkeztek erővel ahhoz, hogy felülkerekedjenek ezen. A törvény csak azt mu-

tatta meg az embereknek, milyen bűnösök ők valójában. Ha tökéletes lett volna, nem lett volna szükség a kegyelem korszakára. Ma Isten megadja nekünk a kegyelmet és az erőt a győzelemre. Hozzá tudjuk, és hozzá is kell igazítanunk életünket Isten tökéletességi elvárásaihoz.

Néhányan arra támaszkodva, hogy Jézus borra változtatta a vizet, akarnak mentséget találni ivásukra (Ján. 2,1-11). Vegyük figyelembe, nincs bizonyíték arra, hogy a Jézus által teremtett bor részegítő lett volna. A tizedik vers nem állítja, hogy a vendégek részegek voltak, csupán azt, hogy bőven ittak abból a borból, amellyel a házigazda kínálta őket. Isten, Aki elítélte a részegséget az Ószövetségben, nem adott volna erős részegítő bort az embereknek az Újszövetségben, hogy lerészegedjenek. A részegség bűn, és Isten senkit sem kísért bűnnel (Gal. 5,21; Jak. 1,13).

Pál Timótheusnak adott tanácsa ugyancsak összezavar némelyeket. „Ne légy tovább vízivó, hanem élj egy kevés borral, gyomrodra és gyakori gyengélkedésedre való tekintettel” (I. Tim. 5,23). Pál azt ajánlja Timótheusnak, hogy igyon gyümölcslevet víz helyett, annak érdekében, hogy testileg erősebb legyen, és gyenge gyomrát erősítse. Nagyon lehetséges, hogy Pál azt tanácsolta ezzel Timótheusnak, ne igya az egészségtelen helyi vizet, vagy pedig egy kis adag bort ajánlott, pusztán egészségi okokból. Bizonyos, hogy nem azt mondta Timótheusnak, igyon erős szeszes italt, amely csak rontott volna gyenge állapotán.

Fontos megfigyelnünk, a Biblia nem állítja, hogy Jézus és tanítványai bort fogyasztottak volna az utolsó vacsorán, hanem a „szőlőtökének termését, gyümölcsét” említi (Máté 26,29; Márk 14,25; Luk. 22,18). Kétségtelen, hogy ezeket a szavakat szándékosan ihlette így a Lélek. Ennek következtében lehetetlen bebizonyítani a Bibliából, hogy erjesztett bort és nem erjesztetlen szőlőlevet fogyasztottak. (Valójában ugyanazon okból, amiért kovásztalan kenyeret ettek, alátámasztható az erjesztetlen bor fogyasztása is. A kovászos kenyér erjedés eredménye, akár csak az alkohol létrejötte. Mindkét erjedési folyamat szerves kémiai elváltozást okoz, amelyet élesztő (kovász) okoz, egy gombaféle.) Igaz, hogy néhány korinthusi lerészegedett a gyülekezetben, ez azonban az ő szeretetvendégségük közben történt, amelyet a tényleges összejövettel előtt tartottak (I. Kor. 11, 20-22). Közösségi étkezés volt ez, amelyre mindenki hozott magával ételt (21. vers), és némelyek nyilvánvalóan erjesztett bort hoztak. Bárhogyan is volt, ez az ígevers nem támogatja a korinthusiak italozását, legfeljebb elítéli. Ez a tanulmány nem szándékozik meghatározni valamilyen összejöveti formát, csupán azt szeretné megmutatni, hogy az utolsó vacsorával senki sem támaszthatja alá az alkohol fogyasztását.

Hadd hangsúlyozzuk ki még egyszer, hogy a „bor” szó egyaránt jelent erjesztett és erjesztetlen italt az egész Bibliában, és nem lehet meghatározni, melyik az abszolút helyes jelentése az egyes ígeversekben. Tekintet nélkül arra, hogyan magyarázzák ezeket az ígeverseket, két dolog nyilvánvaló. Először is tudjuk, hogy a részegség a test cselekedete, amely megakadályozza az embereket abban, hogy Isten országát örökölhessék. Másodszor láthatjuk, hogy az alkohol sok lényeges gonosz hatását a Bibliában és napjainkban is. Láthatjuk a szegénységet, a betegséget, az idővesztést, a pénzvesztést, a bánatot, az erőszakot, a gonosz gondolatokat, a családok széthullását, a szexuális bűnöket, a testi és lelki sérüléseket, és a halálokat, melyeket okoz. Ennek bizonyítására nézzük meg az Egyesült Államok Egészségügyi Hivatala Kongresszusának jelentését az alkohol fogyasztásával kapcsolatban. (Lásd a **The Daily Texan** 1978 okt. 18-i számát a texasi Austinból.) E jelentés szerint az amerikaiak hét százaléka, azaz tízmillió ember küszködik ivási problémákkal. Az alkohol fő tényezője évente 200 000 halálesetnek az USA-ban, beleértve valamennyi közlekedési baleset felét, a gyilkosságok felét, és az öngyilkosságok harmadát. Számos betegség okozóját ismerték fel benne, közöttük a májzsugorodását, az agykárosodásért és leggyakrabban száj-, garat-, gége-, nyelőcső-, máj-, és tüdőrákét. A harmadik helyen áll a születési problémák okozói között, beleértve a szellemi leépülést. Megközelítőleg 43 milliárd dollárt emészt fel az alkohol minden évben az USA-ban, beleszámítva a munkakiesést és az orvosi költségeket. Nem lehet megszámlálni a bűnt, amelyet az alkohol idéz elő, de tanúi lehetünk minden nap. Bizonyos, hogy ezek a gonosz dolgok elég rettenetesek ahhoz, hogy bizonyítsák, a Péld. 23,29-35 és 21,17 figyelmeztetései megalapozottak.

A bibliai és a szociális intés a szeszes italoktól való tartózkodásra egyaránt figyelemre méltó. Ennek ellenére sokan megkérdezik: „Egy keveset sem lehet inni?” Minden embernek magának kell kialakítania meggyőződését, de inkább ne igyunk a következő okokból. Először is gya-

korlatilag lehetetlen, hogy valaki oly keveset igyon, hogy az ne hasson az értelmére, vagy sohase legyen részeg. Elkerülhetetlen, hogy ne befolyásolja az ember viselkedését és cselekedeteit valamilyen mértékben. Ha az ember iszik, többé nem teljesen ura önmagának és gyakran tesz olyasmit, amit egyébként nem tenne. Többé nem képes teljességgel ügyelni a kísértésekre és a bűnre. Az alkohol (és az ördög) szolgája lesz, mivel annak engedte át a testét (Róma 6,16). Minthogy testünk a Szent Lélek temploma, semmi másnak sem nem engedhetjük meg, hogy uralmat vegyen rajta. Hasonlóképpen nem akarhatunk használni olyan anyagokat, melyek fizikailag veszélyesek és elgyengítenek. Semmi módon ne romboljuk testünket.

Másodszor nem mindenki képes ellenállni a kísértésnek, amelyet az ital jelent számára, és van olyan ember, akinek egy kevés alkohol is megárt. A legbiztosabb, ha egyáltalán nem is vesszük kezünkbe a poharat. Még azok is, akik úgy vélik biztosan ellene tudnak állni, könnyen uralma alá kerülhetnek, elgyengülhetnek, vagy botlását okozhatják más testvérnek. Ez önmagában is elegendő ok arra, hogy tartózkodjunk tőle a Róma 14,21 alapján. A gyerekeknek, a tizenéveseknek, és a gyengébb felnőtteknek mind javára szolgál a jó példa, de kárukra van a rossz példa.

Végül az Ige arra int, hogy kerüljünk mindent, ami gonosznak látszik (Tessz. 5,22). Ahhoz, hogy ennek engedelmeskedjünk, legjobb mód, ha elkerülünk mindent, ami alkoholt tartalmaz. Figyelembe kell vennünk a gyülekezeten belüli tekintélyünket, valamint a gyülekezet tekintélyét a világ felé. Némelyek számára ilyen mérvű tartózkodás túlzásnak tűnhet, de ez a biztos megoldás minden olyan problémára, amelyet az alkohol okoz. Szent Lélek nélkül ez lehet, hogy nehéz lenne, vagy lehetetlen is, de a Szent Lélek segítségével nem nehéz elérni. A Lélek hatalmat ad a győzelemre. Isten teljesen új teremtméssé tett minket, új kedvtelésekkel és vágyakkal (2. Kor. 5,17), elvette a rosszra hajló vágyakat, tehát még csak nem is akarunk inni többé. Mindemellett a Lélek megadja nekünk mindazt az örömet, békességet megnyugvást és megelégedést, amire szükségünk van (Róma 14,17; Ef. 5,18). Az alkohol nyújthat időleges örömet és átmeneti menekülést a problémák elöl, de a Szent Lélek állandó örömet és végleges megoldást ad a problémákra.

Gyógyszerek és kábítószer. Tanulmányunkban mindaz a gonosz hatás, amelyet az alkoholnak tulajdonítunk, vonatkozik a kábítószerre is, mivel az alkohol valójában a kábítószer egyik fajtája. A marihuána például előidézi az alkohol legtöbb gonosz hatását. Használata az önuralom hiányát okozza, lelki, ha nem fizikai szenvedéllyé válhat, és a keményebb kábítószer használatához vezet. Ártalmas szellemi és fizikai hatásának tanulmányozására lásd a **Readers's Digest** 1979 decemberi számában megjelent „Marijuana Alert: I. Brain and Sex Damage II. Enemy of Youth” c. cikket. A kemény drogok nyilvánvalóan szenvedéllyé válnak, fizikailag ártalmasak, és a bűnözés fő okozói közé tartoznak. Alapjában tehát bármely kábítószer, amely részegséggel azonos állapotot idéz elő (önuralom elvesztését), bűnhöz vezet, fizikai károsodást okoz, vagy függőséget hoz létre (szenvedéllyé válik), nem kedves Isten előtt. A következetesség megkívánja, hogy alkalmazzuk ezt a gyógyszerekre is, akárcsak az illegális kábítószerre. Mértékletességet, önuralmat és fegyelmet kell gyakorolnunk a fájdalomcsillapítók, altatók, és más gyógyszerek alkalmazásánál, ha egyáltalán szedjük őket.

Dohány. A hagyományos kereszténységnek valamennyi szervezete minden időben állást foglalt a dohányzással szemben. Ma azonban létezik egyfajta modern szellemiség, amely megalkudott ebben a témában, csakúgy mint sok más kérdésben is. Mégis sok keresztény van napjainkban, aki elutasítja a dohányzást. Miért?

Testünk a Szent Lélek temploma, és Isten arra int minket, hogy ne rontsuk meg azt (I. Kor. 6,19; 3,17). Megrontani valamit azt jelenti, bepiszkítani, beszennyezni, meggyalázni, tönkretenni tisztaságát vagy tökéletességét, és megfertőzni. A dohányzás ezt bizonyosan elvégzi. A szolgálattevők az évek során felismerték, hogy a dohányzás szennyező és ártalmas a testre nézve. A Szent Lélek tanította őket ártalmas hatásáról, jóval azelőtt, hogy a tudomány erre ráébredt volna. Természetesen a Biblia nem utal közvetlenül a dohányzásra, mivel a biblia időkben még nem volt szokásban. Az amerikai indiánok ismertették meg a dohányt az óvilággal, miután az újvilág felfedezése megtörtént. Az ilyen esetek megítélésére Isten az Ő Lélekkel betöltött egyházának

megadta a tekintélyt, hogy szabályokat állítson fel, ha szükséges (Máté 18,18; Ap. Csel. 15,28). Ez vonatkozik a dohány és a kábítószer esetére.

A modern tudomány megállapította, hogy a dohányzás valóban káros a testre. A cigaretta-hirdetéseket betiltották az Egyesült Államok televízióiban. Minden csomag cigarettán és minden kinyomtatott hirdetésen, mely a cigarettát népszerűsíti, fel kell tüntetni a figyelmeztetést: „Figyelem: A dohányzás káros az egészségre!”. A dohányzás fő okozója a tüdőráknak és a tüdőtágulásnak. Ugyancsak közrejátszik sok másféle rák és légzőszervi betegség kialakulásában is, csakúgy mint a szívroham és szívbajok létrejöttében. Az Általános Egészségügyi Jelentés becslése szerint 350 000 amerikai hal meg évente dohányzás következtében (**Reader's Digest**, 1979 április). A Nagy Britanniai Királyi Orvosi Akadémiajelentése szerint „minden cigaretta 5,25 másodperccel rövidíti meg a dohányos életét” (Lásd **The Houston Chronicle**, 1977, július 5, Houston, Texas). Ugyanez a tanulmány tudatja, hogy minden harmadik dohányos tényeleghesen a dohányzás miatt hal meg. Becslések alapján 50 millió munkanap esik ki évente Nagy Britanniában a dohányzás okozta betegségek miatt. 27,5 milliárd dollár veszik el évente a dohányzásból kifolyólag, főképpen a kiesett termelés és a közvetlen egészségügyi költségek következtében (**New England Journal of Medicine**, March 9, 1978). Tehát még a világ is felismerte ma már, hogy a dohányzás szennyezi és rombolja a testet.

Emellett a dohányzás szokássá válik, amely ellenkezik Isten akaratával, ahogyan azt más a korábbi részekben említettük. Sokan megpróbálnak felhagyni ezzel a szokással, de egyszerűen képtelenek rá Isten segítségével nélkül. Mindezen okok arra intenek, hogy a dohányzás semmilyen formáját ne üzzük.

Összefoglalás. „Tisztítsuk meg magunkat minden testi és lelki tisztátalanságtól...” (2. Kor. 7,1). „...szánjátok oda a ti testeiteket élő, szent és Istennek kedves áldozatul, mint a ti okos tisztelleteket” (Róma 12,1).

IX. Szexuális kapcsolatok

„Ne paráználkodjál” II. Móz. 20,14. „...tartózkodjanak a... paráznaságtól” Ap. Csel. 15,20.

A Biblia világos tanítást nyújt a házasság és a szexuális kapcsolatok témakörében. Mindkét testamentumban számos ígérész ítéli el a házasságtörést és a paráznaságot. Általános értelemben használva ezek a szavak magukban foglalnak minden törvénytelen szexuális kapcsolatot. A Biblia alapvetően tilt minden házasságon kívüli szexuális kapcsolatot.

Házasság. Tekintsük először át a házasság eredetét, célját és természetét. A házasságot Isten alapította még a kezdet kezdetén. Megteremtette Évát, és feleségül adta Ádámnak. Isten célja a házasság elrendelésével az, hogy segítőtársat szerezzen az embernek, társi kapcsolatot és egyseget létesítsen férj és feleség között, és hogy gondoskodjék a szaporodásukról (I. Móz. 2,20; 2,24; 2,18). Terve az volt a férfi és felesége számára, hogy elhagyják családjukat, és egymással képezzenek egységet (I. Móz. 2,24). Ennek az egységnek életre szólónak és monogámnak kellett lennie: mivel Isten szerkesztette őket egybe. A válást a törvény csak az emberek szívének keménysége miatt engedte meg. A Máté 19,3-9-ben Jézus visszaállítja Isten eredeti tervét és hatálytalanítja Mózes törvényét. Ezen Igevers szerint a farizeusok azzal kísértették Jézust, hogy a házasságról kérdezték. Ha Jézus megengedte volna a férfiaknak, hogy elhagyják feleségüket, mint ahogy a zsidók tették abban az időben, elítélhették volna őt, amiért nem ragaszkodik Isten törvényéhez. Ha elvetette volna a válást, azzal vádolhatták volna, hogy nem veszi figyelembe Mózes törvényét. Kérdésükre válaszul Jézus rámutatott a házasság alapvető törvényére: „...és lesznek ketten egy testté... Amit azért az Isten egybeszerkesztett, ember el ne válassza ...Mózes a ti szívetek keménysége miatt engedte volt meg néktek, hogy feleségeiteket elbocsássátok; de kezdettől fogva nem így volt.” Isten kijelenti az Ószövetségben, hogy gyűlöli a válást (Mal. 2,15-16). A Biblia kifejezetten ragaszkodik a monogámiához a királyok, püspökök, diakónusok és vének esetében (V. Móz. 17,17; I. Tim. 3,2; 12; Tit. 1,5). A poligámiát Lámek vezette be, aki a második feljegyzett gyilkos is volt (I. Móz. 4,19; 23).

Mielőtt továbbmennénk, hadd hangsúlyozzuk, hogy a szexualitásban önmagában nincs semmi rossz. Kezdetben Isten férfit és nőt teremtett, és Ő helyezte el bennük az egymás iránti vonzalmat. Némely hagyomány a kereszténységen belül azt tanítja, hogy a szex valami lealacsonyító, testi, vagy közönséges dolog. Gonosznak tekintették, melyre azonban szükség van az emberi faj fennmaradása érdekében, de nem lehet kellemes, és a szent embereknek nem szabad művelniük. Ez egyszerűen nem igaz. A szexuális kapcsolatnak éppúgy célja a férfi és a nő közötti egység beteljesítése és megerősítése, mint a gyermeknemzés. Azok, akik tiltják a házasságot, hamis tanítók (I. Tim. 4,1-3). A Zsid. 13,4 összefoglalja az igazságot a szexuális kapcsolatok témájában. „Tisztességes minden tekintetben a házasság és a szeplőtelen házasság; a paráznakat pedig és a házasságrontókat megítéli az Isten”.

A léviták törvénye idején a különféle szexuális bűnöket halállal büntették. Ez jelzi, milyen súlyosak Isten szemében az ilyen bűnök. Noha minden bűn egyaránt veszélyes, és a tűz tavába juttatja elkövetőjét, mégis van valami, ami különösen súlyossá teszi a szexuális bűnöket. Mégpedig az, hogy ezek a bűnök megsértik a házasság szentségét. A paráznák egy testté egyesülnek, melyet Isten csak az életre szóló házastársi kapcsolatra szándékozott tervezni (I. Kor. 6,15-16). A szex és a házasság szent, mert magában foglalja az életre szóló egységet két ember között, és mert magában foglalja a gyermeknemzést. A férfi és nő egyesülése következtében gyermek születik. Ez a gyermek Istennel való együtt-teremtés eredménye, melynek során a férfi és a nő adja a testet és az életet, Isten pedig a lelket teremti meg. Az egyesülés eredményeként létrejön egy lélek, amely örökké fog élni. Isten szándéka szerint ez csak alapos megfontolás és a házasság védett körülményei között következhet be.

Más bűnökkel ellentétben, egy szexuális bűn elkövetése után nincs mód a teljes helyreállításra, vagy arra, hogy a bűnös visszakerüljön eredeti tiszta állapotába, természetes értelemben. Egy tolvaj például visszaadhatja azt, amit ellopt. Egy hazug helyesbítheti hazugságát, és rövid idő alatt mindenki el fogja felejteni, hogy hazudott. A szexuális bűnt azonban nem lehet jóvá-

tenni, és gyakran rajta hagyja bélyegét az emberen egy egész életen át. Egy szolgálattevő például elvesztheti ezért szolgálatát, mivel feddhetetlennek, egyfeleségű, jóhírnévnek örvendő férfinak kell lennie (I. Tim. 3,2; 7; Tit. 1,6; lásd még Luk. 9,62). Ez nem azt jelenti, hogy lehetetlen, vagy nehezebb megbocsátani az ilyen bűnt, csupán azt, hogy annak következményei ebben az életben nagyon valószínű, hogy helyrehozhatatlanok.

Tekintsük meg a Biblia sajátos tanítását ezzel a tárggyal kapcsolatban. Fontos felismernünk, hogy az újszövetségi egyház első általános konferenciáján elfogadtak minden ószövetségi tanítást a házasságon kívüli szex ellen. Jónak látszott a Szent Lélek és az egyház előtt, hogy a paráznaságot is bevegye a zsidó törvény azon szükséges négy részének a felsorolásába, melyet minden kereszténynek, köztük a pogányoknak is, be kell tartania (Ap Csel 15,19-29; 21,25). Abban az általános értelemben, melyben itt fordul elő, ez a szó, vonatkozik minden törvénytelen szexuális cselekvésre.

A **házasságtörést** számos igevers tiltja (II. Móz. 20,14; III. Móz. 18,20; V. Móz. 5,18). Halálbüntetés járt a törvény alatt mindkét elkövetőre, ha egy férjes asszony házasságtörést követett el (III. Móz. 20,10; V. Móz. 22,22). Ha a szó szűk vagy korlátozott értelemben fordul elő, vonatkozhat olyan szexuális kapcsolatra, amelyben legalább az egyik fél házas, de a másik nem. A házasságtörés benne található a test bűneinek valamennyi felsorolásában (Máté 15,19-20; I. Kor. 6,9-11; Gal. 5,19-21).

A **paráznaság**, ha szűk értelemben használatos, a nem házas emberek szexuális kapcsolatát jelöli. A törvény halállal büntette (V. Móz. 22,20-21). A házasság a javasolt mód a paráznaság kísértésének elkerülésére (I. Kor. 7,2). Az Újszövetség számos esetben tanít a paráznaság ellen (I. Kor. 6,13-18; Gal. 5,19; Ef. 3,5; I. Tessz. 4,3).

A **vérfertőzés** bűne két közeli rokon szexuális kapcsolatát jelenti. Húsz törvény volt ezzel kapcsolatosan (III. Móz. 18,6-18; V. Móz. 22,30). Azt a férfit, aki házasságtörést követett el atyja feleségével, halállal büntették (III. Móz. 20,11). Ez a bűn jelent meg a korinthusi gyülekezetben (I. Kor. 5).

Az **állatokkal való közösülést** halállal büntette a törvény. Meg kellett halnia mind az embernek, mind az állatnak (II. Móz. 22,19; III. Móz. 18,23; 20,15-16; V. Móz. 27,21).

A **nemi erőszakot** szintén halállal büntette a törvény (V. Móz. 22,23-27).

A **tisztátalanság** általános értelemben vett szó, amely bármit takarhat, ami ellentétes a tisztasággal (2. Kor. 12,21; Gal. 5,19; Ef. 4,19; 5,3; Kol. 3,5; I. Tessz. 4,7; 2. Péter 2,10). Különösen vonatkozik minden típusú perverzióra, ahogyan azt a Róma 1,24 szóhasználata bizonyítja. Ugyancsak magában foglalja az olyan dolgokat, melyeket másként nem lehetne kifejezni, mint például a gyermekek zaklatását.

A **bujaság** magában foglal minden tisztátalanságot, kéjsóvárságot és erkölcstelenséget (Márk 7,22; 2. Kor. 12,21; Gal. 5,19). Bármilyen, ami erkölcstelen érzelmeket gerjeszt, vagy vágyat ébreszt és szexuális bűnre serkent, ebbe a kategóriába esik, akár történik tényleges szexuális aktus, akár nem. Ezért azok a világi helyek, melyeknek buja légköre van és ahol olyan világi tevékenységet folytatnak, amely vágyat ébreszt, ebbe a meghatározásba tartoznak. A mozifilmek, tévéműsorok, táncok, sikamlós történetek vagy viccek és a pornográfia jó példák azokra a dolgokra, melyek bujaságot ébresztenek. Bizonyos könyvek, énekek és zenestílusok ugyancsak lehetnek buják. Sosem szabad elfelejtenünk, hogy a buja vágyak és gondolatok bűnök. Jézus azt mondta, hogy már a vággyal teli pillantás egy nőre is házasságtörés (Máté 5,28). A kísértés azonban, amely megjelenik a gondolatban, még nem bűn, hacsak nem forgatjuk azt magunkban, és nem engedjük vággyá fejlődni (Jak. 1,14-15; Máté 4,1-11).

Ennél a pontnál néhány szót kell szólnunk a pettingről. Az intim ölelés nyilvánvalóan szexuálisan izgató és vágyat ébreszt. Az ilyen petting buja gondolatokhoz, gyakran paráznasághoz vezethet. Ha ennek célja csupán testi örömszerzés és a vágy kielégítése, akkor kerülni kell: például a randevúkon. Még eljegyzett párok esetében is elővigyázattal kell lenni csóknál és az ölelkezésnél. A randevúzásról, pettingről és a szexuális önuralomról megfelelő tanulmányt találunk Herbert J. Miles **Sexual Understanding Before Marriage** c. könyvében (Zondervan kiadó 1971).

Önkielégítés. Helytelen-e az önkielégítés? Nagyon gyakori és fontos kérdésként merül fel ez napjainkban. A Biblia semmit sem mond erről a témáról, így általános bibliai tanításokhoz kell fordulnunk a szexualitás tárgyában. Végso soron ezt a kérdést mindenkinek saját szívében kell megválaszolnia.

A Máté 5,28-ban Jézus azt tanítja, hogy ha „valaki asszonyra tekint gonosz kívánságnak okáért, immár paráználkodott azzal az ő szívében”. Pál azt tanácsolta Timótheusnak, hogy kerülje az ifjúkori kívánságokat, tartsa meg a jó lelkiismeretet, és tartsa meg a szívét tisztán (I. Tim. 1,19; 2. Tim. 2,22). Az imént láttuk, hogy a kéjsóvár, buja gondolatok ellentétesek Isten Igéjével. Mivel az önkielégítés gyakran jár együtt szexuális fantáziával, fel kell tennünk a kérdést, lehet-e önkielégítést végezni vágyak és tisztátalan fantáziálás nélkül. Legalábbis világosnak látszik, hogy a szexuális kapcsolatról való fantáziálás egy bizonyos személyről, aki nem azonos az illető jegyesével, ellentétes a Biblia tanításával. Ugyancsak fel kell tennünk a kérdést, nem érezzük-e úgy az önkielégítésről, hogy beszennyezi a testünket, szívünket, vagy lelkiismeretünket. Okoz-e büntudatot vagy kétséget? Nekünk kell megoldanunk ezt a dolgot saját életünkben.

Egy másik szempont, amit figyelembe kell vennünk, a szex célja. Isten úgy tervezte, hogy fontos hozzátartozója legyen a szoros személyes kapcsolatnak férj és feleség között. A szex célja, hogy közös kifejezője legyen az örömnél és a szerelemnek. Az önkielégítés nem tölti be ezt a szerepet. Mindez arra a meggyőződésre vezet, hogy a gyakori, szokássá vált önkielégítés nem tartozik igazán Isten tervébe.

Tim Stafford **Egy szerelmi történet** c. könyve (Zondervan kiadó) helyesen sorolja fel az elene és mellette szóló érveket. A szerző, egy egyedülálló férfi, tanulmányozta a Bibliai utalásokat, élettani szükségleteket, bünt, fantáziát, és segít elkerülni a szokássá válást.

E téma összefoglalásául javasoljuk, hogy gondolatainkat és kísértéseinket vigyük Isten elé. Az Ige azt mondja, hogy elvethetjük a képzelődéseket (okoskodásokat) és foglyul ejthetünk minden gondolatot Krisztusnak (2. Kor 10,5). Ne korlátozzuk Isten hatalmát. Bízunk Benne, hogy megadja a helyes választ, és a képességet a bűn nélkül való életre.

A **pulyaság** az I. Kor. 6,9-10 bűnei között található felsorolva, mint olyan bűn, amely megakadályozza az embert abban, hogy örökölje Isten országát. Gyakran hozzák kapcsolatba a homoszexualitással, noha nem azonos vele. A King James fordításban (és a magyarban is - a ford.) megtalálható a fenti Igevers felsorolásában mind a „pulyák”, mind a „férfiszeplősítők” kifejezés. A görögben a előbbi a **malakos** szó, míg a másikat **arsenokoites** fejezi ki. Mivel a Biblia két egymástól különböző szót használ ebben az Igeversben, úgy tűnik, két különböző fogalomról van szó. Az Interlinear Greek-English New Testament az első „kéjsóvár személy”-nek, a másikat „szodomitának” fordítja. Strong szerint a **malakos** „puha, finom (öltözködésű), átvitt értelemben örömfű”. Az örömfű olyan fiatal fiú, akit perverz szexuális célokból tartanak. Más szövegösszefüggésben ezt a szót „puhá”-nak fordítják, a selymes ruházat vagy puha öltözködés miatt (Máté 11,8; Luk. 7,25). A Biblia olyan férfiakra utal ezzel, akik úgy viselkednek, mint a nők. Ez magában foglalja azokat a férfiakat, akik női módon öltözködnek, vagy nőknek tervezett ruhákat hordanak. Az ilyen viselkedést, melynek legdurvább formája a transzvesztitizmus, az V. Móz. 22,5 határozottan elítéli. Ez az Igevers megtiltja mind a férfiaknak, mind a nőknek, hogy a másik nem ruházatát öltösk magukra. (Lásd a IV. fejezetet). Ennek megfelelően Pál azt tanítja, hogy a férfiak ne viseljenek hosszú haját, s a nők se viseljenek rövid haját (I. Kor 11,14-15. lásd a VII. fejezetet). A fenti igeversék fényében világosan látjuk, hogy Isten szándéka alapján megkülönböztetésnek kell lennie a két nem külsejében. A férfiak ne legyenek nőiesek, a nők pedig ne legyenek férfiasak sem modorukban, sem viselkedésükben, sem ruházatukban.

A **homoszexualitást** szodomitának is nevezik, nőkre vonatkoztatva pedig leszbianizmusnak. A Biblia félreérthetetlenül írja le, és ítéli el ezt a szokást számos helyen. Mivel ez a téma napjainkban fölöttébb előtérbe került, vizsgáljuk meg, mi a Biblia tanítása ezzel kapcsolatosan. A törvény halálbüntetést ró ki a homoszexualitásért (III. Móz. 20,13). Utálatosságnak nevezi az Ige – egyikének azon dolgoknak, amely megakadályozza az embert abban, hogy a mennybe jusson (III. Móz. 18,22; Jel. 21,27). A prostituáltak és a szodomiták egyaránt olyannyira utáltak voltak, hogy a pénzt, amelyet tevékenységükkel kerestek, nem vihették be Isten házába (V. Móz. 23,17-18). Az „eb-bér” kifejezéssel, melyet ebben az igében olvasunk, a törvény megtiltja, hogy a férfi

prostituált, vagy a szodomita felajánlja keresetét Istennek. Az Ószövetség homoszexualitás elleni tanítását az újszövetségi egyház is átvette, amikor úgy döntött, hogy kerüli a paráznaságot, amely szó ebben az esetben magában foglalt minden törvénytelen szexuális magatartást (Ap. Csel. 15,19-29).

Az egyik legismertebb példát a homoszexualitásra Sodoma történetében találjuk (I. Móz 19,4-11). Amikor a két angyal emberi formában elment Lót házához, Sodoma férfiai megpróbálták szexuális erőszakot követni el rajtuk. Azt követelték Lóttól, hogy adja ki vendégeit, „hadd ismerjék őket” – ez a bibliai kifejezés a szexuális kapcsolatot takar. Miután Lót ezt visszautasította, megfenyegették őt, hogy gonoszabban fognak bánni vele, mint vendégeivel. Nem kellett nekik Lót két szűz leánya az angyalok helyett. Végül az angyalok bevonták Lót a házba, bezárták az ajtót, és vaksággal verték meg a férfiakat. Azok még ezután is „elfáradának az ajtó keresésében”. Természetesen ez volt az egyik legfőbb bűn, ami miatt Isten elpusztította a várost. Némelyek azt állítják, hogy a férfiak bűne inkább vendégszeretetük hiánya volt, semmint homoszexualitásuk. Ez a nézet azonban ellene mond a Júdás 7-nek, amely szerint Sodoma bűne, hogy „más test után jártak”, ami pedig világos utalás a homoszexualitásra. Tény, hogy Júdás azt mondja: Sodoma, Gomora és környező városaik elpusztítottak tűzzel, hogy példaként legyenek előttünk, pusztulásuk oka pedig paráznaságuk volt, s az, hogy más test után jártak. (Lásd még 2. Péter 2,6-22). Isten elhatározta elpusztításukat, még mielőtt az angyalok Sodomába mentek volna.

Hasonló történetet találunk a Bírák 19,22-25-ben. A Gibeában lakó benjáminita férfiak, akiket a Biblia „Beliál fiainak” nevez, megpróbáltak erőszakoskodni egy férfi vendéggel a városban. Csak akkor csillapodtak le, amikor az rendelkezésükre bocsátotta ágyasát, akit megerőszkoltak, úgy hogy belehalt. A többi törzs követelte, hogy büntessék meg ezeket a férfiakat, de Benjámint törzse védelmébe vette őket.

Van egy másik ószövetségi eset, amelyben nem kerül említésre kifejezetten a homoszexualitás, de erősen kikövetkeztethető, hogy ez is szerepet játszott benne. Noé egy napon lerészegedett a szőlő levétől és meztelenül feküdt a sátorban, részeg álomba merülve (I. Móz. 9,20-27). A Biblia szerint egyik fia, Hám látta Noét meztelenül, és elmondta testvéreinek. A testvérek, Sém és Jáfet, háttal mentek be a sátorba, és betakarták atyjukat. Amikor Noé felébredt, „megtudá, amit vele az ő kisebbik fia cselekedett vala”. Átkot mondott Hámra, kijelentve, hogy Hám leszármazottai szolgái lesznek Sémnek és Jáfetnek. Figyeljük meg, Noé tudta, hogy valami történt. A szóhasználat ugyancsak jelzi, hogy Hám valamilyen sajátos dolgot cselekedett. Végül az átok és a büntetés súlyossága jelzi, hogy komoly bűn elkövetéséről van szó. Ha Hám csupán rápillantott volna atyjára, az nem tünne ilyen súlyos vétségnek, különösen a keleti társadalomban nem, ahol a családok szoros közösségben élnek, és a személyes magánélet nem oly elérhető, mint a modern nyugati társadalomban. Ha a homoszexuális aktus nem történt meg szó szerint, akkor legalábbis a lehetősége egy ilyen helyzetben Hám cselekedetét súlyos bűnné tette.

Vannak más utalások is a homoszexualitásra az Ószövetségben. Asa, Josafát és Jósias királyok eltávolították a szodomitákat Júda földjéről, Isten akaratával összhangban, reformjuk részeként (I. Kir. 15,12; 22,46; 22,46; 2. Kir 23,7). Júda egyik legnagyobb bűne az volt, hogy megengedte, prostitúció céljára adjanak el fiúkat (Jóel 3,3). Ezen Igeversek mellékértelme, hogy a szodomiták, mint pogány istenimádatot, gyakorolták a homoszexualitást. A legtöbb pogány vallás abban az időben felhasználta mind a homoszexualitást, mind a női prostitúciót rituális istentiszteletük részeként. Némelyek azzal érvelnek, hogy csupán emiatt ítélte el az Ószövetség a homoszexualitást. Ez az érv azonban nem állja meg a helyét az újszövetségi idők magyarázatában, különösen nem a Római levél esetében.

Pál a Római levél első fejezetében világos leírását adja az emberi faj fokozatos hitehagyásának. Először arra mutat rá, hogy minden embernek ismerete lehet két dologról – Isten létezéséről és hatalmáról. Ezért az embereknek nincs mentségük (Róma 1,20). Az emberek ismerik Istent, de nem dicsőítik őt, mint Istent, sem hálát nem adnak Neki. Elfordulnak Tőle, és az Ő teremtményeinek képeit imádják helyette (21-23. vers). Ennek következtében Isten tisztátalanságokra adta őket, hogy „egymás testét megszeplőssítsék” (24. vers). Mivel inkább a teremtményt imádták, semmint a Teremtőt, Isten „tisztátalan indulatokra” adta őket. A nők elváltoztatták testük

természetes használatát természetellenesre (26. vers). Hasonlóképpen a férfiak is elhagyták az asszonyokkal való természetes élest, és egymásra gerjedtek bujaságukban, „férfiak férfiakkal fertelmeskedvén, és az ő tévelygésöknek méltó jutalmát elvevén önmagukban” (27. vers). Nem akarták ismeretükben megtartani Istent, azért Isten méltatlan gondolkodásra adta őket (28. vers).

Mire tanít minket ez az ígerész? Megtudjuk belőle, hogy a homoszexualitás a romlottság végső foka, amely annak a következménye, hogy az ember elhagyta Istent, holott megismerte őt. A teremtményt imádták, ami a test. Ez pedig természetellenes, ami azt jelenti, hogy keresztezi Isten tervét és célját. Visszatekintve a házasság mögött rejlő célra, láthatjuk, hogy a homoszexualitás nem szolgálja a szaporodást, nem engedi, hogy a nő segítőtársa legyen a férfinak, nem engedi, hogy a férfi és a nő kiegészítsék egymást egyesülésben, és csaknem sohasem eredményez monogám kapcsolatot.

A Római levél ígerése nagyon világosan leírja a homoszexualitást és a lesbianizmust, és elítéli azokat, mint a hitehagyás következményét. Ez nem azt jelenti, hogy a homoszexuális személy hitehagyó. Mint egyén, nem nagyobb bűnös bárki másnál. Inkább azt jelenti, hogy a hitehagyás korszakát éljük, és ez a hitehagyó korszak a homoszexualitás szélesebb elterjedéséhez vezet. Az utolsó idők méginkább kedveznek ennek a bűnnek. Egyre elterjedtebb lesz, ahogy a társadalom egyre távolabb és távolabb kerül Istentől, ahogy a családok és a házasságok szétszakadnak, ahogy a nők elbitorolják a férfiak szerepét, ahogy a férfiak lemondanak az őket illető felelősségről, és a gonosz lelkek nagyobb teret kapnak működésükhöz. A homoszexualitás tehát nem egy szélsőséges egyéni bűnnek a jele, hanem annak a gonosz kornak a velejárója és jele, amelyben élünk.

Más újszövetségi ígeversek ugyancsak elítélik a homoszexualitást, mint bűnt. Egyetlen homoszexuális sem örökölheti Isten országát (I. Kor. 6,9). A szó, melyet a fordításban „férfiszexpló-sítók”-nek olvasunk, az angol Revised Standard Version-ben „homoszexuális”-nak fordít, az Amplified (kibővített) Bible-ban azt találjuk, „azok, akik homoszexualitásban vesznek részt”, az Interliar Greek-English New Testament-ben „szodomiták” szerepel. Ez a szóhasználat olyan egyértelmű, amelynél egyértelműbb már nem is lehet. Más ígeversek is elítélik azokat, akik „férfifertőztetők” és azokat, akik „szeretet nélkül valók” (természetes indulat nélkül valók) (I. Tim. 1,10; 2. Tim. 3,3). Az ezt követő Ígeversek annak a felsorolásnak részei, melyek az utolsó időkben uralkodó állapotokról adnak képet. Ennek az összefüggésében Jeruzsálemet Sodoma városának és Egyiptomnak fogják nevezni a Nagy Nyomorúság idején (Jel. 11,8). Más szavakkal ő lesz a fellegvára a szexuális perverzióknak és a szellemi házasságtörésnek. Végül meg kell jegyeznünk, hogy a „tisztátalan” szó, amint ismételten használja az Újszövetség, magában foglalja az erkölcstelenség, a perverzió és a homoszexualitás valamennyi formáját (2. Kor. 12,21; Gal. 5,19; Ef. 4,19; 5,3; Kol. 3,5; I. Tessz. 4,7; 2. Péter 2,10). Ez a jelentés világossá teszi a Róma 1,24 igéjét.

Levonhatjuk a következtetést, hogy a homoszexualitás bűn, akárcsak a hazugság, vagy alopás. Nem betegség, és nem egy másik életforma. Mivel oly igen elterjedt és szembetűnő napjainkban, szükséges, hogy jobban megértsük miről van szó. Először is tudnunk kell az okait. Természetesen ez egyik következménye annak, hogy az egyén kiterjeszti szabad akaratát a bűn választására. Az ember bűnös természetéből, és a Sátán munkájából fakad egy lázadó élet talaján. E tisztán szellemi szempontok mellett azonban vannak bizonyos tényezők, amelyek egy bizonyos egyént hajlamosabbá tesznek a homoszexualitásra, mint más lehetséges bűnre. Lehet a kultúra, a személyiség, vagy a fizikum jellemzője, amely az egyik embert támadhatóbbá teszi ezen a területen, mint másokat, ahogy némely ember hajlamosabb az alkoholizmusra, mint más; de ezek a dolgok legyőzhetők. Semmiféle bizonyíték nincs arra, hogy a homoszexualitás önmagában genetikusan eredetű volna. Tudományos tanulmányok jelezték, hogy nem örökletes. Nem lehet tehát azt mondani: „Így születtem”, vagy hogy „Isten ilyenek teremtett”. Isten nem lenne igazságos, ha valakit egy bizonyos módon teremtene, majd pedig megbüntetné érte. Van azonban számos pszichológiai és környezeti tényező, amely fogékonnyá tesz valakit a homoszexualitásra. Ügyelnünk kell ezekre annak érdekében, hogy segíthessünk a megelőzésben és a tanácsolásban a homoszexualitással kapcsolatosan. Tudnunk kell, hogy ezek a tényezők

nem adnak mentséget a homoszexualitás bűnére, hiszen hasonló módon találhatnánk kifogást a megrögzött bűnözés, az alkoholizmus, a megrögzött hazudozás, a prostitúció és más bűnökre is.

Minden társadalomban, beleértve a primitív kultúrákat is, melyeket az antropológusok tanulmányoztak, előfordul a homoszexualitás. Természetesen ugyanez elmondható bármely más bűnről. Öröndetes látni, hogy a tanulmányozott társadalmak legtöbbszörében a leszbianizmus főlttőbb ritka jelenség volt, a zárt jellegű, életre szóló homoszexualitás pedig gyakorlatilag nem létezett. A másik, amit meg kell jegyeznünk, hogy az effimináció és a homoszexualitás nem feltétlenül ugyanaz. Sok homoszexuális nem mutat jobban nőies jellemet, mint bármely más férfi. Ugyancsak sok homoszexuális biszexuális is egyben, és legtöbbszörüknek volt heteroszexuális kapcsolata.

A pszichológusok számos dolgot azonosítottak, melyek a homoszexuális magatartást segítik elő. Alapjában véve egy gyermek nagy valószínűséggel homoszexuálissá válik, ha az ellenkező nemű szülőjét utánozza. Ez gyakran előfordul, amikor nem lehetséges azonosulnia saját nembeli szülőjével. Például ha az apa távol van otthonról, vagy durva, gyalázkodó, puhány és gyenge akaratú, vagy fél a gyermek tőle, és gyűlöli, akkor a fiú nagy valószínűséggel az anyával azonosul. Ez történhet akkor is, ha az anya, noha nagyon gyengéd, mégis erősen irányít és befolyásol. Ezzel számos tudatalatti hatást gyakorolhat a fiára. A gyermek ténylegesen azt tanulja meg, hogy a női szereppel azonosítsa magát. Félelem ébredhet benne a nőekkel való kapcsolatteremtés iránt. Talán neheztel az anyja fölötté gyakorolt uralma miatt, vagy nem találja megfelelőnek a partnerét az anyjával való összehasonlításban, általánosságban vonatkoztatva a nőkre ezeket az érzéseket. Úgy nézhet minden nőre, mint érinthetetlen, szent lényekre, akár az anyjára. Vagy olyan túlzottan elkötelezheti magát az anyja mellett, hogy nem lesz képes normális kapcsolatot létesíteni másik nővel. Ezek közül bármelyik reakció vezethet homoszexualitáshoz.

Egy másik fontos hatás az első szexuális tapasztalatból, és a szexualitásra való ráébredésből ered. Egy korai homoszexuális tapasztalat kialakíthatja a későbbi magatartást, különösen ha az kellemes emléket hagy maga után. Egy korai szerelmi kaland, amely kellemetlenül végződik, esetleg nem kívánt gyermeket vagy abortuszt von maga után, az elvetettség, a bűnösség, és a félelem érzését keltheti fel, amely elriaszthatja az egyént a másik nembelítől. A fizikai alkalmatlanság érzése ugyanilyen magatartáshoz vezethet. Végül a serdülőkori elidegenedés igen erős befolyással bír a későbbiekben. Ha nincsenek megfelelő, azonos nembeli barátok, ha a serdülő nem vesz részt a saját nembeli társak tipikus időtöltéseiben, akkor vágy ébredhet benne társaság és elfogadás után, ez a szükséglet pedig később homoszexualitáshoz vezethet. Ha elhidegül partnerétől, vagy attól gúnyolódást szenved el, ez ugyancsak vezethet ahhoz, hogy kapcsolatba kerüljön homoszexuálisokkal, akik könnyen befolyásolhatják.

Ezen közrejátszó okok megértésével a pásztor megakadályozhatja, helyesbítheti, vagy legalább ellensúlyozhatja az egészségtelen helyzetet. Segít a tanácsolásban is, ha rámutathat az egyén számára viselkedésének okaira. Ha meg lehet győzni a fiataalt, hogy nem ilyennek született, hanem ebbe az irányba befolyásolták, akkor meg lehet neki mutatni, miként változtathatja meg magatartását és megszokását Isten segítségével. Ugyancsak segíthet a pásztor a szülőknek abban, hogy helyes környezetben nevelhessék és építhessék gyermekeiket. Láthatjuk, milyen rendkívüli módon fontos, hogy az apák meghitt, személyes kapcsolatot alakítsanak ki fiaikkal, hogy a feleségek ne bitorolják a tekintélyt a családban, és hogy a fiúknak legyen megfelelő fiú-társaságuk. A fiú ne legyen elkényeztetve, agyonszeretve és agyonoltalmazva, különösen ne az anya által. Vegyük észre azt is, hogy napjainkban már nem bízhatunk társadalmi és iskolarendszerünkben, hogy a megfelelő hatásokat nyújtja a szexualitás területén. A szülőknek és az egyháznak kell megadnia a szükséges nevelést a nemek közötti megkülönböztetésről, a nemek különböző szerepéről, és nemek közötti helyes kapcsolatról. Gyermekeinknek és a fiataloknak szükségük van arra, hogy megtanítsák őket, milyen helyzeteket kerüljenek el, és hogyan kerüljék el azokat. Meg kell őket óvni az olyan helyzetektől és emberektől, akik rossz irányba befolyásolhatják őket életük kritikus időszakában.

Hangsúlyozzuk, hogy ezen környezeti tényezők egyike sem igazolja a homoszexualitást. Végülis minden szokássá rögzült bűnre buzdíthat, vagy részben előidézhethet a környezeti hatás és a rossz tapasztalat. Az embernek akkor is meg van a képessége arra, hogy döntsön a jó és a rossz

kérdésében, és van szabad választása önmagára vonatkozóan. Nem hagyjuk figyelmen kívül, és nem kicsinyeljük le azokat a szellemi erőket, amelyek ezekben közreműködnek. Sokan győzedelmesek a hasonló körülményekben, még azok is, akik ugyanabban a családban és környezetben élnek, amelyek előidéztek a homoszexualitást. Továbbá Isten megadja az erőt a győzelemre a Szent Lélek által, ha az egyén aláveti magát akarátának.

A homoszexualitás roppant erős megköttözöttség. Ennek egyik oka az, hogy az élet korai szakaszában történt tapasztalat hozza létre, s azt igen nehéz semlegesíteni. Ugyancsak többnyire hosszú időn át alakul ki az egyén életében, és mélyen meggyökerezett szokássá válik. Nagyon sok esetben, ha nem a legtöbben, szellemiség is közrejátszik a dologban. Az ember talán ösztönösen meg akar változni, de képtelen erre. Sok dolog jelzi, hogy a homoszexualitás gyakran szorosan kapcsolódik egy gonosz lélekhez. Először is igen nehéz, legyőzni. Másodszor a végső időkből és a pogány bálványimádásban való nagyfokú elterjedtsége azt jelzi, hogy bizonyos szellemek növekvő és akadálytalan tevékenységével van összefüggésben. Harmadszor vannak esetek, amikor heteroszexuális keresztények homoszexuálissá válnak, de csak azután, hogy visszatértek a világba. Eredetileg nem volt irányultságuk erre, de visszaesésük után nyitva hagyták magukat a pokol minden szelleme számára. Ezen kívül közismert tény, hogy a legtöbb homoszexuális nyomban felismeri a másik homoszexuálist, még ha nincs is közöttük tudatos, külső kommunikáció. Lehetséges kialakítani egy homoszexuális megkülönböztetést.

Láthatjuk tehát, hogy a homoszexualitás rendkívül erős megköttözöttség, melyet szellemi szinten éppúgy kell kezelni, mint természetes szinten. A legtöbb esetben a teljes megszabadulás hosszadalmas, és nehéz folyamat. Mint valamennyi szokássá vált bűn esetében, néhányan teljes győzelmet aratnak, és többé nem is esnek kísértésbe, míg másoknak mindig elővigyázatosnak kell maradniuk, hogy ne tegyék ki magukat többé szükségtelenül kísértésnek. A győzelem ima és a Szent Lélekkel való teljes betöltekezés által érhető el. A tökéletes megszabadulás elérhető és el is kell érné. Türelem kell hozzá, eltökéltség a győzelemre, és Isten iránti mindent túlhaladó szeretet. A Zsolt 37,4 szó szerint értendő: „Gyönyörködjél az ÚRBAN, és megadja néked szíved kéréseit.” Az első lépés a homoszexuális vágyaktól való megszabadulás. A homoszexualitás gyakorlati kifejezésekkel meghatározható, tehát ha valaki többé nem vesz részt homoszexuális tevékenységben, és nem őrizget gondolataiban ilyen irányú vágyakat, akkor nem nevezhető homoszexuálisnak. A következő lépés Istené, hogy adjon normális, heteroszexuális vágyakat, hisz az Ő szándéka az, hogy ilyenek mindnyájunkban legyenek. A homoszexuálisnak nem kell személyisége részeként elfogadnia homoszexualitását, hanem úgy kell arra tekintenie, mint tanult, és választott magatartásra (akár tudatosan, akár nem tudatosan történt ez), melyet meg lehet szüntetni. Csupán azért homoszexuális, mert homoszexuális tevékenységek elkövetése mellett döntött. Ha abbahagyja ezeket a cselekvéseket, többé nem tekinthető homoszexuálisnak.

A homoszexuálisok éppolyan emberek, mint bárki más. Normális módon kell bánni velük, barátsággal és tisztelettel. Nem szabad gúnnyal és megvetéssel tekinteni rájuk, hanem keresztény szeretetet és odafigyelést kell tanúsítani irántuk. Nem szabad személyüket tekintve elítélniük lennünk velük szemben, mint bármely más bűnös iránt. A homoszexuális lehet nagyon őszinte, Istent kereső, és más területeken magas erkölcsi szinten álló. Gyakran végtelenül magányosak és elkeseredettek. Sokszor mennek keresztül az öngyűlölet, a depresszió és csüggedés gyötrelmes időszakán, amíg lelkiismeretük megkeményedik. A mi feladatunk, hogy elérjük őket és megismertessük velük a Szent Lélek tapasztalatát. Csak e tapasztalat által nyerhető el az erő a megváltozáshoz, ezért az egyház tagjai nem szabad, hogy elítéljék őket, vagy a maguk módján próbálják őket megváltoztatni. Nem szabad őket kizárni az istentiszteletről, hacsak nem jelentenek veszélyt a fiatalokra. Ez a helyzet valószínűleg csak rendszeres egyháztagok esetében áll elő, akikről kiderül, hogy homoszexuálisok, és elutasítják, hogy megtérjenek. A veszély inkább belülről támad, semmint kívülről.

A homoszexualitás valós veszélyt jelent napjainkban az egyházra. Sok nagy felekezet a homoszexuálisokat is felszenteli szolgálatra. A törvénykezés talán egy napon jóváhagyja a homoszexuálisok jogait arra nézve, hogy egyháztagok és szolgálattevők legyenek, tekintet nélkül az adott egyház felfogására. A pásztoroknak ébernek kell őrködniük a gyülekezetükön. Tanítaniuk és prédikálniuk kell a homoszexualitás ellen. Férfi és női összejöveteleket kell tartani, különösen

a fiatalok számára, ahol ez a téma világos magyarázatot kap. A pásztoroknak összejöveteleket kell tartania a fiatal fiúk számára is, ahol meg kell velük beszélnie a randevúzás, a petting, a paráznság, a homoszexualitás és más hasonló témák kérdéseit. A fiataloknak lehetőséget kell adni arra, hogy őszintén feltehessék kérdéseiket. Hasonlóképpen hasznos, ha a pásztor felesége összejöveteleket tart a lányok részére. A férfiak esetében tanítani kell a nőies viselkedés, és a nőies öltözködési stílus ellen, s nem szabad megengedni azoknak a körében, akik valamilyen szolgálatot végeznek a gyülekezetben. Tanítani kell a megfelelő magatartásról a nők szabadságával szemben (lásd a II. fejezetet). A világ uralkodó szellemei mindig támadják az egyházat, és előbb vagy utóbb éreztetik jelenlétüket a gyülekezetben. A homoszexualitás és a férfiak nőiessége napjainkban fő problémává női ki magát egyházainkban, még a paráznságot is maga mögött hagyva. Szembe kell néznünk az utolsó idők kihívásával ezen a területen.

Ugyanakkor őrizkedünk kell a gyanakvás szellemétől. Csak mert egy férfinak van néhány nőiesnek tűnő jellemvonása, vagy gesztusa, ez még nem jelenti azt, hogy az illető homoszexuális. Lehet, hogy csupán érzékenyebb és tehetségesebb ember, mint mások. Valójában sok homoszexuális büszke a túlzott férfiasságára. Sokuk megkülönböztethetetlen az átlagos férfitől. Nem tudjuk őket behatárolni. Egy férfias férfi éppoly valószínűséggel lehet homoszexuális, mint egy nőiesebb típusú férfi. Ennek következtében ne feltételezzük, vagy ne célozgassunk arra, hogy valaki homoszexuális. Megóvhatjuk gyermekeinket az egészségtelen hatásoktól és tapasztalatoktól. Ezen felül pedig a pásztor felelőssége, hogy őrizze a nyáját és intsen a bűntől.

Összefoglalásul hadd hangsúlyozzuk ki azt, hogy a homoszexualitás legyőzhető. Mindenki-ben él egy lappangó vágy az ellenkező neműek iránt, ha csak a szokások és a tapasztalatok ki nem törlik azt. Minden bűn legyőzhető. A Szent Lélek megadja hozzá az erőt. A pásztoroknak és a barátoknak türelmeseknek kell lenniük, az illetőnek pedig folyamatosan imádkoznia kell. A legfontosabb, hogy őszinte elhatározás hajtja élete megváltoztatására és vágy égjen benne az Istennek szentelt élet iránt. Sokaknak sikerült győzedelmeskedniük. Ahogy Pál írja a Korinthusi levélben a paráznság, a házasságtörés, pulyák, és a homoszexuálisok felsorolása után: „Ilyenek voltak pedig némelyek, de megmosattatok, de megszenteltettetek, de megigazítottatok az Úr Jézusnak nevében és a mi Istenünk Lelke által” (I. Kor. 6,9-11). Minden bűn legyőzhető a Jézus nevében való keresztség és a Szent Lélek hatalma által.

X. Őrizkedjetek a vérontástól

„Ne ölj” II. Móz. 20,13. „Tartózkodjanak a... vértől” Ap. Csel. 15,20.

Egy alaptörvény. Isten egyik alaptörvénye, hogy az ember nem veheti el egy másik ember életét. A gyilkosság elleni első törvényt Noé kapta az I. Móz. 9,5-6 szerint, ahol Isten ítéletet hirdetett mindazokra, akik emberi vért ontanak. A Tízparancsolat magában foglalja a gyilkosság elítélését (II. Móz. 20,13), az újszövetségi egyház pedig megerősíti ezt a tanítást (Ap. Csel. 15,20). (Ezen Igevers teljesebb tanulmányozását lásd a VIII. fejezetben.) Számos más Igevers is van, amely a gyilkosságot a bűnök közé sorolja (Máté 15,19; Márk 7,21; Gal. 5,21).

A gyilkosság. Mi teszi egy emberi lény megölését bűnné? Először is az, hogy Isten ellen való véték, hiszen Ő a saját képére teremtette az embert (I. Móz. 9,6). Elpusztítja Isten hasonlatosságát. Istennek célja, és terve van minden egyes ember életével. Minden ember egyedi, és beilleszkedik Isten tervébe valamilyen módon, ahogy senki más nem illik bele. Isten vágya a különleges istenimádat, melyet minden ember saját, egyéni módon fejez ki. A gyilkos megfosztja Istent ettől az egyéni imádatától, és tervének attól a részétől, melyet ez az ember töltött volna be. A gyilkosság ugyancsak bűn a család egysége ellen. A család, a barátok és a szerelmesek valamennyien áldozatokká lesznek, mivel elveszítik azt, aki szerette őket és gondjukat viselte.

Végül a gyilkosság bűn az egyén ellen, akinek az életét elvették. Elzárja őt annak a lehetőségétől, hogy betöltse küldetését a földön mind Isten, mind az emberek felé. Ha az áldozat bűnös volt, akkor többé nincs lehetősége arra, hogy megismerje Istent, vagy megtérjen bűneiből. Ebben az esetben a gyilkos tette örökkévalóságra szól. Ha áldozata élhetett volna még, talán megismerte volna Istent. Talán jó és szükséges hatást gyakorolt valakinek az életére. Talán Istenhez vezetett volna másokat. Az embernek nincs joga elvenni ezt a valós lehetőséget senkitől. Senki-nek sincs tekintélye arra, hogy örök kárhozatra ítéljen egy másik embert, vagy elvegye tőle annak a lehetőségét, hogy halljon Istenről és szolgálja őt.

Sok ember veti fel a kérdést: „Miért parancsolta meg Isten Izrael fiainak az Ószövetségben, hogy öljenek? Nem engedi ez meg nekünk is, hogy háború esetén ölünk?” Ahhoz, hogy e kérdésre helyesen válaszoljunk, nem szabad megfélemedoznünk néhány alapvető tényről az Ószövetséggel kapcsolatosan. Ebben az időben Isten egy nemzetet választott ki. Isten természetesen az egész emberiséget teremtette, és azt akarta, hogy az egész emberiség szolgálja Őt. Viszonyás-képpen azonban csupán néhány ember választotta Istent. Ezekkel az emberekkel Isten különleges szerződést kötött, és különleges ígérekkel ajándékozta meg őket. Ők pedig válaszul megígérték, hogy Istent imádják, és megtartják parancsolatait. Ily módon választotta Isten Ábrahámot, és ígérte meg neki, hogy nagy néppé teszi. Amikor Isten megszabadította Izraelt az egyiptomi szolgaságból, egy földet ígért nekik. Az Ígért Földjének teljes célja az volt, hogy helyet biztosítson az izraeliták számára, ahol szent életet élhetnek, elkülönülve a világ többi részétől. Izraelnek világosságnak kellett volna lennie és példaképnek a világ előtt, hogy minden nép láthassa, milyen hatalmas Jehova, Izrael Istene. Következésképpen minden nemzet őt akarta volna szolgálni. Isten terve tehát az volt, hogy az emberekkel nemzeti szinten foglalkozzék, és így nemzetközi üdvösség eszközét teremtsen meg.

Ennek ismeretében két fő okot láthatunk, amiért Isten megparancsolta Izraelnek, hogy bizonyos népeket elpusztítson. Először is útjában álltak Isten tervének. Mint nemzetek, ellene szegültek Izrael létének és Jehova iránti imádatának. Veszélyeztették Isten ígéretének beteljesülését Izrael számára, és Isten arra a korra vonatkozó üdvösségtervét. Ennek következtében ezeknek a népeknek el kellett pusztulniuk. Másodszor teljességgel elvetették Istent, és elérkezett ítéletük ideje. Isten egyszerűen felhasználta Izraelt, mint ítélete végrehajtásának eszközét. A népek meghozták döntésüket, amely pusztulásba vitte őket.

Ma már Isten elsősorban nem egy néppel foglalkozik, hanem egyénekkkel. Az üdvösség terve ebben a korban teljességgel egyéni. „És lészen, hogy mindaz, aki az Úrnak nevét segítségül hívja, megtartatik” (Ap. Csel. 2,21). Isten választott népe nem egyetlen nemzet, melynek küzdenie kell természetes létezéséért és nemzeti azonosságáért, hanem egyénekből áll, akik minden

nemzetből kiválasztattak és szellemileg elkülönítettek a világtól. Mózes törvénye alatt az ítélet gyorsan megtörtént, és a bűnös elnyerte méltó büntetését. Gyakran azonnal halállal lakolt. A kegyelem alatt az ítélet elhalasztásra kerül, és a kegyelem sokkal nagyobb mértékű. Isten egyéni alapon bánik az emberrel és határozza el, hogyan ítéljen és büntessen. Mi senkit sem ítéltünk meg (Máté 7,1). Ezért azok az okok, melyek az Ószövetségben az ölést igazolták, napjainkra nem alkalmazhatók.

Nem szabad elfelednünk azt sem, hogy a kereszténynek a kegyelem alatt magasabb szentség-követelményeknek kell eleget tennie. A törvény kimondta, hogy szemért szemet kell adni, fogért pedig fogat. A törvény megparancsolta, hogy az embernek szeretnie kell a felebarátját és gyűlölnie ellenségét (Máté 5,38; 43). Amikor Jézus eljött, azt tanította, hogy tartsuk oda a másik orcánkat is, szeressük ellenségeinket, áldjuk azokat, akik átkoznak minket, jót tegyünk azokkal, akik gyűlölnék minket, és imádkozzunk azokért, akik háborgatnak minket (Máté 5,39; 44). Izrael nem részesedett Szent Lélek keresztségben és kegyelemben, abban az értelemben, ahogyan mi. Ezért nem volt meg az erejük ahhoz, hogy a tökéletességnek ezt a követelményét teljesítsék. Isten megengedte nekik, hogy fizikailag vívják meg csataikat, de a mi hadviselésünk ma szellemi természetű, nem pedig fizikai (Ef. 6,12). Arra vagyunk elhívva, hogy Isten tökéletességi követelményei szerint éljünk, amint azt Jézus tanította (Máté 5,48). Nem akarunk embert ölni, tekintet nélkül az indokra. Bizonyára nem állíthatjuk, hogy szeretjük ellenségeinket, ha megöljük őket, és nem imádkozhatunk értük, ha örök kárhozatra küldjük őket. Bízunk kell Istenben, hogy megszabadít az olyan helyzetektől és segít elkerülnünk azokat, melyekben kényszerítést érzünk egy másik élet elvételére. Bízhatunk benne, hogy megerősíti Igéjét és mindent kimunkál azok számára, akik az ő akarata szerint járnak. Legyünk körültekintőek és ne hozzuk magunkat olyan helyzetbe, ahol szembekerülünk azzal a döntéssel, hogy megöljünk-e valakit, vagy sem.

Hadviselés és önvédelem. Ez magában foglalja a háborút és az önvédelemből való gyilkosságot. Ha hajlandók vagyunk szó szerint elfogadni Jézus szavait a Máté 5-ben, nem ölhetünk, még ilyen helyzetben sem. István, amikor megkövezték, nem dobta vissza a köveket, hanem szó szerint Jézusra nézett és imádkozott gyilkosaiért (Ap. Csel. 7,55-60). Amikor Péter megpróbálta karddal megvédeni Jézust, az Úr e szavakkal dorgálta meg: „...akik fegyvert fognak, fegyverrel kell veszniök” (Máté 26,52).

Ennek nyomán felvetődik a kérdés, hordhat-e a keresztény magánál tiszta lekiismerettel hallált okozó fegyvert önvédelem céljából? Mit tennél, ha olyan helyzet adódna, hogy használni akarod ezt a fegyvert valaki ellen? Megölnél-e valaha valakit? Válaszolnunk kell ezekre a kérdésekre, mielőtt úgy döntünk, hogy fegyvert viselünk.

A katonai szolgálat tekintetében hiszünk a hazafiságban, és a kormány tekintélyének való engedelmségben, ahogyan azt a Biblia tanítja (I. Péter 2,13-17; Róma 13,1-7). Hiszünk a hazánkért végzett szolgálatban, de nem ölhetünk embert. Sok keresztény áldozta életét a hazájáért a háborúban, miközben mint ápolók, vagy hadtáposok szolgáltak a hadseregben.

Ennek a tanításnak a követését megtaláljuk a korai egyháztörténetben is. A Yale Egyetem történésze szerint a „katonai szolgálat megengedett volt, de a hadakozásban nem vettek részt a hívek. Ez feltűnik Hippolytus kánonjában is, ahol azt olvassuk, hogy a keresztény lehet katona, amennyiben nem öl”. (Roland Bainton, **Korai kereszténység**, Van Nostrand Co., Princeton, 1960, 54. old.) Ugyanezen könyv 50. oldalán azt találjuk: „A gladiátorküzdelmeket elítéltük, és a keresztény nem nézhet meg ilyet. A keresztény nem tölthet be olyan hivatali posztot, amely magában hordozza a lehetőségét annak, hogy halálos ítéletet kell keresztülvinnie”.

Gyűlölet. A gyilkosság meghatározása nagymértékben kiterjed az I. Ján. 3,15 alapján. Eből megtudjuk, hogy egyetlen gyilkosnak sincs örök élete. A meghökkentő része ennek az igeversnek az, hogy a gyűlöletet a gyilkossággal azonosítja. Isten szemében bárki, aki gyűlöli embertársát, bűnös a vérenek kiontásában, éppúgy, mintha ténylegesen megölte volna őt. Nem szabad megfeledkeznünk erről, amikor gyűlölet kezd ébredni a szívünkben.

Abortusz. Minden érv, mely a gyilkosság ellen szól, alkalmazható, ha az abortuszról vitatkozunk. Biológiai tény, hogy a fogantatás pillanatában a sperma és a petesejt egyesülése életet hoz létre, egy növekvő organizmust. Egy hónappal a fogantatás után a szem, a láb, és a fej világosan megkülönböztethető. A csecsemő az anyán keresztül lélegzik és táplálkozik. Mint keresz-

tények, hisszük, hogy a megszületetlen gyermeknek örökkévaló lelke van. Ha nem a fogantatás-kor nyeri el ezt a lelket, akkor mikor? Bizonyosan kell, hogy lelke legyen attól a pillanattól, hogy felismerhető mint emberi lény, s ez csupán negyven nappal fogantatása után már megtörténik (**Time**, 1977 március 14). Ha a lélek csak kilenc hónappal fogantatás után jön létre, akkor mi van korábban a csecsemővel? Ha csupán akkor nyeri el lelket, amikor elhagyja az anyaméhét, akkor mi van a lombik-bébikkel, akik az anyaméhben kívül fogantatnak?

A Biblia jelzi, hogy Isten az anyaméhben lévő gyermeket is embernek tekinti a szó minden értelmében. Isten megszentelte és elválasztotta Jeremiást különleges célból, még akkor, amikor az anyaméhben volt (Jer. 1,5). Dávid kijelentette, hogy az Úr volt az ő Istene anyjának méhétől (Zsolt. 22,10). Azt is mondta: „Ímé én vétekben fogantattam” (Zsolt. 51,5), jelezve ezzel, hogy testi, emberi természetet nyert fogantatásakor.

Szándékosan elvetetni egy gyermeket, az élő gyermek megölését jelenti. Mi a különbség, ha egy néhány hónapos gyermeket ölünk meg az anyaméhben, vagy néhány hónappal idősebb gyermeket, aki már kívül van az anyaméhben? Mi a különbség egy elvetetett gyermek között, akit halálra adtak, és egy megszületetlen gyermek között, aki csupán néhány nappal idősebb, de élni engedtek? Lehet-e az egyiknek lelke, a másiknak nem? Nincs bibliai felhatalmazásunk arra, hogy határt húzzunk egy bizonyos pontnál, és úgy döntsünk, hogy a magzat nem emberi lény ennél korábban. Istennel játszunk, amikor úgy határozzunk, hogy az egyik emberi lény, a másik nem, vagy hogy az egyik megérdemli az életet, a másik nem. A terhesség újrateremtés. Isten a férfi és a nő közreműködésével egy másik emberi lényt teremt. Miután a terhesség megkezdődött, a döntés többé nincs az ember kezében. Isten célja, az emberi élet megszentelt volta és a megszületetlen gyermek élethez való joga szabályozza ezután a helyzetet.

A **természetes abortusz** (elvetelés) egyszerűen a természetes módja egy gyermek elvetésének, aki valamilyen tökéletlenséggel bír és életképtelen. Ez nem gyilkosság, hanem a test módja arra, hogy megszabaduljon a magzattól. Ha az anya teste gyenge, és problémát okoz neki a gyermek kihordása, természetesen óvakodnia kell attól, hogy a gyermekben kárt tegyen.

A **szándékos abortusz** (előidézett abortusz) egy emberi lény meggyilkolása. Ezt tanítani kell, máskülönben azok az emberek, akik ilyet tesznek, elveszítik győzelmüket Istennel. Az abortusz lehet, hogy népszerű, de nem igazolható a Bibliával. Számos módja van annak, hogy megtervezzük a gyermeket anélkül, hogy az abortusz eshetőségével számolnánk. A megtervezett fogamzás tökéletesen elfogadható, mivel nem jár együtt egy ember elpusztításával, aki már megfogant. Miután egy emberi lény létrejött, a döntés ideje elmúlt. Abban az esetben, ha egy élet vesztélybe kerül, emlékeznünk kell arra, hogy Isten csodatévő és gyógyító. Megígérte, hogy megtartja az igaz asszonyt a gyermekszüléskor (I. Tim. 2,15).

Dr. és Mrs. J. C. Willkie összeállított egy igen hasznos tanulmányt erről a tárgyról, **Handbook on Abortion** címmel (Hayes Publishing Co, 6304 Hamilton Avenue, Cincinnati, Ohio, 45224, 1975 edition). E könyv szerint az emberi test minden rendszere megtalálható egy nyolc hónapos magzatban. A szívverés kimutatható már tizennyolc-huszonöt napos korban. Az agyhullámok negyven napos korban észlelhetők. A könyv részletesen válaszol minden kérdésre az abortusz témájával kapcsolatban. Egyúttal színes képeket tartalmaz egy hat hetes, egy nyolc hetes és egy tíz hetes magzatról, és olyan magzatokról, akiket sómérgezés, kiszívás, kaparás útján távolítottak el. Kicsiny méretű, de tökéletesen emberi formát mutató emberi lények.

Egy másik jó könyv az **Abortuszról a Biblia és a keresztény** Donald Shoemakertől (Baker Book House, Grand Rapids, Michigan) azzal foglalkozik, hogy az abortusz nem igazolható sem anyagi, sem szociális nehézségekkel, sem a szülés közben előfordulható szellemi, vagy fizikai károsodás lehetőségével, sem az anya pszichikai problémájával, nemi erőszakkal, vagy fertőzéssel. Megjegyezzük, hogy az orvosok gyakran használják a DES (diethylstilbesterol) hormont, hogy megelőzzék a terhességet a nemi erőszak áldozatainál. Lehetséges ennek bevitele a fogamzás bekövetkezése előtt.

Összefoglalva, két nagyon fontos kérdés van, melyekre az abortusz támogatóinak válaszolniuk kell. Mi jogosít minket fel arra, hogy elvegyük egy emberi lény életét, mert valaki más hibázott? Ha az abortusz erkölcsileg igazolható bármely indokkal, akkor mi akadályozhat minket

abban, hogy megöljük az újszülöttet, a szellemileg, vagy fizikailag fogyatékosat, az árvát, vagy az öreget, ugyanilyen indokból?

Az **öngyilkosság** szintén ellentétes Isten Igéjével. Isten számon fogja kérni az emberi vért, akár mást öl meg valaki, akár saját magát (I. Móz. 9,5). Egy épelméjű ember, aki öngyilkosságot követ el, vétkezik Isten szemében. Nincs hatalma arra, hogy eldobja az életet, melyet Isten ajándékozott neki. A keresztényeknek természetesen sohasem szabad öngyilkosságra gondolni. A Szent Lélek tud nekünk adni boldogságot, örömet és békességet (Gal. 5,22). Ha probléma merül fel, amellyel nem tudunk szembenézni, vagy megbirkózni vele, akkor itt az ideje, hogy imádkozzunk és böjtöljünk. Ígéretünk van arra, hogy Isten nem hagy minket feljebb kísérteni, mintsem elhordozhatnánk, és hogy mindig megadja a kimenekedés útját (I. Kor. 10,13). Az öngyilkosság valójában kitérés a probléma és a felelősség elől. Nem igazi menekülés, mert mindenkinek szembe kell néznie a valósággal az ítélet napján. Ha nem oldjuk meg problémáinkat és kísértéseinket ebben az életben, akkor nem lesz másik lehetőségünk, hogy megtegyük, és örökre szenvedni fogunk a következményektől. Az az ember, aki öngyilkosságot követ el, tétővel kifejti, hogy Isten nem tudja megoldani a problémáját. Elveszi Isten kezéből az előjogot, hogy életének és halálának ura legyen. Lázad Isten terve és célja ellen, melyet Isten az életére tervezett.

Összefoglalásul, látjuk tehát, hogy Isten minden embert az ő képmására teremtett, és sajátos célt tervezve a számára. Bűn, ha valaki szándékosan elveszi az életet, amelyet Isten adott egy emberi lénynek.

XI. Becsület és tisztesség

„Ne lopj” II. Móz. 20,15.

„Ne lopj... kárt ne tégy” Márk 10,19.

Ebben a fejezetben a személyes becsület és tisztesség különféle kérdéseit fogjuk tanulmányozni; nevezetesen a lopás, a zsarolás, a csalás és a vesztegetés kérdését. A hazugságot a IV. fejezetben tárgyaltuk.

Lopás. A Biblia egyik alaptanítása mások vagyonának és tulajdonának tiszteletben tartása. Lopás egyszerűen az, ha elveszünk valaki más tulajdonát, a tulajdonos hozzájárulása nélkül. Vonatkozik ez függetlenül a lopott holmi értékére, és nagyságára. Ugyanígy a lopás helytelen akkor is, ha az áldozat nagyon tehetős, a tolvaj pedig nagyon szegény. A bibliai megoldás ilyen esetekben: „Aki oroz vala, többé ne orozzon; hanem inkább munkálkodjék, cselekedvén az ő kezeivel azt, ami jó, hogy legyen mit adnia a szűkölködőnek” (Ef. 4,28). A másik pedig, hogy „ha valaki nem akar dolgozni, ne is egyék” (2. Tessz. 3,10). Néhány filozófia azt tanítja, hogy a ha a szegény embernek valóban szüksége van valamire, elveheti a gazdától, aki könnyen tud szerezni másikat. Mások azt tanítják, hogy ha valamit nem őriznek, akkor a tulajdonos nem tekinti azt értékesnek, tehát elvehető. Ezek azonban pusztán emberi felfogások, nem pedig Isten Igéje. Sem Mózes törvénye, melyet Isten adott, sem Magának Jézusnak a tanítása nem engedélyez ilyen kivételt, hanem egyszerűen azt mondja: „Ne lopj!”

A lopás fogalma egyértelmű, de hadd adjunk meg néhány példát, hogy gyakorlati módon meghatározhassuk:

1. Egy könyv kölcsönvétele a könyvtárból, melyet nem viszünk vissza, lopás.
2. Bármilyen dolog elvétele egy intézménytől fizetség nélkül, vagy az azért felelős személy tudtán kívül, egyszerűen lopás.
3. Kölcsönkérni pénzt, anélkül, hogy szándékunkban állna visszaadni, vagy anélkül, hogy megpróbálnánk visszaadni, szintén lopás. Igaz ez akkor is, ha egy helyi egyház kér kölcsön saját szervezetétől építési programra.
4. A Malakiás 3,8-12 szerint az ember meglophatja Istent, ha visszatartja a tizedét (jövedelmének tíz százalékát) és adományait (bármely összegű, önkéntes ajándék). Nem akarunk itt a tizeddel foglalkozni, de hadd tegyünk néhány rövid megjegyzést ebben a témában. A tizedet **nem** a törvény vezette be (I. Móz. 14,20; 28,22). Jézus jóváhagyta (Máté 23,23), Pál pedig tanított róla, és az adakozásról is (I. Kor. 9,7-14; Lásd még Zsid. 7,5-10). Jegyezzük meg, hogy még a szolgálattevők is fizetnek tizedet (Neh. 10,38; Zsid. 7,9). Sok más Igevers is tanítja, hogy kell tizedet fizetnünk (lásd III. Móz. 27,30; IV. Móz. 18,21; V. Móz. 14,22; Péld. 3,9; Luk. 11,42).
5. Olykor az emberek elemelnek eszközöket vagy pénzt, amely az egyházhoz vagy valamely szervezethez tartozik, az alábbi megokolással: „Ez a szervezeté, én pedig a szervezet tagja vagyok, tehát az enyém.” Egy ember pénzt vett fel abból a célból, hogy gyülekezeti házat béreljen, ehelyett azonban egy másik házat bérelt saját nevére. Így indokolta: „Ez Isten pénze, én pedig Isten gyermeke vagyok, tehát éppoly joggal használhatom, mint bárki más.” Ez a fajta megokolás egyértelműen helytelen. Arra sarkallná az embereket, hogy így gondolkodjanak: „Én a nemzet állampolgára vagyok, tehát jogom van az állam vagyonához. Jogom van úgy használni fel az adópénzt, ahogy nekem tetszik.” Bárki, aki ténylegesen így próbál cselekedni, valószínűleg a börtönben köt ki. Még Jézus is fizetett adót, és másokat is erre tanított (Máté 17,24-27; 22,15-22). Az ilyen kifacsart érvelés arra is vezetne, hogy nem kell tizedet adnunk, ahogy eddig láttuk, és ahogy Jézus tanított minket.

Azoknak az embereknek, akik a fenti módon érvelnek, eltorzult a gondolkodása. Elfelejtik, vagy figyelmen kívül hagyják, hogy a szervezetben, vagy az egyházban léteznek szabályok, melyeket követni kell. Azokban az esetekben, melyeket fentebb leírtunk, a pénz egy bizonyos célra adatott, vagy tétetett földre, és annak az összegnek gondnoka van. Ha valaki elveszi a pénzt (vagy eszközt) a gondnok engedélye nélkül, a gondnoktól lop, és végső soron Istentől. Ha a gondnok

illetéktelen módon használja ezt a pénzt (vagy eszközt), akkor visszaél saját gondnoki tisztségével. Még az emberi törvények is elismerik az egyház, vagy a szervezet fennhatóságát ilyen esetben, és a tettet lopásnak minősíti.

Valamennyi fenti eset a nyílt lopásra mutatott példát. Tekintet nélkül a kifogásokra, ezek az emberek elvettek valamit, ami nem az övék, a valódi tulajdonos felhatalmazása, vagy engedélye nélkül.

Csalás. Az egyszerű lopás mellett vannak más tisztességtelen módok is valaki más pénzének vagy vagyonának eltulajdonítására. Minkét Testamentum tiltja a csalást (III. Móz. 19,13; Márk 10,19; I. Kor. 6,8; I. Tessz. 4,6). Csalni azt jelenti becsapni, szélhámoskodni, trükkkel rászedni, vagy megcsalni. Ismét felsorolunk néhány gyakorlati példát a fogalom illusztrálására:

1. **Kereskedőknél.** A kereskedők csálhatnak pontatlan mérleggel, a visszajáró szándékos megkurtításával, vagy ha szándékosan kevesebbet mérnek, mint amennyiért a vásárló fizet. Csalhatnak azzal is, ha romlott, hibás árut adnak el a mit sem sejtő vásárlónak.

2. **Eladás.** Az eladó csálhat azzal, ha túldicséri áruját és hamis benyomást kelt. Ha ügynök vagy, olyasvalamit adj el, amelyről hazugság nélkül is jó ajánlást tudsz mondani. Ha eladsz valamit, felelj a vásárló kérdéseire őszintén, és ne hallgass el tudatosan fontos tényeket az eladandó holmáról.

3. **Pénz.** Ha valaki pénzt ad egy bizonyos célra, de valami másra költöttük el, ez csalás. Például ha valaki kifejezetten első osztályú vonatjegyre igényel pénzt, akkor arra is kell felhasználnia. Ha másra költi, vagy ha olcsóbb jegyet vesz, és a különbséget zsebre teszi, csalást követ el. Ha egy szolgálattevőre bizonyos összegű pénzt bízunk azzal a céllal, hogy építsen gyülekezeti házat, ő pedig kevesebből építi fel, nem költheti valami másra a különbséget a pénz felajánlójának engedélye nélkül.

4. **Számlák.** Ha valaki 15 dollárt kapott arra, hogy megvegyen valamit, de az csupán 10 dollárba kerül, vissza kell adnia a különbözetet. Ha megmásítja a számlát, hogy az 15 dollárról szóljon, hazudik (papíron) és egyben csal is.

5. **Iratok.** Ha valaki hamis iratot állít ki, mint például hamis bizonyítványt, becsapja a címzettet. Ha a címzett elfogadja a dokumentumot, noha tudja, hogy az hamis, folytatja a csalást, és becsapja az intézményt, amellyel elfogadtatja a hamis papírt.

6. **Információ.** Csalást követ el az, aki elmulaszt közölni egy fontos és odatartozó információt, ha valamiről magyarázatot kérnek tőle. Az igazság csupán félig való ismertetése félrevezető lehet.

7. **Munkások.** Ha valaki bizonyos összegű pénzért dolgozik, idejét adja el a pénzért cserébe. Ezért törekednie kell arra, hogy megadja munkaadójának azt a mennyiségű időt, vagy teljesítményt, amelyben megegyeztek. Ha korábban befejezi a munkát, vagy elmegy, amikor a főnöke nincs ott, ez is csalás.

Természetesen munka közben is vannak pillanatok, amikor szükségünk van a lazításra, vagy szünetre, egyszerűen azért, hogy még hatékonyabban dolgozhassunk. Ugyancsak lehetnek olyan percek a hivatalban, amikor nincs sok munka. Ha éppen nincs semmi dolgunk, megengedhető, hogy személyes ügyeinkkel foglalkozzunk. Nem szabad azonban elhanyagolnunk a munkánkat ezek kedvéért. Ebben az esetben főnökünk azt hiheti, hogy az ő dolgaival foglalkozunk, ekkor pedig megcsaljuk őt időben és hamis benyomást is keltünk.

Soha ne adjunk okot rá, hogy azt mondják, a keresztény megbízhatatlan a munkaidő betartásában. Próbáljunk meg pontosak lenni. Ha személyes okokból el kell hagynunk munkahelyünket, kérjünk rá engedélyt. Ha nincs mentség késésünkre, dolgozzuk le máskor a kimaradt időt. Ne feledjük, Jézus Krisztus képviselői vagyunk, és életünk Róla adott tanúbizonyság. Mivel keresztények vagyunk, kell, hogy munkaadónk bízni tudjon bennünk, akár jelen van, akár nincs. Ne feledjük, hogy Isten lát minket, ha csalunk, akkor is, ha nincs más szemtanú.

Szólunk kell itt néhány szót a szolgálattevőkről is. A szolgálattevő kapja kézhez az emberek tizedét, tehát felelősséggel tartoznak azokért az emberekért. A szolgálattevő legfontosabb feladata a családlátogatás, úgy a hívőkhöz, mint a nem hívőkhöz. Különösen ügyelnie kell a betegekkel a távolmaradókkal, a látogatókkal és a megtérőkkel való kapcsolattartására. A szolgálattevőket Isten hívja el a munkára. Némelyek azonban nem fegyelmezik magukat még a reggeli

koránkelésben sem. Ez lustaság. Ha szolgálattevő vagy, és munkaterületed túl kicsi, akkor menj, és tégy bizonysgot a szomszédos városban, vagy faluban. Mindig van lehetőség az evangélium hirdetésére. Mindig több a munka, mint ami elvégezhető. A szolgálattevő tegye fel magának a kérdést: A gyülekezetben eltöltött időn kívül töltök-e negyven órát egy héten tevőleges munkában Istenért?

Senkinek ne tartozzatok. A Róma 13,8 azt mondja: „Senkinek semmivel ne tartozzatok, hanem csak azzal, hogy egymást szeressétek”. Vajon azt jelenti ez, hogy nem kölcsönözhetünk, vagy vehetünk részletre semmit, amit előre betervezünk? Nem azt jelenti. Ha pénzt kérünk kölcsön és megígérjük, hogy hónap tizedikéig visszafizetjük, akkor törvényesen nem tartozunk a pénzzel a hónap tizedikéig. Ez az Igevers csak arra vonatkozik, ha nem fizettük vissza a pénzt a megígért időre. Gondunk támad Istennel, ha nem fizetünk időben. Kérhetünk kölcsön, de vissza is kell adnunk. A kölcsönkérés olyan dolog, melyben a visszaadás elmulasztása lopás. Kölcsönkérni a visszafizetés szándéka nélkül pedig csalás.

Ha őszintén megígérjük a pénz visszafizetését, de valamely előre nem látható ok miatt nem tudjuk, akkor magyarázatot kell adnunk hitelezőnknek a késedelem miatt, és kérnünk kell az időtartam meghosszabbítását. Ekkor később is fizethetünk. Ha nem kérünk hosszabbítást, megszegjük ígéretünket, melyet a visszaadásra tettünk, tartozunk az illetőnek, és megsértjük a Róma 13,8 parancsát.

Alkalomadtán problémát jelenthet, ha valaki „hit által” fog bele egy vállalkozásba. Egy pásztornak nem volt meg a pénzalapja a gyülekezeti ház építésére, de kirendelte a rávalót „hit által”, és építkezni kezdett. Később nem tudta fizetni az adósságait. Ennek következtében a szolgálattevőnek és a gyülekezetnek rossz híre lett a közösségben. Tettével okot adott a hitetleneknek arra, hogy becsméreljék és gúnyolják a kereszténységet. Itt nem a hit, hanem az ostobaság működött. Ha gyülekezeti házat akarsz építeni hitből, gyűjts pénzt hit által, és építsd úgy, ahogy a pénz gyűlik. Miért nem akkor gyakoroljuk a hitet, mielőtt elköltjük a pénzt? Jézus azt mondta: „Mert ha közületek valaki tornyot akar építeni, nemde először leülván felszámítja a költségeket, ha van-e mivel elvégezze?” (Luk. 14,28).

Ugyancsak gyakran merül fel probléma, amikor valaki kölcsönkér egy másik hívótól a gyülekezetben belül. Egy diakónus kölcsönkért pénzt az egyik tagtól, mondván, hogy a gyülekezetnek van szüksége rá. Valójában személyesen volt rá szüksége, és semmi kilátása nem volt arra, hogy vissza tudja fizetni. E tette következtében elvesztette bibliai alkalmasságát a tisztségére; mivel hazudott és tartozott pénzzel, melyet nem tudott megadni, és ezzel bizalmatlanságot ébresztett másokban a gyülekezet iránt.

A tanulság az, hogy ha kölcsönkérünk, szándékunkban kell állnia a visszafizetésnek a megállapodott időben, és rendelkezünk kell hozzá az anyagi háttérrel. Vissza kell fizetnünk, amit kölcsönkértünk, hacsak a kölcsönadó el nem engedi adósságunkat. Máskülönben ellentétesen cselekszünk Isten Igéjével.

Ragadozók. A ragadozók nem öröklék Isten országát (I. Kor. 6,10). A keresztényeknek parancsuk van arra, hogy ne társalkodjanak azokkal, akik hívőknek nevezik magukat, de ragadozók (I. Kor. 5,11). Ragadozni annyit jelent, mint pénzt, vagy előnyöket szerezni erőszakkal, fenyegetéssel, vagy a hatalommal való visszaéléssel. A Biblia szerint ez bűn. Általában azt gondoljuk, ez a fogalom a pénzhez társul, de nem feltétlenül fontos a pénznek szerepet játszania. A ragadozás egyik formája a zsarolás – egy titok felfedésével való fenyegetőzés.

Íme a ragadozás néhány módja:

1. Mr. A. pénzt lopott, mielőtt kereszténnyé lett. Egy régi ismerőse, Mr. B. azt követeli tőle, hogy segítsen neki álláshoz jutni A. hivatalában. Ha nem segít, akkor B. azzal fenyegeti, hogy felfedi korábbi életét, melynek következtében A.-t minden biztonnyal elbocsátják. B. zsarolás bűnét követte el, még ha szívesseget kér is, és nem pénzt.
2. Mr. A. mindig eltávozik a hivatalból, ha főnöke elmegy. Egyszer Miss B. néhány postai bélyeget kér A.-tól, amely fölött ő rendelkezik. Miután ezt A. megtagadja, B. megfenyegeti azzal, hogy elárulja a főnöknek távolléteit. A. csalást követett el, B. pedig zsarolás vétségében bűnös.
3. Egy prédikátor a gyülekezet tulajdonában lévő házban lakik. Megkérlik, hogy költözzön ki, de ő nem hajlandó, hacsak a gyülekezet nem ad neki egy tetemes összeget. Maradása természetesen

problémát okoz a gyülekezetben, ami sok embert elriaszt. Még ha a prédikátor nem is él fizikai erőszakkal, mégis erőszakot alkalmaz. Ez is éppúgy ragadozás. A szolgálattevők, (vagy bárki más), aki ilyesmit cselekszik, figyelmen kívül hagyja Isten Igéjét. A Biblia azt mondja nekünk, hogy ne társalkodjunk velük, és kijelenti, hogy nem jutnak be a mennybe.

Uzsora. Mivel ebben a fejezetben anyagi témákkal foglalkozunk, helyesnek látszik, ha itt teszünk említést az uzsorával kapcsolatosan is. Az Ószövetségben számos igever s ítéli el az uzsorát (Zsolt. 15,5; Ezech. 18,8-17; 22,12). A szó eredeti, általános értelmében a kölcsönadásból származó haszonra utal. A modernebb és a korlátozottabb értelmezésben túlzott, indokolatlan vagy aránytalan hasznot jelent. Napjainkban azonosíthatjuk az ilyen haszonszerzést a kapzsisággal. A törvény alatt az izraelitáknak nem volt szabad uzsorát venniük a szegényektől, vagy az atyafiaktól (II. Móz. 22,25; V. Móz. 23,19-20). Hagyományosan a zsidók ezt úgy tekintették, mint bármilyen haszonszerzés tiltását saját honfitársaiktól. A Péld. 28,8 utal arra, hogy az igazságtalan, vagy túlzott hasznot Isten különösen ellenzi. Az Újszövetségben nincs tanítás kifejezetten erről a témáról. Jézus mondott egy példázatot egy lusta szolgáról, akit ura megdorgált, amiért a nem adta kölcsön a neki adott pénzt azért, hogy hasznot szerezzen rajta (Máté 25,27; Luk. 19,23).

Megvesztegetés és ajándékok. Ez a téma életbevágó fontosságú a becsület szempontjából, különösen, ha vezetők becsületességéről van szó. A Biblia tanít a megvesztegetés elfogadásának gonosz voltáról. Beszél az ellen, hogy ajándék fejében valaki elforgassa az igazságot. Jegyezzük meg, hogy a megvesztegetés nem feltétlenül pénzben fejeződik ki, lehet más jellegű ajándék is, vagy szívesség, szívesség ellenértékéért. A II. Móz. 23,8 azt mondja: „Ajándékot el ne végy: mert az ajándék megvakítja a szemeseket, és elfordítja az igazak ügyét”. Az ajándék megvakíthatja a bölcsét, és az igazat bűnre csábíthatja. Az V. Móz. 16,18-19 megismétli ezeket a szavakat, ugyanakkor kijelenti: „Bírákat és felügyelőket állíts... hogy ítéljék a népet igaz ítélettel. El ne fordítsd az ítéletet; személyt se válogass; ajándékot se végy”. Istentelen ember elveszi az ajándékot a törvény útjának elfordítására (Péld. 17,23), és akiknek kezében vétek van, a jobbjuk telve vesztegetéssel (Zsolt. 26,10). „Az elmét elveszti az ajándék” (Préd. 7,7).

Természetesen meg van az ideje az ajándékozásnak is, és az ajándék elfogadásának is. Nagyön körültekintőeknek kell lennünk. A fenti igeversek szerint bármely olyan ajándék, amely lekötöttez minket az ajándékozóval szemben, alkalmat jelenthet a bűnre. Ha az ajándék arra készítt, hogy az ítéletben vagy egy ügyben jogtalan előnyöket biztosítsunk, akkor bűnösök vagyunk megvesztegetés elfogadásában. Ha ajándékot követelünk, akár közvetve, akár közvetlenül, pusztán a köteleességünk teljesítéséért, akkor a ragadozás bűnét követjük el, még ha a szívesség melyet viszonzásul teszünk, törvényes. Ha megvesztegetéssel rávesznek valakit, hogy kijátssza a törvényt, mind az ajándékozó, mind az elfogadó vétke Isten előtt. Sámuel fiai jó példái az olyan embereknek, akik megvesztegetés elfogadásában voltak bűnösök (I. Sám. 8,3).

Az Ésa. 33,15-16 olyan embert ír le, akit Isten kedvel: „Aki igazságban jár és egyenesen beszél, aki megveti a zsarolt nyereséget, aki kezeit rázván, nem vesz ajándékot... Az magasságban lakozik.” Az ilyen ember megveti a csalást és a tisztességtelen nyereséget. Nem kényszeríti, nem nyomja el a szegényt, hogy előnyt adjon némelyeknek, vagy hamisan kezelje az ügyüket. Nem keresi és nem fogad el megvesztegetést, hanem visszautasítja ha felajánlják neki. Jó példa ez azok számára, akik vezető pozícióban vannak és tekintéllyel bírnak.

Ennél a pontnál szeretnénk óva inteni a szolgálattevőket attól, hogy a valakiért való imádkozásért vagy valaki megkereszteléséért pénzt fogadjon el. Ez nem feltétlenül megvesztegetés, de olyan ajándék, amelyet helytelen elfogadnunk. Az evangélium és annak minden áldása ingyen van. Senkinek sem szabad megpróbálni pénzért árulni az áldásokat, a gyógyulást, a keresztséget vagy az üdvösséget. Péter megdorgálta Simont, amiért megpróbálta a Szent Lélek keresztséget pénzért megvásárolni (Ap. Csel. 8,19-20). Elizeus próféta visszautasította, hogy ajándékot fogadjon el Naámántól, amikor az meggyógyult bélpoklosságából. Amikor pedig Géházi, Elizeus szolgálója titokban mégis elkérte az ajándékot Naámántól, ő veretett meg leprával. Elizeus megdorgálta, azt kérdezve tőle: „Most az ideje, hogy szerezz ezüstöt, és hogy végy ruhákat...?” (2. Kir. 5,26-27). Ha az emberek, akik áldást nyertek Istentől, ki akarják fejezni hálájukat adománnyal, akkor adják azt az egyháznak.

Általános figyelmeztetésként ne feledjük el, hogy sok esetben az ajándék lekötötte a vezetőt. Miután az ajándékot elfogadták, az ajándékozó szívességet kér. Ha ez megtörténik, az ajándék megvesztegetéssé válhat, mely eltompítja a lelkiismeretet, elforgatja az igazságot, vagy megszerez megengedhetetlen szívességeket. Bölcsnek kell lennünk az ajándékok elfogadásában. A körülményektől függően vissza kell utasítanunk az ajándékot, annak viszonzását, vagy legalábbis nem engedni, hogy befolyásoljon minket.

Vegyünk figyelembe néhány bonyolult helyzetet. Tegyük fel, hogy megbízatásunk szerint az a dolgunk, hogy munkásokat vegyünk fel egy bizonyos állásra, és valaki, akit nem ismerünk, ajándékot ad nekünk. Adhatják azért, hogy befolyásoljanak, vagy lekötözzenek minket. Érezhetjük lekötöztetve magunkat, hogy felvegyük őket. Önmagában ez nem feltétlenül foglalja magában, hogy törvénybe ütköző módon cselekedjünk. Nem leszünk azonban tisztességesek a többi jelentkezővel szemben. Meglehet, hogy eltanácsolunk alkalmasabb jelentkezőket, és ezzel becsapjuk magunkat és cégünket.

Tegyük fel, hogy egy szent valami helytelent cselekszik, és sok embert megbánt vele. A biblikus követelmény az ilyen szenttel szemben, hogy kérjen a többiektől bocsánatot. Ehelyett odamegy a pásztorhoz, és süteményt hoz neki. Nem számít, mennyire ízletes az a sütemény, vagy ennek következtében milyen barátságot táplál iránta a pásztor, az illetőnek meg kell vallania, amit vétett. Az ajándék nem hatalmazza fel arra, hogy átlépjen a bibliai követelményeken és megoldásokon.

Még egyszer kihangsúlyozzuk, hogy a megvesztegetés nem mindig anyagi természetű. Például tegyük fel, hogy új alkalmazottak vagyunk egy bizonyos vállalatnál, és szeretnénk, ha mindenki megkedvelne minket. Munkatársaink azt akarják, hogy valami helytelent cselekedjünk, például fogadjunk el hamis iratokat. Megtehetjük-e ezt? Nem. Még ha nem is fogadjunk el pénzt, törvénytelen szívességet teszünk állásunk biztonsága, jóindulat megszerzése, vagy egy jövőbeni szívesség érdekében. Ez is megvesztegetés és becsstelenség.

Van még egy helyzet, amely problémákat okozhat bárhol a világon. Gyakran, amikor bizonyos hivatalnokokkal akad dolgunk, úgy látjuk, hogy lehetetlenség valamit keresztülvinni. Elutasítják, hogy részt vegyünk meghallgatáson, hogy jóváhagyják tervünket, vagy engedjék, hogy üzletet kössünk, amíg nem csúsztatunk nekik pénzt. Megvesztegetés-e ez? Fizethetünk-e nekik tiszta lelkiismerettel? Természetesen az ilyen viselkedés törvénytelen és erkölcstelen a hivatalnok részéről. Társadalmi szinten meg kell próbálnunk kiküszöbölni az ilyen megvesztegetéseket és kenőpénzeket. Ha különleges elbánást igénylünk mások kárára, vagy a hivatalnok eltekint valamilyen problémától a mi oldalunkon, akkor ajándékunk ugyancsak megvesztegetésnek számít. Ha azonban csupán arra próbáljuk rávenni, hogy tegye a munkáját, vagy hogy éppoly tisztességesen járjon el velünk szemben, mint másokkal, akkor nem teszünk rosszat. Nem kérünk semmi törvénytelen vagy etikátlant, hanem egyszerűen sarkalljuk a pénzzel, hogy végezze el a kötelességét. Sajnos ez sok helyen bevett rendszer. A keresztény természetesen nem követelhet ilyen fizetséget, mivel ez ragadozás. Ha azonban nem kérünk senkit arra, hogy helytelenül cselekedjen, vagy tisztességtelen legyen a mi oldalunkon, nem teszünk rosszat, amikor eleget teszünk ennek a követelésnek.

Röviden, a Biblia arra int, hogy ne fogadjunk el megvesztetést. Csak akkor fogadhatunk el ajándékot, ha az nem kötelez minket semmire. Nem szabad engednünk, hogy bármilyen ajándék, vagy szívesség eltompítsa lelkiismeretünket, vagy elferdítse ítéletünket. Nekünk úgyszintén nem szabad megkísérelni, hogy lekötözzünk valakit ajándékok, szívességek, vagy megvesztegetés útján.

Becsületesség és tisztesség ma. Akárcsak az özönvíz előtti napokban, úgy tűnik, az egész föld megromlott, korrupcióvá vált (I. Móz. 6,11). A korrupció nyíltan folyik magas kormánykörökben, politikai, üzleti és vallási pozíciókban is. Sok vallásos szemfényvesztő, és ragadozó létezik. Az üzletemberek, a kormányhivatalnokok, a jogászok, a különféle vezetők, de még az egyszerű munkások is ki vannak téve az állandó kísértésnek, amely becsstelenségre csábít. A tisztesség gyorsan eltűnő jelenség, de még mindig van valami, amelyet megbecsülni és óvni kell. Áldott az az ember, aki megtartja a szavát, még akkor is, ha ebből kára származik (Zsolt. 15,4-5)! Milyen áldott az az ember, aki nem adja el tisztességét semmilyen áron! „Mert mit használ az

embernek, ha az egész világot megnyeri is, de az ő lelkében kárt vall? Avagy micsoda váltságot adhat az ember az ő lelkéért?” (Máté 16,26).

XII. Tekintély és szervezés az egyházon belül

„És pedig... rendelt az Isten az anyaszentegyházban... kormányokat” (I. Kor. 12,28).

Szentségről szóló tanulmányunk során számos módon kerülünk közeli kapcsolatba az egyház szervezésének és az egyházban lévő tekintélyek témájával. Íme néhány kérdés, amelyet szeretnénk feltenni ebben a fejezetben: Meddig terjed a tekintély hatásköre az egyházban? Van-e felhatalmazása az egyháznak arra, hogy szentség-szabályokat állítson fel? Van-e felhatalmazása arra, hogy kirekessze azokat, akik megsértik a szentség alapelveit? Milyen mértékben köteles egy szolgálattevő, vagy szent követni az egyház döntéseit? Mindenki fölé van-e rendelve emberi tekintély szellemi értelemben? Mit tanít a szentség a szentek közötti kapcsolatáról?

Az egyházi kormányzást Isten vezette be. A kérdések eme sorozatát azzal a megállapítással kezdjük, hogy valóban Isten vezette be a tekintélyt és a szervezést az Ő egyházában. Mindjárt az elején ki szeretnénk hangsúlyozni, hogy az egyház az elhívott hívőkből álló test, olyanokból, akik megtapasztalták az üdvösség teljes tervét, akik szent és elkülönült életet élnek. Nem azonos egyetlen emberi szervezettel sem, nem is korlátozódik arra. Egy bizonyos felekezethez való tartozás nem előfeltétele az üdvösségnek. Ugyanakkor minden ember személyesen felelős a saját üdvösségéért. Nem követhetünk olyan vezetést, amely arra kényszerít minket, hogy Isten Igéjével és Isten adta meggyőződésünkkel ellentétesen cselekedjünk, vagy hamis tanításokat tanít nekünk. Az emberi szervezést azonban megáldotta és elismerte Isten, és a szervezett egyház sokkal többet tudott tenni az evangéliumért. Amikor egyházi tekintélyről, vagy egyházszervezetről beszélünk, olyan kapcsolatokról szólnunk, melyet Isten rendelt el a hívők között. Ez magában foglalja az Isten népének egymás között gyakorolt közösségét, szervezett, együttműködésben való munkáját, melyet Isten népe alakított ki.

Az egyház megszületésétől fogva Isten szervezetté tette az Ő egyházát. Jézus személyesen választott ki és képezett ki tizenkét apostolt, hogy legyenek az egyház vezetői, és kijelölte Júdást, hogy legyen a csoport első pénzkezelője (Ján. 13,29). Amikor a Cselekedetek Könyvét olvassuk, az egyház történetét, sok példát találunk a szervezésre irányuló erőfeszítésekre, a vezetők elismertetésére, a döntéshozatalok egységesítésére és a kölcsönös kapcsolattartásra.

Szervezet a korai egyházban. Az Ap. Csel. 1,15-26-ban az a 120 hívő, akik később a pünkösti egyház alapító tagjai lettek, összegyűltek, hogy megválasszák Júdás utódját. Péter volt az összejövetel vezetője. Megállapították a tisztség elnyerésének feltételeit, és két férfit jelöltek rá, akik közül Mátyásra esett a választás. A Szent Lélek kitöltése után az emberek „foglalatosságának az apostolok tudományában és a közösségben...” (Ap. Csel. 2,42). Más szavakkal, elismerték a tizenkettő vezetését (beleértve Mátyást is, akit emberek választottak meg) a tanítások oktatásában és a közösség módjainak megalapításában. Továbbá elismerték az apostolok vezetői voltát az egyházi anyagi alapok gyűjtésében és kezelésében (4,35). Az Ap. Csel. 6-ban a tizenkettő ismét összejövetelre hívott valamennyi hívőt, ezúttal azért, hogy a gyülekezet anyagi támogatásának módját megállapítsák. A gyülekezet hét férfit választott meg, akik az anyagi ügyeket kezelik az apostolok felügyelete alatt, így a tizenkettő több időt tudott szentelni az imádságnak és a prédikációnak. Az apostolok először abban állapodtak meg, hogy a férfiak legyenek Szent Lélekkel és bölcsességgel teljesek. Akkor a gyülekezet kiválasztott hét embert, az apostolok imádkoztak értük, és reájuk vetették kezüket. A kézrátétel egyike az egyház alaptanításainak (Zsid. 6,2), és gyakorlásakor Isten megáld, meggyógyít, vagy elkülönít valakit egy bizonyos célból. Ebben a példában azt látjuk, hogy Isten a vezetőkön keresztül felhatalmazta és jóváhagyta ezeknek az embereknek a választását. Filep, aki egyike volt a hét férfinak, később elvitte az evangéliumot Samáriába. Amikor ott ébredés tört ki, az apostolok elküldték Pétert és Jánost, hogy vizsgálják meg, felügyeljék és segítsék ezt az ébredést. Ekkor történt, hogy a samáriaiak is kezdték venni a Szent Lelket (Ap. Csel. 8,14-17).

Az Ap. Csel. 11-ben azt találjuk, hogy Júdea apostolai és a vénei (a vezetők és a szolgálattevők) elhívták Pétert, hogy kikérdezzék. Péter nem sokkal előtte prédikált Kornéliusnak, a pogánynak, és az egyház júdeai gyülekezete teljes beszámolót akart hallani erről a dologról. Azt

akarták megtudni, hogy érvényesíthető-e Péternek ez a szolgálata, vagy sem. Annak ellenére, hogy Péter mindeddig a legjelentősebb vezető volt, és ő kapta meg Jézustól a mennyek országának kulcsait, és közvetlen indítást kapott az Úrtól arra, hogy prédikáljon Kornéliusnak, mégis alávetette magát az egyház tekintélyének. Megvizsgálták ügyét, néhányan bíralták őt a jelenlévők közül, és neki felelnie kellett a tekintéllyel bírónak. Ugyanebben a fejezetben a jeruzsálemi egyház elküldte Barnabást Antiochiába, hogy kutasson fel egy gyülekezetet, amelyről hallottak, de nem ők alapították (11,22-30). Barnabás missziója az volt, hogy megismerje őket, valamint tanítást és vezetést adjon nekik. Ott is maradt Antiochiában, és később maga mellé vette Pált segítségül. Próféták is érkeztek Jeruzsálemből, hogy segítségükre legyenek. Nem sokkal ezután az antiochiai egyház gyűjtést rendezett a szükségben lévő jeruzsálemi gyülekezet számára, és elküldte adományát a jeruzsálemi véneknek Barnabás és Pál által.

Az antiochiai gyülekezet növekedett, és saját prófétái és tanítói lettek. Isten elhívta Barnabást és Pált missziós munkára, és elhívását nem csupán nekik jelentette ki, hanem az antiochiai gyülekezet vezetőinek is. Ekkor az antiochiai szolgálattevők imádkoztak értük, kezüket rájuk vetették, és kijelölték őket misszionáriusoknak (13,1-14). Ők útra keltek, hogy gyülekezeteket alapítsanak és szolgálattevőket rendeljenek föléjük.

Az egyház következő nagy összejöveteléről az Ap. Csel. 15-ben olvasunk beszámolót. Ebben az időben az egyház hatalmas mértékben növekedett. Már nem csak jeruzsálemi helyi gyülekezet volt, hanem elterjeszkedett egész Júdeában, Samáriában és a pogány népek között. Ezen az összejövetelen, melyet az egyház első általános konferenciájának nevezhetünk, a különböző gyülekezetek vezetői és szolgálattevői összegyűltek Jeruzsálemben, hogy megtárgyaljanak egy hevesen vitatott témát. A kérdés az volt, hogy körül kell-e metélkedniük a pogányokból lett keresztényeknek, vagy se, és hogy meg kell-e tartaniuk Mózes törvényét. Sok felszólalás és vita történt, melyek során Pál, Barnabás és Péter azt az álláspontot képviselték, hogy a pogányoknak nem kell ezeknek a követelményeknek eleget tenniük. Bizonyos hívő farizeusok az ellenkező nézetet vallották. Jakab, az Úr fivére volt az összejövetel elnöke, és a végső döntést a többség által támogatott vélemény alapján hozta meg. Miután a határozat megszületett, az egész egyház egységesen elfogadta az eredményt, és kiválasztotta azokat a hírvivőket, akik tudomására hozták a helyi gyülekezeteknek a létrejött alapelvet. Nyilvánvaló, hogy az egyház tekintélyt gyakorolt abban a kérdésben, mi kötelező a pogányokra nézve Mózes törvényéből és mi nem. Különösen négy dologban hoztak döntést, melyet a pogányoknak meg kellett tartaniuk, mert, az ő szavaikkal élve: „tetszik a Szent Léleknek és nekünk” (15,28-29).

Ezen összejövetel után Pál válik a könyv főszereplőjévé. Noha tisztsége teljességgel igazolt volt, Pál, harmadik missziói útja után eljött Jeruzsálembe, hogy teljes beszámolót adjon Jakabnak és más jeruzsálemi vezetőknek. Azok örvendeztek hírei hallatán, de azután azt tanácsolták neki, hogy tegyen néhány előírt zsidó fogadalmat a zsidó keresztény közösség megnyugtatása érdekében. Pál eleget tett tanácsuknak, azért, hogy elősegítse az egységet, és alávesse magát a vezetők tekintélyének (Ap. Csel. 12,18-26).

A levelekben további bizonyságokat találunk egy egészséges, szoros szervezetre, a kölcsönös kapcsolat, a szolgálattevők iránti követelmények megállapítása, és az adományok gyűjtése céljából. Jakab, Péter és János voltak az oszlopoi, vagy általános vezetői az egyháznak (Gal. 2,9). Ez a tény nem tartotta vissza Pált attól, hogy megdorgálja Pétert képmutatásért, és hamis tanítás miatt (Gal. 2,11-14). Péter hibája az volt, hogy visszatért az Ap. Csel. 15-ben leírt egyházi döntés előtti állapotokhoz, és ennek következtében „nem egyenesen jártak az evangélium igazságához képest”. Pál felügyelője volt számos gyülekezetnek, melyet ő alapított missziós útjai során, és amelyeknek leveleket írt, hogy irányítsa, bátorítsa és intse őket. Kijelölt felügyelőket és szolgálattevőket, akik irányítása alatt szolgáltak, mint például Timótheust és Tituszt. Titusz a krétai gyülekezet felügyelőjének volt kijelölve, és az ő felelősségéhez tartozott, hogy szolgálattevőket rendeljen ki azon a területen (Tit. 1,5).

Annak érdekében, hogy segítse ezt a két szolgálattevőt a vezetésük alá tartozó terület szervezésében, Pál leírja számukra a prédikátorral szemben támasztott követelményeket (I. Tim. 3,1-7; Tit. 1,5-16). Pál a püspök és vén kifejezést használta, melyek ezekben a versekben felcserélhetők a pásztor és a szolgálattevő megnevezéssel. Ugyancsak megadja a diakónusokra vonatko-

zó követelményeket (I. Tim. 3,8-13). Megtaláljuk azokat a sorokat is, melyekkel Pál Tituszt és más atyafiakat ajánl, amikor elküldi őket különböző gyülekezetekhez, hogy adományokat gyűjtsenek a jeruzsálemi egyház számára (2. Kor. 8,16-24). Pál megalapította az adománygyűjtés rendszerét minden vasárnap, és egyszer arra kérte a korinthusi gyülekezetet, hogy ajánljanak valakit levélben, aki elvihetné az adományokat Jeruzsálembe (I. Kor. 16,1-3).

János apostol ugyancsak küldött ajánlólevelet egy Demeter nevű evangélistáról. Ugyanebben a levélben óva inti a gyülekezetet attól, hogy Diotrefeszt elfogadja, mint az evangélium szolgálattevőjét (3. Ján. 9,12). Jézus és Pál körvonalazta a módját annak, miként kell megvitatni dolgokat az egyházban, hogyan kell megítélni a bűnöst az egyházon belül, és hogyan kell kiközösíteni (kirekeszteni a kommunikációból) valamely tagot, ha szükséges (Máté 18,15-18; 1. Kor. 5,1-13). Pál figyelmeztette az efézusi véneket a hamis prófétákra (Ap. Csel. 20-28-30), és arra, hogy az Úr hogy az egyházra bízta a hamis próféták megkülönböztetését és megpróbálását (Jel. 2,2).

Mindezek az Igeversek azt mutatják, hogy a gyülekezetek között szoros együttműködés volt és létezett módozat a problémák kezelésére. Emellett világos, határozott vonalát látjuk a tekintélynek. Először is voltak vének (helyi pásztorok és segítők) a helyi gyülekezetek szolgálatában, a diakónusokkal, akik segítettek a helyi egyház vezetésében. Azután voltak felügyelők az egyes területi gyülekezet-csoportok felett, mint Titusz Krétán. Pál pedig Titusz felettese volt, és felügyelt sok olyan gyülekezetet, melyet ő alapított. Az ő sajátos szolgálata volt a pogányok felé irányuló missziói munka irányítása, míg Péter a zsidók felé irányuló missziók vezetője volt (Gal 2,7-8). Péter tűnik a korai egyház legfőbb szóvivőjének és képviselőjének, Jakab pedig a jeruzsálemi gyülekezet legfőbb vezetőjének.

Így tehát minden gyülekezet és minden szolgálat egy felsőbb tekintéllyel bíró személy felügyelete alatt volt. Még a legfelső vezetők, mint Pál és Péter is intették egymást, és alávetették magukat az egyháznak, mint egésznek. Mindkét vezető beszámolt a gyülekezet szolgálattevőinek, és fogadott el tanácsot tőlük, amikor azok összegyűltek Jeruzsálemben. Azt mutatja ez, hogy az egyház kormányzása hatálytalanná teheti valakinek a személyes hivatalát, még akkor is, ha ez a hivatal Istentől való.

A vezetés tekintélye. A Bibliának sok mondanivalója van a vezetők tekintélyéről az egyházon belül. „Engedelmeskedjete elöljáróitoknak és fogadjatok szót, mert ők vigyáznak a lelkeitekre, mint számadók; hogy ezt örömmel műveljék és nem bánkódva, mert ez néktek nem használ” (Zsid. 13,17). „Kérünk továbbá titeket atyámfiai, hogy becsüljétek azokat, akik fáradoznak közöttetek, és elöljáróitok az Úrban, és intenek titeket; És az ő munkájokért viseltessetek irántok megkülönböztetett szeretettel. Egymással békességben éljete” (I. Tessz. 5,12-13). Jegyezzük meg, hogy ezek az igeversek éppúgy vonatkoznak az egyházban lévő felépítményre, mint a helyi gyülekezetekre. Jegyezzük meg azt is, hogy rendelkezünk kell a vezető jellemének ismeretével. Ugyancsak meg kell becsülnünk a tekintélyt, amelyet az általa végzett munka érdekében visel. Nem az embert becsüljük vagy féljük, hanem az ember hivatalát. Egy tekintély viselő ember nem Isten, de Istentől kapta tekintélyét, és ezért becsülnünk kell őt. „Minden lélek engedelmeskedjék a felső hatalmasságoknak; mert nincsen hatalmasság, hanem csak Istentől: és amely hatalmasságok vannak, az Istentől rendeltettek” (Róma 13,1; lásd még 2-7). Vonatkozik ez mind a szolgálattevőkre, mind a szentekre, mind az egyházra, mind a világi pozíciókra. Természetesen vannak törvényes utak arra, hogy elmozdítsunk valakit hivatalából Isten akaratával összhangban, később még beszélünk erről. Íme egy másik Igevers a fenti vezető pozíciók megbecsülésének szükségességéről: „A jól forgolódó presbiterek kettős tisztességre méltassanak, főképpen akik a beszédben és tanításban fáradoznak” (I. Tim. 5,17).

A vezetés célja az egyházban „a szentek tökéletesbbitése... szolgálat munkájára, a Krisztus testének építésére” (Ef. 4,11-12). A szolgálattevő munkája, hogy „intsen, feddjen, buzdítson teljes béketűréssel és tanítással” (2. Tim. 3,2).

Egy szent, vagy akár egy szolgálattevő, aki nem figyel a tekintély szavára, veszedelmes területen jár. Azok, akik „a hatalmasságot megvetik és a méltóságokat káromolják” hitehagyók, akikről a Júd. 8. verse szól. Péter ugyancsak óva int azoktól, akik „a hatalmasságot megvetik. Vakmerők, magoknak kedveskedők, akik a méltóságot káromolni nem rettegnek”. „Azokat,

amiket nem ismernek káromolván, azoknak pusztulásával fognak el is pusztulni. Megkapván gonoszságuk díját...” (2. Péter. 2,10-13). Az utolsó idők egyik jele a romlás és az Isten-adta tekintély elleni lázadás a családokban, a társadalomban és az egyházban (2. Tim. 3,2; 8).

Összefoglalás. Mire következtethetünk mindebből? Tudjuk, hogy Isten helyezte a kormányokat az egyházba (1. Kor. 12,28). Ötféle szolgálatot adott az egyháznak (Ef. 4,11). Különböző „ajándékaink” vannak az egyházban, melyek gyakorolnak azok, akik prófétálnak, akik szolgálnak, akik intenek és akik „előljárók” (Róma 12,4-8). Ez a kormányzás jelen van a helyi gyülekezetben és túl is terjed azon. Láttuk, hogy az újszövetségi egyház azért szerveződött, hogy sok feladatának elvégzésére megfeleljen. Az egyház szolgálattelvőket küldött ki, hogy tudakozódjanak a helyi gyülekezetek felől, misszionáriusokat, hogy új gyülekezeteket alapítsanak, szolgálattelvőket, hogy a helyi gyülekezeteket tanítsák, ugyanakkor megoldotta a tanításbeli vitákat, megszervezte a pénzadományok gyűjtését, leveleket küldött, hogy evangélistákat ajánljon, kiközösítette az egyházból bűnösöket, intette a gyülekezeteket a hamis prófétáktól, és megítélte a hamis prófétákat.

Mint láttuk, az egyházban tekintélyek vannak a döntések hozatalára az előadódó kérdésekben, melyek időről időre megosztják a híveket. Az újszövetségi egyház lefektette a szentség szabályait a pogány hívők számára az Ap. Csel. 15-ben egy általános konferencia keretén belül. Ugyancsak meghatározta az apostolokkal, a misszionáriusokkal, a szolgálattelvőkkel és a diakónusokkal szemben támasztott követelményeket, valamint megválasztotta azokat az embereket, akik betöltötték ezeket a hivatalokat. Vegyük figyelembe, hogy Jézus nem adott pontos utasításokat ezekre nézve. Egyetlen ember nem hozhat döntést egy új kérdésben; de az egyház, mint egész hozhat és ki is hirdethet ilyen döntéseket. Az egyház napjainkban is rendelkezik azzal a tekintéllyel, hogy döntést hozzon a szentséggel kapcsolatosan felmerülő kérdésekben, vagy hogy pontosabban meghatározza a szentség fogalmát a modern feltételek figyelembe vételével. Például az egyház jogosan gyakorolja tekintélyét, amikor állást foglal a dohányzással szemben.

Ítélet az egyházban. Sajátos helyzetekben az egyház rendelkezik azzal a tekintéllyel, hogy megítéljen egyéni tagokat. A keresztyének általánosságban nem ítélnének meg egy embert, sem a cselekedeteit, sem a meggyőződését (Máté 7,1; Róma 14,10; Jak. 4,12). Mindemellett felelősséggel bírnak arra nézve, hogy megítéljék a próféciaikat és megpróbálják a lelkeket, hogy vajon Istentől valók-e (1. Kor. 14,29; 1. Ján. 4,1). Ami az egyházat, mint egészet illeti, Jézus és Pál egyaránt biztosította a megítélés lehetőségét szentek közötti vita esetén. Ennek következtében egy egyén nem ítélezhet személyes alapon, de az egyház fel van hatalmazva tekintéllyel arra, hogy ítéljen a szentek között és megítélje a meg nem bánt bűnt az egyházban. Íme a bíraskodási eljárás, ahogyan azt Jézus a Máté 18,15-18-ban felvázolta:

1. Ha két szentnek problémája támad egymással, akkor a sértett félnek személyesen kell oda mennie a másikhoz, és meg kell próbálniuk megoldani a problémát. Természetesen ha egy szent tudja, hogy testvérének valami panasza van ellene, akkor abba kell hagynia mindent, oda kell mennie hozzá, és ki kell békítenie. Csak miután ezt megtette, akkor mehet el az oltárhoz és ajánlhatja fel ajándékát Istennek (Máté 5,23-24).

2. Ha nem sikerül megoldaniuk a problémát, akkor a sértett félnek maga mellé kell vennie két vagy három tanút, és így kell megpróbálnia megoldásra jutni a másikkal.

3. Ha a sértő továbbra sem hajlandó elismerni hibáját, akkor az esetet a gyülekezet elé kell vinni. Ez azt jelenti, hogy az ügyet át kell adni a gyülekezet előljáróinak kezébe, például a pásztornak, és a gyülekezeti tanácsnak. A vezetők rendelkeznek azzal a tekintéllyel, hogy ítéljezenek a dolgban.

4. Ha a sértő nem engedelmeskedik a gyülekezet határozatának, akkor a ki kell őt közönsíteni és úgy kell rá tekinteni, mint egy pogányra. A 18. vers szerint Isten tiszteletben tartja az egyház döntését és annak vezetőségét. Ha becsületesen és tisztességesen jártak el, Isten úgy fogja tekinteni döntésüket, mint sajátját, és érvényt fog szerezni neki. Azt jelenti ez, hogy az egyház tagjainak ki kell tartania az egyház döntése mellett. Ha valaki nem így tesz, akkor pogánynak lehet nyilvánítani.

Pereskedés. A fent leírt eljárás a helyes módja a vitás kérdések kezelésének az egyházban. Egy szent nem perelhet be egy másik szentet a világi törvények előtt (1. Kor. 6,1-8). Ennek oka,

hogyan a szenteknek angyalokat kell majd megítélniük az ezeréves királyság idején. Ha nem tudjuk saját vitáinkat elrendezni most, hogyan fogunk ítélni angyalokat, és hogyan ítéljük a világot később? Továbbá ez rossz példa volna a hitetlenek előtt is. Inkább szenvedjük el a kárt, semmint egy civakodó egyház képét tárjuk a világ elé.

Ez az ígevers nem azt tanítja, hogy nem szabad pereskedni a világban olyasvalaki ellen, aki ártott nekünk; és a fenti indokok nem vonatkoznak erre az esetre. De Krisztus arra tanít minket, hogy legyünk nagyvonalúak és ne legyünk bosszúállók (Máté 5,38-42). Helyénvaló például beperelni egy hitelent autóbalesetben okozott kárért, vagy ha azért megyünk bíróságra, hogy alkotmányos jogokat védjünk meg, mint például a vallásszabadság.

Mi történik, ha valaki nem bánja meg bűnét, és nem veti alá magát az egyház ítéletének? Mint ahogy fentebb tárgyaltuk, ki kell őt közöszíteni és pogánynak kell nyilvánítani. Ettől a perctől többé nem az egyház szentje, hanem egy bűnös, és bizonyos esetekben helyénvaló lehet világi törvényszékhez fordulni jogorvoslatért. Például mi történik, ha egy egyházi tisztviselő hamisan saját nevére ír egyházi vagyonokat? A gyülekezet két vagy három képviselőjének fel kell keresnie az illetőt, és számon kell rajta kérnie a csalást. Ha ő elutasítja a jóváírás korrigálását, akkor a pástornak és a gyülekezeti tanácsnak kell megítélnie az ügyet. Ha az illető továbbra is szembe helyezkedik a gyülekezettel, akkor hivatalosan ki kell közöszíteni. Ennek célja, hogy hatására felismerje bűnének súlyosságát, hogy megtisztítsuk a gyülekezetet a bűntől, és hogy elkülönítse a bűnöst az egyháztól a világ szemében. Ezután a gyülekezet úgy tekintheti őt, mint pogányt, és beperelheti világi törvényszék előtt.

Kiközösítés. Már megneveztük az egyik okot, amely indok lehet a kiközösítésre, vagy kirekesztésre; ha valaki megtagadja, hogy alávesse magát a gyülekezet ítéletének. Az 1. Kor. 5,1-13-ban Pál más indokokat is megnevez. (Ezekről részletesebben a XIII. fejezetben található tanulmány.) Egy sajátos probléma Korinthusban, mely Pál tanítását kiváltotta, az volt, hogy egy férfi a gyülekezetben vérfertőzést követett el. A gyülekezet olyannyira fel volt fuvalkodva szellemi ajándékai miatt, hogy elnézte ezt a bűnt. Pál megdorgálta őket azért, mert nem ítélték el a bűnt, és nem távolították el a gyülekezetből azt, aki elkövette.

A helyes eljárás az ilyen esetben a bűnös kiközösítése. Vissza kell őt adni a világnak, a Sátán országába. Ha ezt nyilvánosan tesszük, a bűnös késztetést érezhet a megtérésre. Ugyancsak előfordulhat, hogy annyira szenved a Sátán kezében, hogy meg akar majd térni és vissza akar jönni az egyházba. Így remény lehet arra, hogy megmenekül a kiközösítés következtében. Amennyiben bűnét elfedezi, vagy figyelmen kívül hagyják, soha sem fogja felismerni a megtérés szükségességét.

Pál kiterjeszti ezt a fajta ítéletet azokra, akik magukat atyafiaknak nevezik, mégis paráznak, csalók, bálványimádók, szidalmazók, részegesek vagy ragadozók. Ha valakit kiközösítenek a fenti okok egyike miatt, Pál azt mondja a szenteknek, hogy azzal ne társalkodjanak, és ne is egyenek vele együtt. Ez az egyházfegyelem. Néha úgy gondoljuk, bölcsőbbek vagyunk, mint Isten, és azt tesszük, amit akarunk, Isten Igéjének ellenében. Az egyház kiközösít valakit, mi pedig elfordulunk ettől, és kapcsolatot tartunk vele. Együtt eszünk vele, együtt járunk vele a városban, és vigasztaljuk őt. Tettünkkel csupán azt érjük el, hogy még lázadóbbá válik. A lázadó és tisztátalan szellemmel társalkodunk abban az emberben – egy olyan szellemmel, amely hasonlóképpen hathat ránk is.

Egyszer egy szolgálattevőt kiközösítettek a gyülekezetéből részegeskedésért, és mert erkölcstelen kapcsolata volt számos nővel abban a faluban, ahol pásztor volt. Néhány hónapon belül elment egy másik településre, prédikálni kezdett és nyomában ébredés indult el. Semmi jelét nem mutatta megtérésnek. Valaki, aki ismerte őt, segíteni akart neki, és azt mondta: „Végülis ő prédikátor.” Az ilyen megnyilvánulás teljességgel ellentétes Isten Igéjével. Hogyan társalkodhat valaki egy megtéretlen, kiközösített emberrel a Biblia utasításának fényében? Hogyan lehet olyasvalakinek segíteni a szolgálatát, aki nem felel meg a bibliai követelményeknek, melyeket az Írás a prédikátorral szemben támaszt.

Felfüggesztés. Különbség van abban, ha egy gyülekezet felfüggeszt vagy ha kiközösít valakit. Ha valaki helytelen dolgot cselekszik, de megtér, elveszítheti alkalmasságát korábbi tiszttségére a gyülekezetben. Ebben az esetben tiszttségét elveszítheti ideiglenesen, vagy véglegesen.

Hasonlóképpen, valaki, aki kiemelkedő módon tevékenykedett a gyülekezetben, némelyik, vagy valamennyi szolgálatát elvehetik tőle egy időre. Ezt nevezzük felfüggesztésnek. A Biblia felsorolja azokat a követelményeket, melyeknek az előjáróknak eleget kell tenniük, melyből logikusan következik, hogy azt a vezetőt, aki elveszíti alkalmasságát, el kell mozdítani tisztségéből, vagy fel kell függeszteni abból, amíg vissza nem nyeri pozícióját.

Ezzel szemben a kiközösítésre akkor kerül sor, amikor valaki, aki bűnt követett el, nem ismeri el azt vagy nem hajlandó megtérni, és nem veszi figyelembe a gyülekezet ítéletét. Ezt az embert pogánynak kell tekinteni.

A helyi gyülekezet valamelyik vezetője felfüggeszthető egy bizonyos ideig, ha vétkezett, de megtért. Ezt a fegyelmezést akkor kell alkalmazni, ha a bűn olyan természetű, amely után a szolgálattevőnek egy ideig ismét bizonyítania kell alkalmasságát. Szükség van erre akkor is, ha az illető elvesztette jóhírét. Máskülönben a gyülekezet hírére is tönkretelheti, vagy megütközés kövévé válhat valaki számára, ha ugyanúgy szolgál tovább a gyülekezetben, mintha mi sem történt volna. Ha egy felfüggesztett személy valóban megtért, nem fog átmenni másik szervezetbe vagy gyülekezetbe, hanem saját javát látja ebben a fenyítésben és tovább szolgálja Istent helyi gyülekezetében. „Bármely fenyítés ugyan jelenleg nem látszik örvendetesnek, hanem keservesnek, ámde utóbb az igazságnak békességes gyümölcisével fizet azoknak, akik általa gyakoroltatnak” (Zsid. 12,11). A felfüggesztési eljárás általában napvilágra hozza, valóban megtért-e az illető vagy sem, és hogy rendelkezik-e türelemmel és alázattal ahhoz, hogy hűségesnek bizonyuljon. Ha türelmes, elnyeri jutalmát, amint azt a fenti igeversek is jelzi.

Ha egy szolgálattevő olyan bűnt követ el, amely nem teszi véglegesen alkalmatlanná szolgálói tisztségére, akkor felfüggeszthető, vagy próbaképpen felsőbb tekintély rendelkezésére bízható. Bizonyos idő után a szolgálattevőt egészében vissza lehet állítani tisztségébe, ha a próbaidő alatt hűségesnek bizonyult. Ne gondoljuk, hogy emberi úton vették el tőlük Istentől kapott elhívásukat. Az egyház kormányait éppúgy Isten helyezte el a gyülekezetben, mint ahogy ő adta az alkalmasságot a szolgálatra. Azok, akik a tekintélyt viselik, csupán Isten terve szerint járnak el, és mi nem vehetjük semmibe azokat, akik eszközei ennek. Sok esetben azoknak, akik az egyháztanácsban és az általános tanácsban ülnek, fájó és megsebzett szívvel hallgatják a szavait, látják cselekedeteiket azoknak, akiket fegyelmeznünk kell. Számos esetben olyanokat kell fegyelmeznünk, akiket szeretnek, és akik személyes jóbarátaink. Nem hagyhatják jóvá vagy nézhetik el a bűnt, hanem kénytelenek alkalmazni Isten Igéjét még legjobb barátaink esetében is.

Egy szolgálattevő minduntalan alkalmatlannak bizonyulhat a szolgálatra. Akkor következhet ez be, ha nem egyfeleségű férfiú, vagy ha folytonosan elveszíti jóhírét a közösségen belül olyan bűnök elkövetése miatt, mint például a házasságtörés (I. Tim. 3,1-7). Mégis megtérhet és lehet majd őt szentnek tekinteni. Lehet újra munkása a helyi gyülekezetnek. Sok hasonló helyzetben volt hívővel megtörtént már ez. Nem próbálták visszaállítani saját pozíciójukat, mint szolgálattevők, oly módon, hogy másik gyülekezetbe mentek át, hanem hűséges és értékes munkásai lettek a helyi gyülekezeteiknek. Tekintet nélkül a személyes érzelmekre, tudták, hogy az Isten Igéjének való engedelmség minden másnál fontosabb.

Ne legyünk önfejük, engedetlenek és bűnösök. Ha valami rosszat tettünk, engedjük át fenyítésünket pásztorunknak vagy előjáróknak. Térjünk meg, **bizonyítsuk** be hűségünket Isten Igéjéhez, és munkálkodjunk még keményebben Istenért.

Nyilvános dorgálás. Létezhet-e olyan indok, amiért valakit nyilvánosan megdorgáljanak? Általában legjobb az embereket közösségben tanítani a pulpitusról, vagy személyes alapon kezelni a problémákat. Szinte sohasem célravezető, ha a pásztor nyilvánosan dorgál meg valakit, név szerint. Előfordulhat azonban olyan eset, amikor azokat, akik vétkeztek, mindenki előtt meg kell dorgálni, hogy mások is okuljanak belőle. „A vétkeket mindenek előtt fedd meg, hogy a többiek is megfélemljenek” (1. Tim. 5,20). Ez nem azt jelenti, hogy valahányszor valaki hibázik, vagy nem azt teszi, amit tennie kellene, akkor a pásztornak nyilvánosan meg kell dorgálnia. A Gal. 6,1 azt mondja: „...ha előfogja is az embert valami bűn, ti lelkiek, igazítsátok útba az olyant szelídségnek lelkével, ügyelvén magadra, hogy meg ne kísértessél te magad is.” Azt is láttuk, hogy nem helyes, ha egy szolgálattevő (vagy bárki más) személyes haragra gerjed, neheztel, vagy megkeseredik valakivel szemben. A nyílt dorgálást azokkal szemben kell alkalmazni, akik

nyíltan vétkeznek és láznak. Helyénvaló lehet bizonyos körülmények között, amikor valakit ki kell közöszíteni, vagy a kiközösítés felé halad, ha nem tér meg. Például ha valaki szakadásokat okoz a gyülekezetben, vagy teljességgel megakadályozza Isten Lelkének mozgását, a nyilvános dorgálás elfogadható. Nincs szükség ilyen dorgálásra, ha az illető, aki vétkezett, megtér. Fel lehet függeszteni, ha szükséges, anélkül, hogy nyilvánosan megindokolnánk azt. Egy szolgáltevőt általában nem kell nyilvánosan megdorgálni, hacsak a pásztor imádságban úgy nem látja az ügyet, és úgy nem érzi, hogy a Szent Lélek erre készteti.

Ennek a szolgálatnak is megvan a maga helye, és a maga fontossága. A legnehezebb, mivel az ember lázadó természetű, és valószínűleg az is marad. Ez az a szolgálat, amikor a családi kötelékeknek és a személyes érzelmeknek alá kell vettetni Isten hívásának.

Az intés és a feddés a szolgálat része a 2. Tim. 4,2 szerint. Lásd még a Ján. 16,8 igéjét, amely azt mondja, hogy Isten Lelke megfeddi a világot a bűn tekintetében. A világ „megfeddése” magában foglalja jelentésében a megpróbálást, a megvizsgálást, az elítélést, a cáfolást, a leleplezést, és a megdorgált egyén megszégyenítését. Mint ahogy a jelentése jelzi, ez olykor négy szemközt, olykor pedig nyilvánosan történik. A bűn nyilvános és négy szemközti megdorgálása mellett szükséges lehet, hogy a pásztor vagy az összejövetel vezetője megdorgáljon valakit, aki zavart okoz az istentiszteleten. Ezt gyakran diplomatikusan kezelhető, az istentisztelet rendjének megváltoztatásával, de máskor a zavarkeltőt rendre kell utasítanunk. A pásztor, mint a nyáj őrzője rendelkezik azzal a tekintéllyel, hogy ezt megtegye, így minden ékesen és jó renddel történjen (1. Kor. 14,33; 40). Biztosítanunk kell, hogy az istenimádat lélekben és igazságban folyjon - a Lélek mozgásával és a Bibliával összhangban. Például nem lehet több, mint három üzenet nyelveken és magyarázat, vagy prófétálás egy istentiszteleten, az összejövetel vezetőjének pedig gondoskodnia kell arról, hogy ez a tanítás érvényre jusson (1. Kor 14,27-29).

A dorgálás gyakran együtt hatékony és együtt jár a gyülekezet ítéletével és kiközösítésével. Ezek célja az egyház megtisztítása a bűntől és a lázadástól, valamint hogy a hívők okulására szolgáljon.

„Az én felkentjeimet ne bántsátok, a prófétáimnak se ártsátok” (1. Krón. 16,22). Nagyon fontos igeveres ez, mely a tekintéllyel foglalkozik. Két dologra tanít minket. Először is arra, hogy tiszteletben kell tartanunk Isten emberét. Mint már tárgyaltuk, meg kell becsülnünk a hivatalt, melyet az ember visel. Isten gyakran használ tekintéllyel bíró embert arra, hogy véghezvigye tervét, még akkor is, ha az az ember nem mindig az ő akarata szerint cselekszik. Felkente a pogány királyt, Círuszt, hogy betöltsen az Ő célját (Ésa. 44,28-45,3), és az egyiptomi király, Nékó által szólt az Ő népéhez (2. Krón. 35,20-24). Isten a prófétálás lelkét küldte a visszaeső Saul királyra (1. Sám. 19,23-24). Próféta szót adott a képmutató főpap Kajafás szájába is, kifejezetten a hivatal miatt, amelyet betöltött. Kajafás valójában Jézus kivégzése mellett szólalt fel, és nem vette észre szavainak jelentését, de Isten szólt általa méltatlan volta ellenére (Ján. 11,49-52). Ha Isten használni tudta ezeket a gonosz embereket pozíciójuk miatt, mennyivel inkább használhat egy őszinte, becsületes, istenfélő vezetőt, még akkor is, ha úgy gondoljuk róluk, hibát követnek el?

Másodszor ez az igeveres megtiltja az egyéni ténykedést egy vezető ellen, mielőtt azt Isten elmozdítaná hivatalából. Nem biblikus, ha valaki összeesküvést sző, vagy lázad egy Istentől elhívott vezető ellen. Isten megerősítette Mózes tekintélyét a idősebb testvére és nővére, Áron és Mirjam zúgolódásával szemben, és Kóré lázadásával szemben is. Még ha egy vezető hibázik is, vagy helytelenül cselekszik, veszélyes a tekintélye alatt lévő egyénnek lázadni ellene. Saul visszaesett és Sámuel már felkente Dávidot következő királlyá, Dávid mégsem volt hajlandó szembehelyezkedni Saullal. Saul féltékenységeben meg akarta ölni Dávidot, és vadászott rá. Ezidő alatt Dávidnak két esetben is alkalma lett volna megölni Sault, de nem tette, noha látszólag Isten akaratát teljesítette volna. Amíg Saul király volt, Dávid tiszteletben tartotta hivatalát és felkenetését. Nem számít, mennyire érezzük igazolva magunkat, rendkívül veszélyes zúgolódnunk vagy lázadni a tekintély ellen, melyet Isten helyezett fölénk.

Néhány vezető azonban megpróbálja ezt az igeverset arra használni, hogy egyfajta diktatúrát gyakoroljon vagy kivonja magát a felsőbb ellenőrzés alól. Elfelejtik, hogy följük is helyezett Isten tekintélyt. Mindenkinek alá kell vetnie magát egy felsőbb tekintélynek, mint ahogy az a

korai egyházban is gyakorlat volt. „Minden lélek engedelmeskedjék a felső hatalmasságoknak” (Róma 13,1). Ebben a tekintetben vegyük figyelembe az I. Kir. 2,13-27-ben feljegyzett történetet. Salamon volt Isten választottja, hogy elfoglalja Dávid helyét a trónon. Idősebb féltestvére, Adónia összeesküvést szőtt, hogy király lehessen, de Salamon volt a felkent. Adónia bevonta összeesküvésébe Abiátárt, a papot és Joábot, a sereg parancsnokát. Nevezetesen megkísérelte feleségül kérni a meghalt Dávid feleségét. Az akkori idők szokása szerint az elhalt uralkodó özvegyét az uralkodó utódjának kellett feleségül vennie. Adónia tehát valójában megpróbálta önmagát igazi utódként feltüntetni az emberek szemében. Salamon felismerte ezt, és kivégeztette Adóniát és Joábot is. Abiátárt is elmozdította papi tisztségéből, de nem ölette meg korábbi papi szolgálataiért, melyeket Istennek és Dávidnak tett. Salamon tiszteletben tartotta őt, és papi hivatalát, mégis megfosztotta őt tisztségétől. Tiszteletben tartotta, de ugyanakkor ítéletet tartott felette.

Azt tanulhatjuk meg ebből: Salamon bírt azzal a tekintéllyel, hogy elmozdítsa Abiátárt papi hivatalából, mert Abiátár elvesztette alkalmasságát a papi tisztségre saját lázadó cselekedete következtében. Salamon volt az Isten által választott uralkodó a nép felett, és rendelkezett azzal a tekintéllyel, hogy elítélje Abiátárt.

Vannak, akik azt mondják, hogy ha egy szolgálattevőt bármi módon felfüggesztenek, kiközösítenek, vagy elítélnék, akkor az egyház beleavatkozik Isten elhívásába és kenetébe, megsértve ezzel a fentebb említett igeverset. A Biblia szerint azonban azok, akik tekintéllyel bírnak, rendelkeznek azzal a hatalommal, hogy ítélkezzenek. Nem a gyülekezet veszi el Isten kenetét, hanem az az ember tette magát alkalmatlanná tisztségére saját cselekedetével. Tény, hogy Pál megdorgálta a Korinthusi gyülekezetet amiért nem **ítélték** meg a bűnt egy bizonyos helyzetben. Megkérdezte, nincs-e olyan közöttük, aki elég bölcs lenne ahhoz, hogy ítéletet hozzon. Ha nincs, akkor azt a kérdést tette fel, hogyan lesznek képesek megítélni később a világot (I. Kor. 5,1-13; 6,1-5).

Csak mert valakit Isten felkent valamely tisztségre, nem azt jelenti, hogy ebből a tisztségből nem mozdítható el. Az igaz, hogy egyénileg senkinek nem szabad megpróbálni ezt tenni, de Isten megadta erre a hatalmat az egyháznak. Máskülönből miért közölte volna Isten a szolgálattevők (vének, püspökök) és diakónusok hivatalához szükséges követelményeket? Isten Maga helyezte el kormányokat az egyházban (I. Kor. 12,28), és előljárókat (Róma 12,8). Miért tette volna ezt, ha ezeknek a kormányoknak nem lenne hatalmuk, és ha ezek az előljárók nem gyakorolhatnák tekintélyüket? Ismerjük fel, hogy követnünk kell Isten időzítését és vezetését. Fel kell azonban ismernünk azt is, hogy Isten már nyilvánvalóvá tette akaratát és időzítését bizonyos helyzetekben. Különösen azt jelentette ki a Bibliában, hogy ha egy vezető vétkezik és nem felel meg bizonyos követelménylistának, akkor itt az ideje, hogy azok, akik tekintélyben felette állnak, lépéseket tegyenek. Az egyháztagnak nincs joguk lázadni, de tudathatják a tekintélyt viselőkkel a helyzetet, és azok, akik ebben a pozícióban vannak, megítélhetik a dolgot. Tehát az ige, mely kimondja, hogy „az én felkentjeimet ne bántsátok”, egyetlen vezetőnek vagy szolgálattevőnek sem ad felmentést az ellenőrzés és a fegyelem alól. Nem mentette fel Abiátárt sem attól, hogy elmozdítsák papi hivatalából, amikor fellázadt. Nem tartotta vissza sem Ezsdrást, sem Nehémiást, hogy emberek sokaságát eltávolítsák a papság köreiből, mert nem feleltek meg a követelményeknek (Ezsd. 2,61-63; Neh. 7,63-65).

Hiba a vezetésben. Mit kell tennünk, ha úgy véljük, hogy pásztorunk vagy előljárónk hibázott? Ha ez módszerhez, programhoz, vagy egy sajátos tanításhoz kapcsolódik, aláztosaknak lennünk és alá kell vetnünk magunkat annak. Véleményünk és meggyőződésünk különböző lehet, ám akkor is igazodnunk kell az Istentől rendelt előljárókhoz, és tiszteletben kell tartanunk őket. Soha nincs jogunk zúgolódni, panaszkodni vagy viszálykodást szítani (lásd a III. és IV. fejezetet). Ha meg akarunk változtatni dolgokat, imádkozhatunk és várhatunk Istenre, hogy munkálja ki a változást. Néha helyes közölnünk tiszteletteljes javaslatunkat közvetlenül az előljáróval. Ha nem veszünk részt tevékenyen valamely dologban, akkor **legalább** ne tegyünk semmit annak akadályozására vagy megghiúsítására.

Ha egy vezető nem etikusan jár el, bűnben él, vagy hamis tanításokat hirdet, akkor az ügyet az ő fölött lévő tekintély elé kell vinnünk, és rájuk kell bízunk.

Habár nyomatékosan hangsúlyozzuk a tekintélynek való engedelmesség fontosságát, szeretnénk világossá tenni két dolgot a vezetésbeli problémákkal kapcsolatosan. Először is, az előjáró visszahelyezhető, vagy leváltható, ha ez helyes hozzáállással és megfelelő tekintély által történik. Másodsor senkinek sem kell követnie a vezetést ha az szellemi hibákkal terhelt, vagy Isten Igéjével ellentétes helyzetbe taszít. Addig kell követnünk a vezetőket, amíg ők Krisztust követik (Lásd 1. Kor. 11,1; Gal. 1,8).

Függetlenség. Láthattuk, miként van mindenki felett egy Istentől rendelt kormány. Még Péter is, akinél a Mennyek országának kulcsai voltak, alávetette magát az egyház kormányzásának. Ez azt jelenti, hogy nagyon veszélyes függetlenségre törekedni; ezért hát ki az, aki irányít téged? Vannak, akik azt mondják: „Engem Isten hívott el. Közvetlenül Isten irányítása alatt vagyok, és nincs szükségem arra, hogy bárki is megmondja nekem, mit tegyek.” Ez igaz, amennyiben az igazságot prédikálják, és ami Isten üzenetét illeti, mely az ő népének szól. Nem igaz azonban, hogy az egyháznak nincs ellenőrzési joga felettük. A Timóthetusnak és Titusnak szóló levelek szerint léteznek bizonyos követelmények a prédikátorral szemben. Például ha valaki nem képes saját házát igazgatni, ez alkalmatlanná teszi arra, hogy szolgálattevő legyen vagy maradjon (1. Tim. 3,4-5). Kell, hogy legyen valami mód ennek a követelménynek az érvényre juttatására.

Azoknak, akik nem tudnak együtt munkálkodni másokkal, nagyon elővigyázatosaknak kell lenniük, és meg kell vizsgálniuk önmagukat. Miért nem tudnak együtt dolgozni másokkal? Miért gondolják azt, hogy az ő elgondolásuk a legjobb? Miért hiszik azt, hogy mindig igazuk van? Miért akarnak függetlenek lenni?

Általában az alávetettség hiányzik ilyenkor. Sok szolgálattevő hangsúlyozza, hogy gyülekezetük tagjai alávetik magukat tekintélyüknek, ők maguk azonban elutasítják, hogy alávéssék magukat bármilyen egyházkormányzásnak. Tizedet követelnek az emberektől, de ők kinek fizetik a tizedet? Gyakran irányítják és ellenőrzik embereiket, de kitől fogadnak el ők tanácsot és vezetést? Ne feledjük, hogy Isten az, Aki kormányokat helyezett el az egyházban.

Vannak némelyek, akik gyülekezetről gyülekezetre vándorolnak, sőt szervezetről szervezetre. Többnyire ugyanaz a problémájuk: nem tudják elfogadni a vezetést, a követelményeket, az ítéletet és a dorgálást. Ha ez a helyzet áll fenn, úgy Isten ellen láznak. Az ilyen embereknek gondosan meg kell vizsgálniuk magukat, mi az oka, hogy nem tudnak elégedettek lenni azzal a hellyel, ahová Isten helyezte őket. Mindenki más rossz, vagy inkább ők nem tudják elfogadni a vezetést?

Ismét mondjuk, hogy egy bizonyos felekezethez való tartozás nem feltétele az üdvösségnek. Isten akarata azonban az, hogy minden szent kapcsolatban legyen a hívők egy helyi csoportjával. „El nem hagyván a magunk gyülekezetét, amiképpen szokásuk némelyeknek” (Zsid. 10,25). Az Ef 4,11-16, a 2. Tim. 4,1-4, a Zsid. 13,17 és más igeversek fényében világosan Isten akarata, hogy minden helyi gyülekezet rendelkezzen határozott tekintélyi felépítéssel és vezetéssel, Istentől elhívott szolgálatok formájában.

Mindezek mellett hiszünk abban, hogy Isten terve szerint minden helyi gyülekezetnek és szolgálattevőnek kapcsolatban kell lennie és bele kell szerveződnie a hívők egy nagyobb csoportjába. „Ímé, mily jó és mily gyönyörűséges, amikor együtt lakoznak az atyafiak!” (Zsolt. 133,1). A legtöbb esetben azok, akik cserélgetik a gyülekezetüket, vagy függetlenítik magukat, nem Isten akarata szerint cselekednek, hanem lázadoznak vagy önfejtnek. Ha azonban megvizsgáljuk a szívünket a fent megadott igeversek fényében, és még mindig úgy érezzük, hogy Isten akarata számunkra az ilyen lépés, akkor legalább keressünk néhány igaz Bibliahívót, akikkel együtt tudunk munkálkodni, akikkel közösségben vagyunk és akiknek Istentől való vezetését követni tudjuk.

Minden csoport végül közösségben van valakivel, és rendkívül fontos, hogy kivel vagyunk közösségben (lásd a XIII. fejezetet). Nagyon jó olyanokkal közösségben lenni, akik az egyház méltó tagjainak bizonyultak, és akik ugyanazokat az alaptanításokat és meggyőződést vallják, mint mi. Elismerjük, hogy Isten sok különféle vallásos csoportban működik, de azt is tudjuk, hogy veszélyes válogatás nélkül szoros közösségbe kerülni minden olyan emberrel, akiket Isten nagyobb igazságokra próbál elvezetni. Bizonyos mértékig munkálkodhatunk velünk, megpróbálhatjuk vezetni őket, és barátkozhatunk velünk, de ha közösségünk szorossá válik velük, végül

alább adunk saját szabályainkból és hitelveinkből. Gyakori jelenség a független csoportok esetében, hogy kénytelenek olyan emberekkel közösséget keresni, akiknek nincsenek szigorú követelményeik, vagy akiknek tanításbeli alapállásuk és magatartásuk ismeretlen. Ugyancsak elfogadhatnak bárkit, aki másik gyülekezetből érkezik hozzájuk, és nem érznek felelősséget azért, hogy előző pásztorától informálódjanak felőle. Ez arra vezethet, hogy a gyülekezet tele lesz képmutatókkal, háborgó emberekkel és olyanokkal, akik mögött hosszú történet van a tekintély elutasításáról. Történeti szempontból nagyon nehéz egy elszigetelt csoportban fenntartani a szentséget és a tanítás tisztaságát, de az egységben erő van. Az Isten tekintélyének való alávettség életünkben meghozza számukra Isten védelmét, áldását és vezetését.

Az egység előnyei. Hisszük, hogy némely típusú szervezet Isten akarata szerint való, hogy megőrizze a fentebb leírt helyzeteket, épp abból az okból, amiért az újszövetségi egyház is szervezett volt. A szervezettség elősegíti az evangélium és a missziói munka terjedését. Egyesíti az erőket, biztosítja az anyagi hátteret és a tehetséget. Megerősíti a hitet és a meggyőződést. Fontos segítség a missziói munkában (akárcsak a korai egyházban), és az is lényeges, hogy a helyi egyháznak megvan a maga része abban, hogy az evangélium hirdettessék minden teremtménynek.

A szervezet jó védelem a Sátán és a bűn beszivárgása ellen. Ahogyan a korai egyházban, biztosítja azokat az eszközöket, melyek segítenek felismerni, ki a jó, ki a rossz és ki a hamis próféta. Ismeretünkkel közösségben lehetünk élő hitű emberekkel. Használhatjuk az Isten-adta tekintélyt, hogy szabályokat állítsunk fel, és fenntartsuk a vezetéssel szemben támasztott bibliai követelményeket. Amikor új helyzetekkel és kritikus döntésekkel kell szembenéznünk, összeülhetünk, és eljuthatunk egy Lélek-ihlette megegyezésre, amint azt az egyház az Ap. Csel. 15-ben tette. „...a megmaradás pedig a sok tanácsos által van” (Péld. 11,14). „Sokkal jobban van dolga a kettőnek, hogy nem az egynek... és a hármak kötéle nem hamar szakad el” (Préd 4,9-12). Isten méltányolja az ő egyházának közösségi döntését, és felhasználja ezt a módot, hogy kijelentse akaratát (Ap. Csel. 15,28).

Ahogyan ez a fejezet kihangsúlyozta, kell, hogy legyenek eszközök, melyek által Isten felállítja az ő tekintélyrendszerét. Ez a tekintély szükséges minden egyén tökéletességéhez, beleértve a szolgálattevőket is. Szükséges ahhoz, hogy megtartsa a helyi gyülekezetet Isten akaratának irányában. A nézőpontok különbözősége egy nagy csoporton belül a csoport egyensúlyának megőrzésére szolgál – ne legyen sem szűkgondolkodású, sem túl liberális. Ugyanakkor élénkíti az egész testet, és haladó szemléletmódúvá teszi.

Legyen gondunk arra, hogy alá vessük magunkat az Istentől felkent tekintélynek és vezetésnek. A szolgálattevők különösen vizsgálják meg magukat! A szolgálatnak mindenek között a legjobb példának kell lenni, ezért legyen tiszta és szent. „Sem nem úgy, hogy uralkodjatok a gyülekezeteken, hanem mint példányképei a nyájnak” (1. Péter 5,3). Senki sem kivétel a tekintély alól, de mindenki meríthet a maga hasznára az útmutatásból, a tanácsolásból, a figyelemztetésből és a dorgálásból, ha szükséges. Az egyháznak, mint egésznek, hasznára válik az szilárd vezetés és a tiszta igazság gondos megőrzése.

XIII. Közösség és szövetségek

„És ne legyen közösségek a sötétségnek gyümölcstelen cselekedeteivel, hanem inkább meg is feddjétek azokat” Ef. 5,11.

„Ne legyetek hitetlenekkel felemás igában” 2. Kor. 6,14.

Közösség a világgal. A világtól való elkülönülés kulcs tényezője az igazi szentségnek (lásd az I. és a VI. fejezetet). A korábbi fejezetekben láthattuk, hogy a szentség elkülönülést követel bizonyos világi szokásoktól és olyan dolgoktól, amelyek megfertőznek minket. Most azokat a körülményeket vesszük vizsgálat alá, melyek esetében a szentség elkülönülést követel bizonyos emberektől.

A Biblia azt mondja nekünk, hogy fontossággal bír, milyen társasággal vesszük körül magunkat és milyen barátaink vannak. A Péld. 22,24-25 így szól: „Ne tarts barátságot a haragossal, és a dühösködővel ne menj: Hogy el ne tanuld az ő útait és túrt ne keress tennen magadnak.” Ez az igeveres megcáfolja azokat, akik úgy gondolják, hogy bárkivel közösségben lehetnek akivel akarnak, mégis fenn tudják tartani a szentséget. Társaságunk magatartása és lelkülete elkerülhetetlenül hatással van ránk. Pál nyomatékosan kijelenti: „Ne tévelyegjétek. Jó erkölcsöt megrogtanak gonosz társaságok” (1. Kor. 5,9-10).

Ezt felismerve rá kell ébrednünk arra is, hogy még vannak olyan területek, melyeknél határvonalat kell húznunk. Az Ef. 5,11 alapján nem lehetünk közösségben a sötétség cselekedeteivel. Azt jelenti ez, hogy nem hagyhatjuk jóvá a bűnt, és nem vehetünk részt abban. Amikor társaságunk világi tevékenységbe kezdenek, nekünk udvariasan távol kell maradnunk attól. Ezért mindig vannak bizonyos korlátok a keresztyén és az ő világi barátai között. Lehetnek jó barátok, de csak bizonyos pontig. Mindig lesz valami, amelyben a keresztyén nem vehet részt, és mindig lesz olyasmi, amit a bűnös nem ért meg a keresztyén tapasztalatról. A keresztyénnek arra is ügyelnie kell, hogy testvérei szemében ne azonosuljon bűnös tevékenységgel, vagy világi magatartással, nehogy társítsák azokkal. Amint a mondás tartja: „Madarat tolláról, embert barátjáról lehet megismerni.” Figyelembe kell vennünk ezt is, amikor összebarátkozunk bizonyos emberekkel, vagy csatlakozunk bizonyos tevékenységekhez.

A következmény az, hogy a keresztyén addig a pontig társuljon a bűnössel, hogy megnyerje őket az Úrnak, és normális életet éljen ebben a világban. A korlátozások ebben a társulásban ott nyilvánulnak meg, hogy a keresztyén nem vehet részt bűnös tevékenységekben vagy nem engedheti, hogy túl szorosan azonosítsák őt a világiassággal. Ezen általános ismérvek mellett a Biblia kifejezetten irányt mutat két területen. Először is határozott parancsunk van arra, hogy ne társalkodjunk olyan emberekkel, akik keresztyéneknek mondják magukat, mégis bizonyos fajta bűnök vannak jelen az életükben. Másodszor ne legyünk hitetlenekkel felemás igában. Ebben a sorrendben kell figyelembe vennünk ezt a két helyzetet.

Közösség a gyülekezetben lévő bűnösökkel. Jézus számos példázatot mondott a Máté 13-ban, melyek kijelentik, hogy a keresztyénység, avagy a külsődleges egyház bűnösökből és szentekből egyaránt áll. A mennyek országát olyan szántóföldhöz hasonlította, melyben egyaránt nő búza és konkoly, azután mustármaghoz, melyre minden fajta madár fészket rak, majd kovászos tésztához, és hálóhoz, melybe mindenféle hal belekerül. A helyzet az, hogy a hivatalos keresztyénység sok olyan tagot számlál, akik nem igazi keresztyének. A külsődleges egyházban hamis próféták találhatók, és olyanok, akik az ördög tanításait hirdetik. Tény, hogy a keresztyénység, mint vallási rendszer, ma összevethető a laodíceai gyülekezettel a Jel. 3,14-22-ben. Hisszük, hogy az utolsó napokat éljük, és hogy Laodícea az utolsó egyházkorszak leírása. A modern egyházaknak gyönyörű épületei vannak, tehetséges kórusai, és gondosan rendezett szertartásai, de Krisztus kívül van belőle rekesztve, és bebocsátásért kopogtat. Noha ez pontosan jellemzi a keresztyéniséget, mint egészet, mégis van néhány egyház, amelyekben ég a tűz, és amely meg tudja különböztetni a hamis prófétákat. Néhány még az apostoli tanítást vallja, és Isten Lelke áll a középpontjukban.

Mindig szem előtt kell tartanunk, hogy sok szervezet és vallásos hagyomány nem a teljes evangéliumot hirdeti. Ez azt jelenti, hogy nem ölelhetjük fel az egész hivatalos kereszténységet és nem lehetünk velük közösségben úgy, mint újjászületett hívőkkel. Természetesen nem hiszünk azt, hogy valakinek egy bizonyos gyülekezethez kell tartoznia ahhoz, hogy üdvözljön. Ugyancsak sok olyan található minden csoportban, akik kereszténynek vallják magukat, de akiknek élete azt mutatja, hogy nem azok. Bizonyos esetekben a gyülekezet rendelkezik azzal a tekintéllyel, hogy megítélje ezeket az embereket és kiközösítse az egyházból (Máté 18,17-18; 1. Kor. 5,5; 12-13; lásd még a XIII. fejezetet is).

Ha az ilyen személyt megítélik és kiközösítik, a többi szentek és szolgálattevők nem követhetnek vele a Biblia szerint. Ha mégis megteszik, akkor saját egyéni ítéletüket az Isten-adta tekintély és a gyülekezet ítélete elé helyezik. Ennek az ítéletnek egyik célja, hogy elválassza a gonoszt a jótól – hogy eltávolítsa a kovászt, mielőtt az hatással lesz az egész tésztára. Ha az emberek továbbra is közösségben maradnak az ilyen személyekkel, önmaguknak ártanak.

Ugyancsak ártanak annak is, akit kiközösítettek; a fegyelmezési eljárás másik célja, hogy a rosszat cselekvőt nyugtalanítsa, segítsen neki belátni vétkét és megtéréshez vezesse. Ha közösséget tartanak vele és vigasztalják, nem fogja megtanulni ezt a leckét, hanem helyette őszintétlenséget és képmutatást tanul. Gyakran előfordul, hogy akit kiközösítettek egyszerűen gyülekezetet vagy szervezetet vált, anélkül, hogy megtérne, hogy jóvátételt adna, hogy bocsánatot kérne, vagy meg akarna felelni a bibliai követelményeknek. Azok, akik mégis segítenek neki, elnézik bűnét, és felelősséggel tartoznak ezért Isten előtt (2. Ján. 11).

A Biblia többféle embert felsorolt, akiket ki kell közösíteni. Ha valakit kiközösítenek ezen bibliai okok valamelyike miatt, és némelyek továbbra is közösségben maradnak vele, ezek az emberek közvetlenül Isten Igéje ellen láznak. Még ha valakit nem is közösítettek ki hivatalosan, de a felsorolt bűnök valamelyikének jellemzői mutatkoznak nála, Pál azt tanácsolja, hogy ne társalkodjunk vele.

Pál kifejezetten azt mondja: „Most azért azt írom néktek, hogy ne társalkodjatok azzal, ha valaki atyafi létére parázna, vagy csaló, vagy bálványimádó, vagy szidalmazó, vagy részeges, vagy ragadozó. Az ilyennel még együtt se egyetek” (1. Kor. 5,11). Igen erős utasítás, hogy még csak ne is együnk az ilyen emberrel. Jegyezzük meg azt is, hogy ez az Igevers olyanokra utal, akik keresztényeknek nevezik magukat, de elkövették a fent említett bűnök valamelyikét. Ez nem azt jelenti, hogy nem lehetünk kapcsolatban a világban olyan emberekkel, akik ugyanebbe a kategóriába tartoznak (1. Kor. 5,9-10). Soroljuk fel röviden, és azonosítsuk a szóban forgó bűnöket:

1. Parázna – aki bármely jellegű erkölcstelen szexuális cselekedeteket követ el.
2. Chaló – aki a másik tulajdonát akarja, szoros összefüggésben lévén a kapzsisággal. Egy ember csalhat pénzért, ruháért, vagy egyházi pozícióért. Ez a magatartás általában féltékenységhen, gyűlöletben vagy gonosz beszédben mutatkozik meg.
3. Bálványimádó – bálványokat, képeket, hamis isteneket imád.
4. Szidalmazó – aki szavakkal gyalázza a másik embert. Ez a másokra mondott gonosz beszédben nyilvánul meg, az állandó kritikában és rágalmazásban (lásd a IV. fejezetet).
5. Részeges – aki rendszeresen iszik (alkohol befolyása alatt áll).
6. Ragadozó – aki erővel, csalással, zsarolással vagy más ráhatással szerez meg pénzt, szívességet, viselkedésmódot vagy ígéretet (lásd a XI. fejezetet).

E hatféle képmutatótól az egyházban a parancs szerint el kell határolódnunk és nem társalkodhatunk azokkal sem, akik rendetlenül élnek, akik elutasítják a munkát, és akik más dolgába avatkoznak (2. Tessz. 3,6; 11; 14).

1. Azok, akik rendetlenül járnak – azok, akik Isten Igéjével és az egyház megállapított vezetésével ellentétesen járnak. Pál arra tanít, hogy ne társalkodjunk azokkal, akik elutasítják az engedelmességet az ő levelének (14. vers). Más Igeversekben azt mondja nekünk, hogy kerüljük azokat, akik „szakadásokat és botránkozásokat okoznak a tudomány körül” (Róma 16,17).

2. Nem dolgozók – akik lusták. Képesek arra, hogy tisztességes megélhetést biztosítsanak maguknak, de nem teszik.

3. Más dolgába avatkozó – aki beleártja magát mások ügyeibe és olyan dolgokba, melyek kívül esnek rajtuk (lásd a III. fejezetet).

Arra is int miket az Ige, hogy tartsuk magunkat távol a hamis tanítóktól, és azoktól, akik irigységet, viszálykodást, káromlást és gonosz gyanúsításokat ébresztenek (1. Tim. 6,3-5).

1. Hamis tanítók – nem társalkodhatunk olyanokkal, akik hamis tanításokat hirdetnek. Megpróbálhatunk segíteni nekik megismerni az igazságokat, de nem lehetünk túl szoros közösségben velük, és nem állhatunk hozzájuk úgy, mint vezetőkhöz az igazi egyházban.

2. Irigység – ez irányulhat pozícióra, felelősségre vagy pénzre. Az igazi keresztyén nem irigykedik és nem hagyja, hogy bármi megsértse (III. fejezet).

3. Viszálykodás – ellenségeskedés, nézeteltérés, vetélkedések, elsőbbségért való harc, klikkekre osztódás, személyes összetűzések. Ezek egyikének sincs helye az egyházban.

4. Gonosz gyanúsítások – rosszat gondolni valakiről. Magában foglalja ez a helytelen következtetést, a gonosz dolgok feltételezését, vagy gonosz szándékot tulajdonítani valakinek. Ez kritikában és pletykálgatásban nyilvánul meg. Az ilyen lelkületű ember gyakran olyan vádakkal illet ártatlanokat, melyek valami jelentéktelen dolgon alapul, amit láttak, vagy hallottak (vagy úgy gondolták, hogy hallották).

Végül a 2. Ján. 9-11 arra int, hogy ne fogadjuk el, és ne is üdvözljük azokat, akik nem fogadják el Krisztus tanítását, mely tanítás arról szól, hogy Isten megjelent testben. Ha valaki megérti a helyes tanítást Jézus Krisztusról, akkor az övé lesz mind az Atya, mind a Fiú (9. vers). El fogja ismerni Jézust örökkévaló Istennek, Aki eljött testben, mint Fiú. János azt mondja nekünk, ha valaki nem fogadja el ezt a tanítást, nem segíthetjük szolgálatát azzal, hogy otthonunkba fogadjuk. Még azt sem mondhatjuk neki „Isten vezéreljen”, ami azt jelenti, „Isten segítsen” vagy „Isten vezessen sikerre”, nehogy részeseivé váljunk gonosz munkájának. Más szavakkal, nem segíthetjük a hamis tanítások hirdetőit szolgálatukban, még annyira sem, hogy sikert kívánunk erőfeszítéseikhez. Természetesen az újszövetségi napokban a legtöbb gyülekezet házaknál gyűlt össze, így János főként attól intett, hogy ne engedjük a hamis tanítókat működni istentiszteletünkön.

Jó okai vannak annak, miért parancsolta meg Isten, hogy különüljünk el az ilyen emberektől. Ezeknek az embereknek veszélyes a magatartásuk és a lelkületük. Ha vendégül látunk valakit, aki vétkes meg nem bánt irigységben, viszálykodásban, panaszkodásban, gonosz gyanúsításban, hamis tanításban vagy paráznaságban, akkor valójában az ilyen lelket látjuk vendégül, amely abban az emberben lakik. Ez a lélek rajtunk is felülkerekedhet. Természetesen tudjuk, hogy egy gonosz lélek, vagy gonosz magatartás nem győzedelmeskedhet olyasvalakin, aki Szent Lélekkel teljes, és a Biblia szerint él. Ha azonban társalkodunk ilyen emberrel, figyelmen kívül hagyjuk Isten Igéjét és Isten akaratával szegülünk szembe. Már ki is léptünk tekintélye alól, így többé nincs oltalmunk azon a területen. Ennek következtében az ilyen lélek könnyen hatást gyakorolhat ránk.

Ha észrevesszük, hogy ilyen emberekkel társalkodunk, szigorú ellenőrzés alá kell magunkat vetnünk. Az emberek általában olyanokkal társalkodnak, akikkel van valami közös bennük!

Hitetlenekkel felemás igában. Fontos tényezője ez a világtól való elkülönülésnek. Pál e tanítás megmagyarázásához feltesz öt kérdést (2. Kor. 6,14-16). Mi szövetsége van az igazságnak a hamissággal? Mi közössége a világosságnak a sötétséggel? Mi egyezése (egyetértése) van Krisztusnak Béliállal (a Sátán egyik neve, melynek jelentése, „értéktelen”)? Mi köze a hívőnek a hitetlenhez? Mi egyezése Isten templomának (testünknek) bálványokkal? Az egyik oldalon áll az igazság, világosság, Krisztus, a hit és Isten temploma. A másik oldalon hamisság, sötétség, Sátán, a hitelenség és a bálványimádás áll. Ezek ellentétesek egymással és semmiféle harmóniába nem hozhatók össze. Isten ezért azt mondja nekünk: „Menjetek ki közülük, és szakadjatok el” (17. vers). Ehhez a parancsolathoz ígéret is járul, ha engedelmessékedünk. Ha elkülönülünk tőlük és elutasítjuk a felemás ígát, az Úr elfogad minket, és atyánk lesz. Istenünk lesz, és bennünk fog lakozni.

Mi a gyakorlati tartalma ennek az igevereknek? Ahhoz, hogy megtudjuk mit jelent számunkra, meg kell értenünk, mit jelent igában lenni, és mit jelent hitetlennek lenni.

Igában lenni annyit jelent, hogy egymáshoz csatlakozni, vagy szorosan egyesülni. Eredeti jelentésében a szó állatokra vonatkozott, például ökrökre, akiket párba állítva összepányváznak, és együtt fognak munkára. A Webster szótár a következő kapcsolatokat hozza fel példaként, melyek hasonló értelműek az igához: rabszolgaság, szolgaság, testvérség és házasság. A szótár úgy határozza meg az igatársat, mint munkatárs, partner, szövetségstárs, férj, vagy feleség. Az igában való kapcsolat közeli, bensőséges egységre utal, melyben az egyik személy erőteljesen hatással vagy befolyással lehet a másikra, melyben az egyik személy beszélhet, vagy cselekedhet a másik nevében, és amelyben megosztják egymással a felelősséget. A legnyilvánvalóbb példa erre, mely napjainkban is időszerű, a házasság. Bizonyos esetekben az üzleti társulás és a testvéri szervezetek ugyanebbe a meghatározásba kerülhetnek.

A házasság természetesen iga-szerű kötelék, hisz két emberi lény nem léphet közelebbi, bensőségebb kapcsolatba ennél. Ha ez az igevers nem utal a házasságra, akkor lehetetlen bármely olyan esetre gondolni, amelyre alkalmazható lenne. A házasság élethosszig tartó kötelék és Isten úgy tekint a házaspárt mint egyetlen egységet, kivéve az egyéni üdvözülés kérdését. Pál jelzi, hogy a keresztény szabadon házasodhat, de csak az Úrban – ami azt jelenti, egy másik kereszténnyel (1. Kor. 7,39).

Egy munkaadó-alkalmazott viszony nem iga, de fölé- és alárendelt kapcsolat, mely mindkét részről megszüntethető. Egy közös üzleti vállalkozás vagy partneri viszony lehet iga, ha mindkét partnernek azonos ellenőrzési joga van, és köti őket a másik tevékenysége. A testvéri szervezet ugyancsak lehet iga, attól függően, milyen mértékben tettek fogadalmat a tagok egymás megsegítésére. Az olyan titkos társaságok, melyek esküre köteleznek, szintén igát jelentenek.

A hívő meghatározása. Mint hívők, nem köthetjük magunkat hitetlenekhez egyetlen módon se a fentiek közül. Felmerül tehát a kérdés: Mi a Biblia meghatározása a hívőre és a hitetlenre? Hívő nem csupán az, aki pusztán annak vallja magát. A hit bibliai bizonyítéka az Isten Igéjének való engedelmség (I. Ján. 2,3; 5,1-3). A Róma 10,16 tudatja velünk, hogy az engedelmség hiánya a hit hiányának következménye. A Ján. 7,38-39 szerint a Szentírás igazi hívője betölte Szent Lélekkel. A Márk 16,16-18-ban azt olvassuk, hogy a hívő megkeresztelkedik, és ennek egyik jeleként nyelveken fog szólni. Kornélius és házanépe, miután hittek, vették a Szent Lelket a nyelveken szólás bizonyítékával (Ap. Csel. 10,44-48; 11,17). A filippi börtönőr éjjel körül keresztelkedett meg, miután Pál hitre buzdította (Ap. Csel. 16,31-33).

Természetesen a hit egy folyamat, amely Isten Igéjének hallásával kezdődik és folytatódik mindvégig, míg a keresztények Istennel járnak. Amikor a Biblia a „hívő” kifejezést használja, olyan emberre utal, ami megtapasztalta az üdvösség teljes tervét (lásd Ap. Csel. 2,38). Sok példa van arra, hogy az emberek hittek bizonyos szintig, de nem hittek az Isten üdvtervének való engedelmséggig. Ennek következtében nem lehet őket igazhívőknek nevezni. Íme néhány bibliai példa: az ördögök (Jak. 2,19), sok ember Jeruzsálemben (Ján. 2,23-25), számos vallási vezető (Ján. 12,42), sok csodatévő (Máté 7,21-23), Kornélius, Péter prédikációja előtt (Ap. Csel. 10,1-6; 11,14), Simon, a varázsló (Ap. Csel. 8,13; 20-23), és a samáriaiak, Péter és János odaérkezése előtt (Ap. Csel. 8,12; 16). Ezeknek a példáknak a célja megmutatni azt, hogy attól még nem hívő valaki, mert azt állítja, hogy hisz Jézus Krisztusban. Rendelkeznie kell a helyes alappal (Máté 7,21-23). Engedelmeskednie kell Isten Igéjének, és meg kell nyilvánulnia életében azoknak a jeleknek, melyek a hívőt követik. Nem köthetjük össze magunkat úgynevezett keresztényekkel, ha azok nem a helyes alapokon állnak (mely tartalmazza az alaptanítást), vagy nem szent életet élnek.

Öszövetségi példák. Az indok, amiért nem lehetünk hitetlenekkel felemás igában az, hogy egy ilyen kapcsolat a világgal való megalkuváshoz vezet. Isten minden korban megparancsolta a világtól való elkülönülést. (lásd az I. és a VI. fejezetet). Ábrahámot Isten kihívta hazájából, rokonai közül, atyja házából (I. Móz. 12,1). Úgy tervezte, hogy Izsák ne pogány asszonyt vegyen feleségül, és ugyanígy tett Izsák is Jákob esetében (I. Móz. 24,2-3). Ézsau megszomorította a szüleit, amikor hitetlen asszonyt vett nőül (I. Móz. 26,34-35). Isten intette Izrael fiait a pogány szokásoktól, és attól, hogy hitetlen nép közül valókkal házasodjanak össze (V. Móz. 7,3). Bálám ravaszul azt tanácsolta a Moábitáknak, hogy házassággal és bálványimádással tegyék tönkre az izraelitákat (IV. Móz. 25,1-3; 31,16). Sámson bukását egy filiszteus asszony okozta (Bír. 14,2-3;

16,4-5), Salamont pedig pogány feleségei vitték bűnbe (I. Kir. 11,4-8). Istennek számos alkalommal meg kellett tisztítania Izraelt a szentségtelen házasságoktól, mielőtt mint nemzetet, használni tudta őket (IV. Móz. 25; Ezsd. 10; Neh. 13,23-31). Láthatjuk tehát, hogy a 2. Kor 6 tanítása csupán egy másik alkalmazása az elkülönülés alaptanításának. Nem új fogalom ez, hanem alaptanítás, mely végighúzódik Isten Igéjén.

Házasság. Hadd próbáljunk meg válaszolni néhány gyakorlati kérdésre, amely különösen a házasság területén merül fel. Házasodhat-e egy keresztény hitetlennel (olyasvalakivel, aki nincs megtérve Isten Igéje szerint)? Nem. Ha így házasodik, lázadó és engedetlen lesz. Házasodhat-e hitetlen hitetlennel? Igen, mert azonos igába kerülnek. Azt jelenti ez, hogy egy szolgálattelvő celebrálhat esküvőt két hitetlen között. Ha azonban egy hívő és egy hitetlen esküvőjét celebrálja, olyasmiben vesz részt, ami Isten akarata ellen való, és segít másokat az Isten elleni lázadásban. Vagy nincs teljesen tudatában annak, hogy mit tesz, vagy béres. Házasodhat-e egy keresztény egy úgynevezett kereszténnyel? Nem. Ugyanabban az alapvető élményben kell részesülniük és ugyanazokat a hitelveket kell vallaniuk. Máskülönben felemás igába kerülnek. Az ördögök is hisznek, de aligha kíváncsoznánk velük közös igába! Ha valakinek már hitetlen házastársa van, Isten akarata természetesen az, hogy házasságban maradjon. Isten tiszteletben tartja a házassági esküt, és nem üdvözli, ha azt felbontják (1. Kor. 7,10-13; 39). Ilyen esetben a hívő fél megszenteli hitetlen társát (14. vers). Ez egyszerűen azt jelenti, hogy a kapcsolat törvényes és azt is, hogy a hívő hitvesnek szellemi befolyása van a hitetlenre és gyermekeikre. Ebben a helyzetben a hívő kötelessége, hogy megpróbálja megnyerni Krisztusnak hitetlen társát imádság és szent élet által (1. Péter 3,1-2).

Néhányan azzal érvelnek, hogy a hitetlennel való házasság jó mód valaki megnyerésére. Ez az érv azonban nem veszi figyelembe Isten írott Igéjét. Olyan volna ez, mint bemenni egy kocsmába, és inni egy italt a fiúkkal azért, hogy megnyerjük őket. Nem érhetünk el jó eredményt úgy, hogy csökkentjük követelményeink szintjét, és engedetlenek vagyunk Isten Igéjének. Az esetek többségében, amikor ilyen házasságra kerül sor, a hitetlen fél sohasem fordul az Úr felé. Ha a hitetlen őszintén érdeklődik Isten Igéje iránt, hívővé válik még a házasság előtt. Ha nem töltkezik be Szent Lélekkel mielőtt megházasodik, akkor nagyon valószínű, hogy soha nem is fog. Valójában sokkal gyakoribb, hogy a hívő fél fog visszacsúszni, semhogy a hitetlen megtérne. Salamon király kiemelkedő példa erre. A hívő általában megalkuszik néhány hitelvvel. Végül a hívő házastárs kényszerül bizonyos engedményekre annak érdekében, hogy a házasság fennmaradjon. A hívő nem lesz szabad mindenben Isten tökéletes akaratára, és kevesebb ideje lesz, amelyet Istennek szánhat. Csaknem minden esetben a gyerekek a hitetlen házastárs példáját fogják követni és nem térnek meg.

Randevúzás. Azt is jelenti ez, hogy igen veszélyes randevúzni hitetlennel. Annak fényében, melyet eddig már tanulmányoztunk, hogyan lehetne Isten akarata egy Lélekkel betöltött fiatal számára, hogy komoly barátja vagy barátnője legyen olyasvalaki, aki nem tagja az egyháznak? Valószínűleg össze is házasodsz azzal, akivel randevúzol. Ha Istennek nem akarata az, hogy a hívő hitetlennel házasodjék, lehet-e az akarata számodra az, hogy oly szoros kapcsolatot létesíts egy hitetlennel, melynek a vége házasság lehet?

Néhány alkalmi találkozás, közösség vagy együttlét a keresztény csoport részeként megengedhető, és segíthet megnyerni valakit az Úrnak. Ha azonban egyszer már egy randevúzó kapcsolatot létesítettünk, a hitetlen megnyerésének lehetősége alárendelődik a kettejük között támadt vonzalomnak. Ennél a pontnál a kereszténynek roppant erőfeszítéseket kell tennie, csak hogy megőrizze saját meggyőződését, és fölöttébb elgyengül a kísértésekkel szemben. Rendszerint problémába fog ütközni a keresztény szabályok betartása a randevúzás során. Ekkor ott van a lehetősége, hogy szerelem alakuljon ki, szembeállítva a keresztényt a szakítás gyötrelmes döntésével, a várakozással partnere megtérésére, amely talán sohasem történik meg, vagy azzal, hogy szembeforduljon Isten akaratával összeházasodván egy hitetlennel. Egyetlen kereszténynek sem szabad szándékosan kitennie magát ezeknek a feszültségeknek, még akkor sem, ha szellemileg erős és magabiztos. „Azért aki azt hiszi, hogy áll, meglássa, hogy el ne essék” (1. Kor. 10,12). Ha ily módon problémákat és kísértéseket engedünk életünkbe, nem bízhatunk Isten ígéretében, hogy nem vet ránk több terhet, mint amit elhordozhatnánk. Olyan helyzetbe ke-

rülhetünk, ahol túl nagy a kísértés arra, hogy Isten akarata ellen forduljunk, nem tudunk ellene állni, és elveszítjük az uralmat a helyzet fölött. Az Isten akaratán kívül eső randevúzáskor ugyancsak nincs biztosítékunk arra, hogy az Ő tökéletes akarata érvényesül az életünkben. Elszalaszthatjuk az Isten által választott házastársunkat, vagy életünk szolgálatát, miközben egy bűnössel randevúzunk.

Végső figyelmeztetésül, különös tekintettel a vezetőkre: Ne játssz istent ezen a területen! Nem mondhatunk véleményt, vagy elképzelést arról, mi lehet a kimenetele egy ilyen házasságnak, hanem Isten Igéje szerint kell eljárunk. Az emberek néha eljönnek Istenhez, néha nem. Ne gondoljuk, hogy mivel jó esély van kedvező kimenetelre egy sajátos esetben, akkor helyes próbálkozni vele és jóváhagyni azt. Ilyenkor lelkekkel hazardírozunk. Ne feledjük azt sem, hogy a végeredmény nem igazolja az eszközöket. Még ha jó is a végkifejlet, amennyiben annak elérési módja rossz, számot kell adnunk róla Istennek.

Ne próbáljuk túlokoskodni Istent. Követnünk kell Igéjét, és kijelentett akaratát, ha igényt tartunk oltalmára, ígéreteire és áldásaira. A megoldás Isten akaratának keresése. Imádság és böjt, ha szükséges, amíg rá nem lelünk Isten akaratára életünkben és házasságunkban. **Ha** először keressük őt, **akkor** elnyerjük ígétét, mely szerint Neki gondja lesz minden egyébre (Máté 6,33). Keresd Isten tökéletes tervét, melyet az életedre szánt.

XIV. Imádat, érzelmek és zene

„...imádjátok az Urat a szentség ékességében” 1. Krón. 16,29; Zsolt 29,2; 96,9.

„...akik őt imádják, szükség, hogy lélekben és igazságban imádják” Ján. 4,24.

Az igazi imádat. Az imádat az igazi szentség nélkülözhetetlen része. Viszonzásul a szentség alapvető része az igazi imádatnak. Az imádat legigazibb formája az engedelmesség, nem az áldozat vagy az adakozás (1. Sám. 15,22). Isten nem fogadja el az imádatot, ha az nem szent életből fakad (lásd Ámos 5,21-27; Mal. 1,10). Az az imádat, melyet Isten elfogad, őszinte szívből fakad és alávetett élet kíséri. Mind lélekben (kis I-lel, mely azt jelenti, emberi lélekből és emberi lelkesedésből), mind igazságban kell imádni Istent. Ebből a nézőpontból ez az egész könyv szorosan kapcsolódik az imádat témájához. Ezért úgy érezzük, hogy egyaránt idetartozó és hasznos befoglalni egy rövid tanulmányt a biblikus imádatról. A könyv hátralevő része azal foglalkozik, milyen módokon imádkozhatjuk Istent mindennapi életünkben. Ebben a fejezetben arra akarunk összpontosítani, hogyan imádkozta Isten népe az Urat, hogy milyen külső megnyilvánulások, milyen érzelmek kísérték azt. Mivel a zene igen fontos szerepet játszik az imádatban (a Bibliában éppúgy, mint manapság), ennek tárgyalását is befoglaljuk a témába. Az imádatban megszólaló zene tanulmányozása közben a világi zenére is kitérünk.

Érzelmek és kifejeződés. Az egyik legfeltűnőbb dolog a Biblia lapjain megjelenő imádatban az, hogy hatással van az ember teljes lényére. Isten azt kívánja, hogy szeressük őt teljes szívünkkel, teljes lelkünkkel, teljes elménkkel és minden erőnkkel (Márk 12,30). Ez egyaránt magában foglalja az ember érzelmi, szellemi, értelmi és fizikai szféráit. Az imádat határozottan tartalmaz érzelmi, értelmi és fizikai megnyilvánulásokat, de nem korlátozódik azokra. Végülis a mi akaratunk, nem pedig érzelmünk, vagy természetes felfogásunk, ami az imádatban való elkötelezettséget és kitartást eredményezi.

Vannak, akik azt mondják, hogy az érzelmenek és a fizikai kifejeződésnek csak nagyon csekély szerepet szabad játszania az imádatban. Mások szerint azok természetből fakadóan nem érzelmi vagy látványosak. Természetesen minden ember más vérmérséklettel rendelkezik, de hisszük, hogy az igaz imádatban részt vesz az egész ember, érzelmi világával együtt, mely mindenkiben létezik.

Isten az érzelmek Istene. A Biblia során olyan érzelmeket nyilvánít ki, mint szeretet, öröm, bánat és harag. Amikor Isten megjelent testben, azt látjuk, hogy könnyekre fakadt barátjának, Lázárnak sírjánál (Ján. 11,35), és Jeruzsálem sorsán. Isten képmására teremtettünk, és ugyanazokkal az érzelmekkel rendelkezünk, mint Ő (1. Móz. 1,27). Azok, akik azt mondják, hogy ők nem érzelmi emberek, ha a gyülekezetben vannak, éppen ők azok, akik hamar kijönnek a béketűrésből, kiabálnak a gyerekekkel, vagy belerúgnak a kutyába. Csaknem hisztérikusan üvöltöznek a focimeccseken. Hevesen hangoztatják jogaikat és vitáznak mindenféle dolgon. Lökdösődnek és furakodnak, hogy feljussanak a buszra, vagy hogy taxit szerezzenek. Jelenetet rendeznek, ha nem úgy történik minden, ahogy szeretnék. Dédelgetik és ölelgetik szeretteiket. Ennek ellenére ugyanezek az emberek azt állítják, hogy az érzelmeknek nincs helyük a gyülekezetben. Ragaszkodnak a formalitásokhoz és a rituálékhoz. A tény az, hogy érzelmi lények vagyunk. Az érzelem szerepet játszik életünk minden területén, miért hiányozna hát a gyülekezetből? Mint ahogy már mondtuk, az indok is fontos, és mindenek előtt akaratunknak felügyelnie kell érzelmeinket, amiképpen akaratunkat felügyeli a hit és Isten akarata. Az érzelmenek mégis részét kell képeznie imádatunknak.

Az érzelem fizikai megnyilvánulásokat hoz létre. Lehetetlen erős érzelmet táplálni anélkül, hogy az kifejeződésre jutna. Önmagában a fizikai kifejeződés csupán kis részét képezi az imádatnak. Valójában a „test gyakorlásának kevés haszna van” (1. Tim. 4,8). Mégis, a fizikai kifejeződés természetes és elkerülhetetlen velejárója az érzelmenek. Ha őszinte, Isten által megérintett szívből fakad, a fizikai kifejeződés nagyon fontos része az imádatnak.

Annak bizonyítására, hogy az érzelmek és azok megnyilvánulásai alapvető részei a külső imádatnak, tekintet vethetünk mind az Ó-, mind az Újszövetségre. A Zsoltárok könyve telve

van a dicséret kifejeződéseivel és példáival. A zsoltáráró azt mondja: „Dicsérem az Urat teljes szívből: az igazak környezetében és a gyülekezetben” (Zsolt. 111,1). Hogyan dicsérte ez a szerző Istent a gyülekezetben (az egyházban)? Íme néhány példa, melyeket a Zsoltárok könyvéből vettünk: felemelt kezekkel (141,2), énekkel és hangszereken való játékkal (33,2-3), örömteli morajjal (95,1-2), tapssal (47,1), és táncsal (149,3). A Zsolt. 98,4 arra buzdít, hogy vígan énekeljünk, hogy harsanjunk fel, hogy örvendezzünk és zengedezzünk. Azoknak, akik vonakodnak ilyen módon dicsőíteni Istent, a zsoltáráró azt mondja: „Minden lélek dicsérje az Urat! Dicsérjétek az Urat!” (150,6).

Példák az imádatra. Az Ószövetségben számtalan példát találunk az imádatra, az imára és a dicsőítésre. A templom felszentelésénél Salamon imádkozott, miközben állt és felemelte kezét, és úgy is, miközben térdelt (1. Kir. 8,22; 54). Amikor Isten ládáját visszavitték Jeruzsálembe, Dávid olyannyira túlsordult az örömtől, hogy levetette királyi ruháját és táncolt Izrael színe előtt. A Biblia elmondja, hogy „Dávid pedig teljes erejéből táncol vala az Úr előtt...”, szökellve és énekelve. Felesége, Mikál, megutálta őt, amikor ezt látta, mert úgy vélte, férje lealacsonyította magát az egész nép szeme láttára. Amikor megdorgálta ezért Dávidot, az megfogadta, hogy méginkább „megalázza magát” és még „alábbvalóbb” lesz a maga szemei előtt. Eme összetűzésük következtében Mikálnak nem született gyermeke egész életében. (Lásd 2. Sám. 6,14-23.) Dávid keleti király volt, aki nagy hatalommal és méltósággal bírt, mégis szabadon imádta Istent, amikor a frigyláda, Isten jelenlétének szimbóluma visszatért Jeruzsálembe. Miért ne tegyük mi is ugyanezt, amikor Isten valóságos jelenléte itt van közöttünk? (Lásd még Neh. 8,6-9; 9,3-5).

Az Újszövetséget vizsgálva ugyanilyen típusú imádatot látunk. Amikor a százhusz hívő Pünkösöd napján betöltekezett Szent Lélekkel, örvendeztek és olyan nagy lármát csaptak, hogy hamarosan népes csődület gyűlt oda. A Lélekkel betöltött hívők oly szembetűnően örvendeztek, hogy a külső szemlélők részegnek hitték őket (Ap. Csel. 2,13). Mindenki tudja, hogyan fest egy részeg ember. Nem kétséges, hogy némelyik hívő táncolt, mások kiáltoztak, mások nevettek vagy sírtak, tántorogtak, megint mások úgy festettek, mintha nem volnának maguknál. Ha ugyanezt a Lelket vesszük, miért különbözne a mi élményünk az övékétől?

Ez az élmény később is felbukkant. Amikor a szánta ember meggyógyult, bement a templomba járva, szökdécselve és dicsérve Istent (Ap. Csel. 3,8). Amikor János látta az Urat Pátmosz szigetén, holtként esett össze (Jel. 1,17). Pál a damaszkuszi úton, és a filippi börtönőr, mindketten szó szerint reszkettek Isten meggyőző hatalma alatt (Ap. Csel. 9,6; 16,29-30). Amikor Péter megbánta, hogy megtagadta Krisztust, keserves sírásra fakadt (Luk 22,62). A vámszedő mellét verte a bűnbánattól (Luk. 18,13), és a bűnös asszony könnyezett, örvendezett megtérésében és szeretet töltötte el, amikor találkozott Jézussal (Luk. 7,37-47). Pál könnyet hullatott dorgáló levele miatt, melyet el kellett küldenie a gyülekezetekhez (2. Kor. 2,4). Amikor a korai egyház összegyűlt, mindnyájan hangosan imádkoztak együtt, és az egész épület megremegett Isten erejétől (Ap. Csel. 4,24-31). A levelekben Pál utal a Lélekben való esdeklésre (1. Kor 14,15), és a kezek felemelésére (1. Tim. 2,8). Jegyezzük meg az ilyen imádat egyetemességét az utolsó igeverben és annak kapcsolatát a szentséggel: „Akarom azért, hogy imádkozzanak a férfiak minden helyen, tiszta kezeket emelvén föl harag és versengés nélkül”.

Mindezek a példák (és más példák is) azt mutatják, hogy Isten őszinte imádói szabadon kifejezték érzelmeiket. Természetesen nem mindenki így tiszteli Istent, vagy ugyanezen a módon válaszol neki. Némelyek még hevesebb érzelmi megnyilvánulást mutatnak, de mindenki hatása alá kerül. Az imádatban helye van a szabadságnak és a sokféleségnek. Ha igazán imádjuk Istent, kifejeződésre jut rajtunk, amikor Isten megérint minket, de tartózkodunk a túlzott érzelemnyilvánítástól, ha abban nincs jelen Isten. Ha valóban megbántuk bűneinket, sírni fogunk miattuk. Ha egy szolgálattelvő igazán felelősséget érez az elveszett lelkekért, könnyeket fog ontani a városa felett.

A Lélek megoltása. Nem szabad megoltanunk a Lelket imádatunkban (1. Tessz. 5,19). Ez gyakran megtörténhetik a nem biblikus hagyományok és formalitások által. Néhányan szabadon imádják Istent az ébredési szolgálat alatt, de mindjárt visszatérnek a formalitásokhoz és a Lélek megoltásához egyéb alkalmakkor, különösen a vasárnap reggeli istentiszteleteken. Sokaknak előzetes elképzelésük van arról, hogyan kell Istennek cselekednie és sablonokat állítanak fel az

imádatra. Másfelől nem szabad megpróbálnunk cselekvésre kényszeríteni Istent, vagy felkorlácsolni az érzelmeiket. Ha Isten uralma alatt van az összejövetel, minden épülésre fog történni – a szentek épülésére (1. Kor. 14,33; 40). A pásztor egyik feladata, mint vezetőnek az, hogy rendben tartsa a gyülekezetet és megakadályozza, hogy zavar keletkezzék. Az imádatban semmi helye a testi megnyilvánulásoknak, a testi lelkesülésnek vagy képmutatásnak.

A gyülekezetnek olyan helynek kell lennie, ahol találkozhatunk Istennel. Helytelen visszafognunk érzelmeinket, amikor találkozunk Vele. Ha egy gyülekezet olyan hely, ahol a szentek sírnak, imádják és dicsőítik az Urat, akkor ott az emberek mindig megtalálják Istent és betöltekeznek Szent Lélekkel. Az emberek ritkán nyernek áldást és töltkeznek be Szent Lélekkel egy érzelemszegény, formális légkörben.

Isten mindössze annyit kíván tőlünk, hogy adjuk át Neki teljes lényünket az imádatban. A többire ő fog ügyelni. Engedjük a Lelket magunkban a saját módján cselekedni. A Szent Lélek segíteni fog imádkozni, sírni és örvendezni. Az érzelmeiken nincs mit szégyellni – Isten adja őket. Engedjük, hogy használhassa is.

Az imádat megértésének kulcsa a Lélekkel-betöltött egyházban a következő: „Ahol az Úrnak Lelke, ott a szabadság” (2. Kor. 3,17). A Lélek adja mindnyájunknak a szabadságot az imádatra, és a választ Isten jelenlétére a magunk módján.

Zene az imádatban. A zene továúzheti az aggodalmakat és a gonosz gondolatokat, békeséget, bátorítást adhat, és Isten közelségébe vezet. Ahogy azt a Zsoltárok is jelzik, a zene nagyon fontos eszköze az imádatnak. (Valójában a könyv eredetileg himnuszként íródott Izrael számára). Isten jelenlétébe énekelve jövünk, és a kapuin át hálaadással lépünk be, tornácaira pedig dicséretekkel (Zsolt. 100). A Zsoltárok sok verse buzdít minket arra, hogy énekeljünk és hangszerken játszunk. A Zsolt 150 a következő hangszereket sorolja fel, melyeket az imádat során használtak: kürt, hárfá (vagy valamilyen húros hangszer) citera, dob (tamburin vagy dob), hegedűk (húros hangszerek), fuvalák (vagy fúvós hangszerek), hangos cimbalom és harsogó cimbalom. Az Ószövetség tanulmányozása során láthatjuk, milyen erőteljesek lehetnek az énekek és a hangszerek abban, hogy segítsék az embereket az imádatban s hogy Lélekben válaszoljanak Istennek.

Dávid hangszerjátéka megnyugtatta Saul királyt, és elűzte a gonosz lelkeket, melyek gyötörték őt (1. Sám. 16,23). Miután Dávid király lett, zenészeket jelölt ki, hogy szolgáljanak az Úr házában (1. Krón. 6,31-47). Állított énekeseket, hárfásokat, citerásokat, cimbalmosokat az Úr dicséretére a láda előtt (1. Krón. 15,16). Négyezer zenésze volt, közöttük 288 magasan képzett, tanult énekes (1. Krón. 23,5; 25,7). Ugyancsak olvashatunk Jedutunról, aki citerával prófétált (1. Krón. 25,3). Később, amikor Salamon felszentelte a templomot, elrendezte a kürtösöket és az énekeseket, hogy zengjenek felszóval dicséretet és hálaéneket a cimbalomok és más hangszerek kíséretében. Amikor egy hanggal tették ezt, Isten dicsősége betöltötte a házat. Oly erőteljes volt az Úr jelenléte, hogy a papok nem állhattak meg szolgálatukban (2. Krón. 5,13-14). Amikor Júda királya, Jehosafát megkérdezte Elizeus prófétától az Úr tanácsát, Elizeus először azt kérte, hogy hozzanak neki oda egy énekest. „És mikor énekelt előtte az éneklő, az Úrnak keze lőn rajta” (2. Kir. 3,15). Ekkor Elizeus meg tudta jelenti Isten tervét, amely győzelmet adott a Moábiták felett. Figyeljük meg, hogy zenére volt szükség ahhoz, hogy Elizeus szíve készen álljon, és be tudja fogadni Isten Lelkének mozdulását. Jehosafát maga is tudta, mekkora erő rejlik az imádatban és a zenében. Egyszer, amikor csatára készült az ammoniták és a moábiták ellen, énekeseket jelölt ki az Úr számára, hogy dicsérjék a szentség szépségét. Amikor énekelni kezdtek, az Úr elpusztította ellenségüket (2. Krón. 20,21-22). Isten megmozdult, amikor az emberek énekelni és dicsőíteni kezdtek.

Az Újszövetséghez lapozva ugyancsak nagy hangsúlyt találunk a zenével történő imádaton. Jézus és tanítványai dicséretet énekeltek (Máté 26,30). Amikor Pált és Silást megverték és bebörtönözték Filippiben, éjszaka imádkoztak és dicséretet énekeltek. Mi volt Isten válasza? Földrengést küldött, mellyel megszabadította őket, és lehetőséget adott arra, hogy a börtönőr megkegyelmezzen. Pál számos helyen tanít minket arra, hogyan imádjuk Istent zenével: „Beszélgetvén egymás között zsoltárokból és dicséretekből és lelki énekekből, énekelvén és dicséretet mondván szívetekben az Úrnak” (Ef. 5,19). A „zsoltárok” kétségkívül a Zsoltárok könyvében írt

énekekre utalnak, míg a „dicséretes és lelki énekek” más evangéliumi dalokra. Azok, akik nem hisznek abban, hogy Istent örömteli zajjal, tapssal, felemelt kezekkel tánccal és hangszerekkel is lehet imádni, nehezen szánják rá magukat, hogy zsoltárokat zengjenek, melyeket az ilyen imádat von magával. Pálnak semmilyen ilyesféle aggálya nincs, mivel az imádat ugyanolyan volt, ahogyan az a Zsoltárok könyvében le van írva. Más helyeken Pál jóváhagyja mind a lélekben való éneklést (nyelveken éneklést), mind az értelemmel való éneklést, mint a személyes odaszánás részét (1. Kor. 14,15). Az ének fontos részét kell, hogy képezze az imádat szolgálatának és a mindennapi életünknek (1. Kor. 14,26; Jak 5,13).

Mivel a zene ilyen hatalmas tényezője az imádatnak, ügyelnünk kell arra, hogy az valóban imádat céljára szolgáljon, és ne szórakoztatásra használjuk a gyülekezeti alkalmakon. Sok embernek téves fogalma van a zenéről a gyülekezetben. Úgy vélik, az egyház egy színpad, a gyülekezet a hallgatóság, a zenészek a művészek, Isten pedig a színpad mögül adja az instrukciókat. Valójában a gyülekezetnek kell lennie a művészeknek (imádóknak), a zenészeknek az instruktoroknak, és Isten kell hogy legyen a hallgatóság. Az énekeseknek és a zenészeknek két célt kell betölteniük. Elsődleges céljuk, hogy szívből imádják Istent, és olyan zenét játszanak, amelyet ő személyesen szívesen hallgat. Másik feladatuk, hogy olyan imádati légkört hozzanak létre, mely bátorítja a gyülekezetet az imádatra és felszabadítja őket Isten megérezésére. Sokan újra odaszánják az életüket, mások a szószékhez járulnak a felkent éneklés hatására.

Ez azt jelenti, hogy a zenészeknek, az énekeseknek és a dicsőítésvezetőnek igen nagy a felelőssége. Megeleveníthetik, vagy megölhetik az összefüggést. Böjtölniük és imádkozniuk kell, hogy Isten használja őket az alkalom megáldására. Miközben gyakorolnak, és szépen hangzóra csiszolják játékukat, imádkozniuk kell, hogy Isten kenje fel őket és használja szellemben. Nincs szükségünk olyan emberekre, akik csupán tehetségüket akarják fitogtatni, hanem olyan emberekre van szükségünk, akik imádni akarják Istent, és imádatra akarják buzdítani a hallgatóságot. Ma sok csoport zenéje kifinomult és professzionális hangzású, és soknak van drága felszerelése. Ez jó. Ám ha a szórakoztatást fölébe emelik az imádatnak, akkor nem Istent dicsőítik. Szeretem hallgatni a szépen komponált és jól hangszerelt zenét, de szeretném imádni és érezni Istent, miközben az éneket hallgatom. Máskülönben lehet, hogy ragyogó a zene egy koncerthez, de nem a gyülekezeti imádatához, ahol lelkek örök élete forog kockán.

Az énekeseknek és a zenészeknek jó példát kell mutatniuk a keresztnységre. Az imádat előmozdítása a dolguk, példaként kell állniuk a gyülekezet előtt, és életünknek is ezt kell tükrözniük. Szent életet kell élniük, összhangban a Bibliával és a pásztori tanítással. A gyülekezetnek éreznie kell az énekesek őszinteségét. Semmi sem teheti jobban tönkre az imádatot, mintha az énekes nem igazán adja szívét az imádatra, nem odaszánással énekel, vagy nem él szent életet.

Az éneklés és a zenélés kiváltság a gyülekezetben. Ha tehetségünk van, használhatjuk Isten dicsőségére. Ez az imádat és a hálaadás módja számunkra. Ennek okáért az énekeseknek, a kórustagoknak és a zenészeknek nem kell fizetést adni a helyi gyülekezetben. Ez megrabolja őket az Isten imádatának kiváltságától. Természetesen a teljes idejű, vagy részídejű zenei vezető kaphat fizetést, mivel ez az ő állása.

Mi sem bizonyosabb, mint hogy a gyülekezeti éneklés az imádat egyik formája. Mint ilyen, ez is olyan terület, melyen szükségünk van a Lélek vezetésére. Szükségünk van dicsőítésvezetőkre, akik szívükön viselnek minden alkalmat, akik érzékenyek a Lélek vezetésére, és akik tehetségesek az ének vezetésében. A gyülekezeti éneklés kiváló alkalom az emberek számára, hogy áldásokat nyerjenek. A dicsőítésvezető dolga az, hogy imádatra inspirálja a híveket, segítsen az embereknek megnyitni szívüket, és felkészítse őket Isten Igéjének prédikálására. A dicsőítésvezetőnek szabadnak kell éreznie magát a Lélek mozgásának követésére – hogy túlénkelje a kórust, hogy változtassa az énekeket, és hogy olyan éneket énekeljen, melyre korábban nem készült. Néha Isten egy bizonyos éneket használ bizonyos összefüggésben, hogy megérintsen valakit, vagy hogy nyitottan tartsa az istentiszteletet. A dicsőítésvezetőnek érzékenynek kell lennie annak érdekében, hogy észrevegye, mikor kívánja Isten ezt megtenni. Felkészültnek kell lennie az alkalomra, de ugyanakkor készen kell állnia elképzelésének megváltoztatására. Természetesen szoros együttműködésben kell munkálkodnia a pásztorral, annak irányítása alatt.

Gyakran éneklünk rövid, egyszerű kórusdalokat. Ennek oka, hogy könnyű őket megérteni és megjegyezni; és a gyülekezet Istenre figyelhet, ahelyett, hogy olvasná a szöveget az énekes-könyvből. Hasznos, ha vannak különféle ilyen énekeink, mert megteremtheti azt a hangulatot, mely elősegíti a különböző típusú alkalmakat. Könnyű előidézni az igazi imádatot ilyen énekekkel.

Sokféle ének van, amelyek megfelelőek az imádatához. Váltakozhatnak az alkalom szellemétől, a gyülekezet szükségletétől, és a kulturális háttérétől függően. Egy olyan gyülekezetnek, amely különböző háttérű és kultúrájú emberekből áll, olyan zenei programmal kell rendelkeznie, amely mindnyájuk szükségletének és ízlésének megfelel. Ilyen esetben különféle stílusokra van szükség. Ideje van annak is, amikor új éneket kell zengeni az Úrnak (Zsolt. 96,1). Elismerjük, hogy noha némely ének nem felel meg saját személyes ízlésünknek, megfelelhet másokénak, és alkalmas formája lehet az imádatnak. Az előadók számára a legfontosabb dolog, hogy az imádat őszinte legyen, a gyülekezet számára pedig, hogy érezze Isten Lelkét. Némelyik stílusú ének megfelelő bizonyos kultúrájú csoportoknak, de ha mások használják, őszintétlennek, helytelennek, sőt abszurdnak tűnhet. Egyetlen kivétel van, amikor nem engedhetünk meg különféle zenei stílusokat az imádati alkalmakon. Nem használhatunk olyan zenét, amely közvetlenül és elsődlegesen az ember érzéki vagy testi természetére hat. Eme állítással elsődlegesen a kemény rockzenére utalunk. Nem pusztán személyes ellenérzés miatt mondjuk ezt, vagy mert népszerű a világban. A legtöbb ének az egyháztörténet során valamilyen mértékben követte a kor zenei irányzatát. Azért éppen a rockzenét ellenezzük, mert ez a zene önmagában is könnyen ébreszt érzelmeket és vágyakat, melyek összeegyeztethetetlenek az imádattal és a dicsőítéssel. A következő részben még elemezni fogjuk ezt.

A modern zene. Eltekintve a zenétől, mint az imádat formájától, mit mond a szentség a zene témájáról általában? Természetesen egy keresztény élvezheti az olyan énekeket és zenét is, amely nem vallási indíttatású. Sokféle zene hallható és sokfélét játszanak. Ugyanakkor nem minden zene megengedhető, ha egy keresztény fenn akarja tartani életében a szentséget. Ismét mondjuk, ez az a terület, ahol személyes meggyőződésünkre és a Szent Lélek meggyőző erejére kell hagyatkoznunk. A Szent Lélek templomai vagyunk, nem tölthetjük be fülünket szeméttel.

Alapjában véve egy ének lehet szentségtelen a szövege miatt, de magáért a zenéért is. Bármilyen műfajú zene lehet szentségtelen, ha szavai gonoszak. Probléma ez minden típusú modern zenénél. A könnyen hallgatható popzene dallama gyakran nagyon szép, de a szövege módfelett szuggesztív. Sok country és western zene erkölcsileg erősen romboló témákat dolgoz fel, mint például a házasságtörés, paráznaság, válás és italozás. A rockzenét azért jegyeztük meg, mert még nyíltabban dicsőíti a tiltott szexet, kábítószereket, a lázadást, a miszticizmust, sőt a sátánizmust. Még ha kedveled is némelyik irányzatát ennek a zenének, nem maradhatsz szent, ha állandóan szentségtelen szövegű dalokat hallgatsz. Láttam olyan fiatalokat, akik olyannyira szerettek egy dallamot, hogy nem csak hallgatták, hanem énekelték is, egy olyan dalt, amelyik nyilvánvalóan paráznaságról, házasságtörésről, vagy kábítószer élvezetről szólt. Így ezek a fiatalok valójában ezeket a dolgokat dicsőítették és imádták, még ha nem is igazán állt ez szándékukban. A szavaknak hatásuk van, még ha csak tudat alatt hatnak is. Hányszor ismételtél el egy dalt újra és újra magadban, melyről úgy tűnt, képtelenség kivenni a fejedből? Milyen csodálatos áldást nyerhetsz, ha ez egy Istent dicsőítő ének, de mennyire veszedelmes lehet, ha ez az ének gonosz! Az üzenete beleivódik elmédbe és lelkedbe, hogy felszínre jöjjön a gyengeség és a kísértés idején. Ha hallgatjuk a rádiót és abban olyan dal szólal meg, mely a bűnt dicsőíti, a biztonságos és szent döntés az, ha kikapcsoljuk a készüléket.

Némely zene gonoszt sugallhat, nem csupán szavaival, de magával a zenéjével is. Ez a helyzet a kemény rockkal. A rock és diszkó zene pszichikai változást hoz létre az emberi testben, hatást gyakorol a hipofízisre és a nemi mirigyekre. A kemény beat felkorbácsolja az érzelmeket, különösen a szexuális vágyakat. A kemény rock hatásai közé tartozik a feszültség okozása, a stressz, a koncentráció széthullása és az önuralom elvesztése. Ennek bizonyítására csak figyeljük meg egy rock koncert hallgatóságát, a diszkó és rockzenére táncolók mozgását, és a fiatal rock rajongók őrjöngő hízélgését. Hasonlítsuk össze rock zenék ritmusát azzal a ritmussal, amelyet a woodoo gyógyítók, a sátánimádók és a bálványimádók használnak a világ távoli ré-

szein. Közelebbi hasonlóságot látunk, mely nem meglepő, mivel valamennyi a Sátán eszköze. Ha pedig így van, miképpen használhatnánk a kemény rock és a diszkózenét Isten imadására? Igaz, sokkal gyakrabban felizgatja a hallgatóságot fizikai és pszichikai értelemben, de nem Istentől való módon.

Ebben a témakörben nagyszerű könyvet találunk a **A nap, melyen a zene meghalt** címmel Bob Larsontól, az egykori profi rockzenésztől. A könyvben a szerző tárgyalja a rockzene különféle fizikai, értelmi és szellemi hatásait, akárcsak a szöveg és előadói életstílusának befolyását. Leír néhány főbb rock együttest, és szentel egy fejezetet a táncnak is.

Láttuk tehát, hogy a zene éppúgy használható imádatra, mint személyes szórakozásra. A gyülekezeti alkalmakon ügyelnünk kell arra, hogy imádati szerepét hangsúlyozzuk ki a szórakoztatás helyett. Személyes életünkben őrizkednünk kell a világtól való szennyeződéstől, mely bizonyos fajta zenéken át léphet be az életünkbe.

XV. A világiasság néhány területe ma

„Ne szeressétek a világot, se azokat, amik a világban vannak. Ha valaki a világot szereti, nincs meg abban az Atya szeretete” 1. Ján. 2,15.

„Mindentől, ami gonosznak látszik, őrizkedjetek!” 1. Tessz. 5,22.

Útmutatás. A korábbi fejezetekben megpróbáltuk kikutatni és tanulmányozni a Biblia tanítását a szentség fő szempontjait illetően. Ebben a fejezetben azt szeretnénk szemlélet alá venni, mit jelent a szentség ezen sajátos témakörökön túl. Szeretnénk néhány alapvető útmutatást találni, és napjaink modern helyzeteire alkalmazni, amelyekkel a bibliai idők keresztényei még nem találkozhattak. Számos olyan tevékenység van, melyeket a bibliahű és konzervatív keresztények világiasságnak tartanak. Szeretnénk közeli pillantást vetni ezekre a hitelvekre, hogy a továbbiakban gondolatokat és vitát ébresszünk. Vajon hagyományokról van-e szó csupán, vagy a szentség fontos alapelveit tartalmazzák?

Az e fejezetben tárgyalt témák közül, némelyikről nem található igever, mely közvetlenül arról a kérdésről beszélne. Ilyen esetben a szentség alapelveit kell követnünk a Biblia útmutatása szerint, és a bennünk lakozó Léleknek kell vezetnie minket. Döntenünk kell abban, mint gyülekezeti tagoknak, mint pásztoroknak és mint egyéneknek, hol foglalkunk állást, és hol húzzunk határvonalat.

Már említettük az I. fejezetben a személyes meggyőződés elengedhetetlen szükségét. Aho-
gyan azt az 1. Kor. 8,1-13, a 10,23-33 és a Róma 14,1-23 tanítja, mint keresztények, szabadsággal bírunk, de ugyanakkor keresztény felelősséggel is. Ezek az igeversek útmutatást adnak arra nézve, hogyan álljunk kétséges dolgokhoz, melyekről konkrétan nem szól Isten Igéje. Először követnünk kell azt a meggyőződést, melyet Isten ad nekünk személyesen. Ugyanakkor nem szabad tennünk semmi olyat, ami másoknak félreértést, megütközést, vagy elbukást okozhat. Azt jelenti ez, hogy nem ítéldhetjük meg egymást, vagy nem kicsinyelhetjük le mások meggyőződését, sem nem terjeszthetjük ki túlságosan keresztény szabadságunkat. A bálványáldozati ételek témáját tanulmányozva (lásd a VIII. fejezetet) felfedezzük, hogy vannak dolgok, melyek önmagukban ártalmatlanok, mégis bölcstelen velük élni, azon hatásuk vagy benyomásuk miatt, melyet egy gyengébb hívőre, vagy egy hitetlenre gyakorolhatnak. A külszín és az összefüggések fontosak mind az ember, mind pedig Isten szemében.

Sok olyan dolog van, mely ellen Isten Igéje világosan tanít, és amit bűnnek nevez. Természetesen van sok olyan tevékenység is, melyekben egy keresztény részt vehet és részt is vesz. A probléma a határvonalak közelében adódik. A mi vezérlő filozófiánk ilyen esetben ez: „Ha kétséged van, ne csináld!” „Ami pedig hitből nincs, bűn az” (Róma 14,23). A kérdés, amelyet fel szeretnénk tenni, a következő: „Mit tenne Jézus ebben az esetben?” „Mit tennénk akkor, ha Jézus fizikailag is társaságunkban volna, vagy meglátogatna minket?” Célunk nem az, hogy lássuk, mennyire kerülhetünk közel a világhoz úgy, hogy üdvösségünk még megmaradjon, vagy hány világi dolgot cselekedhetünk, hogy még ne tekintsenek visszaesőnek. Ehelyett inkább biztosak akarunk lenni abban, hogy mindenkor Isten akaratát cselekedjük, és hogy mindig azonosulhatunk Istennel mások szemében. Ahol kísértés ér, és lehetőség adódik a bűnre, „jobb biztonságban lenni, mint később megbánni”. Emellett miközben egyre közelebb kerülünk Istenhez imában, odaszánásban, és szent életben, nem akarunk majd tenni semmi olyat, mely azonosíthatna minket a világgal, vagy amivel megbánthatjuk Istenünket.

Annak érdekében, hogy konkrét dolgokra térjünk rá, meg kell tudnunk, mit jelent az, hogy világi, vagy a világ szeretete. Amikor a Biblia azt mondja: „Ne szeressétek a világot”, akkor a világ rendszeréről beszél – a magatartásformákról, a vágyakról, a szeretetről, a törődésről és a bűnös, megújulatlan ember elsőbbségéről. Nehéz ennél pontosabb meghatározást adni, de mindazoknak, akiknek életében jelen van a Lélek, képeseknek kell lenniük felismerni a világiasság érzését sok dologban. Megpróbáljuk megvizsgálni ezt a fogalmat a világi szórakozás, a világi légkör és a világi megjelenés kifejezéseivel.

Szórakozás. Isten nincs ellene magának a szórakozásnak. Önmagában véve semmi rossz nincs a legtöbb sportban és játékban. Semmi rossz nincs a kellemes időtöltésben, az örövendezésben, a nevetésben, a mókázásban. Nem értünk egyet azzal a felfogással, amely gyakran nyert teret a középkori kereszténységben és a puritanizmusban, hogy valami, ami örömet, vagy vidámságot okoz, automatikusan rossz. Isten úgy teremtette az elménket és a testünket, hogy képes legyen élvezetekre, akár önmagunkban, akár másokkal együtt. Jézus azért jött, hogy életünk legyen és bővüljünk, amely jelentése szerint egy gazdag, lendületes, élvezetes életet foglal magába.

Másfelől az emberiség gyakran túl nagy hangsúlyt helyez az élvezetekre, melyekből kizárja Istent. Bármilyen közénk és Isten közé áll, rossz dolog. Bármilyen akadályozza a rendszeres gyülekezetbe járást, az imát és a Biblia olvasását, nem Isten akarata. A Biblia figyelmeztet minket, hogy különösen az utolsó napokban az emberek olyannyira elmerülnek az élvezetekben, hogy figyelmen kívül hagyják és elhanyagolják Istent. Akárcsak Noé napjaiban, az emberek esznek majd, isznak, házasodnak és férjhez mennek, és felkészületlenül lesznek az Úr eljövételére (Máté 24,37.39). Jegyezzük meg, hogy ezek a tevékenységek jók önmagukban, de nem akkor, ha Isten kizárásával történnek, és nem, amikor a világ eltorzította azokat. Az utolsó idők kulcsjele az, hogy az emberek „magukat szeretők” lesznek és „inkább a gyönyörnek, mint Istennek szeretői”. (2. Tim. 3,2; 4). Ezekből az Igeversekből tudjuk, hogy van néhány világi élvezet, amely nem megengedett a keresztényeknek, és hogy bizonyos pontnál az élvezetnek szentelt túl nagy figyelem helytelen (lásd még Titusz 3,3; és Zsid. 11,25).

Léggör. Van néhány tevékenység, amely jó hatású, ám amelyet gyakran megrontott a világ. A vágy szelleme, vagy az élvezet örületig hajszolása, vagy a tömegeroszak olyan mértékig átítatta őket, hogy a Lélekkel betöltött keresztények kényelmetlenül érzik magukat, ha részt vesznek bennük. Így van ez sok társasági összejövetel, játék, sportesemény és a különféle showműsorok esetében. Íme néhány példa a világi léggörre: show-k, játékok és összejövetelek, melyek telve vannak erkölcstelen célzásokkal és szexuálisan provokatív eseményekkel; a koncertekhez, összejövetelekhez, sport és más események szemléléséhez erősen kapcsolódik a kábítószerélvezet az alkohol, az erőszak, a trágárság, a veszekedés és a tömegszellem; a játéktérmetek telve vannak dohányfüsttel, tisztességtelen figurákkal és hazardjátékkal. A világ néha bekebelez olyan dolgokat, melyek eredetileg élvezetesek, és a fenti módokon megrontja őket. Az egyszeri szemlélődés talán nem vezet bűn elkövetéséhez, de a léggör egyszerűen nem válik a keresztény élet hasznára. Egy keresztény, ha engedi, hogy lelkiismerete vezesse, érezni fogja, hogy el kell hagynia az ilyen helyet. Ha továbbra is részt vesz ezekben, végül megfosztatik minden szellemiségétől és szellemi érzékenységétől. Ettől a ponttól többé nem lesz képes megkülönböztetni a szentet a szentségtelentől, és a jót a rossztól ezen a területen.

Látszat. Van néhány olyan helyzet, melyről úgy érezzük, sem a szórakozás önmagában, sem a léggör nem kimondottan világi, ám a benne való részvétel mégis világiasnak tűnhet mások szemében. Sokan ismerik a bibliahiú keresztények és a pünkösdiek álláspontját, és sokan figyelik éberén a keresztényeket. Azt próbálják kifürkészni, valóban keresztény életet élünk-e. Gyakran rendelkeznek meggyőződéssel vagy ítélkezéssel, és megragadják bármelyik apró hibánkat, hogy igazolják saját bűnüket. Nem szabad tehát semmi olyat tennünk, ami megütköztethet másokat, vagy tönkretelheti saját bizonyágtételünket. Például ha éppen cigarettát veszünk a főnökünknek, mit gondol az, aki történetesen lát minket? Ha egy ismerős látja, hogy kártyázunk, nem fogja-e azt összekapcsolni a hazardjátékkal? Olyan terület ez, melyen mindenkinek érzékeny lelkiismerettel kell rendelkeznie. Nem támaszkodhatunk előírásokra, hanem mindenkinek Isten iránti túlárado szeretete és a bűnösökért érzett szeretete szerint kell cselekednie.

Most tekintsünk meg néhány sajátos helyzetet és tevékenységet, mely a modern kor keresztényeit érinti.

Szerencsejáték. A keresztény világ, mint egész, hagyományosan elítélte a szerencsejátékot. A Lélekkel betöltött hívók következetesen úgy érzik, hogy az ellentét a keresztény alapelvekkel. Egyetlen Igevers sem beszél közvetlenül erről a témáról, de a szerencsejáték a világias szórakozás, léggör és külsőség kombinációja. Mindig is szoros közelségben volt és lesz a csalással, az erőszakkal és a szervezett bűnözéssel. Sok esetben anyagi tönkremenést és temérdek szenved-

dést okoz ártatlan családoknak. Szenvedéllyé válhat, mint ahogy bizonyítja is ezt a Névtelen Szerencsejátékosokat Segélyező egyesület létezése. (Azoknak a kényszerjátékosoknak a szervezete, akik szeretnének felhagyni szokásukkal, és hasonló módon kezelik őket, melyet a Névtelen Alkoholisták esetében is alkalmaznak.) A Biblia azt tanítja, hogy ne essünk ilyen befolyás alá (Róma 6,16). Ugyancsak tanítja nekünk azt is, hogy ne vállaljunk magunkra olyan adósságot, melyet nem fogunk tudni visszafizetni (Róma 13,8), és kihangsúlyozza a szükségességét a családunkról való gondoskodásnak (1. Tim. 5,8). Annak érdekében, hogy elkerüljük ezen igeversék megsértését és a gonosz látszatát, a keresztények ne vegyenek részt szerencsejátékban. A következetesség kedvéért, ha meg vagyunk győződve a szerencsejáték helytelenségéről, ennek magában kell foglalnia a fogadások és a lottójátékok minden formája elleni állásfoglalásunkat is, amennyiben a gonosz valamennyi látszatát kerülni akarjuk.

Tánc. Nem kétséges, hogy a közös táncok mögött elsődlegesen szexuális motiváció áll. A szoros fizikai kontaktus a báltermek táncaiban azt célozza, hogy a táncolók szexuális vágya felébredjen. Bárki, aki látott már rock vagy diszkó táncosokat, felismeri, hogy mozgásuk szexuális izgalmat és vágyat gerjeszt. A táncolók mozgását, még ha nem is tudatosan, a szexualitás határozza meg. A tánc vágyat ébreszt a nem házas emberek között, és gyakran vezet kísértéshez és bűnhöz. A modern tánc ugyancsak gyakran az önzés és az önmutogatás kifejeződése, mely mint ilyen, teljességgel távol áll Isten Lelkétől. A tánc fizikai, pszichológiai és szellemi hatásának részletes tárgyalását a „A tánc veszélyei” címszó alatt megtaláljuk Bob Larson, hivatásos zenész, **A nap, melyen a zene meghalt** című könyvében.

Zene. A világi zene fontos témájával a XIV. fejezetben foglalkoztunk.

Sportok. A sportban önmagában semmi rossz nincs. Hasznos tevékenység lehet, amely fizikai egészséget, baráti kapcsolatokat, kellemes időtöltést és jellemfejlődést eredményezhet. Ha barátságos, keresztény szellemben üzik, az olyan sport is, mint a labdarúgás, kosárlabda, röplabda és a rögbi nagyszerű játékok. Számos probléma merül fel azonban a játékkal, vagy annak látogatásával iskolákban, sportklubokban, vagy meccseken. Ezek gyakran olyan időt és odaszentelet vesznek igénybe, melyek miatt a játékos Istennel való kapcsolatára kevesebb idő jut. Összeütközhet a gyülekezeti alkalmak, az ima, és az Isten népével való közösség idejével. Gyakran közeli kapcsolatot eredményez bűnösökkel, akik életmódjukkal, és a szórakozásról való felfogásukkal ellentétben állnak a keresztény alapelvekkel. A résztvevők olyan öltözékeket viselhetnek, melyek nem felelnek meg a bibliai tanításoknak (lásd a VI. fejezetet). Tapasztalat mutatja, hogy ilyen okok miatt nagyon sok keresztény, akik komolyan üzték valamilyen sportot, végül megalkudtak hitelveikben, sőt ezzel együtt Istennel való közösségük is fellazult.

A másik fő probléma, mely hatással van mind a nézőre, mind pedig a játékosra, a játékok szelleme, légköre és az ott megjelenő magatartásformák. A nagyobb játékokat a tömegezőszak szelleme, az arénaszellem hatja át. A nézők verekedni kezdenek, tárgyakat dobálnak, szitkozódhatnak, fogadnak és lerészegednek. Maguk a játékosok az ellenfél gyűlöletét szítják magukban. Gyakran arra képezik magukat, hogy szándékosan ártsanak, fájdalmat okozzanak az ellenfélnek. A játék stratégiája nem egyszer az ellenfél játékosának megsebesítésére épül. A tömeg gyakran kifejezetten azért vált jegyet egy sporteseményre, hogy vért, sérülést és balesetet lásson. A boxmeccsek, a jégkorong és az autóverseny jó példái az olyan sportoknak, melyekre ez különösképpen igaz. A tömeg gyakran még több erőszakra buzdítja a játékosokat, csaknem úgy, mint a római gladiátorok idejében. Sok esetben a nézők elvesztik önuralmukat és őrjöngeni kezdenek. Nemzetközi szinten a labdarúgójátékok állandóan tömegőrjöngéshez vezetnek. Sok neves edző és játékos hírhedté vált sportszerűtlensége és hirtelen, fékezhetetlen vérmérséklete miatt. Verekedések és ordítózások kezdődnek minden alkalommal a játékosok, az edzők és a nézők részéről. Mindezek a magatartásformák nem egyeztethetők össze a kereszténységgel, és a keresztény kellemetlenül érzi magát az ilyen légkörben.

Még a világ is felfigyelt már erre a problémára. Íme néhány tény, melyet az 1977-es **Reader's Digest** „Brutális a pályákon” című cikkéből vettünk, mely tömörítve került közlésre az **Az orvos és a sportszerűség** című, 1977-es májusi kiadványból.

1. Növekszik az erőszak és az ellenségeskedés a lelátókon, amely a hatóságok szerint a pályákon gyakoribbá váló erőszak következménye.

2. A sérülések 25 százaléka súlyos sérülés a Nemzeti Futball Bajnokságon (1975-ös amerikai adat).
3. Az Egyesült Államokban egy futballjátékos (akár iskolai, akár sportklub csapatában játszik) 200-szor valószínűbb, hogy megsérül, mint egy szénbányász.
4. A Pittsburg Steeler sztárjátékosa, Lynn Swann azt nyilatkozta: „A játékon kívüli erőszak mértéke egyre növekszik, és ez ellen senki sem tesz lépéseket”.
5. Bobby Hull, a neves jégkorongozó egy ideig nem volt hajlandó játszani, mert aggasztotta a jégkorongban megmutatkozó erőszak gyermekekre, közöttük két fiára gyakorolt hatása.
6. Az orvosokat aggasztja a televízióban sugárzott sportesemények gyermekekre gyakorolt hatása, mely káros lehet az erőszak miatt.

1978-ban a **Sport Illustrated** c. kiadvány cikksorozatát mutatott be „Brutalitás” címmel, amely ugyanezekről beszél. Az 1978 augusztusi cikk elmondja, hány játékos szed drogokat, vagy hányak adnak be ilyen szert annak érdekében, hogy még agresszívebbek legyenek és kevésbé érezzék a fájdalmat. Így növekedett az erőszak mértéke, a sérülések száma és a belépőjegyek eladási forgalma.

Következtetésünk az, hogy a legtöbb szervezett, versenyszerű sportesemény légköre, különösen a nagy felsőoktatási intézményekben és sportklubokban, nem összeegyeztethető a keresztény életformával. Nehéz részt venni bennük, vagy akár nézőként jelen lenni, és közben fenntartani a szellemi mivoltunkat. Elismerjük azonban, hogy a sport önmagában jó dolog, de a bűnös ember beszennyezte azt. Ha a sport keresztény légkörben művelhető, akkor nincs benne semmi rossz. Alapjában véve ez azt jelenti, hogy a tömeg fegyelmezett, az indulatok nem szabadulnak el, az ellenfelek barátságosak és sportszerűség nyilvánul meg minden téren. Kerüljük azt is, hogy a világi sportok túlságosan lefoglaljanak és érdekeljenek minket, hogy ne ragadjon el a lelketük.

Más játékok. A keresztényeknek állást kell foglalniuk számos más típusú játékkal kapcsolatosan is. Néha a világi atmoszféra indokolja ezt, néha pedig a gonosszal való összefüggések és kapcsolatok. Általában semmi rossz nincs a játékokban, ha egészséges lelkiállattal játszhatók és ha különválaszthatók a bűnös összefüggésektől, melyekkel az emberek gondolatban összekapcsolják. Konkrét példaként kerüljük a kártyajátékot és a kockajátékokat a hazardjátékkal való közeli kapcsolatuk miatt. Ennek ellenére használnunk kell dobókockát társasjátékok esetében, ahol nem tűnik hibának, ha a kockavetésben nincs csalás. Mégis használhatunk néha számpörgető eszközt kocka helyett, ha úgy véljük, hogy valaki sértőnek tarthatja, vagy félreértheti a kocka használatát.

Végző elemzésben tehát ragaszkodjunk a keresztény légkörhöz, amelyben szórakozhatunk, vagy legalábbis családi hangulatot teremthetünk, ahol a bűn nem kap hírvérést. Ügyelnünk kell arra, hogy ne hozzunk szégyent magunkra, a gyülekezetünkre, vagy ne okozzunk megütközést másoknak olyan dolgokban való részvétel miatt, melyben megjelenik a gonosz. A leghelyesebb a Szent Lélek vezetését követni, ahogyan lelkiismeretünkre hat, mellette pedig Lélekkel betöltött, Istentől elhívott pásztorunk tanítását megfogadni.

Talán nem mindenki érti a szabályok szükségességét, melyeket a pásztor állít fel, s amelyek látszólag a többi gyülekezetben nincsenek. Ne feledjük el, hogy a szentségnek különböző fokozatai vannak. Isten tudja, mit csinál, és lehet, hogy bizonyos követelményre indítja a pásztort, amelyre a gyülekezetnek sajátosan szüksége van, vagy mert sajátos a környezete, vagy mert különleges kapcsolatban van Istennel és különleges feladatot kell betöltenie Isten tervében. Ne tegyünk összehasonlításokat egymás között, hanem Isten Igéjéhez hasonlítsuk magunkat.

Boszorkányság. Nagyon veszélyes tevékenység ez, amelynek az a célja, hogy gyakorlója hatalomra tegyen szert a világban, és amely belopózott még a keresztény körökbe is. A Biblia élesen elítéli a boszorkányság minden fajtáját. A törvény halállal sújtja a boszorkányokat (II. Móz. 22,18). Az V. Móz. 18,9-12 a következő embereket sorolja fel, akik utálatosságok Isten előtt:

1. Akik emberi áldozatot mutatnak be;
2. Azok, akik misztikus jóslást vagy jóvendőmondást üznek;

3. Jegymagyarázók – akik babonások, akik szerencsés, és szerencsétlen napokat figyelnek, jeleket és más efféleket;
4. Igézők – akik varázslatot űznek;
5. Varázslók (boszorkányok) – akik a varázslat különféle fajtáit űzik gonosz szellemek közreműködésével;
6. Bűbajosok – azok, akik bűbájt vetnek, vagy azzal próbálkoznak;
7. Ördögösköktől tudakozók – azok, akik gonosz szellemekkel (démonokkal) társalognak, vagy megpróbálnak kommunikálni velük;
8. Titok-fejtők – férfiboszorkányok; és
9. Halottidézők – azok, akik halottakkal próbálnak meg kommunikálni.

Mindezen utálatosok, varázslók és bálványimádók része a tűznek tavában lesz (Jel. 21,8). A boszorkányság a test cselekedetei közé tartozik (Gal. 5,19-21).

Pál felismerte, hogy minden gonosz dolog az ördögtől származik. Felismerte, hogy egy leányt, aki jövendőt mondott, a „jövendőmondás szelleme” szállt meg. Hatalmat vett a szellem felett, és kiűzte azt Jézus nevében (Ap. Csel. 16,16-18). Ugyancsak megszervezte Efézusban az okkult könyvek nyilvános elégetését, melyek értéke 50 000 ezüst volt (Ap. Csel. 19,18-20).

A modern kor eljöttével sokan úgy vélték, hogy a boszorkányság le fog tűnni, de valójában éppen az ellenkezője igaz. A boszorkányság minden formájának újabb előretörése tapasztalható Amerikában és világszerte. Tekintsünk a sátánizmus, a keleti vallások, a pogányság és a miszticizmus feléledésére. Figyeljük meg a jövendőmondások, okkult könyvek, horoszkópok és asztrológiai jelek magyarázatának drámai megszorodását. Mindez nem egyéb, mint a boszorkányság újraéledése, melyet sátáni erők munkálnak.

Határozottan igaz ez az asztrológiára. A Bibliából megtudjuk, hogy a asztrológusok, a csillagmagyarázók, és a hónapra prognosztizálók nem segíthetnek rajtunk, hanem a tűzzel égő tóba juttatják magukat (Ésa. 47, 12-15). A Jer. 10,2 elmondja nekünk, hogy ne féljünk az égi jelektől, ahogyan a pogányok félnek azoktól. Mindkét igevers a horoszkópok és a zodiákus jelek használatára utal, amelyet tanácsért, vagy a jövendő tudakozása céljából vesznek elő. Az asztrológusok, varázslók és jövendőmondók nem tudták kijelenteni Isten akaratát Nabukodonozornak és Belsazzárnak. Isten emberére volt szükség ahhoz, hogy megtudhassák Isten igazi üzenetét (Dán. 2,27; 5,15).

Nem lehet túlhangsúlyozni, mennyire gyűlöli Isten ezeket a dolgokat. Utálatosságok a szemében. Aki ezeket űzi, valójában a Sátánt imádja. Ezért a keresztényeknek nem szabad részt venniük semmiben, ami összefügg a boszorkánysággal. Isten akarata ellen való, hogy higgyünk az asztrológiában, hogy horoszkópok után érdeklődjünk, vagy jövendőmondókat és tenyérjósokat kérdezzünk. A kereszténynek nem szabad tarott-kártyát tartania, sem ouija-táblát, zodiákus jeleket vagy hasonlókat, még játékból vagy multság kedvéért sem. Mindezek a sátánizmust képviselik. Megnyitják az elmét az ördög számára és engedik szabadon működni. Ugyanezen okból a keresztényeknek nem szabad részt venniük szeánszokon sem, még tréfából sem. Ami ténylegesen végbemegy egy „sikeres” szeánszon, az nem más, mint kapcsolatba kerülés gonosz szellemekkel.

Azoknak, akik keleti harcművészetet űznek, óvatosaknak kell lenniük, mert ezek a sportok gyakran vannak összefüggésben miszticizmussal, keleti filozófiákkal és szellemimádással. Győzdjünk meg róla, hogy nem ezen tényezőinek valamelyikénél lyukadunk-e ki végül. A jóga és a keleti meditáció veszélyes lehet szellemi szempontból. A hinduizmuson és a buddhizmuson alapulnak, és megnyithatják az elmét a gonosz szellemek világa előtt. Sok értelmetlen szó, amely az ilyen tanításokban használatos, valójában bálványisteneknek (démonoknak) szóló imádság.

Általában óvakodnunk kell attól, hogy megnyissuk az elménket a szellemi világ számára. Vannak gonosz lelkek, akik ki fogják használni ezt a helyzetet és hatást gyakorolnak ránk. Sokan a rockzene, a kábítószer és a meditáció révén nyitják meg magukat az ilyen lelkek számára. Még veszélyesebb imádkozni, vagy nyelveken szólani anélkül, hogy Istenre irányítanánk figyelmünket, és anélkül, hogy mindvégig tudatosan és ellenőrzés alatt tennénk ezt. Még a prófétáleknek is a próféta ellenőrzése alatt kell állnia.

Babonaság a gonosszal van kapcsolatban, ezért nincs helye a keresztény elméjében. Nincsenek szerencsés vagy szerencsétlen napok, számok, vagy rituálék. A kereszténynek nincs köze az ómenekhez vagy szerencsehozó talizmánok hordásához. A Biblia azt mondja nekünk, hogy Isten fölötté áll minden eseménynek, hogy megoltalmazza az övéit, és hogy mindent a javunkra munkál ki (lásd Ef. 1,11; Zsolt. 91,9-12; Róma 8,28). A Sátán nem érinthette Jób vagyonát vagy egészségét, míg Isten fel nem emelte a Jóbot oltalmazó sövényt. A Sátánnak még ekkor sem volt hatalma arra, hogy elvegye Jób életét (Jób 1,9-12). Átkoknak, talizmánoknak, szerencsétlen jeleknek vagy emberek halálának bizonyos helyeken nincs hatalma Isten, az ő egyháza és az ő gyermekei között.

A Sátán hatalma. Elismerjük, hogy a Sátánnak is van hatalma. Némely boszorkány, varázsló és jóvendőmondó valójában az ő hatalma által tesz csodákat. Az egyiptomi varázslók csodákat tettek, de Mózzal az övékéinél is nagyon hatalom volt. Eljutottak egy olyan pontig, amelyen túl tehetetlennek bizonyultak Isten hatalmával szemben (II. Móz. 7,10-12; 22; 8,7; 18.19). Jézus megjövendölte, hogy hamis próféták fognak megjelenni, akik nagy jeleket és csodákat tesznek (Máté 24,24). Az Antikrisztust hatalom, jelek és csodák fogják kísérni a Sátán munkája által (2. Tessz 2,9). Az antikrisztusi rendszer hamis prófétája tüzet fog lehívni az égből és azt műveli, hogy a fenevad képe beszéljen (Jel. 13,11-15). Az ördögi szellemmel csodákat fognak tenni (Jel 16;13-14). Mindezek nem szabad, hogy meglepjenek minket. A törvény alatt a hamis próféták próbája nem csupán abból állt, tudnak-e csodát tenni, vagy sem, hanem abból is, imádták-e az Urat. Ha volt is a prófétának álma, jele és csodája, de elfordította Istentől a népet, akkor azt a prófétát meg kellett ölni (V. Móz. 13.2-5). Az emberek tehát tehetnek csodát az ördög hatalma által is. Tudjuk azonban, hogy Isten hatalma nagyobb és hogy a Sátán nem vehet uralmat Isten Lélekkel betöltött gyermekein, akik az Úr akaratát cselekszik (Ján. 10,29; Jak. 4,7; I. Ján. 4,4). Az ördög persze nem üzhető el szentelt vízzel, jelekkel, keresztekkel, varázsigékkel, vagy rituálékkal, hanem csak Jézus nevének hit által történő segítségül hívásával (Márk 16,17; Ap. Csel. 19,13-17).

Meg kell jegyeznünk, hogy sok jóvendőmondó, varázsló, médium és más hasonló személy pusztán csak szemfényvesztő és imposztor. Mégis beleilleszkednek az ördög tervébe azzal, hogy elhitetik a hiszékeny embereket és eltérítik őket Isten imádatától.

A boszorkányságról szóló tanulmányunk során nem utaltunk a bűvészkedés ártatlan trükkjére, az optikai mutatványokra, matematikai rejtvényekre vagy az előadók közötti titkos kommunikációkra. A „varázslat” szó, ahogy a Biblia használja, a valóságos, vagy a megkísérelt kapcsolatra utal a sátáni erőkkel. Nem társasjátékokról beszélünk és nem színpadi trükkökről, hacsak valahogyan nincs kapcsolatban a sátánizmussal, vagy az előadó nem azt akarja elhitetni, hogy csodatévő, természetfeletti hatalommal rendelkezik.

Összefoglalás. Összefoglalásul, óvakodjunk attól, hogy életünkbe engedjük lopózni a boszorkányság erőteljes szellemét. Legyünk résen a babonaság és a jóslás minden formájával szemben. Főleg az asztrológiával szemben legyünk elővigyázatosak, mely behízseli magát látszólagos ártalmatlanságával, de démon-sugallta dolgokat hoz az életünkbe. Ugyancsak észben kell tartanunk, hogy „mint a varázslásnak bűne, olyan az engedetlenség” (1. Sám. 15,23). Határozzuk el magunkban, hogy elkerüljük a boszorkányság minden formáját, akár külső megjelenésben, akár babonás gondolkodásban, akár a pogány praktikákban vagy a lázadó lélek formájában kerül elénk.

Ez a fejezet a témák széles skáláját ölelte fel, melyek a mindennapos élethez kapcsolódnak. A fontos pont nem az, hogy legyen egy listánk arról, mit csináljunk, vagy mit ne, de szükség van arra, hogy alaposan megvizsgáljuk életünk minden területét. Óvakodnunk kell a világiasság szellemétől, bármilyen álcában jelenik is meg. Vannak fegyvereink, hogy győzedelmeskedjünk ezen a szellemen és elkerüljük a gonosz minden megjelenését. A Szent Lélek, a Biblia, a szolgálat és a lelkiismeret együtt fog munkálkodni, hogy vezessen minket az igazság ösvényén, ha alávetjük életünket befolyásuknak, tanításuknak és vezetésüknek.

XVI. Gyakorlati tanácsok a szent élethez

„Isten félelmében vivén véghez a mi megszentelésünket” 2. Kor. 7,1.

Ez a könyv széles témát ölel fel, melyek érintik a keresztyén élet mindennapjait. Célunk nem az volt, hogy szabályokat és előírásokat állítsunk fel, hanem hogy őszinte szándékkal kutassuk Isten akaratát életünkre vonatkozóan. Megpróbáltunk igei útmutatást adni, mely gyakorlati tanácsolás lehet a modern élet helyzeteiben. Bízunk abban, hogy kérdéseket, gondolatokat ébresztettünk, igetanulmányozásra buzdítottunk, és legalább néhány esetben választ adtunk. Reméljük, hogy tanulmányozni fogod a Bibliát és megvizsgálod meggyőződésedet, hogy megtudd, miért és mit hiszel. Reméljük azt is, hogy tudakozódní fogsz Istentől és valódi, személyes meggyőződésre jutsz mindazon a területen, amelyet tárgyaltunk. Ha nem részesedté az Ap. Csel. 2-ben leírt Szent Lélek keresztségben, buzgón biztatunk arra, hogy részesedj; mert ez az, amely vezet, utat mutat, megvilágosítja a Szentírást, és erőt ad egy szent, győzedelmes életre. Így változunk el Krisztus hasonlatosságára a Lélek által (2. Kor. 3,18). A Lélek nélkül egyszerűen nincs erőnk arra, hogy legyőzzük a bűnt és Isten akaratát cselekedjük. Ha új megtérő vagy, ne aggódj, ha nem értesz mindent a szentségről. Csak szánd el magad arra, hogy növekedj és tanulj. Keresd őszintén Isten akaratát. Kövesd a Lélek vezetését, figyelj a lelkiismeretedre, és kövesd a meggyőződést, melyet Isten épít ki benned.

Lehet, hogy némely olvasónk nem ért egyet velünk bizonyos pontokban. Lehet, hogy bizonyos területeken jobb a látásod, mint nekünk. Csak annyit kérünk, hogy őszintén keresd Isten gondolatát. Ne fogadd el fenntartás nélkül mások tanítását (a miénket sem), hanem hozd létre saját hitelveidet ima, elmélkedés és igetanulmányozás által. Ne bízd magad pusztán arra, mit mondanak, vagy mit nem mondanak mások. Ne félj megkérni Istent, hogy vezessen tovább az ő igazságában, és ne félj megváltoztatni látásodat, ha Isten arra vezet. „Kísértések meg magatokat, ha a hitben vagytok-é? magatokat próbáljátok meg” (2. Kor. 13,5). Ne félj attól, amit Isten akaratára jelent a számodra: mindig javunkra válik, ha közelebb kerülünk Hozzá és az ő tökéletes akaratát cselekedjük. Sohasem veszítünk azzal, ha szentül élünk.

A szentség természetesen nem egyszerűen elméleti ismeret alapján jön létre. Belülről kell erednie, s ez az oka annak, amiért a Szent Lélek alapvető fontosságú a keresztyén életében. A szentségnek bennünk **kell** lakoznia, de ha bennünk **van**, változásokat fog létrehozni külsőnkben is. A szentség meg fogja változtatni viselkedésünket, beszédünket, megjelenésünket és cselekedeteinket. Ha nem hozza létre ezeket a változásokat, akkor valami baj van. „...a hit., ha cselekedetei nincsenek, megholt ő magában”. Amikor újjászületünk, „a régiek elmúltak, ímé újjá lett minden” (2. Kor. 2,17). Azokat a dolgokat, amelyeket korábban szerettünk, gyűlölni fogjuk; és azokat, amelyeket egykor gyűlöltünk, most szeretni fogjuk.

Általános javaslatok. A szentség csakúgy tartható fenn, ha engedjük a Szent Lelket uralkodni életünk minden területe felett. A rendszeres ima, Bibliatanulmányozás és a gyülekezeti istentiszteletek látogatása mind szükségesek. A Biblia olvasása közben a Zsoltárok könyvéből tanulhatunk dicséretet mondani, a Példabeszédek telve vannak bölcsességgel és gyakorlati tanácsokkal, az újszövetségi levelek pedig ugyancsak sok tanácsot adnak a keresztyén életre vonatkozóan. Bizonyos fontos döntéseknél, nehéz próbatételeknél, vagy erős kísértésnél mind az ima, mind a böjt segítségünkre lehet. Jól tesszük, ha folyamatosan keressük Isten akaratát közvetlen érintkezésben az Úrral, és azokra a vezetőkre hallgatva, akiket ő helyezett el az egyházban. Lényeges, hogy kövessük pásztorunk tanításait és tanácsait. Ha van egy bizonyos meggyőződésünk, melyet ő nem hangsúlyoz ki, kövessük meggyőződésünket mindenképpen, mert ezt Isten plántálta belénk. Ha pásztorunk olyasmít tanít, amiről nincs szilárd meggyőződésünk, akkor is kövessük tanítását az egység és a fegyelem kedvéért, és annak felismeréséért, hogy ő valószínűleg közelebb áll Isten akaratához, mint mi.

Az ima, a Biblia tanulmányozás, a gyülekezet látogatása, az isteni vezetésnek való engedelmesség, böjt és a személyes meggyőződés fejlődése mellett van néhány magatartásforma és felfogásmód, amely segít abban, hogy Istennek éljünk. Összeállítottunk néhány tanácsot a szent

élettel kapcsolatosan, melyeknek gyakorlati hasznuk van, s amelyeket fontos szem előtt tartani a keresztyén számára. Ezek az útmutatások segítenek tökéletesíteni a szentséget életünkben.

Húsz gyakorlati tanács.

1. Kerüljük a gonosznak a látszatát is. Még ha valami önmagában nem is gonosz, de félreérthető, kerüljük el (1. Tessz. 5,22).
2. Ha kétségünk van valamiben, ne tegyük meg. „Ami pedig hitből nincs, bűn az” (Róma 14,23; lásd még Jak. 4,17).
3. A tömegmegmozdulások és a lázadó viselkedésmódok nem méltók a keresztyénekhez (Róma 13,13). Ha nem értünk egyet valamivel, rendben és önfegyelemmel adjunk hangot ellenvetéseinknek.
4. „Ha pedig valaki az övéiről és főképpen az ő házanépéről gondot nem visel; a hitet megtagadta, és rosszabb a hitetlennél” (1. Tim. 5,8). Lehet, hogy méltóságunkon aluli bizonyos munka elvállalása, de ha állást kell vállalnunk ahhoz, hogy becsületesen gondoskodjunk magunkról és családunkról, akkor el kell vállalnunk az állást. Lehet, hogy egy szolgálattelvő nem szokott hozzá, hogy kerti munkát végezzen, vagy valami más kétkezi munkát, amelyre anyagi okokból szüksége van, miközben Isten munkáját végzi, de Pál sátorokat készített, hogy gondoskodjék magáról és munkatársairól, amikor pénzük elfogyott. Természetesen Istennek az az akarata, hogy a szolgálattelvő annyi időt szánjon szolgálatára, amennyit csak lehetséges, és ha a gyülekezet támogatni tudja őt, nem szükséges, hogy dolgozzon. Egyetlen igevers sem tanítja azonban, hogy helytelen, ha egy szolgálattelvő saját kezével dolgozik. **Az** a rossz, ha egy szolgálattelvő nem próbál gondoskodni családjá szükségleteiről.
5. Először a hívőknek legyünk példaképei (1. Tim. 4,12). A hívő tudja, mit vár el tőlünk Isten – hogyan viselkedjünk, hogyan öltözködjünk és beszéljünk. Mindig könnyebb hitetlenek számára példát mutatni, mert ők általában nem tudják, mit akar és vár el Isten, hogy mit jelent példaképévé válni a hívőknek szavainkban, viselkedésünkben, szeretetünkben, lelkünkben, hitünkben, és tisztaságunkban. Például ne kiabáljunk másokkal, ne becsúszunk senkit, ne távozzunk feldúltan az istentiszteletről, ne mutassunk helytelen magatartást – különösen, ha hívők is jelen vannak.
6. Ezekben az utolsó napokban az emberek nem kedvelik az igei tanítást (2. Tim. 4,2-4). Szeretetet és áldásokat akarnak, de nem akarják túl gyakran hallani az igazságot a bűnről, a megtérésről és a szentségről. Nem „szenvedhetik az egészséges tanítást”, hanem elfordulnak az igazságtól és „mesékhez” fordulnak inkább, semmint Isten írott és hirdetett Igéjéhez. „Viszket a fülük”, ezért olyan prédikátorokhoz fordulnak, akik megvakarják nekik és hagyják, hogy kiéljék saját vágyaikat. A szolgálattelvőnek nem szabad meghódnia az ilyen lelkület előtt. A pásztoroknak nem embereknek kell tetszeni, hanem Istennek. A szenteknek nem szabad hagyni, hogy ezekben az utolsó napokban ilyen viselkedés ragadja meg őket. Mert ez meg fogja rabolni a szentség utáni vágyukat és Isten hangja utáni érzékenységüket.
7. Ha valaki pletykálkodik valakiről, állítsuk le. Mondjuk azt neki: „A testvéremről beszélsz. A mi családunk egyik tagjáról – Isten családjának tagjáról.” Egyetlen test tagjai vagyunk. Ha egy tag bántást szenved, az egész test szenved bántalmat. Hogyan rágalmazhatnánk egymást, vagy pletykálkodhatnánk egymásról? A pletykálkodás helyett a Biblia azt mondja, hogy olyan dolgozunk, amelyek igazak, tisztességesek, igazságosak, tiszták, kedvesek, jó hírűek, ami erény és dicséret (Fil. 4,8).
8. Ha valakinek valami panasza van ellenünk, menjünk oda hozzá, és igazítsuk el a problémát. Ha egy pletykálkodó azt mondja nekünk valakiről, hogy az nem szeret minket, vagy neheztel ránk valamiért, menjünk oda egyenesen az említett személyhez, és tisztázzuk vele a dolgot. Mielőtt Isten elé járulunk, szükséges, hogy előbb ezzel az emberrel beszéljünk. Ez a bibliai út (Máté 5,23-24). A testi út a bosszúállás útja – gonosszal viszonzni a gonoszt.
9. Sose kövessük el az árulás vagy az elbátortalanítás bűnét testvérünk ellen. Józsefet saját testvérei árulták el. Mózeset izraelita társai bátortalanították. Jézus barátai házában halt meg; elárulva, megtagadva és elhagyva azokat, akik legközelebb álltak Hozzá. Legtöbbünket nem a világ üldözése bátortalanít el, hanem gyakran egy „testvér” meggondolatlansága. Igaz az, hogy ha valaki bűnben él, akkor a gyülekezet vezetőinek meg kell őket dorgálnia. Túl gyakran vannak azon-

ban olyanok a gyülekezetben, akik a kákán is csomót keresnek. Az ilyen emberek mindenben hibát találnak. Általában semmit sem tesznek maguktól, büntudatot vagy féltékenységet éreznek. Úgy gondolják, senki nem olyan talpraesett, mint ők. Ne bátorítanítsuk el a szenteket örökös hibakereséssel, felsőbbrendű magatartással, vagy a munka elutasításával. Ellenkezőleg, bátorítsuk őket ezekkel a szavakkal: „Jézus hamar eljön” (1. Tessz. 4,18).

10. Vágyakozzunk a szellemibb dolgok után. Ha Istennek munkálkodunk, elégedjünk meg azzal a fizikai állapottal, amelyben vagyunk. Ne merüljünk bele a világ javai, divatai és luxusa utáni vágyakozásba. „...mert én megtanultam, hogy azokban, amelyekben vagyok, megelégedett legyek” (Fil. 4,11).

11. „Senki titeket meg ne csaljon üres beszédekkel” (Ef. 5,6). „Meglássátok, hogy senki ne legyen, aki bennetek zsákmányt vet bölcselkedés és üres csalás által, mely emberek rendelése szerint, a világ elemi tanításai szerint, és nem a Krisztus szerint való” (Kol. 2,8). Ügyeljünk a szavakra, melyeket meghallgatunk, és amelyekre odafigyelünk. Ezért legyünk körültekintőek, ha különböző gyülekezetek összejöveteleire, imaalkalmakra, és ébredési összejövetelekre megyünk. Vannak, akik annyiféle gyülekezetbe és ébredési összejövetelre járnak, hogy már nem tudják, mit higgyenek. Tanulmányozd és ismerd a Bibliát. Az embereket sokszor a prédikátor csapja be, aki saját gondolatait, vagy emberi hagyományokat tanít és nem Isten Igéjét. Az új megtérők, vagy mások is, akik nem akarják igazán ismerni a Bibliát, könnyen becsaphatóak. Ne hagyjuk magunkat megcsalni.

12. Ne mondjuk, hogy „bárcsak Jézus idejében éltem volna” vagy hogy „bárcsak Pál idejében éltem volna”. Miért gondold, hogy akkor elfogadtad volna Jézust, vagy hallgattál volna Pálra? A nagytöbbség elvetette Jézust. A többség nem szerette őt, hanem csak a csodák és az áldások miatt követték. Pálnak majdnem minden gyülekezettel, melyet alapított, volt problémája. Azt mondták rá, megszegte az ígétét, vagy hogy személyes megjelenésében gyenge, és a leveleivel próbál rájuk ijeszteni, és hogy beszéde hitvány. Kétkeltek apostoli tekintélyében, sőt, még azt is megkérdőjelezték, helyesen kezeli-e az anyagiakat. Nem hangzik ez ismerősen?

Az emberek mindig azt gondolják, hogy a szomszéd kertje zöldebb. Valójában ez a legnagyszerűbb a kor, amelyben élünk. Több ember töltekezett be Szent Lélekkel, mint bármely más korban a történelem során. Isten ébredést küld mindenkinek, aki hisz Benne. Ha most nem élsz Istennek, akkor sem élnél Neki, ha Maga Jézus prédikálna neked. Ha most bíraskodsz és lázadsz az egyházi tekintélyekkel szemben, ugyanezt tetted volna akkor is, ha Pál a pásztorod. Ha napjainkban elutasítod Isten Igéjét és szolgálatát, az sem fog meggyőzni, ha valaki feltámad a halálból (Luk. 16,29-31).

13. Mint a romlott fog és kimarjult láb: olyan a hitetlennek bizodalma nyomorúság idején” (Péld. 25,19). Éppen, amikor legnagyobb szükséged lenne rá, akkor távozik el tőled. Akkor okoz nehéz fájdalmat, amikor a legkevésbé várod. Nehézségek idején miért nem megyünk hát az Úrhoz? Néha még a legjobb barátunk is, (vagy akit annak vélünk), magunkra hagy a bajban. Olykor az az ember, akiben megbíztunk, elmondja titkunkat másnak, és elhíreszteli személyes dolgainkat a gyülekezetben, iskolában, vagy szervezetben. Ahelyett, hogy mással beszéljünk meg ügyeinket, vigyük azokat az Úr elé.

14. Ne feledjük a szentség kulcsfogalmát: „Mint a megromlott és kerítés nélkül való város, olyan a férfi, akinek nincs birodalma az ő lelkén” (Péld. 25,28). A régi időkben a falak nélkül való város védelem nélküli várost jelentett. Hasonlóképpen, ha valaki nem tudja mérsékelni magát és nincs önuralma, olyan ember, akinek lelke nincs oltalom alatt. Soha ne engedjük ki lelkünket uralmunk alól. Még arra is van hatalmunk, hogy kivessünk fejünkől képzelgéseket, és uralmunk alatt tartsuk minden gondolatunkat (2. Kor. 10,5). Ha mentegetőzünk azzal, hogy „ilyen az én egyéniségem”, akkor valójában azt mondjuk: „Nem rendelkezem Krisztus személyiségével”. Ez azt jelenti, hogy védelmi falaink leomlottak.

15. „Kíváncosb a jó hírnév nagy gazdagságnál” (Péld. 22,1). Hírnevünk saját személyünknek is fontos, de ugyancsak fontos azért is, mert Isten családjának tagjai vagyunk. Jézus családnévét kaptuk meg, és minden, amit teszünk, visszahat erre a névre. Ha valóban keresztények vagyunk, nem akarhatjuk, hogy az emberek azt mondják nekünk: „Folyton csak másokról beszélsz”, „Mindig túlzol”, vagy azt, hogy „Tudod, hogy te sem tudsz igazán elhinni mindent, amit mon-

dasz". Ennél is rosszabb, ha azt gondolják rólunk, hogy képmutatók vagyunk. Komoly megütő közést okozhat ez mind a hívők, mind a hitetlenek számára. Amikor az emberek a nevedet hallják, milyen gondolatokat ébreszt bennük? Olyan fogalmakat idéz számukra a neved, mint lázadás, büszkeség, világiasság, bajkeverés, pletykálkodás vagy rágalmozás; vagy olyan szavakkal hozzák összefüggésbe a neved, mint őszinteség, szorgalom, becsület, szellemiség, és igazság? A jó hírnév nagy fontossággal bír. Őrizzük meg saját nevünket és az Úr nevét a kárhoztatástól.

16. „Alázatok meg tehát magatokat Istennek hatalmas keze alatt, hogy felmagasztaljon titeket annak idején” (1. Péter 5,5-6). Az alázatosság olyan tulajdonság, melyet ki kell munkálnunk magunkban, olyan, amely erőfeszítést igényel tőlünk. Az alázatosság nem jön és fejlődik ki önmagától. Nem büszke. Nem viselkedik, néz vagy érez felsőbbrendűen, különösen nem a bűnösökkel szemben. Nem nyom le valakit annak érdekében, hogy feljebb kerülhessen. Nem kritizál másokat, hogy álláshoz, vagy hivatalhoz jusson. Ha Isten ajándékot adott neked, használd azt, és adj időt Istennek, hogy működtethesse. Versenyt futunk, de ebben a versenyben mindenki, aki a távot megfutja, díjat fog kapni Istentől. Nem szükséges átgázolni máson, vagy visszarántani valakit, hogy mi győzhessünk. Mindnyájan győztesek lehetünk.

17. A Péld. 6,16-19-ben Isten időt szánt arra, hogy felsorolja azt a hét dolgot, melyet különösen gyűlöl. Nekünk is időt kell szánni rá, hogy töprengjünk rajtuk, sőt megjegyezzük őket. „E hat dolgot gyűlöl az Úr, és hét dolog utálat az ő lelkének: A kevély szemek, a hazug nyelv, és az ártatlan vért ontó kezek, Az álnok gondolatokat forraló elme, a gonoszra sietséggel futó lábak, A hazugságlehelő hamis tanú, és aki szerez háborúságokat az atyafiak között”. Ezekről már beszéltünk a korábbi fejezetekben, de érdemes felidézni őket. Ha ezen hét dolog közül bármelyikben bűnösök vagyunk, komoly problémánk van Istennel. Az utálatosok nem mennek be a mennybe (Jel. 21,8; 27).

18. Legyen saját meggyőződésünk. „Ki-ki a maga értelme felől legyen meggyőződve” (Róma 14,5). Ne azért tegyünk valamit, mert valaki azt tanítja, vagy mert egy szervezet tanítja nekünk. Legyünk tanítható, vezethető lelkületűek, és fogadjuk el hit által Isten Igéjét és a tapasztalat hangját. De nekünk is olvasnunk kell a Bibliát, és magunknak is meg kell tanulnunk ezeket a dolgokat. „Mindent megpróbáljatok; ami jó, azt megtartsátok” (1. Tessz. 5,21).

Szentek, ne próbáljátok másokra erőltetni a szentséget, csak a magatok példája segítségével. Pásztorok, bölcsen bánjatok a rátok bízottakkal. A kívülállók, és mindazok, akikben nincs Szent Lélek, nem képesek megérteni sok dolgot, és amikor megértik azokat, nem rendelkeznek az erővel, hogy szent életet élhessenek. Pásztorok, legyetek türelmesek az új megtérőkhöz. Ne kényszerítsétek őket, hogy gyorsabban növekedjenek, mint ahogyan képesek. Vezessétek őket, de győződjetek meg róla, hogy megértettek-e minden egyes lépést. Adjatok nekik időt, hogy kifejlésszék személyes meggyőződésüket és látásukat a szentség alapelveiről. Ne próbáljátok törvényt kovácsolni a szentségből, hanem bölcsességgel prédikáljátok és tanítsátok az Igét olyan szellemi légkörben, hogy Istennek lehetősége legyen hallgatóságokat megváltoztatni. Napjainkban sok ember, aki Istenhez jön, olyan mélyre van merülve a bűnben, hogy időre és türelemre van szükség, amíg keresztény érettségre segítjük őket. Célotok az legyen, hogy segítsetek nekik megérteni a szentség alapelveit, s így megtanulhassanak gondolkodni, Bibliát olvasni, imádkozni és kialakítani saját meggyőződésüket. Ha szívük végül nem változik meg Isten Lelkének hatására, és nem értik bizonyos tanítások okait, nem fogják követni azokat. Jobb tanításokat adni nekik és időt, hogy kialakíthassák saját személyes hitelveiket, semmint rögtön elébük helyezni azokat a meggyőződéseket, melyekre mi is a szellemi érés útján jutottunk el.

19. Soha ne feledjük: „Az Úrnak félelme a gonosznak gyűlölése” (Péld. 8,13). Nincs közbenső út Isten előtt. Vagy Vele vagyunk, vagy ellene. Ha gyűlöljük a gonoszt, nem fogunk olyat cselekedni, ami gonosz. Isten szeretete és a gonosz gyűlölete a leghatalmasabb védelmi erő a Sátánnal szemben. Minden fortély a hiábavaló, ha gyűlöljük a gonoszt. A gonosz beszéd, cselekedet és viselkedés mind eltűnik, ha gyűlöljük magát a gonoszt.

20. Végül kérdezzük meg magunktól, mit jelent kereszténynek lenni. Szó szerint a keresztény azt jelenti, Krisztushoz-hasonló. A szentség nem több és nem kevesebb, mint Jézus Krisztus utánozása. Engednünk kell, hogy az ő személyisége a mi személyiségünk helyébe lépjen, és az ő gondolatai foglalják el a mi gondolataink helyét (1. Kor. 2,16; Fil 2,5). Minden bizonytalan

helyzetben tegyük fel magunknak a kérdést: „Mit tenne Jézus?” Ne azt kérdezzük, van-e szabály, vagy rendelkezés valami ellen, hanem azt: „Megtenné-e ezt Jézus? Jól érezné-e magát így? Örömet lelné-e benne? Ha itt volna (ott van!) tetszene-e neki ez a dolog?”

A szentség végső célja, hogy valóban Krisztushoz hasonlók legyünk. Lehetünk szentek, és azoknak is kell lennünk, mert Isten szent (1. Péter 1,16). Eljuthatunk a szentségre, ha hagyjuk, hogy „kiábrázolódjon bennünk a Krisztus” (Gal. 4,19). „És felöltözzétek amaz új embert, mely Isten szerint teremtetett igazságban és valóságos szentségben” (Ef. 4,24). „Isten félelmében vivén véghez a mi megszentelésünket”, megállhatunk „tökéletesen és teljes meggyőződéssel az Istennek minden akaratjában” (Kol. 4,12) és növekedhetünk, míg eljutunk az „érett férfiúságra, a Krisztus teljességével ékeskedő kornak mértékére” (Ef. 4,13).

Fogadjuk el a kihívást, és kutassuk, tökéletesítsük szentségünket. Legyünk keresztények – legyünk olyanok, mint Krisztus.